

STORTINGET

Dokument 15:10

(2017–2018)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1351–1500
16. april–4. mai 2018

Innhold

Spørsmål

1351.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. rv 23 Dagslett-Linnes, besvart av samferdselsministeren.....	11
1352.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. Follobanen, besvart av samferdselsministeren	12
1353.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. pass, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	13
1354.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. dyrenes nødnummer 114, besvart av næringsministeren.....	14
1355.	Fra stortingsrepresentant Jorodd Asphjell, vedr. deltid i barnehagesektoren, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	14
1356.	Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. bemanningsnorm, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	15
1357.	Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. bemanningsnormen, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	16
1358.	Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. vannledning og framføring av vann til Tarva i Trøndelag, besvart av forsvarsministeren	18
1359.	Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. bedre barnevern, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	18
1360.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. Nordområdemuseet, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren.....	19
1361.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. sjarkflåten, besvart av fiskeriministeren.....	20
1362.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. selvmord, besvart av helseministeren	21
1363.	Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. rakettangrep i Syria, besvart av utenriksministeren	22
1364.	Fra stortingsrepresentant Jon Gunnes, vedr. utbygging av ladeinfrastruktur for elkjøretøy i Finnmark og Nord-Troms, besvart av klima- og miljøministeren	23
1365.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. pasientreiser, besvart av helseministeren ...	24
1366.	Fra stortingsrepresentant Åsmund Aukrust, vedr. motorferdselforskriften, besvart av klima- og miljøministeren	25
1367.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. rødfarge i det norske flagget, besvart av utenriksministeren	26
1368.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. omorganisering av konfliktråda, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	27
1369.	Fra stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen, vedr. sykehuset Østfold ved Kalnes, besvart av helseministeren.....	27
1370.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. tilbud innen studentvelferden på de mindre lærerstedene med utradisjonelle studietilbud og struktur, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren	28
1371.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. Trønder- og Meråkerbanen, besvart av samferdselsministeren.....	29
1372.	Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. ambulanse i Oppdal, besvart av helseministeren .	30
1373.	Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. arbeidsledigheten i Norge, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	31
1374.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. personidentifiserbart legemiddelregister, besvart av helseministeren.....	32
1375.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. endring av samenes status som folkegruppe, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	33
1376.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. sekundærboliger, besvart av finansministeren.....	34

1377.	Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. enkeltbillettpriser, besvart av samferdselsministeren.....	35
1378.	Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. Norges kandidatur til FNs sikkerhetsråd, besvart av utenriksministeren	36
1379.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. evalueringen av stasjoneringen av de amerikanske soldatene på Værnes, besvart av forsvarsministeren.....	36
1380.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. flomsikring av det vernede Opovassdraget, besvart av olje- og energiministeren	37
1381.	Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. Bemanningsnorm barnehage, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	38
1382.	Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. Bemanningsnorm barnehage, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	39
1383.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. priser på tannregulering, besvart av helseministeren.....	40
1384.	Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. høringa om "Sjarkflåtens rolle i et framtidsrettet kvotesystem", besvart av fiskeriministeren	41
1385.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. fraværreglene i videregående opplæring, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren.....	42
1386.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. Farida-saken, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	43
1387.	Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. psykisk syke i fengsel, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	44
1388.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. allmennkringkasteravtale, besvart av kulturministeren.....	44
1389.	Fra stortingsrepresentant Arve Sigmundstad, vedr. å slå sammen tingrettene i Moss, Fredrikstad, Sarpsborg og Halden til én felles domstol, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	45
1390.	Fra stortingsrepresentant Arve Sigmundstad, vedr. frigjøring av båndlagte areal for InterCity-utbyggingen for strekningen Sarpsborg-Halden, besvart av samferdselsministeren	46
1391.	Fra stortingsrepresentant Maria Aasen-Svensrud, vedr. vedlikehold av infrastrukturen for strømforsyning, besvart av olje- og energiministeren	47
1392.	Fra stortingsrepresentant Mani Hussaini, vedr. bedrifter som bruker tussel om konkurs som pressmiddel for å unngå tariffavtaler, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	48
1393.	Fra stortingsrepresentant Mani Hussaini, vedr. norske innbyggers personvern og rettsikkerhet når utenlandske selskap leverer tjenester til offentlig sektor, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	49
1394.	Fra stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen, vedr. asfaltbander, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	51
1395.	Fra stortingsrepresentant Tore Storehaug, vedr. brøytepinner i plast, besvart av samferdselsministeren.....	51
1396.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. modeller for finansiering av ideelle sykehus innen Helse Sør-Øst, besvart av helseministeren.....	52
1397.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. spillavhengige, besvart av helseministeren.....	53
1398.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. MS-syke, besvart av eldre- og folkehelseministeren	55
1399.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. lensmannskontorer, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	55
1400.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. etablering av en nasjonal enhet for helseanalyseplattformen, besvart av helseministeren	57
1401.	Fra stortingsrepresentant Steinar Reiten, vedr. kjerneelementer i faget norsk, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	58
1402.	Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. brolegningen fra Bispeallmenningen, besvart av klima- og miljøministeren.....	59

1403.	Fra stortingsrepresentant Siri Gåsemyr Staalesen, vedr. forslagene fra Brochmann 2-utvalget, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	60
1404.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. postutgifter for helseforetakene, besvart av helseministeren.....	61
1405.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. frådelingar frå kommunar, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	62
1406.	Fra stortingsrepresentant Per Espen Stoknes, vedr. Evenes lufthavn, besvart av forsvarsministeren	63
1407.	Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. investering i oppgraderte stridsvogner, besvart av forsvarsministeren	64
1408.	Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. Evenes, besvart av forsvarsministeren	65
1409.	Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. dobbelt statsborgerskap, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	66
1410.	Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. Steinberg stasjon, besvart av samferdselsministeren.....	68
1411.	Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. Rjukan sykehus, besvart av helseministeren	69
1412.	Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. norske lønns- og arbeidsvilkår på norsk sokkel, besvart av næringsministeren.....	70
1413.	Fra stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud, vedr. landbruksforvaltninga, besvart av landbruks- og matministeren	71
1414.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. nasjonalparkvern i Østmarka, besvart av klima- og miljøministeren.....	72
1415.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. fritt behandlingsvalg, besvart av helseministeren.....	73
1416.	Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. Tekna Rolls Royce Marine, besvart av næringsministeren.....	73
1417.	Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. handsaming av søknadar til Forskningsrådet, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren	75
1418.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. spiseforstyrrelser, besvart av helseministeren.....	75
1419.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. alkoholavgift og folkehelse, besvart av eldre- og folkehelseministeren	76
1420.	Fra stortingsrepresentant Tore Hagebakken, vedr. Fritt Behandlingsvalg, besvart av helseministeren.....	77
1421.	Fra stortingsrepresentant Tore Hagebakken, vedr. bruk av fritt behandlingsvalg fordelt på fylke, besvart av helseministeren.....	78
1422.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. kiropraktorutdanning, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren	79
1423.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. bunad, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	80
1424.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. siktet uten at det treffes påtalemessig avgjørelse, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	80
1425.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. samisk film, besvart av kulturministeren.....	81
1426.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. barns rett til informasjon i helselovgivningen, besvart av helseministeren	82
1427.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. ungdommene som trenger tilrettelagt utdanning, besvart av arbeids- og sosialministeren	83
1428.	Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. overgangskostnadene ved politireformen i Trøndelag politidistrikt, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	84
1429.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. arbeidet med fagfornyelsen i videregående skole, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren.....	85
1430.	Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. bredbåndsutbygging, besvart av samferdselsministeren.....	85

1431.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. situasjonen på Holmlia, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	88
1432.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. bompenger på fylkesveger, besvart av samferdselsministeren.....	89
1433.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. jernbanepakke, besvart av samferdselsministeren.....	90
1434.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. tog til Danmark, besvart av samferdselsministeren.....	90
1435.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. ansatt ved lokale tjenesteenheter eller tjenestesteder, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	91
1436.	Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. deponi i Brevik, besvart av klima- og miljøministeren	92
1437.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. Trygge barnehager, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	92
1438.	Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. Festspillene i Bergen, besvart av kulturministeren.....	93
1439.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. tilstedeværende politi på Holmlia, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	94
1440.	Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. sivile fly på taksebanen, besvart av forsvarsministeren	95
1441.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. stønaden til tannregulering, besvart av helseministeren.....	96
1442.	Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. oppfølging for deltakere på arbeidspraksis, besvart av arbeids- og sosialministeren	97
1443.	Fra stortingsrepresentant Torhild Bransdal, vedr. asylsøkere som konverterer, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	98
1444.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. opprettelse og nedleggelse av asylmottak, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	99
1445.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. barnehagers årsresultat, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	100
1446.	Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. middelaldermuseum i Gamlebyen, besvart av kulturministeren.....	101
1447.	Fra stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud, vedr. medleverordning, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	102
1448.	Fra stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen, vedr. kliniske studier, besvart av helseministeren.....	102
1449.	Fra stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen, vedr. å få etablert et eget strålesenter i Østfold, besvart av helseministeren	104
1450.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. forutsigbarhet for TV2, besvart av kulturministeren.....	105
1451.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. barn i barnevernets omsorg, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	105
1452.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. barn og unge under barnevernets omsorg, besvart av barne- og likestillingsministeren	108
1453.	Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. kutt i sjukeløn, besvart av finansministeren	109
1454.	Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. skattekutt, besvart av finansministeren.....	110
1455.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. befolkningsvekst og investeringsbehov, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	112
1456.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. evalueringsrapporten «Evalueringsrapport om LLR-regelverket», besvart av finansministeren.....	113
1457.	Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. Forsvarets Musikk, besvart av forsvarsministeren	114
1458.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Gruvedrift Naustdal, besvart av næringsministeren.....	115

1459.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Polarled, besvart av olje- og energiministeren	116
1460.	Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. innsparingskrav på Rjukan sykehus, besvart av helseministeren.....	117
1461.	Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. middelaldermuseum i Gamlebyen, besvart av kulturministeren.....	118
1462.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. fiskehelse, besvart av fiskeriministeren	118
1463.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. rydding langs veiene, besvart av samferdselsministeren.....	119
1464.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. produsentansvarsordningen for fiskeri- og oppdrettsnæringen, besvart av klima- og miljøministeren	120
1465.	Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. skattekutt for familiar, besvart av finansministeren.....	121
1466.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. kraftforedlende industri, besvart av olje- og energiministeren	122
1467.	Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. HMS ved oppdrag i norsk sokkel, besvart av olje- og energiministeren	123
1468.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. tolletaten og avgiftsfri kvote, besvart av finansministeren.....	124
1469.	Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. nye stillinger i det kommunale barnevern, besvart av barne- og likestillingsministeren	125
1470.	Fra stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud, vedr. outsourcing av norske data, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	126
1471.	Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. kvinneandelen i topp-posisjoner i Statoil, besvart av olje- og energiministeren	127
1472.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. journalistutdanninga ved Nord Universitet, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren	127
1473.	Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. planene om et nasjonalt kompetansesenter for vann- og avløpsinfrastruktur, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren	128
1474.	Fra stortingsrepresentant Per Espen Stoknes, vedr. innvandring til Oslo, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	129
1475.	Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. regionsmuseum i Kristiansund, besvart av kulturministeren.....	130
1476.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. klage på parkeringsbøter, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	131
1477.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. miljøpakkene med de store byene, besvart av samferdselsministeren.....	131
1478.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Østfoldbanen som erfaringsstrekning for å teste ut konkurranseutsetting av drift og vedlikehold, besvart av samferdselsministeren.....	132
1479.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. Gjøvikbanen, besvart av samferdselsministeren.....	134
1480.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. Heimvernet, besvart av forsvarsministeren	134
1481.	Fra stortingsrepresentant Knut Arild Hareide, vedr. konvertitter fra Afghanistan, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	135
1482.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. ordningen med pasient- og brukerombud, besvart av helseministeren.....	136
1483.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. Medisinstart, besvart av helseministeren..	137
1484.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. fastleger og fakturering, besvart av helseministeren.....	138
1485.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. mulige nye utbyggingsprosjekter for Nye Veier, besvart av samferdselsministeren.....	139

1486.	Fra stortingsrepresentant Cecilie Myrseth, vedr. pliktsystemet til Stortinget, besvart av fiskeriministeren.....	140
1487.	Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. økning i villsvinpopulasjonen, besvart av klima- og miljøministeren	140
1488.	Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. ambulanseflytjenesten og beredskapen i nord, besvart av helseministeren.....	141
1489.	Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. hovedbase helikopter, besvart av forsvarsministeren	142
1490.	Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. hjemmelsgrunnlaget for å innføre pilotprosjekt med elektrosjokkvåpen, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	143
1491.	Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. utfordringen ved tap av reinkalv til spesielt ørn, besvart av klima- og miljøministeren	143
1492.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. å sikre eit godt samarbeid mellom bønder og Mattilsynet, besvart av landbruks- og matministeren.....	144
1493.	Fra stortingsrepresentant Ingalill Olsen, vedr. Hammerfest lufthavn, besvart av samferdselsministeren.....	145
1494.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. ambulanshelikopter, besvart av helseministeren.....	146
1495.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. Sykehusstruktur Helgeland, besvart av helseministeren.....	147
1496.	Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. flyoperative flater, besvart av forsvarsministeren	149
1497.	Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. flyoperative flater, besvart av forsvarsministeren	149
1498.	Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. soningskø, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	150
1499.	Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. antall politistillinger, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	151
1500.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. omorganisering av Helfo, besvart av helseministeren.....	151

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1351 - 1500) for sesjonen 2017-2018.**

Partibetegnelse:

*A Det norske Arbeiderparti
FrP Fremskrittspartiet
H Høyre
KrF Kristelig Folkeparti*

*Sp Senterpartiet
SV Sosialistisk Venstreparti
V Venstre
MDG Miljøpartiet De Grønne
R Rødt*

Amundsen, Per-Willy (FrP)	1367, 1375
Andersen, Karin (SV)	1484
Arnstad, Marit (Sp)	1358, 1428
Asphjell, Jorodd (A)	1355
Aukrust, Åsmund (A)	1366
Bjørdal, Fredric Holen (A)	1416, 1417, 1465
Bollestad, Olaug V. (KrF)	1365, 1396, 1426, 1427, 1483
Borch, Sandra (Sp)	1488, 1489
Bransdal, Torhild (KrF)	1443
Eide, Petter (SV)	1387
Fagerås, Mona (SV)	1370, 1437, 1472
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	1360, 1361, 1424, 1425
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	1399, 1414
Greni, Heidi (Sp)	1372
Grung, Ruth (A)	1374, 1400, 1450, 1462, 1466
Gulati, Himanshu (FrP)	1498, 1499
Gunnes, Jon (V)	1364
Hagebakken, Tore (A)	1420, 1421
Haltbrekken, Lars (SV)	1379, 1380, 1458, 1459, 1464
Hansen, Øystein Langholm (A)	1430
Hareide, Knut Arild (KrF)	1481
Heggø, Ingrid (A)	1453, 1454
Henriksen, Kari (A)	1469
Henriksen, Martin (A)	1356, 1357
Hjemdal, Silje (FrP)	1422, 1423
Hussaini, Mani (A)	1392, 1393
Jacobsen, Siv Henriette (A)	1369, 1394, 1448, 1449
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	1376, 1431, 1456
Kjerkol, Ingvild (A)	1362, 1404
Klinge, Jenny (Sp)	1368, 1405, 1439, 1476
Knutsen, Eigil (A)	1373, 1438, 1442
Lauvås, Stein Erik (A)	1491
Leirstein, Ulf (FrP)	1377
Leirtrø, Kirsti (A)	1371, 1432, 1477
Liadal, Hege Haukeland (A)	1467, 1471
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	1409, 1410
Lysbakken, Audun (SV)	1363
Mehl, Emilie Enger (Sp)	1435
Moflag, Tuva (A)	1455, 1482
Mossleth, Siv (Sp)	1494, 1495
Moxnes, Bjørnar (R)	1444, 1445, 1478

Myhrvold, Ole André (Sp)	1473, 1487
Myrseth, Cecilie (A)	1486
Mørland, Tellef Inge (A)	1383, 1415, 1441, 1485
Navarsete, Liv Signe (Sp)	1407
Njåstad, Helge André (FrP)	1468
Nordlund, Willfred (Sp)	1384, 1408, 1440, 1496, 1497
Nævra, Arne (SV)	1351, 1352, 1433, 1434
Olsen, Ingalill (A)	1493
Pollestad, Geir (Sp)	1354, 1463, 1492
Reiten, Steinar (KrF)	1401
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	1359, 1402, 1446, 1461, 1460
Sigmundstad, Arve (A)	1389, 1390
Steffensen, Roy (FrP)	1353
Stoknes, Per Espen (MDG)	1406, 1474
Storehaug, Tore (KrF)	1395
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	1385, 1386, 1429, 1479, 1480
Staalesen, Siri Gåsemyr (A)	1403
Sønsterud, Tone Merete (A)	1413, 1447, 1470
Toppe, Kjersti (Sp)	1388, 1451, 1452, 1500
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	1378
Tybring-Gjedde, Mathilde (H)	1381, 1382
Vågslid, Lene (A)	1436, 1490
Wilkinson, Nicholas (SV)	1397, 1398, 1418, 1419
Øvstegård, Freddy André (SV)	1457, 1475
Aasen-Svensrud, Maria (A)	1391
Aasland, Terje (A)	1411, 1412

STORTINGET

Dokument 15:10

(2017–2018)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1351

Innlevert 16. april 2018 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 24. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Byggestart av rv 23 Dagslett-Linnes har igjen blitt utsatt. Stor kostnadsøkning gjør at SVV jobber med å finne innsparingsmuligheter og alternative løsninger på veien, som etter hvert skal fram til E18.

Kan statsråden opplyse når disse utredningene er ferdige, og hvilke grep vil han ta for at en sterkt prøvet lokalbefolkning med stortrafikk gjennom boligveien, kan se en løsning, og kan han se på en ny finansiering av dette prosjektet, om mulig i kombinasjon med framskyndet tunnel via Viken til E18 i fellesprosjekt?»

Begrunnelse:

Dette er en svært gammel veisak som har ventet på en løsning i flere tiår. At Oslofjordforbindelsen og hovedåra gjennom Hurumhalvøya og i retning Drammen og dermed videre vestover og sørover skal ende i ei boliggate, er uakseptabelt. For lokalbefolkningen som har måttet leve med denne situasjonen begynner tålmodigheten å ta slutt.

Så seint som i statsbudsjettet for 2018, ble framdriften omtalt slik: «Det legges opp til anleggsstart i april 2018 mot tidligere forutsatt i august 2017, og prosjektet ventes åpnet for trafikk i 2021. Av foreslåtte midler i 2018 forutsettes 280 mill. kr stilt til disposisjon av bompengeselskapet».

I utgangspunktet hadde prosjektet en kostnadsramme på 2,3 milliarder kroner (2017 kr). Etter nye kostnadsberegninger er sluttsummen økt til 3,2 milliarder kroner (2017 kr) ifølge beregninger fra SVV 5.1.18.

I forbindelse med detaljplanleggingen før byggestart, oppdaget Statens vegvesen at prosjektet ville bli adskillig dyrere enn opprinnelig planlagt.

Siste utsettelse av prosjektet skyldes betydelig økning av kostnadene for gjennomføring av prosjektet.

Dette skyldes følge Ingunn Foss, avdelingsdirektør i Statens vegvesen, flere ting. Blant annet har det kommet nye krav til både områdestabilisering, flomsikring og innen elktro.

Det opplyses på SVVs nettside at dette blant annet fører til at man må øke fundamenteringen både på vegen og på konstruksjonene. I tunnelen må det trolig sikres mer i tillegg til det som er planlagt.

Like før jul gjorde Statens vegvesen derfor et nytt kostnadsoverslag for å få oversikt over den totale kostnadsøkningen, samtidig som de også startet arbeidet med å se om det er mulig å finne alternative, billigere løsninger i prosjektet.

De har blant annet kommet fram til at om det brukes sprøytebetong i tunnelen i stedet for ferdige betonghvelv, kan det spares en god del penger. Det kan også reduseres antall spenn på brua på Dagslett og velge et enklere design på gangbrua, blir det opplyst. Dette uten at noe går ut over sikkerheten.

Vi er kjent med at Statens vegvesen jobber videre med ytterligere kostnadskutt.

En ny vending i saken er forslaget om en sammenhengende tunnel fra Dagslett over Viken og til påkopling av veien til E18. Flere partier har tatt til orde for Viken-alternativet av hensyn til dyrka mark og boligområder. Det store spørsmålet nå er kostnader ved et samlet prosjekt

av Dagslett-Linnes og Linnes-E18. Om Staten stiller opp med sin del i dette, og lokale og sentrale myndigheter virkelig vil gjøre noe med problemet, vil denne siste delen kunne sees i sammenheng med den første delen (Dagslett-Linnes) og framskyndes som følge av den nye situasjonen med økte kostnadsoverslag i første del.

Svar:

Prosjektet Riksvei 23 Dagslett – Linnes er et firefelts vei-prosjekt i Lier. Prosjektet vil gi grunnlag for betydelig økt kapasitet på vegnettet, legge til rett for økt trafikksikkerhet og høyere fart. Det er viktig for utvikling av både lokalmiljøet og gjennomgangstrafikk på rv23 mellom E18 og E6. Rv 23 er dermed ikke et prosjekt som gjennomføres isolert, men er en del av en større løsning.

Jeg merker meg at representanten Nævra påpeker at prosjektet har vært diskutert i mange tiår. Jeg er derfor glad for at dagens regjering nå skal finne løsninger slik at det faktisk realiseres. Reguleringsplan for rv 23 Dagslett – Linnes ble vedtatt av Røyken og Lier kommuner i juni 2013. Prop. 146 S (2014-2015) om utbygging og finansiering av prosjektet

ble behandlet og vedtatt av Stortinget 12. november 2015. Styringsrammen for

prosjektet er fastsatt til 2 070 mill. 2013-kr og kostnadsrammen til 2 300 mill.

2013-kr. Omregnet til 2017-prisnivå blir styringsrammen 2 274 mill. kr og

kostnadsrammen 2 526 mill. kr.

Statens vegvesen Region sør varslet i oktober 2017 om økning av prosjektkostnadene på bakgrunn av oppdaterte kostnadsoverslag på vel 900 mill. kr i forhold til

fastsatt styringsramme. Kostnadsøkningen er blant annet knyttet til krevende grunnforhold og dertil økt omfang av fundamentering på strekningen. Dette er informasjon som kommer blant annet som følge av gjennomførte grunnboringer, som er veldig viktig for å sikre at prosjektet ikke møter overraskelser når bygging er igangsatt.

På bakgrunn av varslene om økning i prosjektkostnaden høsten 2017 har Statens vegvesen gjort en intern kvalitetskontroll av kostnadsanslaget og gjennomgått prosjektet for å vurdere endringer i standardvalg og tekniske løsninger slik at man kan få til kostnadsnivået ned. Dette er gjort gjennom bruk av en ekspertgruppe i Statens vegvesen, i tråd med Samferdselsdepartementets brev av 17. august 2017 om intern kvalitetssikring og bruk av ekspertgrupper i prosjekter som har hatt vesentlige kostnadsøkninger.

Videre har Statens vegvesen gjort en vurdering av hvordan ulike beslutningsalternativer for rv 23 Dagslett – Linnes vil påvirke nabostrekningen rv 23 Linnes – E18 som er under planlegging. Status for dette arbeidet er at Statens vegvesen arbeider med kommunedelplan med konsekvensutredning for rv 23 Linnes - E18 på grunnlag av planprogram fastsatt høsten 2017. Trasevurderingene omfatter store deler av strekningen Dagslett – Linnes pga. at Vikerlinja er tatt inn i planprogrammet.

Jeg er opptatt av at vi skal ha god fremdrift og finne løsninger i saken. Jeg har hatt møter med både Statens Vegvesen og med lokale ordførere/fylkeskommunen om utfordringer og ulike muligheter. Samferdselsdepartementet vurderer videre framdrift for prosjektet og vil komme tilbake til Stortinget med denne saken før sommeren.

SPØRSMÅL NR. 1352

Innlevert 16. april 2018 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 19. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«9. april 2018 uttalte Jernbanedirektoratet at «Follobanen åpner også for kvartersintervall for de fullstoppende lokaltogene på Østfoldbanen». Kapasitetsanalyse på Ski stasjon fra 2016 viser at det er svært krevende å få til så hyppige avganger før det bygges planskilt avgreining Østre linje sør for Ski. Dette er ikke planlagt før 2027.

Kan statsråden garantere at det lar seg gjøre med kvartersavganger når Follobanen åpner og vise hvordan det lar seg gjøre før planskilt bygges?»

Svar:

Når det nye dobbeltsporet mellom Oslo og Ski tas i bruk, flyttes store deler av togtrafikken fra dagens bane til den nye tunnelen. Dette frigjør kapasitet på den eksisterende banen mellom Oslo og Ski og gir mulighet for flere full-

stoppende lokaltog (linje L2). Jernbanedirektoratet opplyser at målet er å få til fire tog i timen i hver retning i grunnrute. Før den planskilte avgreiningen til Østre linje er ferdigstilt vil det imidlertid være kapasitetsbegrensninger på Ski stasjon, og hovedutfordringen er at tog til og fra Mysen må krysse sporene til Østfoldbanen for å kunne trafikkerer Follobanen.

Jernbanedirektoratet arbeider med å få på plass rute-modeller for Østfoldtogtrafikken etter at Follobanen er ferdig. I dette arbeidet ser man på om det er mulig å få til at togene til og fra Østre linje trafikkerer Follobanen

samtidig som tilbudet på linje L2 forsterkes. Hvis det viser seg at dette ikke lar seg gjøre, må det ses på en løsning der tog til og fra Mysen fortsetter å gå via Østfoldbanen mellom Ski og Oslo fram til den planskilte avgreiningen er på plass. I Jernbanedirektoratets forslag til handlingsprogram er etableringen av planskilt avgreining til Østre linje prioritert tidlig i planperioden.

Jernbanedirektoratet har opplyst at de vil komme tilbake med resultatene av arbeidet med rutemodeller for Østfoldbanen så snart det foreligger. Arbeidet er planlagt ferdigstilt i løpet av juni 2018.

SPØRSMÅL NR. 1353

Innlevert 16. april 2018 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 24. april 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara

Spørsmål:

«I dagens moderne samfunn er det stort sett mulig å bruke bank-id og Altinn ved henvendelser til det offentlige, men hvis man trenger nytt pass til sine barn må man personlig oppsøke politi, samt medbringe fullmakt og kopi av legitimasjon av den man deler foreldreansvar med.

Vil statsråden gjennomgå prosessen med å få utstedt nye pass, med tanke på effektivisering og forenkling?»

Svar:

Plikten til å møte personlig hos passmyndigheten ved søknad om pass er grunnleggende for muligheten til å utføre forsvarlig identitetskontroll og oppta de biometriske personopplysningene som skal inn i passet. Grundig identitetskontroll er helt sentralt av hensyn til samfunns-sikkerheten og for å bekjempe ulike former for kriminalitet. Vi må sikre en utstedelsesprosess som hindrer at norske pass utstedes på sviktende grunnlag, med den følge at noen feilaktig får utstedt ekte norske pass. Det har også betydning for de norske passenes anseelse i andre land og derigjennom norske statsborgeres muligheter til enkelt å kunne bevege seg over landegrensene. Av den grunn foregår det nå også et omfattende arbeid i politiet for å styrke identitetskontrollen ved passutstedelse, bla ved å innføre et nytt passsystem.

Om et barn skal ha pass eller ikke, er en avgjørelse som inngår i foreldreansvaret. Hvis de har felles foreldreansvar må begge foreldrene samtykke til passutstedelsen, og identiteten deres må kunne kontrolleres. Derfor må også en av dem møte personlig hos passmyndigheten med bar-

net, og dokumentere den andres samtykke og legitimasjon.

Jeg er likhet med representanten opptatt av å ha effektive prosedyrer for passutstedelse samtidig som krav til sikkerhet ivaretas. Prosedyrene ved passutstedelse til barn kan virke omstendelige i forhold til andre typer tjenester fra det offentlige. Ved innføring av nytt passsystem legges det opp til at foreldre skal kunne gi samtykke til pass for mindreårige via bruk av elektronisk ID. Samtykke vil da kunne gis uten fysisk oppmøte fra den ene forelder-en. Hvilke eIDer som kan benyttes er ikke avklart ennå.

SPØRSMÅL NR. 1354**Innlevert 16. april 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 18. april 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Mener statsråden det er ønskelig at selskaper, der staten er eier, engasjerer seg i generelle politiske saker utover det som gjelder rammevilkår for selskapet?»

Begrunnelse:

DNB har nå engasjert seg for å få etablert dyrenes nødnummer 114. DNB har kjøpt reklameplass på TV for å fronte saken. En slik etablering av nytt nødnummer vil kreve at det gjøres vedtak om nytt nødnummer og etablering/drift vil kreve betydelige statlige bevilgninger.

Nødtelefon har ingenting med den virksomheten banken driver. Det kan likestilles med følgende eksempler:

- Telenor krever at heimevernet ikke svekkes.
- Statoil vil at staten overtar driften av sykehjem.
- Kongsberggruppen vil ha gratis SFO.

Svar:

Jeg registrerer at DNB har tatt til orde for opprettelse av et "nødnummer for dyr", og at det har skapt debatt, blant annet fordi det allerede finnes andre kanaler for henvendelser om dyrevelferd.

Selskapene, med eller uten statlige eierandeler, er selvstendige rettssubjekter. De må selv vurdere om og eventuelt hvordan det er naturlig å engasjere seg i ulike saker.

SPØRSMÅL NR. 1355**Innlevert 16. april 2018 av stortingsrepresentant Jorodd Asphjell****Besvart 20. april 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Hvordan mener departementet at det ikke skal føre til mer deltid i barnehagesektoren, når bemanningsnormen nå skal oppfylles med prosentvise stillinger?»

Begrunnelse:

Mange barnehager vil måtte lyse ut prosentvise stillinger i svært små stillingsbrøker. For mange barnehager, og særlig de små, private, vil det være urealistisk å samarbeide med andre barnehager om å sette sammen hele stillinger. Det er da vanskelig å se hvordan beslutningen om bemanningsnormen skal oppfylles prosentvis ikke skal bidra til flere deltidsstillinger i barnehagesektoren.

Svar:

Kunnskapsdepartementet foreslår at det etableres en nasjonal norm for bemanning i barnehagene. Målet med forslaget i Prop 67 L om endringer i barnehageloven, er at barn i barnehage skal ha nok trygge voksne rundt seg, uavhengig av hvor i landet de bor.

Bemanningsnormen foreslås innført om lag samtidig som en innskjerpet norm for pedagogtetthet i barnehagene. Sammen vil økt bemanning og økt kompetanse gi bedre kvalitet i barnehagene.

Det vil være krevende for små og enkeltstående barnehager dersom ett enkelt barn utløser behov for en full ny stilling. Da vil det være potensiale for at barnehagene reduserer plassene slik at det passer til dagens bemanning.

Kunnskapsdepartementet har derfor foreslått at det kan beregnes prosentvise stillinger for å oppfylle bemanningsnormen.

Departementet mener det vil sikre noe større fleksibilitet i regelverket for den samlede bemanningen i barnehagen enn en beregningsmåte der det må rundes opp til nærmeste hele årsverk.

Det vil være arbeidsgivers ansvar å tilpasse den samlede bemanningen i barnehagen til de rammene bemanningsnormen setter. I barnehager der det i utgangspunktet er deltidsansatte, kan en bemanningsnorm også tenkes å gi ansatte muligheter for høyere stillingsprosent.

Departementet vil følge med på om dette forslaget medfører økt bruk av deltidsstillinger i barnehagesektoren. Det er ikke intensjonen med forslaget.

SPØRSMÅL NR. 1356

Innlevert 16. april 2018 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 25. april 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Hvorfor viser statsråden i forslaget til bemanningsnorm til hvor mange kommuner som hadde 6,3 barn pr voksen sine barnehager i 2016 når normen er på 6,0 barn per voksen, og hvor mange og hvilke kommuner var det som hadde mer enn 6,0 barn per voksen i desember 2016?»

Begrunnelse:

I forslaget til bemanningsnorm, i (prop. 67 L (2017-2018)) mener regjeringen det ikke er behov for en overgangssordning for private barnehager, men skriver også at de har forståelse for at dette «kan slå uheldig ut for private barnehager som per i dag ikke oppfyller bemanningsnormen per i dag». Videre skriver regjeringen at de legger til grunn «at dette vil bli et begrenset problem, da det kun er 33 kommuner som per desember 2016 hadde mer enn 6,3 barn per voksen i sine barnehager». Men når normen er på 6,0 fremstår det lite relevant å vise til hvor mange kommuner som hadde 6,3 barn per voksen i sine barnehager.

Svar:

Målet med innføringen av en statlig minimumsnorm for bemanning i barnehagene er at barna skal ha nok voksne rundt seg. Regjeringens forslag til minimumsbemanning i barnehagene er maksimalt tre barn på under tre år per ansatt og maksimalt seks barn over tre år per ansatt.

I Prop. L 67 (2017-2018) viste departementet til antall kommuner med mer enn 6,3 barn per voksen i sine

barnehager for å løfte frem antall kommuner som ligger vesentlig over den foreslåtte bemanningsnormen.

Private barnehager får tilskudd som tilsvarer gjennomsnittlig ordinær driftsutgift i de kommunale barnehagene i samme kommune. Det er dermed private barnehager i kommuner som ligger betydelig over 6,0 barn per voksen som vil få de største utfordringene med å oppfylle den foreslåtte bemanningsnormen. Det er fordi disse barnehagene har størst sannsynlighet for å få et kommunalt tilskudd som er for lavt til å dekke økte personalkostnader som følge av den nye normen. I proposisjonen er det foreslått at kommunen kan gi dispensasjon fra bemanningsnormen for inntil ett år av gangen når særlige hensyn tilsier det. Dersom en privat barnehage ikke er finansiert til å oppfylle bemanningsnormen når den trer i kraft, er dette noe som kan begrunne at det gis dispensasjon.

I forbindelse med spørsmålet fra Stortinget, har departementet finregnet på antall kommuner som ikke oppfyller bemanningsnormen. Som følge av litt ulike beregningsmetoder og ny kommunestruktur, ser jeg at tallene i Prop. L 67 (2017-2018) ikke gir et helt riktig bilde. Jeg viser derfor til tall for både 2016 og 2017 i dette svaret.

Statistikk fra Utdanningsdirektoratet viser at det ved utgangen av 2016 var 119 kommuner med kommunale barnehager med mer enn 6,0 barn per voksen. Tilsvarende tall for 2017 er 106 kommuner. Det betyr at det er en nedgang i antall kommuner som ikke oppfyller den foreslåtte bemanningsnormen fra 2016 til 2017. Kommunene er listet i tabellen på neste side.

Kommuner med mer enn 6,0 barn per voksen i 2016 og 2017

Asker	Flå	Kongsberg	Notodden	Sogndal*	Ulstein
Askim*	Forsand**	Kragerø	Oppdal	Sortland	Vardø*
Askøy	Fredrikstad**	Kristiansand	Oppegård*	Spydeberg	Vega*
Averøy**	Frosta*	Kvam**	Orkdal*	Stange	Vegårshei
Bamble**	Fusa*	Larvik	Os	Steinkjer	Vennesla
Bergen	Fyresdal*	Leikanger	Osterøy*	Stjørdal	Verdal
Berlevåg*	Giske**	Leka*	Porsgrunn	Stord	Vestby
Bodø	Gjerdrum	Lier*	Rakkestad	Strand**	Vestnes**
Bokn*	Gjesdal	Lillesand*	Randaberg	Stranda	Vikna**
Brønnøy	Gjøvik	Lindås	Rauma	Stryn	Voss
Bø	Gran	Lund*	Ringerike	Sula	Østre Toten
Båtsfjord**	Grimstad**	Lyngdal	Rygge	Sund	Øvre Eiker
Drammen	Halden**	Lørenskog	Rælingen	Sveio	Øyer
Dønna**	Haram**	Malvik	Røst*	Svelvik	Øygarden*
Eidsberg	Hareid**	Marker*	Røyken	Sykkylven	Ålesund*
Eidskog*	Harstad	Melhus**	Råde	Søgne*	Ås*
Eidsvoll	Haugesund**	Midsund**	Saltdal	Sørreisa	
Eigersund*	Herøy	Midtre Gauldal*	Sande	Sørum*	
Elverum*	Holmestrand	Molde*	Sandefjord	Time	
Enebakk	Hurum**	Målselv**	Sandnes	Tromsø	
Evje og Hornnes*	Hå**	Nannestad	Sarpsborg	Trondheim	
Farsund	Jevnaker*	Naustdal*	Sauda**	Trøgstad	
Fitjar	Jondal*	Nedre Eiker*	Ski	Tvedestrand*	
Fjell	Karmøy	Nes	Skien	Tysvær	
Flora	Klæbu	Nesodden	Skodje*	Tønsberg	

*Kommune med mer enn 6,0 barn per voksen i 2016, men ikke i 2017

**Kommune med mer enn 6,0 barn per voksen i 2017, men ikke i 2016

SPØRSMÅL NR. 1357

Innlevert 16. april 2018 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 23. april 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Hva vil være provenyeffekten av å gjøre bemanningsnormen gjeldende gjennom hele barnehagedagen, dersom man legger til grunn at normen skal gjelde for a) hele åpningstiden eller b) for 41 timer per barn med heltidsplass (og tilsvarende for avtalt oppholdstid for deltidsplasser)?»

Begrunnelse:

I forslaget til bemanningsnorm skriver regjeringen «i og med at beregningen av bemanningsnormen skal ta utgangspunkt i antall årsverk per barn, og barnehagens åpningstid vanligvis er noe lenger enn en arbeidsdag, vil ikke bemanningsnormen nødvendigvis være oppfylt hele barnehagedagen». Verken i høringen eller lovforslaget går regjeringen inn på hvordan en norm for hele barne-

hagedagen kunne vært løst, eller hva kostnadene av dette vil være. Det vil være viktige opplysninger for debatten at regjeringen belyser hva kostnaden av forskjellige modeller for en norm som dekker hele dagen koster. Vi ber om at departementet gir sine beregninger av hva det vil koste dersom a) antall det foreslåtte kravet om 6 barn per årsverk skal gjelde gjennom hele barnehagens åpningstid og b) om man legger til grunn at ett barn med heltidsplass utgjør 41 oppholdstimer og at bemanningsnormen skal ta utgangspunkt i at kravet skal oppfylles for 41 timer i uken per barn.

Svar:

Formålet med regjeringens forslag om å innføre en nasjonal minstenorm for bemanning i barnehagene er at barna skal ha nok trygge voksne rundt seg. Forslaget til minstenivå på bemanning vil, sammen med pedagognormen og barnehageeiers plikt til å sørge for at bemanningen er tilstrekkelig, løfte de barnehagene med lavest bemanning og gi bedre kvalitet i barnehagene.

Forslaget til bemanningsnorm er lagt på barnehagenivå og forslaget til beregning er antall barn per årsverk. Bak dette valget om å ha en norm på barnehagenivå ligger et ønske om fleksibilitet for barnehagene til å organisere hverdagen slik at den blir tilpasset lokale behov, barnegruppen og mangfoldet i barnehagesektoren. Eksempelvis velger barnehager å ha ekstra høy bemanning i forbindelse med aktiviteter som turer, utflukter, kulturopplevelser, og annet. Jeg ønsker ikke at bemanningsnormen skal være til hinder for et lokalt handlingsrom som kan gi rom for denne typen gode opplevelser for barna.

Provenyeffektene av de ulike forslagene vurderes i punktene a) og b).

a) Bemanningsnorm som gjelder hele åpningstiden

Beregningene legger til grunn at åpningstiden i barnehager tilsvarende landsgjennomsnittet på 9,5 timer per dag. Det legges videre til grunn at barnehager holder åpent 250 dager per år, og at et årsverk utgjør 1725 timer. Årsverksbehov er basert på avtalt oppholdstid i barnehager, og alle barnehageplasser er omregnet til heltidsplasser. Dagens årsverk i grunnbemanningen trekkes fra det totale årsverksbehovet, noe som gir et merbehov på om lag 24 000 årsverk per år. Det forutsettes at merbehovet for årsverk dekkes av et likt antall barnehageassistenter og pedagogiske ledere. Samlet betyr dette at bemanningen legger til rette for at alle barn i barnehagen (omregnet i heltidsplasser) kan være i barnehagen i hele åpningstiden på 9,5 timer per dag.

Gitt disse forutsetningene, er provenyeffekten av en bemanningsnorm som gjelder hele åpningstiden om lag 13,8 mrd. kroner, med en halvårseffekt på 5,7 mrd. kroner.

b) Bemanningsnorm som gjelder 41 timer i uken

Beregningene legger til grunn at alle barn er i barnehagen de samme 41 timene i uken. Det vil si at bemanningsnormen skal oppfylles 8,2 timer per dag. Det legges videre til grunn at barnehager holder åpent 250 dager per år, og at et årsverk utgjør 1725 timer. Årsverksbehov er basert på avtalt oppholdstid i barnehager, og alle barnehageplasser er omregnet til heltidsplasser med oppholdstid på 41 timer per uke. Dagens årsverk i grunnbemanningen trekkes fra det totale årsverksbehovet, noe som gir et merbehov på om lag 12 500 årsverk. Det forutsettes at merbehovet for årsverk dekkes av et likt antall barnehageassistenter og pedagogiske ledere.

Gitt disse forutsetningene, er provenyeffekten av en bemanningsnorm som gjelder 41 timer i uken om lag 7,1 mrd. kroner, med en halvårseffekt på 3 mrd. kroner.

I denne sammenheng vil jeg ellers vise til at barnehageeier allerede i dag må sørge for at bemanningen er tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet gjennom hele barnehagedagen, jf. barnehageloven § 18 første ledd.

Videre kan det være grunn til å være oppmerksom på at Statistisk Sentralbyrås rapport Barnetilsynsundersøkelsen 2016 viser at det er stor forskjell mellom avtalt oppholdstid og faktisk oppholdstid i barnehagene. Mens 94 pst. av barn som går i barnehage har avtalt heltidsplass (41 timer eller mer), er det kun 22 pst. av barna som faktisk oppholder seg i barnehagen 41 timer eller mer.

Jeg vil også peke på at en lovregulering av bemanningen som gjelder hele åpningstiden gir lite rom for fleksibilitet og effektiv ressursbruk i barnehagene. Dersom barnehageeier ikke har mulighet til å tilpasse bemanningen noe i løpet av dagen avhengig av hvor mange barn som faktisk er til stede til enhver tid, kan det føre til kortere åpnings-tider og et dårligere tilbud for foreldre.

SPØRSMÅL NR. 1358**Innlevert 17. april 2018 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 24. april 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

«Vi statsråden sørge for at Forsvaret som viktig interessant bidrar til å realisere et prosjekt om vannledning og framføring av vann til Tarva i Trøndelag?»

Begrunnelse:

Bjugn kommune har utredet vannforsyning fra fastlandet og ut til øygruppa Tarva, som ligger i havet vest i kommunen. Deler av øygruppa og havet rundt, til sammen 188 kvkm, er stilt til disposisjon for Norges kampflybase. Videre har Bjugn kommune stilt Vågan skytefelt til disposisjon til Forsvaret slik at til sammen 383 kvkm er båndlagt av Forsvaret. For øvrig er det fast bosetting og fritidsbebyggelse på Tarva. Det er en intensiv og unik utnyttelse av arealet på Tarva. I nord er store områder vernet, i sørvest driver Forsvaret skytevirksomhet fra fly, og Forsvaret har her bygninger og skytemål. På flere av de store øyene er kystlyngheia et eksempel på viktig biologisk mangfold i Norge. Forsvaret er altså en viktig bruker og bidragsyter til Tarva-samfunnets eksistens. Forsvaret har imidlertid så langt bare vært villig til å bidra med et antall vannavgifter for å sikre drift av vannanlegget, men ikke å bidra med midler i form av avbøtende tiltak til å finansiere vannledningen som Bjugn kommune arbeider med. Det er en

gjensidig interesse og behov for å opprettholde fast bosetting på Tarva, ikke bare for Forsvaret, men også for Bjugn kommune og for staten/vernemyndighetene. Sør-Trøndelag fylkeskommune har bl.a. ansvaret for fergedriften mellom Dybfest og Tarva og er en regional viktig aktør i forhold til å bevare Ørland Hovedflystasjon. Bjugn kommunes ansvar vil ligge i gjennomføring av prosjektet og drift av vannforsyninga.

Svar:

Forsvaret har i den daglige virksomheten i skyte- og øvingsfeltet på Tarva ikke behov for kommunalt drikkevann ved sitt anlegg. Etterforsyning av tilstrekkelige mengder drikkevann for eget bruk, som ikke kan dekkes lokalt, kan medtas fra Ørland flystasjon.

Forsvarsdepartementet må avvente et ferdigbehandlet forslag fra Bjugn kommune, med beskrivelse av det totale omfanget, før jeg kan ta stilling til om det er hensiktsmessig at Forsvaret knytter seg til det skisserte anlegget fremfor å benytte eksisterende anlegg. Derfor kan jeg på nåværende tidspunkt ikke prioritere bruk av Forsvarets ressurser til et generelt investeringstilskudd til et prosjekt for framføring av vann til Tarva. Jeg vil be Forsvarsbygg ta kontakt med Bjugn kommune slik at forsvarssektoren holder seg orientert om prosjektets utvikling.

SPØRSMÅL NR. 1359**Innlevert 17. april 2018 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen****Besvart 24. april 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Det er mulig statsråden har en overbevisning om at kvantitet har en direkte sammenheng med kvalitet, derav hennes uttalelse om at større kommuner gir bedre barnevern. Det viser seg å være lokale og regionale forskjeller i omsorgstiltak i barnevernet. Barneombudet ber om en nasjonal kartlegging på hvorfor det er så store forskjeller, og sikter til at det må ses på sammenhenger som levekårsforhold, kommuneøkonomi, og prioriteringer.

Vil statsråden ta initiativ til en slik nasjonal kartlegging?»

Svar:

Det er i dag store lokale og regionale forskjeller i barnevernet når det gjelder andelen barn som mottar hjelp fra barnevernet og andelen barn i omsorgstiltak. Forskjellene skyldes selvsagt flere forhold enn kommunestørrelse. Det er allerede foretatt kartlegginger og analyser av ytre faktorer som har sammenheng med behovet for og bruken

av barnevernstiltak. Samtidig er jeg enig i at vi fortsatt trenger mer kunnskap.

Vi trenger særlig å vite mer om den faglige praksisen i barnevernstjenestene, kvalitetsforskjellene mellom kommunene og hva disse skyldes. Jeg mener at en nasjonal kartlegging ikke er det beste virkemidlet for å skaffe denne kunnskapen. Snarere er det behov for løpende informasjon over tid. Jeg vil derfor ta initiativ til at det utvikles systemer som gir mer informasjon om hvordan tjenesten jobber og følger opp barna og familiene i barnevernet. Dette skal gi grunnlag for bedre statistikk om lokal variasjon og kvalitetsforskjeller i barnevernet. Slik kunnskap er også viktig for at kommunenes ledelse aktivt kan følge opp kvaliteten i egen tjeneste. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) samarbeider med KS og kommunesektoren om et nytt saksbehandlings- og kvalitetssystem for det kommunale barnevernet. Etablering av systemer for å innhente informasjon om faglig praksis skal være en del av dette arbeidet.

Spørsmålsstilleren peker spesielt på levekårsforhold, kommuneøkonomi og prioriteringer. Kunnskap om dette er ivaretatt gjennom tidligere forskning, samt Bufdirs kommunemonitor for barnevernet: www.bufdir.no/Statistikkgnalyse/Barnevernommunemonitor/#/2015. NIBRs rapport Den vanskelige samhandlingen (NIBR-rapport 2011:25) gir en analyse av ytre faktorer som kan forklare variasjon mellom kommuner. Bruken av barnevernstiltak har nær sammenheng levekårsutfordringer og sosiale problemer i kommunene. NIBR fant også at kommuneøkonomi og prioritering av forebyggende tilbud har betydning. Jo mer ressurser som benyttes på forebyggende tjenester, jo mindre er behovet for inngripende tiltak.

Regjeringen har som mål å styrke kvaliteten i arbeidet med å forebygge alvorlig omsorgssvikt og kommunenes mulighet til å prioritere dette. Det omfatter både barnev-

ernets egne hjelpetiltak og forebyggende innsatser i barnehage, skole og helsetjenestene. Tilbud om kompetanseheving for ansatte i barnevernet, bedre kapasitet i tjenestene og økte bevilgninger til lokal tiltaksutvikling skal bidra til at kvalitetsforskjeller reduseres.

Jeg mener også at det er viktig å få på plass større og sterkere fagmiljøer i barnevernet, ikke minst fordi dette er en tydelig tilbakemelding fra både fylkesmennene og de som jobber i barnevernstjenestene. Riksrevisjonen og andre har vist til at mange kommuner mangler de hjelpetiltakene som barn og familier i barnevernet har behov for. Tilbudet er for lite differensiert, og problemet er størst i de små kommunene. Fagmiljøene blir små, sakstilfanget blir lite, og det er vanskelig å rekruttere riktig kompetanse. Det er krevende å bygge opp spisskompetanse og nødvendig erfaring når tjenesten har få ansatte og medarbeiderne får liten trening i å håndtere ulike typer saker.

En ny rapport fra NIFU viser også at barnevernsledere i store kommuner vurderer den samlede kompetansen i tjenesten som betydelig mer positiv enn barnevernsledere i små kommuner. Undersøkelser som er gjort viser dessuten at små kommuner i større grad enn store kommuner etterspør faglig og økonomisk bistand fra det statlige barnevernet. Små kommuner er mer sårbare for store svingninger i utgifter til barnevernstiltak, og sykefravær og turnover blir åpenbart enn større utfordring når tjenesten har få ansatte.

Dette er grunnen til at jeg mener kommunereformen er viktig for barnevernet, fordi større kommuner gjør det enklere å få på plass barnevernstjenester som er mer robuste, som besitter både bred og spesialisert kompetanse, og som har medarbeidere som er godt trent i å håndtere krevende saker. Kommunereformen er derfor ett av flere tiltak som kan bidra til et bedre barnevern.

SPØRSMÅL NR. 1360

Innlevert 17. april 2018 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 26. april 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

«Statsbygg har oppsiktsvekkende valgt bort åpen arkitektkonkurranse når Nordområdemuseet i Tromsø skal utvikles. Isteden har en valgt en lukket prosess som ender med kun ett forslag. Nordområdemuseet kommer til å være definerende for Tromsø og regionen i lang tid. Prosjekt kan i rang sammenliknes med operaen og nasjonal-

galleriet i Oslo. En internasjonal fri konkurranse om form, innhold og bystrategi, er en forutsetning for at det beste resultat velges.

Hvorfor har en ikke valgt dette i Tromsø?»

Begrunnelse:

Viser for øvrig også til at Høyres stortingsrepresentant for Troms, Kent Gudmundsen, offentlig har krevd åpen arkitektkonkurranse for Nordområdemuseet tidligere.

Svar:

Spørsmålet fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes er rettet til kommunal- og moderniseringsministeren, men er oversendt forsknings- og høyere utdanningsministeren for besvarelse, med begrunnelsen at Kunnskapsdepartementet (KD) er oppdragsgiver for prosjektet. Tromsø museum – Universitetsmuseet er en del av Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet (UiT).

Statsbygg er statens byggherre og faglige rådgiver i spørsmål som omfatter statlig byggvirksomhet i sivil sektor. Når det gjelder enkeltprosjekter, som nybygg for Tromsø museum - Universitetsmuseet, setter oppdragsgivende departement noen rammer for prosjektene gjennom sitt oppdragsbrev til Statsbygg. I oppdragsbrevet for universitetsmuseet har KD blant annet omtalt lokalisering/tomtevalg, arealramme og kostnadsestimat, krav til nøktern og funksjonell standard, energikrav og krav til arealeffektivitet og fleksible løsninger. Innenfor disse rammene skal Statsbygg utvikle prosjektet etter sitt beste faglige skjønn. Spørsmål om valg av konkurranseform er et av mange spørsmål som Statsbygg på et faglig grunnlag må vurdere og beslutte i prosjektet.

Statsbygg skal i alle sine anskaffelser av arkitekttjenester vektlegge høy arkitektonisk kvalitet. Samtidig må

det enkelte prosjekts særskilte forutsetninger tas hensyn til ved valg av arkitekt- og rådgivningstjenester. Et universitetsmuseum er et spesialisert bygg som skal inneholde magasiner, forskningsarealer, utstillingsarealer og læringsarealer. Det er derfor behov for tverrfaglig kompetanse i utformingen av dette bygget. Statsbygg har, etter en vurdering av flere konkurranseformer, konkludert med at en åpen konkurranse om en komplett prosjekteringsgruppe er best egnet for dette prosjektet. En slik modell innebærer at arkitekter og relevante rådgivere arbeider tett sammen som en tverrfaglig gruppe fra starten av prosjektet, for å sikre gode arkitektoniske og funksjonelle løsninger. Statsbygg har gode erfaringer med komplette prosjekteringsgrupper fra andre store og viktige prosjekter.

Når Statsbygg, etter en faglig vurdering av hva som er mest tjenlig for prosjektet, har valgt å gjennomføre anskaffelsen gjennom en åpen anbudskonkurranse om en komplett prosjekteringsgruppe, er dette en vurdering som Kunnskapsdepartementet ikke vil overprøve.

Jeg kan avslutningsvis orientere om at den åpne anbudskonkurransen nå er avsluttet. Statsbygg har mottatt tilbud fra i alt 10 prosjekteringsgrupper, med mange svært kvalifiserte aktører. Dersom det nå skulle velges en annen konkurranseform, vil dette medføre forsinkelser og betydelig økte kostnader.

Jeg er kjent med prosjektets betydning for byen og landsdelen og vil i den videre utviklingen av prosjektet være opptatt av at bygget blir et positivt bidrag til byutviklingen i Tromsø.

SPØRSMÅL NR. 1361

Innlevert 17. april 2018 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 23. april 2018 av fiskeriminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Høringsfristen departementet har satt for å komme med innspill til sjarkflåtens framtid er så kort at ingen av de nordnorske fylkestingene rekker å behandle høringsinnspill på sine samlinger i vår. Tyngdepunktet for sjarkflåten er nettopp i Nord-Norge, og i dokumentet åpner departementet opp for store endringer i kvotefordelinga for sjarkflåten.

Kan departementet forlenge høringsfristen slik at de regionalt folkevalgte i Nord-Norge blir hørt?»

Svar:

Drøftingsnotatet "Sjarkflåtens rolle i et fremtidsrettet kvotesystem" ble den 23. mars 2018 sendt på vel 7 ukers høring, til 14. mai. I dette drøftingsnotatet ønsker jeg å se ulike spørsmål knyttet til sjarkflåtens rammebetingelser i sammenheng. Dette vil danne bakgrunn for at regjeringen skal ta en mer helhetlig vurdering av sjarkflåtens rammebetingelser i et fremtidsrettet kvotesystem, i forbindelse med arbeidet med stortingsmeldingen om kvotesystemet.

Jeg ser det som positivt at fylkeskommunene vil sikre bred politisk forankring for sine høringsinnspill, gjennom

behandling i fylkestingene. Dette er en viktig sak, som fortjener en god og opplyst politisk debatt.

På den annen side er det viktig å holde en viss fremdrift i saken, og vi har derfor lagt opp til åpne innspillsmøter forskjellige steder i landet allerede i midten av juni. Det er sterkt ønskelig at høringsinstansenes syn er kjent når disse møtene finner sted.

Høringsfristen 14. mai er ikke til hinder for at vi også tar i betraktning høringsinnspill som kommer inn etter

fristen. Det vil ikke være problematisk om en fylkeskommune for eksempel behandler saken i fylkesutvalget eller på andre måter i sin organisasjon, men deretter også behandler saken i fylkestinget og ettersender fylkestingets vedtak når det foreligger. Vi vil i en slik situasjon selvsagt legge til grunn fylkestingets vedtak som det endelige uttrykk for fylkeskommunens synspunkt.

SPØRSMÅL NR. 1362

Innlevert 17. april 2018 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 25. april 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Pårørende opplever nok at bekymringen for deres nærmeste letter noe når de er innlagt til behandling i psykiatrien.

Hvordan ser statsråden på at så mange tar selvmord mens de er i behandling ved norske sykehus, og hvilket arbeid er satt i gang fra regjeringen for å motvirke dette og hva er status for en ny handlingsplan for forebygging av selvskading og selvmord etter handlingsplanen fra 2014-2017?»

Begrunnelse:

NRK meldte denne uken at ett menneske tar sitt liv annenhver dag i Norge mens de er i kontakt med psykiatrien. Mange av dem var innlagt på en psykiatrisk avdeling. Bak disse tallene ligger det mye smerte, sorg og fortvilte familier. Selvmord har store konsekvenser for enkeltmennesker, familier og for samfunnet. Regjeringens handlingsplan for forebygging av selvskading og selvmord for 2014-2017 er ikke erstattet av en ny.

Svar:

Det er altfor mange som dør av selvmord i Norge. Det er en enorm belastning for pårørende, familie, venner og nettverk når en person tar sitt eget liv, og det er et dårlig tegn for samfunnet når omfanget ikke går ned. Vi vet at årsakene til selvmord er sammensatte. Det er derfor behov for fortsatt innsats på mange ulike arenaer, også utenfor helsetjenesten.

På den ene siden er selvmordstallene for spesialisthelsetjenesten nedslående, på den andre siden er det ikke helt uventet at mange av de som tar livet sitt har vært

i kontakt med helsetjenesten. Vi vet at psykiske lidelser, og særlig depresjon og rusproblemer er risikofaktorer for selvmord. Omfanget av selvmord er ifølge de nye tallene nokså uendret fra 2009 til 2015, mens antallet pasienter som har fått psykisk helsehjelp har økt. Vi trenger mer forskning om årsakene til hvorfor omfanget ikke går ned.

Uansett tror jeg vi har et stort potensiale i å forebygge selvmord bedre, både innenfor helsetjenestene og i samarbeid med andre sektorer. Selv om Handlingsplan for forebygging av selvmord og selvskading 2014-2017 nå er gått ut, fortsetter arbeidet med forebygging av selvmord og selvskading med uforminsket styrke. Et vesentlig bidrag i innsatsen vil være det nye systemet for kartlegging av selvmord i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling, etter modell fra Storbritannia. Systemet er klargjort for bruk og vil starte opp straks alle nødvendige databehandleravtaler er inngått og godkjent (mai 2018).

I 2017 ble det satt i gang et arbeid for å se på hvordan arbeidet på feltet bør legges opp videre. Vi vurderer nå hvordan vi strategisk og resultatmessig skal gå frem for å forhindre selvmord. Dette er i tråd med at Stortinget torsdag 19. april ba regjeringen legge frem en ny handlingsplan for forebygging av selvmord og selvskading, inkludert forebygging av selvmord blant pasienter innlagt i eller nylig utskrevet fra psykisk helsevern. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med informasjon om hvordan vi legger opp arbeidet og den videre prosessen.

SPØRSMÅL NR. 1363**Innlevert 17. april 2018 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 24. april 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Sist helg, den 14. april, angrep USA, Storbritannia og Frankrike en rekke mål i Syria knyttet til lagring og utvikling av kjemiske våpen.

Hva er regjeringens vurdering av lovligheten av angrepet etter folkeretten?»

Begrunnelse:

Rakettangrepet som ble utført av USA, Storbritannia og Frankrike har blitt støttet av en rekke NATO-land, EU, Israel, Japan, Qatar og Saudi-Arabia. Syria, Russland, Kina og Iran har fordømt angrepet. Den norske regjeringen har uttrykt «forståelse» for angrepet. USA, Storbritannia og Frankrike sier angrepet var en reaksjon på den syriske regjeringens bruk av kjemiske våpen, og både USA og Frankrike sier de har bevis for at Assads regime i Syria stod bak det angivelige kjemiske angrepet den 7. april. FNs Generalsekretær advarte i helgen mot en eskalering, og har bedt alle parter om å besinne seg og vise tilbakeholdenhet slik at krigen ikke trappes opp.

USA, Storbritannia og Frankrikes ledere har uttalt at angrepet var nødvendig for å opprettholde forbudet mot kjemiske våpen. Flere folkerettsekspertene har imidlertid uttalt at angrepet bryter folkeretten. Jusprofessorene O.A. Hathaway og Jack Goldsmith ved henholdsvis Yale og Harvard har sagt at «Problemet med argumentet er at konvensjonen mot kjemiske våpen, som er det sentrale juridiske instrumentet på dette feltet, fordrer et system for håndhevelse som de tre involverte maktene forbigikk totalt» (sitert i Klassekampen mandag 16. april).

Svar:

Bruk av kjemiske våpen i Syria er et alvorlig brudd på folkeretten. FNs sikkerhetsråd har uttalt at bruk av kjemiske våpen utgjør en trussel mot internasjonal fred og sikkerhet. Sikkerhetsrådet har gitt klare pålegg til syriske myndigheter og andre i Syria om at slike våpen ikke skal benyttes, og at alle kjemiske våpen skal destrueres. Frankrike, Storbritannia og USA gjennomførte i forrige uke en begrenset aksjon mot mål i Syria rettet mot det syriske regimets kjemivåpenkapasitet. Aksjonen er et klart signal om at bruken av slike våpen har konsekvenser. Landene har begrunnet aksjonen med det syriske regimets gjentatte bruk av kjemiske stridsmidler mot egen befolkning, senest i Douma 7. april. Sikkerhetsrådet understreket i sikkerhetsrådsresolusjon 2118 (2013) at de kan åpne for bruk av makt dersom Syria bruker kjemiske våpen.

Dette budskapet er gjentatt i senere resolusjoner i 2015 (resolusjon 2209 og 2235). I dagens situasjon er Sikkerhetsrådet handlingslammet på grunn av Russlands gjentatte veto. Norge har beklaget dette flere ganger. Senest 10. april stoppet Russland iverksettelsen av en uavhengig granskning som hadde som mål å etterforske hvem som er skyld i bruken av kjemiske stridsmidler. I lys av dette har Regjeringen uttrykt forståelse for at det reageres mot gjentatte brudd på forbudet mot kjemiske våpen og på Sikkerhetsrådets resolusjoner. Enhver bruk av kjemiske stridsmidler er forbudt i henhold til kjemivåpenkonvensjonen og må fordømmes på det sterkeste. De som står bak bruk av slike våpen må holdes ansvarlige. Samtidig har regjeringen støttet anmodningen fra FNs generalsekretær om at alle medlemsstater er tilbakeholdende og avstår fra handlinger som bidrar til eskalering av situasjonen eller forverrer det syriske folkets lidelser. Vi anser videre at det er viktig at Organisasjonen for forbud mot kjemiske våpen (OPCW) sitt ekspertteam får full tilgang til å gjennomføre en uhildet undersøkelse av det som har skjedd i Douma. Etter forespørsel fra FN og OPCW bidro Norge sammen med Danmark i 2014 til å frakte ut og destruere kjemiske stridsmidler fra Syria. Ved norsk deltakelse i militære operasjoner i utlandet har Utenriksdepartementet utdelt det folkerettslige grunnlaget i hvert enkelt tilfelle. Siden vi ikke deltok i den aktuelle aksjonen, har vi ikke gjort en tilsvarende utredning i dette tilfellet.

SPØRSMÅL NR. 1364**Innlevert 17. april 2018 av stortingsrepresentant Jon Gunnes****Besvart 3. mai 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

«Hvilke grep vil statsråden ta for å sikre at det bygges ut tilstrekkelig med ladeinfrastruktur for elkjøretøy i Finnmark og Nord-Troms?»

Begrunnelse:

Aktører som bygger ut nettet av ladestasjoner i Norge hevder dagens tilskudd gjennom Enova med 40 pst. støtte til utbygging av ladestasjoner ikke er nok for å oppnå lønnsomhet ved utbygging i Finnmark og Nord-Troms. I Finnmark trengs det tilnærmet 100 pst. støtte for å oppnå lønnsomhet. I 2016 utlyste Enova en slik tilskuddordning, men da hadde aktørene så mye å gjøre at de ikke hadde mulighet til å søke.

Leverandørene sier de står klare til å bygge ut nå. Men da må vi erkjenne at befolkningstettheten er så lav at det krever gode støttetiltak for å utløse denne infrastrukturutbyggingen. Noen millioner tilsvarer ikke mange meter med veiutbygging. Og hva skal vi med veier om ikke framtidens biler kan benytte dem grunnet manglende muligheter for drivstoffylling? Å få på plass infrastruktur for elkjøretøy er viktig når vi kun skal selge nullutslippsbiler fra 2025.

Svar:

Hurtigladestasjoner for elbiler er helt nødvendige for at vi skal oppnå våre målsettinger innen transport. Gjennom Enova støtter staten opp under offentlige tilgjengelige hurtigladere. Enova skal bidra til utvikling av drivstoffinfrastruktur for utslippsfri land- og sjøtransport, herunder el og hydrogen.

Enova har hatt en ladestrategi med vekt på å støtte utbygging av hurtigladere i de nasjonale transportkorridorene. Gjennom tre runder har Enova støttet utbyggingen av til sammen 230 hurtigladere på 130 steder langs hovedfartsårene i Norge. Enova gjorde dette gjennom åpne konkurranser om støtte til sammenhengende segmenter som sikret tilgang til hurtiglading ca. hver femte mil langs de mest trafikkerte veistrekningene i landet. I byer sørger markedet i større og større grad for utbygging av nødvendig hurtigladerinfrastruktur uten behov for støtte.

Høsten 2016 utlyste Enova en fjerde runde, om etablering av hurtigladere langs hovedferdselsårene i Nord-Norge helt fram til Kirkenes. Til tross for at Enova kunne støtte inntil hundre prosent av investeringskostnadene var det ingen aktører som ønsket å bygge ut hurtiglading

på disse strekningene, sannsynligvis på grunn av store avstander, spredt bebyggelse, hardt vær og få elbiler. Enova hadde dialog med potensielle hurtigladeselskaper i et forsøk på å øke interessen for utlysningen, men uten hell.

Sommeren 2017 opprettet Enova et nytt, rettighetsbasert støtteprogram for å supplere korridorsatsingen, der Enova støtter etablering av inntil to hurtigladere i kommuner hvor det finnes færre enn to offentlig tilgjengelige hurtigladere. Dette skal gi en fortetting av hurtigladere. Hittil i 2018 har Enova støttet hurtigladere i blant annet Kåfjord og Nordreisa. I tillegg har Miljødirektoratet i år, gjennom Klimasats, innvilget støtte på om lag 12 millioner kroner fordelt på 34 kommuner som vil kjøpe ladeinfrastruktur til egne tjenestebiler.

I styringsavtalen mellom departementet og Enova er omstillingen til en mer klimavennlig transportsektor et viktig satsingsområde, herunder utvikling av infrastruktur for utslippsfri transport både på sjø og på land. I den tidlige fasen hvor det er behov for offentlig støtte vil Enova være statens virkemiddel for å støtte utviklingen av infrastruktur for alternative drivstoff, herunder hurtigladeinfrastruktur. De jobber målrettet med utvikling av infrastrukturprogrammer som skal støtte opp under den omstillingen som er nødvendig. Enova opplyser om at de har god kontakt med ladeaktører og tilpasser sine programmer til utviklingen i markedet, også når det gjelder hurtiglading i Nord-Troms og Finnmark.

Det fremgår av Jeløya-plattformen at regjeringen vil legge til rette for rask utbygging av ladeinfrastruktur i hele landet, gjennom en kombinasjon av offentlige virkemidler og markedsbaserte løsninger. Jeg vil følge med på utviklingen på dette området framover og sørge for at vi har virkemidler som legger til rette for utbygging av ladeinfrastruktur også i Nord-Troms og Finnmark.

SPØRSMÅL NR. 1365**Innlevert 17. april 2018 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 26. april 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil statsråden kunne gå gjennom regelverket og finne gode løsninger slik at brukere med krav på refusjon av utgifter til pasientreiser kan få dette rettmessig og på en enklere måte enn nå?»

Begrunnelse:

Brukere av helseinstitusjoner og legekantor opplever at dekning av reiseutgifter er krevende å få refundert. Særlig den praktiske delen når brukere må benytte helsevesenets elektroniske reiseregning på nett. Den oppleves av mange som komplisert som gir frustrasjoner og stort tidsbruk. Flere føler dette som et byråkratisk system som ikke er tilpasset den enkelte brukers behov. I tillegg er det regelverket om fast kilometergodtgjørelse uansett bruk av bil eller kollektiv transport som kan gi tap dersom kollektiv reiserute velges.

Svar:

Jeg er opptatt av at vi skal ha en god og velfungerende pasientreiseordning. Pasientreiser er en viktig del av pasientens helsetjeneste. De regionale helseforetakene skal sørge for transport til undersøkelse og behandling i helse- og omsorgstjenesten. Dette følger av spesialisthelsetjenesteloven. Pasientens rett til dekning av utgifter til pasientreiser følger av pasient- og brukerrettighetsloven, og er nærmere omtalt i pasientreiseforskriften.

Nytt regelverk for pasientreiser trådte i kraft 01.10.2016. Formålet med å endre regelverket var å forenkle ordningen for brukerne, tilpasse regelverket til elektroniske prosesser og legge til rette for en enklere og mer effektiv saksgang.

Samtidig med endringene i regelverket ble det lansert en elektronisk løsning på den nasjonale helseportalen - helsenorge.no. Tall fra Pasientreiser HF viser at omtrent 80 pst. av dem som søker har krav på å få dekket reiseutgifter etter standardsats per kilometer. Det er lagt til rette for at søknad om refusjon til slike reiser enkelt kan sendes inn via helsenorge.no. I 2017 ble den digitale løsningen utviklet med tilleggsfunksjonalitet, slik at nesten alle nå kan søke om refusjon av reiseutgifter elektronisk. Refusjon for slike reiser kan enkelt sendes inn via helsenorge.no. Pasientreiser HF opplyser at 8 av 10 av de som søker elektronisk er fornøyde med den digitale løsningen.

I tillegg ble det utarbeidet et nytt papirskjema for de pasienter og brukere som ikke kan eller ønsker å benytte elektronisk løsning. Papirskjemaet ble revidert våren

2017 sammen med brukerutvalget til Pasientreiser HF. Dagens skjema er på fire sider, men ingen behøver å fylle ut alle sidene. Skjemaet er delt i to. Del én av skjemaet gjelder pasienten. Pasienten trenger bare å fylle ut én side hvis man søker om å få dekket refusjon for reisen med en standardsats. For reiser med tilleggsutgifter, f.eks. ved bruk av egen bil eller overnatting, opplyses dette i egen tabell.

Brukermedvirkning er viktig ved videreutviklingen av pasientreiseområdet. Gjennom blant annet regelmessige brukerundersøkelser og helhetlig involvering av Pasientreiser HF sitt brukerutvalg, kartlegges brukernes behov og forventninger. Pasientreiser HF etablerte sitt brukerpanel i 2010. Brukerpanelet ble omdannet til et brukerutvalg i april 2017.

Brukerutvalget involveres kontinuerlig ved utvikling av pasientreiseområdet, og tilbakemeldingene fra medlemmene er at de er fornøyde med ny ordning for reiser uten rekvisisjon og den digitale selvbetjeningsløsningen på helsenorge.no.

Brukerpanelet deltok som referansegruppe i prosjektet Mine pasientreiser. I tillegg var representanter fra brukerpanelet testere underveis i utviklingen av digital løsning på helsenorge.no, og rådgivere og testere ved utforming av nytt søknadsskjema på papir.

Høsten 2017 ble det gjennomført nasjonale brukerundersøkelser for både reiser med rekvisisjon og for reiser uten rekvisisjon. Overordnet viser resultatene fra begge undersøkelsene at brukerne er fornøyd med dagens pasientreisetilbud, og at brukerne av tjenesten reiser med rekvisisjon er mer fornøyd med ordningen enn brukere av tjenesten reiser uten rekvisisjon. Det er liten variasjon i resultatene mellom regionene.

Gjennomgående er dette gode resultater, både for reiser med og uten rekvisisjon, men det er fortsatt rom for forbedring. Det er dessuten viktig å påpeke at pasienter har anledning til formelt å klage på enkeltvedtak fra pasientreisekontoret. Det er Fylkesmannen som er klageorgan i disse sakene. I 2017 mottok Fylkesmannen 995 klager på pasientreiseområdet, noe som kun utgjør en andel på 0,11 pst. av alle reiser uten rekvisisjon.

Jeg vil avslutningsvis nevne at alle ordninger med jevne mellomrom bør evalueres og vurderes, og viser her til representantforslag og behandling i Stortinget 19. april 2018 av dokument 8:98 S (2017-2018) og Innst. 196 S (2017-2018) om pasientreiseordningen. Vedtakene i saken vil følges opp av Regjeringen på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 1366**Innlevert 17. april 2018 av stortingsrepresentant Åsmund Aukrust****Besvart 24. april 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

«I den senere tid har vi sett at det nå i enkelte kommuner etableres rekreasjonsløyper for snøscooterkjøring tett inn til verneområder og andre områder som er kartlagt som svært viktige friluftslivsområder.

Kan statsråden redegjøre for om dette er i henhold til intensjonen for lovendringen av motorferdselloven og i tråd med § 4 a i motorferdsselforskriften?»

Begrunnelse:

I forbindelse med endringen av regelverket for motorferdsel i utmark i 2015 (som tillater kommunene å lage lokale forskrifter for snøskuterløyper), ble det presisert i forskriften (§ 4 a) at kommunen skulle ta særskilt hensyn til støy og andre ulemper for friluftslivet når de fastsatte løyper. Forskriften krever også kartlegging og verdsetting av friluftslivsområdene som berøres. Det er nå framkommet flere eksempler på at det etablerer løyper som går gjennom områder som er kartlagt som svært viktige friluftslivsområder (høyeste kategori for friluftslivet). Dette gjelder blant annet for kommunene Vadsø, Bardu og Grane. Ekstra urovekkende er det at det er signalisert fra klima- og miljødepartementet gjennom brev til Fylkesmannen i Troms at det er opp til kommunene selv om de vil legge løyper gjennom slike områder så lenge kommunen har gjort en konkret vurdering som viser at de tillegger andre hensyn større vekt enn hensynet til friluftsliv. Dette fremgår i brev som er sendt til Fylkesmannen i Troms den 4.10.2017 og at det i brevet vises til endring i forvaltningsloven § 34 som trådte i kraft 1.01.2018, og som gir kommunene ytterligere myndighet.

Svar:

I motorferdselloven og i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark er det gitt regler om hvor det er forbudt å legge snøscooterløyper: Det er ikke tillatt å legge løyper i verneområder, foreslåtte verneområder eller nasjonale villreinområder (loven § 4a fjerde ledd og forskriften § 4a fjerde ledd). Dette er absolutte forbudsregler, og det vil derfor aldri være aktuelt å legge løyper i slike områder. Det er heller ikke tillatt med løyper som vil være til vesentlig skade eller ulempe for reindrift, eller som krever terenginngrep. Gjennom disse bestemmelsene har lovgiver tatt stilling til i hvilke områder det skal være forbudt å legge løyper. Reglene stiller i tillegg krav om at kommunen skal ta visse hensyn når den legger løyper utenfor disse forbudte områdene. Kravet om å ta hensyn til friluftsliv er

spesielt fremhevet: «Ved fastsetting av løypene skal kommunen ta særskilt hensyn til støy og andre ulemper for friluftslivet», jf. loven § 4a fjerde ledd og forskriften § 4a femte ledd.

I lovproposisjonen står det:

«Det er særlig friluftslivet som risikerer å bli skadelidende ved etablering av snøscooterløyper, ikke minst som følge av eventuell ulovlig kjøring med utspring i løypene. Hensynet til friluftslivet står derfor i en særstilling. (...) Dette innebærer at kommunene ikke bør legge snøscooterløyper i blant annet viktige eller svært viktige friluftsområder, jf. Miljødirektoratets håndbok M98-2013 Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområde. Kommunen skal før forslag om løyper sendes på høring, ha kartlagt og verdsatt friluftslivsområdene der løypene planlegges og vurdere betydningen av disse områdene opp mot øvrige friluftslivsområder i kommunen, og vil således ha et godt grunnlag for å unngå løyper i slike områder. Kommunen bør også se hen til høringsinstansenes merknader om store, sammenhengende vinterfriluftsområder og bør søke å holde slike områder frie for snøscooterløyper.»

Lovforarbeidene gir dermed et klart signal om at løyper i slike områder er uønsket. Det er samtidig klart at dette er en hensynsregel og ikke en absolutt forbudsregel. Regelen sier noe om en vurdering kommunen må foreta, og hva kommunen plikter å legge vekt på i vurderingen. Kommunen plikter å tillegge hensynet til friluftslivet spesielt stor vekt, jf. Prop. 35 L (2014-2015) side 26. Jeg er helt enig i at kommunene ikke bør legge løyper i viktige friluftslivsområder. Reglene er imidlertid utformet slik at kommunen ikke alltid er forpliktet til å legge avgjørende vekt på hensynet til friluftsliv. Det vil dermed ikke nødvendigvis være forbudt for kommunen å legge løyper i områder som er viktige for friluftsliv, hvis kommunen etter en konkret vurdering finner at det foreligger andre hensyn som etter kommunens skjønn er så tungtveiende at hensynet til friluftsliv må vike. Jeg vil imidlertid fremheve at dette betinger at kommunen har gjort en saklig og forsvarlig vurdering og avveining av de ulike hensynene mot hverandre, herunder vurdert muligheten for avbøtende tiltak og mindre konfliktfylte løsninger, jf. Prop. 35 L (2014-2015) side 41:

«Kommunen skal forsøke å finne løsninger for å unngå konflikt med disse hensynene».

Videre må kommunens vedtak inneholde en grundig vurdering av støy og andre ulemper for friluftsliv, av de andre relevant hensynene i saken, og kommunens avveining av disse. Konsekvensene av snøscooterløypene og kommunens vurderinger av hensynet til friluftsliv mv. opp mot andre hensyn må fremkomme av vedtaket. Det samme gjelder kommunens vurderinger av innkomne

høringsuttalelser, og hva slags betydning kommunen har tillagt disse, jf. forskriften § 4 a tredje ledd samt naturmangfoldloven § 7. I kommunens vurdering vil det bl.a. være relevant å se på omfanget av viktige eller svært viktige friluftslivsområder som blir berørt av løypene i den aktuelle kommunen, og hvor mange og hvor store de ressterende viktige eller svært viktige friluftsområdene er. Intensjonen bak endringene i motorferdselloven i 2015 var

et ønske om kommunal forvaltning av motorferdsel i utmark og økt kommunalt ansvar og råderett i eget lokalmiljø, jf. Prop. 35 L (2014-2015) side 6. Intensjonen var ikke i seg selv økt motorferdsel i utmark eller fortrenging av friluftsliv på bekostning av snøscooterinteresser. Jeg vil derfor oppfordre kommunene til å ta ansvaret de har fått, og bruke det med omhu.

SPØRSMÅL NR. 1367

Innlevert 17. april 2018 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 25. april 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Vil utenriksministeren be departementet utarbeide retningslinjer for det norske flagget som er i tråd med den norske historiske flaggtradisjonen og med folks oppfatning av hvordan flagget skal se ut?»

Begrunnelse:

Aftenposten skriver 14. april 2018 at Utenriksdepartementets anbefalte rødfarge i det norske flagget er en helt annen enn den som brukes av norske flaggprodusenter. Rødfargen i UD's instruks (PMS 032 U) er langt lysere enn rødfargen som vanligvis benyttes i produksjonen av norske flagg, og vil etter manges oppfatning bryte med det som er den korrekte rødfargen i flagget.

Svar:

Jeg er glad for engasjementet for Norges flagg, vårt fremste nasjonale symbol. Utenriksdepartementet har ansvaret for Lov om Norges Flag (flaggloven) og Forskrift angående bruk av statsflagget og handelsflagget (flaggforskriften). Disse bestemmelsene regulerer både flaggets utseende og statens bruk av statsflagget.

De eneste bestemmelsene vi har om fargene i det norske flagget fremgår av § 1 i henholdsvis flaggloven og flaggforskriften. Begge steder slås det fast at rødfargen er høy rød og at blåfargen er mørkeblå. Fargekodene oppslaget i Aftenposten 14. april viste til kommer fra kommentardelen til utenriksinstruksen. Disse fargekodene, som bare er ment for trykk på silkepapir, er en intern veiledning for utenriksstasjonene. Fargekodene er altså kun ment som en veiledning på hvilke innsatsfarger man skal bruke i den tekniske trykkeprosessen. Fargekodene er ikke bindende, og det er fargen på det ferdige produktet

som er avgjørende, ikke hvilken farge man bruker i den tekniske prosessen. Fargekodene vil måtte endres, avhengig av for eksempel materialet flagget skal trykkes på. Det gjør vi oppmerksom på når vi får henvendelser om dette. For å unngå misforståelser, vil vi likevel fjerne fargekodene fra vår interne veiledning.

Det er ikke mitt inntrykk at det er stor uenighet mellom departementet og norske flaggprodusenter om hvilke farge på flagget som er korrekt. Utenriksdepartementet er opptatt av at vi ikke skaper unødvendig byråkrati eller for kompliserte regler for flagget vårt. Vi ser at flaggprodusentene selv har funnet gode løsninger for flaggene de produserer. En mulighet er at norske flaggprodusenter, og andre med behov for en rettleidende norm, selv kan ta initiativ til utvikling av en felles bransjestandard for flaggfargene. Eksempelvis har Dansk Standard laget en standard for rødfargen i det danske flagget. Fra vår side vil det være uproblematisk om det samme gjøres i Norge for det norske flagget.

SPØRSMÅL NR. 1368**Innlevert 17. april 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 20. april 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara****Spørsmål:**

«Dersom sluttrapporten fra Sekretariatet for konfliktrådene skal føre til ein mogleg endringsprosess, kan statsråden gjera greie for korleis denne prosessen skal vera, kven som er endeleg beslutningstakar, om det er aktuelt å la Stortinget handsame saka og om det blir gjennomført ein høyringsrunde der involverte partar får uttale seg?»

Grunngjeving:

På eit tidlegare spørsmål frå underteikna til statsråden om det er planlagt omorganisering av konfliktråda, fekk eg som svar at det er eit pågåande organisasjonsarbeid i Sekretariatet for konfliktråda som skal munne ut i ein sluttrapport om kort tid/i desse dagar. Statsråden svarte at han ser fram til å lesa rapporten og vurdere anbefalingane som ligg i denne, men det kom ikkje fram kva slags behandlingsmåte det blir i denne saka framover. Det er mange ulike aktørar som er involverte i konfliktråda sitt arbeid og som vil kunne stille med erfaringsbaserte meiningar om kva som er rett og gale å gjera med organiseringa til konfliktråda. Eg er oppteken av at prosessen vidare legg til rette for at kommunar og andre får høve til å bli høyrte. Det er viktig å få ei avklaring på kven som skal ta avgjerd i saka og om det blir gjennomført ein høyringsrunde. Det er verdt å minne om at konfliktråda følgjer opp sårbare

ungdommar som har behov for tett oppfølging frå konfliktrådet og frå teamet rundt ungdommen.

I ein rapport som Deloitte laga for å evaluere konfliktråda i 2012, står følgjande under «generelle observasjonar og hovedinntrykk»:

- Konfliktrådet fremstår som en velfungerende instans for å tilrettelegge meglingsmøter, der 90 % av partene som har deltatt i Konfliktråd vil anbefale ordningen til andre (ifølge Konfliktrådets brukerundersøkelse).
- Den geografiske spredningen av lokalkontorene blir i evalueringen fremhevet som et suksesskriterium for de lokale kontorene ved at de har mulighet for lokal forankring, tilpasninger til lokale betingelser og nærhet til parter og samarbeidspartnere.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet mottok for få dager siden rapporten fra Sekretariatet for konfliktrådene med anbefalinger om en ny organisasjonsstruktur. Rapporten er nå til behandling i departementet. Foreløpig er det ikke tatt noen beslutninger om fremtidig organisering, eller den videre prosessen.

SPØRSMÅL NR. 1369**Innlevert 17. april 2018 av stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen****Besvart 25. april 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Sykehusbygg, Sykehuset Østfold og Helse Sør-Øst vil foreta en større evaluering av Sykehuset Østfold for å ta lærdom av prosjektet med tanke på nye utbyggingsprosjekter i sykehussektoren. Dersom evalueringen får konsekvenser for dimensjonering av for eksempel belegg og akuttmottak på Drammen sykehus, burde den ikke få konsekvenser for sykehuset Østfold ved Kalnes.

Hvilke konsekvenser vil evalueringen konkret få for sykehuset Østfold ved Kalnes?»

Begrunnelse:

Erfaringene så langt gir grunn til å tro at sykehuset Østfold ved Kalnes er bygget med for høyt belegg og at akuttmottaket er for lite. I tillegg gir modellen som kun er basert på enerom for liten fleksibilitet. Dersom den endelige evalueringen bekrefter dette, så bør det ikke bare få konsekvenser for andre nye sykehus, men ikke minst burde det få konsekvenser for sykehuset Østfold ved Kalnes.

Siden åpningen i 2015 har antallet korridorpatienter på sykehuset Østfold Kalnes doblet seg fra år til år og

antallet pasienter på sykehuset har totalt økt med 10 prosent. Samtidig har man ikke fått ut pasienter fra akuttmottaket slik som det var forutsatt. Fra september vil sykehuset også motta alle pasienter fra Vestby kommune.

De fleste pasienter rapporterer om en god opplevelse på sykehuset på Kalnes, men presset på sykehuset er for stort og akuttmottaket er blitt for lite. Mens antallet korridorpasienter nasjonalt går ned, dobler det seg på Kalnes fra år til år. I 2017 var antallet korridorpasienter på sykehuset hele 3860.

Kommunene i Østfold tar et stort ansvar for de utskrivningsklare pasientene, og det får de også skryt for. Samtidig oppleves styret i Sykehuset Østfold og sykehuset selv som proaktive og tar løpende grep for å håndtere situasjonen både for å forebygge innlegging og redusere pasientenes liggetid.

Det er ekstra trist at antallet korridorpasienter på Kalnes går opp når det er mot trenden i nasjonen for øvrig siden Kalnes er et nytt sykehus. Det er ikke bygd for korridorpasienter. Korridorene er ekstra smale og toalettforholdene for de på gangen er dårlige.

Antall korridorpasienter er et uttrykk for det presset sykehuset er under. Dette er et press som bare vil øke i tiden fremover. I tillegg til at antall pasienter totalt har økt med 10 prosent på to år. I tillegg til at sykehuset får overført alle pasientene fra Vestby kommune, så øker også befolkningen i Østfold også dramatisk. For hvert femte år

vil det komme like mange nye pasienter som det nå kommer fra Vestby.

Det er grunn til å minne om at styret ved sykehuset opprinnelig arbeidet for å kunne bygge et større sykehus basert på forventet behov, men at de ble gitt en absolutt ramme for prosjektet og søkte midler i tråd med dette.

Selv om sykehusene styres etter en foretaksmodell kan det ikke være slik at Regjeringen kan fraskrive seg alt politisk ansvar. Statsråd Høie må være aktiv og følge opp situasjonen nøye slik at sykehuset kan fungere etter hensikten. Evalueringen av byggeprosjektet må også få konsekvenser for Kalnes.

Svar:

Ett av formålene bak etablering av Sykehusbygg var å legge til rette for erfarings- og kompetanseoverføring mellom ulike utbyggingsprosjekter og mellom helseregioner. Det er lagt til grunn at alle sykehusprosjekter skal evalueres. Den planlagte evalueringen gjennomføres derfor både for læring for Sykehuset Østfold sin del og for øvrige byggeprosjekter under planlegging eller gjennomføring. Jeg er kjent med at Helse Sør-Øst nå arbeider med mandatet for evalueringen og med å forankre dette, blant annet med Sykehuset Østfold og konserntillitsvalgte. Tidsplanen er foreløpig ikke fastlagt. Hvilke konsekvenser evalueringen får for Sykehuset Østfold, må Sykehuset Østfold og Helse Sør-Øst vurdere avhengig av resultatene av evalueringen.

SPØRSMÅL NR. 1370

Innlevert 17. april 2018 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 25. april 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

«Hvordan vil ministeren sikre at tilbud innen studentvelferden sikres på de mindre lærerstedene med utradisjonelle studietilbud og struktur, også der hvor lønnsomheten kan svekkes på grunn av disse forholdene og hvordan vurderer statsråden at samskipnader legger bedriftsøkonomiske prinsipper til grunn for det enkelte lærersted når organisasjonen som helhet går med overskudd, samskipnadene mottar vel statstilskudd for å drive studentvelferd og sikre læringsmiljøet for alle studenter på alle læresteder?»

Begrunnelse:

Høyere utdanning er i endring. Flere institusjoner er i fusjonsprosesser og det er viktig å holde øye med hvordan utviklingen påvirker hverdagen også hos studentene ved store institusjoner med mange campus.

Student i Nord har 10. april d.å. vedtatt å avvike studentvelferdstilbud som kantine og barnehage på Nord Universitet, Campus Nesna. De hevder at driften på studiestedet ikke er lønnsom og skal forsøke å få inn et privat tilbud som kan erstatte de som Samskipnaden har ansvar for i dag.

For SV er det viktig at vi har et desentralisert studietilbud tilrettelagt for alle studentgrupper, også de som er i jobb og som er voksne, som gjerne velger samlings-

baserte studier og studiesteder som Nesna. Det betyr også studentvelferden i regi av samskipnadene utfordres på de mindre lærerstedene iht. lønnsomhet. Også denne studentgruppa har behov for velferdstilbud for å sikre god og helhetlig læringsmiljø.

I lov om Samskipnader står det å lese i §3:

En studentsamskipnad har i oppgave å ta seg av velferdsbehov ved det enkelte lærested.

Svar:

Studentsamskipnadene har ansvar for studentvelferd i høyere utdanning og i fagskolesektoren og er dermed et viktig ledd i innsatsen for å sikre lik rett til utdanning for alle.

Studentsamskipnader er selvstendige rettssubjekter og særlovsselskaper. De mottar ulike typer tilskudd fra staten – årlige bevilgninger til studentvelferdstjenester, lokaler som stilles til rådighet av utdanningsinstitusjonen, lovfestet semesteravgift betalt av studentene og tilskudd til bygging av studentboliger.

Med samskipnadenes ansvar for studentvelferd følger også ansvar for forsvarlig økonomisk drift og forvaltning av de nevnte tilskuddene. Det er samskipnadsstyret, der studentene har flertall, som avgjør hvordan driften skal organiseres og hvordan det skal prioriteres mellom ulike driftsområder eller geografiske enheter.

Jeg legger til grunn at samskipnadene i Norge følger opp sitt ansvar etter loven. For Kunnskaps-departementet er det ikke grunnlag for å instruere styrene om interne disposisjoner.

SPØRSMÅL NR. 1371

Innlevert 18. april 2018 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø

Besvart 30. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«1. mars 2017 kunne vi lese i Adresseavisen at reisetiden mellom Trondheim og Steinkjer fra 2021 ville bli 10-15 minutt kortere, og at det ville bli halvtimesavganger på strekningen. Den 9. april sier pressemelding fra Jernbanedirektoratet at Midt-Norge er klar for elektrifisering, nye tog og økt kapasitet Dette krever investeringer.

Når vil Bane Nor få beskjed om oppstart av elektrifisering av Trønder- og Meråkerbanen, og når kan vi forvente at halvtimesavganger er en realitet?»

Begrunnelse:

Anbudsdokumentene for Trønderbanen er lagt ut. Strekningen er klar for konkurranseutsetting. Grunnlagsdokumentene legger opp til samme kapasitet som i dag. Det er ikke en eneste opsjon i anbudsdokumentene som ber om pris på økt frekvens. Det vil si at hele anbudsperioden fra 2020 til 2028 evt. pluss 2 år vil være med dagens kapasitet. Altså det ser ut til at en legger opp til at det ikke vil bli økt frekvens før om 12 år.

Svar:

Representanten oppgir i begrunnelsen for spørsmålet at konkurransen om trafikkpakke 2 (nord) ikke vil gjøre det mulig å øke frekvensen på trønderbanen før om 12 år. I

utlysningen av konkurransen om trafikkpakke 2 (nord) har Jernbanedirektoratet bedt potensielle tilbydere om å inkludere opsjoner om tilbudsforbedringer. Opsjonene vil gjøre det mulig å kunne styrke tilbudet innenfor den fremforhandlede avtalen. Regjeringen vil ta stilling til ev. utøsning av opsjoner for å styrke tilbudet i de ordinære budsjettprosessene. Som omtalt i Nasjonal Transportplan 2018-2029 vil elektrifisering av Trønder- og Meråkerbanen gi marginalt bedre reisetid. Elektrifisering av Trønder- og Meråkerbanen alene vil imidlertid ikke gi økt kapasitet. For å oppnå økt kapasitet vil det være behov for ytterligere kapasitetsøkende tiltak. Jernbanedirektoratet kartlegger nå behovet for denne typen tiltak, herunder nødvendige tiltak for to tog i timen i grunnrute. Kartleggingen anslås å foreligge til sommeren.

Jeg ønsker å ha en oversikt over alle tiltak som skal til for å gi et bedre transporttilbud på Trønder- og Meråkerbanen for å være sikker på at vi prioriterer ressursene riktig. Jeg vil derfor komme tilbake til Stortinget når nødvendig informasjon foreligger.

SPØRSMÅL NR. 1372**Innlevert 18. april 2018 av stortingsrepresentant Heidi Greni****Besvart 23. april 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«St. Olavs Hospital HF vil ta bort dagambulansen fra Oppdal i seks uker med begrunnelse ferieavvikling og behov for innsparinger. Helsetjenesten i Oppdal og tillitsvalgt for ambulansetjenesten er negative til beslutningen fordi beredskapen vil bli svekket i den travleste feriemåneden med økt befolkningen i kommunen. Kommunelegen reiser tvil om vedtaket er forsvarlig ut fra kravet til responstider i akuttmedisinforskriften.

Mener statsråden vedtaket fra St. Olavs Hospital er forsvarlig ut fra kravet til responstid?»

Begrunnelse:

St. Olavs Hospital HF har allerede redusert ambulansetettheten i Trøndelag, noe som medfører mye omdirigeringer av ambulanser. Vedtaket om å ta bort dagambulansen fra Oppdal i seks uker har ført til sterke reaksjoner både fra kommunen og fra ambulansetjenesten. Oppdal er en stor reiselivskommune med sterk befolkningsøkning på sommeren.

Svar:

Gjennom St.meld. nr. 43 (1999-2000) Om akuttmedisinsk beredskap (2000) og Stortingets behandling av denne, ble følgende foreslåtte krav til responstider (fra NOU 1998:9 Hvis det haster) gjort veiledende:

- Akuttoppdrag: 12 minutter for 90 pst. av befolkningen i byer og tettsteder og 25 minutter for 90 pst. av befolkningen i grise- og grøntstrøk.

Målet om responstid har vært veiledende slik at det kan gjennomføres de aller fleste steder i landet, men noen steder må det gjøres tilpasninger på grunn av geografi, spredt bosetting mv. Det er derfor ikke krav om responstid for ambulansetjenesten i akuttmedisinforskriften, slik representant Greni legger til grunn i spørsmålet.

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet informasjon fra Helse Midt-Norge om dagambulansen i Oppdal. Helse Midt-Norge opplyser at St. Olavs HF er i dialog med Oppdal kommune om organiseringen av den akuttmedisinske beredskapen i sommer. Det er ikke fattet en endelig beslutning, men saken er drøftet i et innledende møte mellom helseforetaket og kommunens representanter.

Avvikling av lovpålagt ferie er en utfordring i helsetjenesten med tanke på beredskap, og helseforetaket må

vurdere hvordan man best kan avvikle ferie for de ansatte og samtidig opprettholde en forsvarlig akuttberedskap. Helse Midt-Norge opplyser at det i slike tilfeller gjøres en vurdering av andre beredskapsressurser som er i området som berøres og hvor raskt de kan være på plass hvis nærmeste lokale ressurs er opptatt. Helse Midt-Norge opplyser at følgende forhold er lagt til grunn i den samlede vurderingen for Oppdal:

- Oppdal er en hytte- og feriekommune som opplever en betydelig økning av folketallet i ferieperioder. Denne økningen er mest uttalt i vinter- og påskeferien, men også i sommerferien.
- Virksomhetsdata for ambulansene i Oppdal fra tidligere år viser noe høyere oppdragsaktivitet under deler av vinteren, men ingen markert økning under sommerferieperioden.
- Oppdal har én døgnambulansetjeneste i beredskap dersom man tar bort dagambulanse en periode.
- St. Olavs Hospital vurderer det slik at supplerende ambulansetjeneste for kommunen er rimelig god:
 - o Ambulansehelikoptrene i både Trondheim og på Dombås vil kunne nå Oppdal sentrum på godt under 30 minutter, mens redningshelikopteret på Ørland og ambulansehelikopteret i Ålesund har noe lengre utrykningstid.
 - o Det er stasjonert akuttambulanser både på Berkåk i Rennebu (36 km unna), på Støren i Midtre Gauldal (71 km unna) og på Sunndalsøra (68 km unna)
- Ambulanseflåten disponeres dynamisk av AMK-sentralene, og ved akutte hendelser og alvorlig sykdom gjelder regelen om at nærmeste ressurs skal ha oppdraget.

Helse Midt-Norge opplyser at St. Olavs hospital legger anbefalingene om responstid til grunn i planleggingen, men at det ikke alltid er mulig å oppfylle det veiledende målet.

Det framgår av innspillet fra Helse Midt-Norge at St. Olavs Hospital HF arbeider videre med saken i samarbeid med Oppdal kommune – med godt håp om å komme fram til løsninger for sommeren 2018 som både sikrer forsvarlig ambulansetjeneste og lovpålagt ferie. I dialogen inngår både lokal stasjonsledelse og tillitsvalgte.

SPØRSMÅL NR. 1373**Innlevert 18. april 2018 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen****Besvart 25. april 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Kan statsråden si noe om hvilke vurderinger som er gjort og når de langtidsledige kan forvente en avklaring av saken?»

Begrunnelse:

Det er svært positivt at den registrerte arbeidsledigheten i Norge har gått ned det siste året. På tross av dette øker antallet arbeidsledige som har gått ledige i mer enn 104 uker i NAVs statistikker. Det er svært bekymringsfullt. Nå i mars er det 700 flere som har vært ledige i to år eller mer sammenlignet med samme måned i fjor. Det må settes inn kraftfulle tiltak rettet mot denne gruppen og personer som står i fare for å komme i den. Å gå arbeidsledig over lengre tid kan føre til at du ikke kommer tilbake til arbeidslivet.

Gruppen som nå har gått ledig lenge er mer sammensatt enn tidligere. Det er til forskjell fra tidligere flere med høyere utdanning. Innen mange fag forvitres kompetansen man besitter ved lengre fravær fra arbeidslivet. Fagorganisasjonen NITO og andre har pekt på at mange av de som går ledige, med blant annet ingeniørbakgrunn, vil trenge å ta tilleggsstudier eller kurs som gir studiepoeng (som er en del av en grad) for å komme tilbake i arbeid. Stortinget ba derfor regjeringen spørsmålet om mulighet for å kombinere NAV stønad med å ta studiepoeng, i forbindelse med statsbudsjettet i 2018. Snart fire måneder senere har vi hverken hørt signaler om når regjeringen kommer tilbake med sine vurderinger eller hvilke konklusjoner den legger an til å lande på.

Svar:

Representanten har stilt spørsmålet i lys av at antallet personer som har gått ledig i mer enn 104 uker, har økt, til tross for at den registrerte arbeidsledigheten i Norge har gått ned det siste året. Representanten viser til at Stortinget i anmodningsvedtak nr. 319 i forbindelse med statsbudsjettet for 2018, har bedt regjeringen utrede utvidet adgang til utdanning i kombinasjon med dagpenger, og etterlyser regjeringens oppfølging av vedtaket.

Stortingets anmodningsvedtak nr. 319 krever grundige vurderinger, der det er kryssende hensyn som må vektlegges. Det å skaffe seg faglig påfyll og dermed heve sin kompetanse gjennom studier eller opplæring i dagpengeperioden, kan fremstå som fornuftig tidsbruk for en dagpengemottaker. Samtidig er det slik at et studium krever arbeidsinnsats, noe som kan gå på bekostning av jobbsø-

keraktivitet. Liberale studiemuligheter for dagpengemottakere vil kunne komme i konflikt med det grunnleggende kravet som gjelder for dagpengemottakere, nemlig å være reell arbeidssøker. Som reell arbeidssøker skal man være villig og i stand til å ta ethvert arbeid hvor som helst i Norge. Aktiv jobbsøking skal være hovedforpliktelsen til en dagpengemottaker, og utgangspunktet i folketrygdloven er derfor at det ikke er adgang til å ta utdanning samtidig som man mottar dagpenger. De unntakene som er gjort, tillater opplæring/utdanning innenfor begrensningene som følger av kravet om å være reell arbeidssøker.

Eventuelle utvidelser av adgangen til å kombinere dagpenger og utdanning krever vurderinger av forholdet mellom det å være reell arbeidssøker og det å være student, og av om det er dagpengeordningen eller andre støt-teordninger som skal finansiere utvidelser.

Regjeringen gjennomførte allerede våren 2016 flere regelverksendringer som gjorde det enklere å kombinere dagpenger og utdanning, bl.a. ved å tillate økt adgang til å følge undervisning på dagtid. I tillegg ble adgangen til å motta dagpenger under etablering av egen virksomhet liberalisert. Videre innførte regjeringen i 2016 et opplæringstiltak med inntil to års varighet for personer med svake formelle kvalifikasjoner eller svake grunnleggende ferdigheter.

Regjeringen har videre i Revidert nasjonalbudsjett for 2017 styrket oppfølgingen av dagpengemottakere med kort tid igjen av dagpengeperioden. Hensikten er å sikre at de som har gått ledige over lengre tid, får et arbeidsrettet tilbud med sikte på økt overgang til arbeid. Satsingen er videreført i 2018. Samtidig ble langtidsledighetsgarantien avviklet ettersom måloppnåelsen hadde vært svak. Garantien innebar tilbud om arbeidsmarkedstiltak til dem som hadde vært arbeidssøkere i mer enn to år og minst seks måneder sammenhengende ledig i denne perioden. Den styrkede oppfølgingen av langtidsledige sikrer et bedre og mer målrettet tilbud tidligere i ledighetsforløpet enn langtidsledighetsgarantien.

Departementet arbeider med oppfølgingen av Stortingets anmodningsvedtak, og vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte så snart det lar seg gjøre.

SPØRSMÅL NR. 1374**Innlevert 18. april 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 25. april 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Norge har unike helseregistre med mulighet til å koble helsedata med effekt av behandling og forebygging som grunnlag for en fremtidsrettet kunnskapsbasert helsepolitikk. Skal vi lykkes er det behov for et direkte personidentifiserbart legemiddelregister som kan koble opplysninger om legemiddelbruk med andre helseopplysninger, og dermed direkte følge opp effekten for den enkelte.

Hva er status og forventet fremdrift for utvikling av et direkte personidentifiserbart legemiddelregister?»

Begrunnelse:

Et direkte personidentifiserbart legemiddelregister innebærer muligheten til å behandle opplysninger tilknyttet personens fødsels- eller D-nummer, slik at man kan koble opplysninger om legemiddelbruk med andre helseopplysninger og direkte kunne følge med på hvordan det går med den enkelte pasient. Det er en klar forutsetning at slike opplysninger skal sikres i forhold til strenge regler for personvern og informasjonssikkert.

Stortinget behandlet Legemiddelmeldingen i 2015 og det er bred enighet om utvikling av bedre helseregistre.

Svar:

Dagens reseptbaserte legemiddelregister (Reseptregisteret) er et pseudonymt register der forskriften stiller spesielle krav til kryptering (pseudonymisering), inklusiv krav om en uavhengig instans som tildeler og forvalter pseudonymer på oppdrag fra den databehandlingsansvarlige (tiltrodd pseudonymforvalter). Personvern hensyn var bakgrunnen for at denne formen for pseudonymisering ble valgt. Løsningen med et pseudonymt register innebærer begrensninger i muligheten for å sammenstille dataene i registeret med andre registre og/eller datakilder. Løsningen begrenser derfor også mulighetene for å benytte registerdataene forskning.

I dag vil personvernet kunne sikres på andre gode måter med krypteringsformer og personvern- og informasjonssikkerhetstiltak som bidrar til god sikkerhet og bedre utnyttelse av data. For eksempel er Norsk pasientregister og Nasjonalt register over hjerte- og karlidelser etablert som personidentifiserbare registre der personvern hensynet er ivare tatt med andre krypteringsformer og tiltak for å ivareta personvern og informasjonssikkerhet.

Det er bakgrunnen for at regjeringen i Meld. St. 28 (2014–2015) Legemiddelmeldingen varslet at vi ønsker

en videreutvikling og utvidelse av dagens Reseptregister slik at det ivaretar fremtidige behov, og vil utrede mulig etablering av et personidentifiserbart legemiddelregister basert på dagens reseptregister.

Vi trenger et oppdatert og helhetlig regelverk for behandling av helseopplysninger som både sikrer et sterkt personvern og ivaretar behovet for kunnskap. Helsepersonell trenger sikker og effektiv tilgang til relevante helseopplysninger i pasientbehandlingen, og gode helsedata er helt nødvendig for å videreutvikle og bedre kvaliteten på helsetjenesten.

I sammenheng med Stortingets behandling av Legemiddelmeldingen la Helse- og omsorgskomiteen i Innst. 151 S (2015–2016) vekt på at Reseptregisteret er den viktigste datakilden om legemiddelbruk på individnivå i befolkningen. Komiteen pekte på at dataene er av stor verdi for legemiddelforskningen, og ba regjeringen gjøre dem lettere tilgjengelig for aktuelle forskningsmiljøer.

Jeg kan orientere om at arbeidet med å utrede mulighetene for å etablere et personidentifiserbart legemiddelregister er påbegynt. Det arbeides med sikte på å kunne komme tilbake til Stortinget med et forslag i 2019. EUs personvernforordning kommer til anvendelse i EU 25. mai 2018. Det vises til Prop 56 LS (2017–2019) om ny personopplysningslov og innlemmelse av forordningen i EØS-avtalen. Regelsettet vil legge føringer for hvordan et nytt legemiddelregister kan utformes. Enklere og sikrere tilgang til legemiddeldata er prioritert i Helsedataprogrammet som ble etablert i 2017, blant annet i arbeidet med utvikle en helseanalyseplattform som skal forenkle og effektivisere tilgangen til helsedata.

Folkehelseinstituttet har på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet i 2017 beskrevet eksisterende tekniske løsning for registeret og behov for endringer ved endret registerform, vurdert om Reseptformidleren og nasjonal kjernejournal er egnet som datakilde for en ny løsning, vurdert tekniske løsninger for personvern og reservasjonsrett, og beskrevet databehov og mulighet for inklusjon av informasjon fra legemiddelbruk i institusjon. Folkehelseinstituttets vurderinger er viktig som grunnlag for det videre arbeidet med å utrede endringer i regelverket.

SPØRSMÅL NR. 1375**Innlevert 18. april 2018 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 26. april 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Foreligger det en vurdering av å endre samenes status som folkegruppe, eller har det blitt tatt noen form for initiativ fra regjeringen for å vurdere en slik endring, og i så fall hvilke?»

Begrunnelse:

Ved markeringen av Samefolkets dag i 2017 utalte Statsministeren: «Vi er et land bestående av to folk. Dette landet har vi i fellesskap. Det er veldig viktig å forstå det.», jf. Dagbladets nettutgave 6. februar 2017. At samene er en del av det norske er det ingen tvil om. Det som likevel er avgjørende, er hvilken status de har. I så måte, og sett i lys av dagens regjeringsplattform, er det av vesentlig interesse om regjeringen vurderer å endre samenes posisjon.

Svar:

Samene er urfolk i Norge. Det foreligger ingen vurdering av å endre samenes status, og det har heller ikke blitt tatt noe slikt initiativ fra regjeringen. ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater, som Norge ratifiserte i 1990, definerer urfolk på følgende måte i artikkel 1 nr. 1 b: "Folk i selvstendige stater som er ansett som opprinnelige fordi de nedstammer fra de folk som bebodde landet eller en geografisk region som landet hører til da erobring eller kolonisering fant sted eller da de nåværende statsgrenser ble fastlagt, og som – uansett deres rettslige stilling – har beholdt alle eller noen av sine egne sosiale, økonomiske, kulturelle og politiske institusjoner."

I Norge er det klart at samene fyller vilkårene i denne definisjonen. I Høyesteretts dom i Selbusaken av 21. juni 2001 uttales det at ILO-konvensjon nr. 169, art. 1 nr. 1 b, utvilsomt gir samene status som urfolk i Norge, også i det sørsamiske området. Den prinsipielle likeverdigheten mellom nordmenn og samer er slått fast i Grunnlovens § 108 hvor det står at: "Det påligger statens myndigheter å legge forholdene til rette for at den samiske folkegruppe kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv." Lovbestemmelser som skal sikre samisk språk, kultur og samfunnsliv, finnes også blant annet i sameloven, menneskerettsloven, opplæringsloven og reindriftsloven. Av internasjonale konvensjoner som Norge er forpliktet av, er ILO-konvensjon nr. 169 sentral. Dette er den eneste konvensjonen som kun omhandler urfolks rettigheter. Samene er imidlertid også en etnisk, kulturell og språklig minoritet. Konvensjoner som omhandler minoriteters rettigheter, vil derfor også kunne ha

betydning for samene. De viktigste konvensjonsbestemmelsene som gjelder minoriteter, er FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter artikkel 27, Europarådets pakt for regions- eller minoritetsspråk og Europarådets rammekonvensjon om vern av nasjonale minoriteter. I tillegg gir FNs rasediskrimineringskonvensjon og bestemmelser om diskriminering i andre konvensjoner et vern mot usaklig forskjellsbehandling, blant annet på grunnlag av etnisitet. Felles for alle de nevnte konvensjonene er at de også kan forplikte statene til å sette i verk positive tiltak for å oppnå reell likebehandling. Det som skiller urfolk fra de nasjonale minoritetene, og urfolkskonvensjonen fra de øvrige konvensjonene som beskytter minoriteter, er i hovedsak urfolks tilknytning til sine tradisjonelle landområder. Det er vesentlig for at samene skal kunne bevare sin kultur at de får mulighet til å bevare tilknytningen til landområdene. Hensikten med urfolksvernet i grunnloven og internasjonale konvensjoner er at staten skal legge til rette for at samene selv skal kunne sikre og utvikle det som er unikt for den samiske folkegruppen, slik som språk og kultur. Det er en klar målsetting at Norge skal oppfylle alle sine nasjonale og internasjonale rettslige forpliktelser overfor den samiske befolkningen. Det er også en klar målsetting for regjeringen at vi skal legge til rette for en fortsatt levende samisk kultur i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1376**Innlevert 18. april 2018 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 30. april 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Mener finansministeren det er et problem at attraktive boliger i sentrumsnære områder i stor grad blir kjøpt opp av de som allerede eier en eller flere boliger, og at førstegangskjøpere med det stenges ute fra markedet, og vil finansministeren foreslå tiltak for å begrense veksten i sekundærboliger?»

Begrunnelse:

Dagens Næringsliv melder 18. april at tilveksten i sekundærboliger i Oslo var nesten dobbelt så høy i 2017 som i 2016. Tallet er nå på 53 093, en økning på 1270 boliger. Samtidig viser tall fra Norges Eiendomsmeglerforbundet at førstegangsetablere har større utfordringer med å kjøpe bolig i Oslo, i 2017 var det 6161 førstegangskjøpere mot 7436 i 2014.

Svar:

I Norge har vi lang tradisjon for å eie egen bolig. Omtrent 8 av 10 nordmenn bor i en bolig de selv eier. For de fleste er boligkjøpet den største investeringen vi gjør, og boligen utgjør en betydelig del av formuen vår.

Frem til årsskiftet i fjor hadde vi en periode preget av sterk vekst i boligprisene. Mye av veksten kan forklares ved at rentene har falt til rekordlave nivåer, både nominelt og reelt. De lave rentene gjør det lettere å betjene lån og har bidratt til økt lånevilje blant norske husholdninger. Et etterslep i boligbyggingen har også bidratt til prisoppgangen.

Det er ikke regjeringens oppgave å bygge nye boliger. Men det er vår oppgave å peke på at dersom det bygges opp en ubalanse mellom tilbudet av boliger og etterspørselen av boliger, så vil det bidra til å presse boligprisene oppover. Mange analytikere har ment at særlig i Oslo, hvor boligprisveksten har vært stor, har tilveksten av nye boliger vært for lav.

Regjeringen har derfor gjennomført en rekke tiltak for at flere kan få mulighet til å eie sin egen bolig. Tiltakene vil bidra til en mer bærekraftig utvikling i boligmarkedet, dempe sårbarheten i husholdningene og gjøre finanssystemet mer robust for boligprisfall.

Mens SV i regjering innførte nye byggekrav som gjorde det dyrere og tregere å bygge bolig, har regjeringen lempet byggekrav og byråkrati slik at nye boliger kan bygges enklere, billigere og raskere. Vi har forenklet og forbedret regelverk og plan- og byggeprosesser. Vi har lempet på tekniske krav til de minste leilighetene, den typiske boligen for

førstegangskjøpere. Ifølge OBOS kan slike leiligheter nå bygges flere hundre tusen kroner rimeligere. Det er innført tiltak for å forenkle og forbedre regelverk og plan- og byggeprosesser med sikte på at det skal bli raskere og mindre kostnadskrevenende å bygge boliger.

Regjeringen har også gjennomført tiltak på skattesiden. Vi har i flere steg økt formuesverdiene av sekundærboliger, fra 50 pst. av beregnet markedsverdi i 2013 til 90 pst. fra 2017. I tillegg reduseres verdien av gjeld tilordnet sekundærbolig med 10 pst. Samtidig er det innført en verdsettingsrabatt i formuesskatten for aksjer og driftsmidler. Dette bidrar til å gjøre det mindre lønnsomt å investere i sekundærboliger fremfor å investere i næringsvirksomhet.

Husholdningens gjeldsbelastning har steget i flere tiår. Gjeldsbetjeningsgraden, andelen av inntekt som betjener renter og normale avdrag, kommet opp på et høyt nivå. I 2015 innførte regjeringen en midlertidig boliglånsforskrift. Formålet med forskriften er å bidra til en mer bærekraftig utvikling i boliglånsmarkedet. På bakgrunn av markert vekst i boligprisene i 2016 og økt fare for finansielle ubalanser, fastsatte regjeringen i desember 2016 en ny forskrift med enkelte nye krav. I forskriften stilles det blant annet et særskilt krav om at belåningsgraden for lån med pant i sekundærbolig i Oslo ikke skal overstige 60 pst. Bankenes fleksibilitet til å innvilge lån som ikke oppfyller alle kravene i forskriften, ble også begrenset noe i Oslo.

Vi ser nå gode resultater av tiltakene regjeringen har innført. Blant annet har den usunne, raske prisoppgangen i boligmarkedet stoppet opp. Det bygges flere boliger. Lavere boligprisvekst vil over tid bidra til å dempe gjeldsveksten, og dermed redusere sårbarheten i husholdningssektoren.

Gjeldende boliglånsforskrift er midlertidig og utløper 30. juni i år. Finanstilsynet ga i februar Finansdepartementet råd om å videreføre forskriftsregulering av bankenes utlånspraksis, men foreslår at det gjøres enkelte endringer i boliglånsforskriften. Finanstilsynets forslag til ny forskrift har nylig vært på høring. Norges Eiendomsmeglerforbund er blant høringsinstansene som har sendt inn høringssvar. Det vil vi ta med oss i arbeidet med evalueringen av forskriften.

SPØRSMÅL NR. 1377**Innlevert 18. april 2018 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein****Besvart 26. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Har statsråden foretatt en vurdering inkl. det juridiske om NSB bør redusere sin pris for enkeltbilletter og periodebilletter når de reduserer kvaliteten på sitt tilbud?»

Begrunnelse:

Når NSB reduserer sitt tilbud så beholder de allikevel samme pris. Av og til skjer det uforutsette hendelser, som NSB ikke nødvendigvis kan noe forutse, men det jeg tenker på er redusert kvalitet på tilbudet som er planlagt. Altså når det er planlagt vedlikehold og/eller redusert tilbud om f.eks. sommeren.

Som et eksempel kan nevnes at i påsken satt NSB inn buss for tog i Moss. I sommer setter NSB inn buss for tog fra 23. juni og til 5. august. NSB har satt inn buss for tog hver sommer i mange år uten å redusere prisen. Busstur tar lenger tid, og er ikke det samme tilbud som man har betalt for.

I disse datatider er det ikke noe teknisk problem å redusere prisen på både månedskort og billetter. NSB har ingen problemer med å øke prisen regelmessig.

Svar:

Jernbanedirektoratet har et overordnet ansvar for utviklingen av togtilbudet gjennom trafikkavtaler med togooperatørene, og skal sørge for koordinering mellom operatør og Bane NOR ved anleggsarbeider som medfører avvik fra oppsatt ruteplan. Trafikkavtalen inneholder en rekke krav til togtilbudet, både krav til takster og til avvikshåndtering. Dagens regjering har økt bevilgningene kraftig til vedlikehold og fornying av jernbanen. Slik opprustning av infrastruktur er nødvendig for å sikre god kvalitet og forbedre tilbudet. Dessverre medfører det samtidig ulemper for de togreisende, men jeg mener alternativet på sikt er verre. Manglende vedlikehold betyr dårligere tjenester og redusert forutsigbarhet. Jeg er opptatt av at vi skal sikre de reisende et godt tilbud også mens vedlikeholdsarbeid pågår. I henhold til Trafikkavtalen skal NSB sette opp alternativ transport ved driftsforstyrrelser, uansett årsak. Undersøkelser viser at god informasjon i avvikssituasjonen er svært viktig for kundene. Ved planlagte avvik blir det satt i gang et opplegg for å gi de reisende et så godt tilbud som mulig og det informeres i god tid til de reisende. De reisende blir informert om at det er satt opp alternativ transport ved billett kjøp og avviket skal være gjort kjent for de reisende i forkant. Det er bygget opp gode rutiner for avvikshåndtering. Ved uforutsette avvik

og oppståtte forsinkelser, trer NSBs reisegaranti i kraft og kunden vil få refundert billettprisen etter fastsatte prinsipper. En prisreduksjon ved planlagte avvik vil medføre et inntektstap for NSB som de vil kunne kreve kompensert. Staten kjøper allerede tjenester fra NSB på de aller fleste togstrekninger, og bruker over 3 milliarder kroner årlig på å holde takstene nede og tilbudet oppe. Stortinget har også vedtatt økte bevilgninger for å redusere månedskorttakstene på gitte distanser. Stortinget står fritt til å prioritere bevilgninger for å redusere takster i perioder med alternativ transport. NSB vil måtte beregne de økonomiske konsekvensene av et slikt tiltak. Deretter vil dette være grunnlag for forhandling med NSB og behov for endret budsjettamme. Alternativt kunne denne kostnaden legges inn i budsjettene for vedlikehold og utbygging av infrastruktur. Kostnaden ved en slik ordning vil dermed uansett ramme skattebetalerne i en eller annen form.

SPØRSMÅL NR. 1378**Innlevert 18. april 2018 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde****Besvart 26. april 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Kan utenriksministeren gi en oversikt over kostnadene knyttet til fremme av Norges kandidatur til FNs sikkerhetsråd, fra 2007 og frem til i dag?»

Begrunnelse:

Regjeringen bekreftet blant annet i Meld. St. 36 (2016-2017) Veivalg i norsk utenriks- og sikkerhetspolitikk, at den arbeider for at Norge velges til medlem av FNs sikkerhetsråd for perioden 2021-2022, i konkurranse med Irland og Canada. Norge lanserte sitt kandidatur allerede i 2007, og ifølge Prop. 1 S 2017-2018 en dette en høyt prioritert strategisk satsing i norsk utenrikspolitikk.

Svar:

Norges kandidatur til FNs sikkerhetsråd for perioden 2021-2022 ble annonsert i den vestlige valggruppen (WEOG) i New York i 2007. Tidspunktet var i tråd med den interne nordiske rotasjonsordningen, der et nordisk land stiller til valg til Sikkerhetsrådet hvert fjerde år.

WEOG har til enhver tid to av de ti valgte plassene i Sikkerhetsrådet som velges av FNs generalforsamling for to år av gangen. Kandidaturarbeidet er fokusert på å samle støtte gjennom vanlig diplomatisk virksomhet, innenfor Utenriksdepartementets eksisterende ressurser. Utenriksdepartementet utpekte en kampanjeleder/spesialrådgiver som ledd i opptrappingen i september 2016. Fra

2007 og frem til da var det ingen ekstra kostnader knyttet til kandidaturarbeidet.

Siden 2016 har kampanjeteamet i avdeling for FN og humanitære spørsmål blitt styrket med 2,5 saksbehandlerstillinger. Stillingene er omdisponert innenfor departementets eksisterende personellressurser.

For øvrig er følgende ekstra ressurser til fremme av kandidaturet hittil satt av, alt innenfor Utenriksdepartementets eksisterende budsjetttrammer:

- Reiseutgifter: Forbruk fra 2016 til april 2018: 1,6 millioner kroner.
- Økte utgifter for utenriksstasjoner, herunder FN-delegasjonen, og deres økte aktivitetsnivå for å fremme kandidaturet i 2017 og 2018: 2,7 millioner kroner.
- Utgifter til utvikling av design, grafisk profil, brosjyrer og annet materiale for kampanjen som lanseres formelt i New York i år: 900.000 kroner i 2017.

Den videre kampanjefasen frem til valget, som finner sted i FN i juni 2020, vil innebære en intensivering av arbeidet for å fremme kandidaturet og sikre støtte fra FNs medlemsland. Dette inkluderer personellstyrking, reiser, besøk og representasjonsvirksomhet på politisk og diplomatisk nivå.

Kandidaturet er en høyt prioritert utenrikspolitisk satsning, og dette vil medføre at det må settes av midler for å dekke økte ressursbehov og kostnader.

SPØRSMÅL NR. 1379**Innlevert 18. april 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 26. april 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

«Kan statsråden dele evalueringen av stasjoneringen av de amerikanske soldatene på Værnes med Stortinget i sin helhet, eventuelt gi et uttømmende svar på hvilke konklusjoner den trekker fram, inkludert eventuelle negative erfaringer?»

Begrunnelse:

I sitt svar på spørsmål fra undertegnede om hva som var konklusjonene i evalueringen av stasjoneringen av de amerikanske soldatene på Værnes, svarer forsvarsministeren at evalueringen hadde en rekke positive punkter og at de gode erfaringene lå til grunn for beslutningen om å videreføre ordningen. Statsråden skriver videre at

«evalueringen er en del av et noe mer omfattende internt dokument». Det er ønskelig at statsråden deler helheten av evalueringen med Stortinget, eventuelt begrunner dersom det ikke gjøres.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 19. april 2018 med spørsmål fra stortings-representant Lars Haltbrekken om evaluering av den rotasjonsbaserte øvingen og treningen for amerikanske marinesoldater på Værnes.

Som jeg viste til i mitt svar av 12. april utgjorde evalueringen en del av grunnlaget for beslutningen om å videreføre den rotasjonsbaserte øvingen og treningen ut 2018. Evalueringen vektlegger at ordningen støtter opp under en mer helhetlig innretning av alliert øving og trening i Norge, og bidrar til økt operativ evne hos norske styrker. Videre bidrar ordningen, sammen med annen alliert trening og øving, til utvikling av norsk evne til mottak, understøttelse og integrering av allierte styrker slik at de raskt og effektivt kan tas imot og eventuelt operere sammen med norske styrker ved en eventuell sikkerhetspolitisk krise i Norge. Den rotasjonsbaserte øvingen og treningen gir også flere muligheter for trening og øving med amerikanske marinesoldater samtidig med styrker fra andre allierte land. Det fremkommer i evalueringen ingen negative konsekvenser av ordningen.

I ordningens understøttelse av en mer helhetlig innretning av alliert øving og trening ligger blant annet at den styrker mulighetene til å utvikle vår mangeårige invitasjonspolitik for alliert øving og trening i en slik retning at de ulike aktivitetene i større grad skjer sammen

med norske styrker, i et mer forutsigbart og noe større omfang. Økt samtrening mellom norske og allierte styrker, herunder også amerikanske, bidrar til at styrkene får øvd sammen mer jevnlig, og de utenlandske styrkene blir kjent med norsk topografi og klima. Det betyr igjen at det legges bedre til rette for en rask etablering av et godt operativt samvirke mellom de ulike lands styrker i Norge, dersom det skulle bli nødvendig. Dette er viktig for Norge, nettopp fordi alliert forsterkning har en helt sentral plass i konseptet for forsvaret av Norge. Betydningen av allierte forsterkninger for forsvaret av Norge kan ikke overvurderes, og alliert øving og trening i fredstid er en del av det utadrettede budskapet om at Norge vil motta alliert støtte og forsterkninger i krise og krig. Den rotasjonsbaserte øvingen og treningen bidrar som all alliert tilstedeværelse, øving og trening også til avskrekking.

En regelmessig og forutsigbar ordning som for eksempel rotasjonsordningen for de amerikanske soldatene, bidrar også til at vår nasjonale evne til mottak og understøttelse av allierte styrker utvikles i en hensiktsmessig retning. Dette er oppgaver som også må øves og holdes ved like, og er en viktig del av utviklingen av forsvarsevnen, slik at allierte styrker raskt kan bli i stand til å utføre sine oppgaver dersom situasjonen krever det.

Som det også fremgår av mitt svar av 12. april var vurderingene en del av grunnlaget for konsultasjonene med Stortinget sommeren 2017. Saken ble videre omtalt i budsjettproposisjonen for 2018. Den vil også bli omtalt i budsjettproposisjonen for 2019. For øvrig var alliert øving og trening i Norge tema i den årlige utenrikspolitiske redegjørelsen i februar i år.

SPØRSMÅL NR. 1380

Innlevert 18. april 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 25. april 2018 av olje- og energiminister Terje Søviknes

Spørsmål:

«I Odda pågår det nå en diskusjon om flomsikring av det vernede Opovassdraget. Striden står mellom en kraftutbygging som vil kunne ha store konsekvenser for det verna vassdraget eller en flomluke som har langt mindre konsekvenser.

Vil statsråden sørge for at andre tiltak prøves før han ev. tar stilling til en kraftutbygging og kan han forsikre Stortinget om at spørsmålet om en ev. kraftutbygging blir forelagt Stortinget?»

Begrunnelse:

9. juni 2016 uttalte en samlet Energi- og miljøkomite følgende:

«Komiteen mener det er viktig å ivareta og bruke naturens egen flomdempende kapasitet. Komiteen mener konsesjonsbehandling for kraftutbygging over 1 MW i vernede vassdrag skal forelegges Stortinget og kun vurderes i de tilfeller der andre flomdempende tiltak er utprøvd, liv og helse står på spill og verneverdiene ikke vil påvirkes nevneverdig.»

Svar:

Ved behandlingen av Prop. 11 S (2016-2017) om varig flomvern i Opovassdraget mv. vedtok Stortinget 7.12.2016 å åpne for konsesjonsbehandling av planer om kombinert utbygging av flomtunnel og vannkraftverk i nedre del av Opovassdraget.

Som del av regjeringens forberedelse i utarbeidelse av proposisjonen, ble NVE bedt om å se Sunnhordland Kraftlags prosjekt i sammenheng med andre aktuelle flomdempende tiltak for vassdraget.

NVE og Odda kommune fikk utarbeidet en mulighetsstudie, hvor det ble påpekt mulige tiltak for å re-

ducere fremtidige flomskader. Utredningen av flomluken i Sandvinvatnet er en oppfølging av denne mulighetsstudien.

Forprosjektrapporten om flomluken er nå på høring med frist 10. mai. Rapporten og høringsuttalelsene vil inngå som underlag for NVEs og departementets vurdering av ulike alternativer når konsesjonssøknaden om Opo kraftverk og flomtunnel behandles.

Jeg kan ikke se at det er grunnlag for å behandle konsesjonssøknaden fra Sunnhordland Kraftlag på annen måte enn den som på ordinært vis følger av vassdragslovgivningens bestemmelser om saksbehandling og vedtakskompetanse.

SPØRSMÅL NR. 1381

Innlevert 18. april 2018 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde

Besvart 26. april 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Hva vil være provenyeffekten av en minimumsnorm for grunnbemanning i barnehagen der det er en ansatt per to barn under tre år og en ansatt per fem barn over tre år?»

Begrunnelse:

Den foreslåtte bemanningsnormen i barnehage innebærer at det minimum skal være en ansatt per tre barn under tre år og en ansatt per seks barn over tre år i grunnbemanningen. I høringen av forslaget uttaler enkelte høringsinstanser at det foreslåtte kravet bør skjerpes ytterligere. Nylig har det også vært en rekke saker i media der foreldre og barnehageansatte hevder at den foreslåtte bemanningsnormen ikke sikrer god nok bemanning.

I NOU 2012:1 Til barnas beste: Ny lovgivning for barnehagene fremmet et mindretall av utvalgets medlemmer ønske om å lovfeste at en ansatt kan ha ansvaret for inntil to barn under tre år og en ansatt kan ha ansvaret for inntil fem barn over tre år.

Svar:

Formålet med regjeringens forslag om å innføre en nasjonal minstenorm for bemanning i barnehagene er at barna skal ha nok trygge voksne rundt seg. Sammen med pedagognormen vil den foreslåtte bemanningsnormen bidra til jevnere og høyere kvalitet i alle barnehager. Den foreslåtte bemanningsnormen innebærer at det minimum skal være en ansatt per tre barn under tre år

og en ansatt per seks barn over tre år i grunnbemanningen. Dette er det samme normkravet som ble foreslått av flertallet i utvalget i NOU 2012:1 Til barnas beste: Ny lovgivning for barnehagene. Beregningene for en sterkere bemanningsnorm med en ansatt per to barn under tre år og en ansatt per fem barn over tre år legger til grunn følgende: årsverksbehov er basert på avtalt oppholdstid i barnehager, og alle barnehageplasser er omregnet til heltidsplasser. Dagens årsverk i grunnbemanningen trekkes fra det totale årsverksbehovet, noe som gir et merbehov på om lag 23 000 årsverk per år. Det forutsettes at merbehovet for årsverk dekkes av et likt antall barnehageassistenter og pedagogiske ledere. Gitt disse forutsetningene, er provenyeffekten av en minimumsnorm for grunnbemanning i barnehagen der det er en ansatt per to barn under tre år og en ansatt per fem barn over tre år om lag 13,1 mrd. kroner, med en halvårseffekt på om lag 5,5 mrd. kroner. Jeg vil vise til at barnehageeier allerede i dag må sørge for at bemanningen er tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet gjennom hele barnehagedagen, jf. barnehageloven § 18 første ledd. Dette kravet gjelder uavhengig av det tallfestede kravet til grunnbemanningen.

SPØRSMÅL NR. 1382**Innlevert 18. april 2018 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde****Besvart 23. april 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Det er flere barnehager som mener at det vil bli krevende å oppfylle bemanningsnormen som er foreslått i Prop. 67 L (2017-2018).

Mener kunnskaps- og integreringsministeren at den foreslåtte reguleringen er tilstrekkelig fleksibel?»

Begrunnelse:

Barnehageeiere som har satset på kompetanse i sine barnehager, er bekymret for at de må si opp barnehagelærere for å oppfylle den nye bemanningsnormen. Dette gjelder barnehager som har ansatt flere barnehagelærere enn den skjerpede pedagognormen tilsier. For å finansiere den høye pedagogtettheten, har disse barnehagene en relativt lav grunnbemanning i barnehagene. Barnehageeierne mener at det ikke vil bli mulig for å dem å opprettholde denne pedagogtettheten når bemanningsnormen blir innført.

Små enkeltstående barnehager hevder at det er vanskelig å oppfylle både de skjerpede kravene til pedagogisk bemanning og ny bemanningsnorm. Det økonomiske handlingsrommet for disse eierne er betydelig mindre enn for større eiere. I en undersøkelse gjennomført av PBL (Private barnehagers landsforbund) sier over 20 prosent av de minste barnehagene at det ikke vil være grunnlag for videre drift som følge av skjerpet pedagognorm og innføring av bemanningsnorm.

Private barnehager i kommuner som per i dag ikke oppfyller bemanningsnormen, mener også at det vil bli krevende å oppfylle bemanningsnormen. Dette fordi tilskuddet til private barnehager er basert på regnskapstall for kommunale barnehager to år tilbake i tid.

Svar:

Formålet med bemanningsnormen som er foreslått i Prop. 67 L (2017-2018) er å sikre at barn i norske barnehager har nok trygge voksne rundt seg. Sammen med en innskjerpet pedagognorm og tiltak for kompetanseutvikling mener jeg dette bidrar til et løft av kvaliteten i barnehagene.

I arbeidet med proposisjonen har vi vurdert hensynet til mangfoldet i barnehagesektoren, samt barnehagenes muligheter til å innfri normen, og barnas behov for å få fastsatt en nasjonal minstenorm som bidrar til å sikre nok voksne.

Dersom Stortinget behandler Prop. 67 L (2017-2018) og denne trer i kraft 1. august vil det være kort tid fra Stortingets vedtak til bemanningsnormen er gyldig. I en

overgangsperiode vil enkelte barnehager ha behov for dispensasjon til de får tilpasset seg nye krav.

I proposisjonen er det foreslått at kommunen kan gi dispensasjon fra bemanningsnormen for inntil ett år av gangen når «særlige hensyn» tilsier det. Vilåret om at det må foreligge «særlige hensyn», innebærer at dispensasjonssadgangen kun skal brukes unntaksvis. Spørsmålet om det skal gis dispensasjon, vil bero på en konkret og skjønnsmessig vurdering. I proposisjonen er det listet opp noen momenter som vil være relevante i denne vurderingen. Denne opplistingen er ikke ment å være uttømmende. Det er heller ikke gitt noen føringer for vektingen mellom de ulike momentene.

Det framgår av merknaden til forslaget til ny bestemmelse at kommunen blant annet må vurdere om personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet i den perioden som det gis dispensasjon for. Dette vil blant annet bero på barnas alder og oppholdstid, og bemannings samlede kompetanse.

Merknaden til forslaget til ny bestemmelse viser at kommunen skal legge vekt på bemanningens samlede kompetanse når kommunen vurderer om det skal gis dispensasjon. Det betyr at kommunen blant annet skal legge vekt på at barnehagen har høyere pedagogtetthet enn det som er nødvendig for å oppfylle pedagognormen.

Kommunen må vurdere pedagogtettheten i barnehagen opp mot barnas behov for flere voksne i den perioden som det gis dispensasjon for. Dersom barnehagen har mange småbarn og mange barn med lang oppholdstid, vil terskelen for å gi dispensasjon være høyere enn i tilfeller der barna er eldre og har kortere oppholdstid. Det vil også være lettere å akseptere at barnehagen ikke har tilstrekkelig grunnbemanning i en kortere periode enn i en lengre periode.

For private barnehager i kommuner som per i dag ikke oppfyller bemanningsnormen, kan innføringen av bemanningsnormen bli særlig krevende. Dette fordi tilskuddet til private barnehager er basert på regnskapstall for kommunale barnehager to år tilbake i tid. Hvis en privat barnehage ikke er finansiert til å oppfylle bemanningsnormen når den trer i kraft, er også dette noe som kan begrunne at det gis dispensasjon. Dette vil imidlertid bero på en konkret og skjønnsmessig helhetsvurdering.

Dersom lovendringen trer i kraft 1. august 2018, vil barnehagene ha fått relativt kort tid til å omstille seg. Hvor lang tid barnehagene har fått til å omstille seg, vil også være et relevant moment i vurderingen av om det skal gis dispensasjon. Det betyr at terskelen for å gi dispensasjon gradvis vil øke med tiden.

I proposisjonen er det foreslått at det kan beregnes prosentvis stillinger for å oppfylle bemanningsnormen. Det vil sikre noe større fleksibilitet i regelverket for den samlede bemanningen i barnehagen enn en beregn-

ingsmåte der det må rundes oppover til nærmeste hele årsverk. Dette vil være særlig viktig for må og enkeltstående barnehager.

SPØRSMÅL NR. 1383

Innlevert 19. april 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 27. april 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden sikre at private kjeveortopeder som behandler barn og ungdom med behov for tannregulering ikke kan ta urimelig høye priser for det, samtidig som pasientene får en prosentvis refusjon ut fra en offentlig takst som er mye lavere?»

Begrunnelse:

NRK hadde 16. april en sak med tittelen «Rådyr tannregulering», på bakgrunn av at folketrygden refunderer en viss prosent av en offentlig takst, mens behandlerne gjerne tar det dobbelte av taksten. Det er ikke uvanlig at prisen per barn kommer opp i over 40 000 kr. Enkelte foreldre har flere barn som trenger tannregulering samtidig. Mellomlegget må foreldrene betale selv. Seniorrådgiver i Helsedirektoratet Per Lüdemann sier «Vi har ingen lovlige måter å stoppe dette på.» Utfordringen er at Tannlegeforeningen ikke har noen avtale med staten om pris, og kjeveortopedene kan dermed ta betalt hva de vil. Samtidig får de altså refusjon fra folketrygden. Ifølge Lüdemann i Helsedirektoratet oppgir også under halvparten av kjeveortopedene prisene sine offentlig på nettsiden «hvakostertannlegen.no», slik de er pålagt. Leder for Norsk kjeveortopedisk forening, Jon Egil Tønnevold Fiane svarer følgende på spørsmålet fra NRK «Mange kjeveortopeder går med solide millionoverskudd – er det en lukrativ bransje?»: «Det skal ikke stikkes under en stol at det er gode ordninger for tannlegevirksomhet generelt i Norge, og vi ser at det er medlemmer hos oss som har gode overskudd ved sine klinikker.

Svar:

Spørsmålet om regulering av private tannlegers priser ble vurdert i St.meld. nr. 35 (2006-2007) Framtidas tannhelsetjenester. Vurderingene omfattet også maksimalpriser for tannbehandling hvor folketrygden yter stønad. Daværende regjering vurderte det som ikke aktuelt å in-

nføre nasjonale takster for tannbehandling hvor folketrygden yter stønad. Ved behandlingen av meldingen ga et flertall i helse- og omsorgskomiteen sin støtte til denne vurderingen, jf. Innst. S. nr. 155 (2007-2008).

På lik linje med andre næringsdrivende er tannlegers prissetting regulert i lov om pristiltak (pristiltaksloven). Det framgår av loven § 2 at det er forbudt å ta, kreve eller avtale priser som er urimelige. Heller ikke må det kreves, avtales eller opprettholdes forretningsvilkår som virker urimelig overfor den annen part eller som åpenbart er i strid med allmenne interesser. Konkurransetilsynet skal kontrollere at bestemmelsene i § 2 overholdes.

I stortingsmeldingen ble det foreslått å styrke pasientenes/forbrukernes posisjon gjennom etablering av en elektronisk prisportal for tannbehandling. Stortinget ga sin tilslutning til dette, og prisportalen www.hvakostertannlegen.no ble i 2013 etablert av Forbrukerrådet.

I henhold til prisopplysningsforskriften § 10 skal tannlegene opplyse om de fullstendige prisene på de tjenestene som tilbys. Varierer stykkprisen på en tjeneste innenfor et bestemt intervall, skal høyeste og laveste pris innenfor intervallet opplyses. Eventuelle minstepriser skal oppgis.

Prisopplysning skal gis ved lett synlig prisoppslag eller ved prisliste lagt fram på det sted tjenesten vanligvis bestilles. Hvis tannlegen har hjemmeside på Internett, skal oppdatert prisliste også framgå av hjemmesiden (§ 11). Av § 18 går det fram at hvis folketrygden yter stønad til tannbehandlingen, skal stønadsbeløpet framgå av pristilbudet. Tannlegene plikter etter forskriften § 14 å registrere prisopplysningene i prisportalen.

Helse- og omsorgsdepartementet har regelmessig kontakt med Forbrukerrådet når det gjelder innholdet i prisportalen og tannlegers innmelding av sine priser i portalen. Jeg ble for ikke lenge siden gjort kjent med at kun halvparten av kjeveortopedene hadde oppgitt sine priser i prisportalen, og at de oppgitte priser var vanske-

lige å forstå, både for andre fagpersoner og for pasienter. Jeg har derfor bedt Helsedirektoratet om å bistå Forbrukerrådet med å få etablert et oppsett for kjeveortopedenes prisopplysninger i prisportalen som er i samsvar med prisopplysningsforskriftens regelverk. I den sammenheng skal Tannlegeforeningen trekkes inn for å bidra til at deres medlemmer i Norsk kjeveortopedisk forening registrerer sine prisopplysninger på den måte som fastsettes av prisportalen.

I vurderingen av kjeveortopedisk behandling til barn og unge og som folketrygden yter stønad til, er det viktig at de foresatte har muligheter til å få nødvendige og tilstrekkelige opplysninger for å vurdere prisene de må betale for behandlingen. Av prisportalen må det derfor framgå hva som er kjeveortopedenes fullstendige priser, eventuelt høyeste og laveste pris, og hva som er folketrygdens stønadsbeløp. Størrelsen på stønadsbeløpet vil variere avhengig av diagnose på tannstillingen, og i hvilke

en grad stønad fra folketrygden gis med søskenmoderasjon. De foresatte har dermed et reelt grunnlag for å kunne vurdere prisforskjellene. En fullstendig prisopplysning vil etter min vurdering også bidra til bedre priskonkurranse mellom kjeveortopedene, og kan bidra til at kjeveortopeder reduserer sine priser.

Forbrukertilsynet har ansvar for å føre tilsyn med tannlegenes plikter etter prisopplysningsforskriften. Forbrukerrådet kan tilskrive næringsdrivende som ikke etterlever kravene i forskriften om blant annet plikt til å registrere prisopplysninger i prisportalen. Hvis dette ikke fører fram kan Forbrukerrådet be Forbrukertilsynet som tilsynsmyndighet om å følge opp brudd på regelverket. Jeg vil følge opp Helsedirektoratets samarbeid med Forbrukerrådet og Tannlegeforeningen. Formålet er at foresatte til barn og unge har tilgang til fullstendige og forståelige priser i prisportalen for samtlige kjeveortopeder som praktiserer med stønad fra folketrygden.

SPØRSMÅL NR. 1384

Innlevert 19. april 2018 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund

Besvart 25. april 2018 av fiskeriminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Vil statsråden legge opp til å utsette fristen for høringa om «Sjarkflåtens rolle i et framtidsrettet kvotesystem» basert på de protestene som naturlig nok er kommet etter at statsråden la opp til en kort høringsfrist om et komplekst tema, med kontroversielle forslag, for kystens fremtid?»

Begrunnelse:

Statsråden skrev i en kronikk 04.04.18 følgende:

“Sjarkflåten ble som kjent også drøftet av Eidesenutvalget. For denne flåtegruppen mener jeg vi er helt avhengige av et bredest mulig beslutningsunderlag og enda grundige analyser. Derfor har jeg i dag sendt på høring ut et åpent drøftingsnotat som handler om nettopp dette.”

Svært mange har naturlig nok reagert på den korte høringsfristen departementet har lagt opp til rundt “Sjarkflåtens rolle i et framtidsrettet kvotesystem”. Særlig i lys av at statsråden selv peker på behov for grundigere analyser og kompleksiteten og potensielle konsekvenser av å endre systemet. Senest under felles møte mellom KS

Nordland, KS Troms og KS Finnmark 19. april d.å. ble det protestert i felleskap fra alle de nord-norske kommunene og fylkeskommunene. “I dokumentet legger departementet opp til endringer i innrettinga på kvotefordelinga for sjarkflåten. Det er urimelig at denne saken har så kort høringsfrist at ingen av de nordnorske fylkestingene rekker å behandle den.” skriver alle fylkestingene og kommunestyrene i Nord - Norge.

Svar:

Drøftingsnotatet “Sjarkflåtens rolle i et framtidsrettet kvotesystem” ble den 23. mars 2018 sendt på vel 7 ukers høring, til 14. mai. I dette drøftingsnotatet ønsker jeg å se ulike spørsmål knyttet til sjarkflåtens rammebetingelser i sammenheng. Dette vil danne bakgrunnen for at regjeringen skal ta en mer helhetlig vurdering av sjarkflåtens rammebetingelser i et framtidsrettet kvotesystem, i forbindelse med arbeidet med stortingsmeldingen om kvotesystemet.

Jeg ser det som positivt at fylkeskommunene vil sikre bred politisk forankring for sine høringsinnspill, gjennom

behandling i fylkestingene. Dette er en viktig sak, som fortjener en god og opplyst politisk debatt.

På den annen side er det viktig å holde en viss fremdrift i saken, og vi har derfor lagt opp til åpne innspillmøter forskjellige steder i landet allerede i midten av juni. Det er sterkt ønskelig at høringsinstansenes syn er kjent når disse møtene finner sted.

Høringsfristen 14. mai er ikke til hinder for at vi også tar i betraktning høringsinnspill som kommer inn etter

fristen. Det vil ikke være problematisk om en fylkeskommune for eksempel behandler saken i fylkesutvalget eller på andre måter i sin organisasjon, men deretter også behandler saken i fylkestinget og ettersender fylkestingets vedtak når det foreligger. Vi vil i en slik situasjon selvsagt legge til grunn fylkestingets vedtak som det endelige uttrykk for fylkeskommunens synspunkt.

SPØRSMÅL NR. 1385

Innlevert 19. april 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 27. april 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«I henhold til fraværsreglene i videregående opplæring, skal fravær som skyldes helsemessige forhold ikke regnes som udokumentert fravær. Jeg er gjort kjent med at elever med kognitive funksjonsnedsettelse, der fravær skyldes behovet for skjerming i forståelse med lege og skole, nå har fått varsel fra skolen om at alt fravær gjennom skoleåret blir omgjort til udokumentert fravær, og at elevene mister retten til karakter i flere fag.

Mener statsråden at slik praksis samsvarer med og følger av regelverket?»

Begrunnelse:

I videregående skole er det mange elever som er diagnostisert med ulike former for kognitive funksjonsnedsettelse, bla autisme. Selv om disse er høytpresterende og følger den ordinære undervisningen, så har disse elevene dager der hjernen er overbelastet og der det er behov for ro og skjerming fra omgivelsene for å fungere. I begrunnelsen fra skolen i de tilfellene som jeg er gjort kjent med, så henviser skolen til at autisme ikke er en kronisk sykdom, og at fravær derfor skal registreres som udokumentert. Dette til tross for at det tidligere har vært en forståelse mellom lege og skole om behovet for hjemmedager. Elever og foreldre reagerer både på at nødvendig fravær for denne elevgruppen regnes som udokumentert fravær, men også at dette gjøres tilbakevirkende for hele skoleåret, uten mulighet til å opprettholde karakterene. Det oppleves også urettferdig at skolene, også internt i fylker, følger ulik praksis og tolker regelverket ulikt.

Svar:

Fraværsgrensen ble innført skoleåret 2016/17 for å redusere fraværet i videregående skole. Deltakelse er sentralt for å kunne tilpasse opplæringen og skape et godt læringsmiljø, og lærerne må ha tilstrekkelig grunnlag til å vurdere elevenes kompetanse. I tillegg handler det om respekt for skolen, lærere og medelever, og om forberedelser til voksenlivet. I løpet av en treårsperiode skal ordningen evalueres, slik at man får et godt grunnlag for å vurdere om fraværsreglene skal videreføres. Fraværsgrensen ser så langt ut til å ha hatt en positiv effekt. De endelige fraværstallene viser at i skoleåret 2016-17 var dagsfraværet redusert med 40 % sammenliknet med året før. Timefraværet var redusert med 25 %. I tillegg til at elevene er mer på skolen, får færre elever enn tidligere "ikke vurdert" og karaktergjennomsnittet er også blitt noe bedre.

Dokumentert fravær som følge av kognitive funksjonsnedsettelse, for eksempel autisme, skal ikke telle med ved praktisering av fraværsgrensen.

Fraværsgrensen innebærer at elever som har mer enn ti prosent fravær i et fag, som hovedregel ikke kan få halvårsvurdering med karakter eller standpunktkarakter i faget. Enkelte typer dokumentert fravær kan unntas fraværsgrensen. Dette gjelder blant annet fravær som skyldes elevens helse. Slikt fravær må i utgangspunktet dokumenteres med legeerklæring eller med dokumentasjon fra annen sakkyndig, som for eksempel fysioterapeut eller psykolog.

I rundskrivet som er publisert om fraværsgrensen, står det at «[s]ykdom som etter sin art gjør det vanskelig eller lite hensiktsmessig å oppsøke sakkyndig for hvert enkelt tilfelle, kan dokumenteres med egenmelding i kombinasjon med annen type dokumentasjon. Slik annen type do-

kumentasjon kan for eksempel være erklæring som godtgjør at eleven har en kronisk sykdom, eller dokumentasjon som viser at eleven er under utredning eller oppfølging for udiagnostisert sykdom.» Dette inkluderer også kognitive funksjonsnedsettelse.

Jeg understreker at det ikke er noe krav om at dokumentasjonen informerer om hvilke helseplager eleven

har. Det holder at legeerklæringen bekrefter at fraværet skyldes elevens helse og at eleven er i en helsesituasjon som gir økt risiko for fravær. Det er rektor som avgjør om den fremlagte dokumentasjonen er tilstrekkelig, eller om det er behov for annen type dokumentasjon. Alle skoler må likevel forholde seg til det som står i rundskrivet.

SPØRSMÅL NR. 1386

Innlevert 19. april 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 25. april 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara

Spørsmål:

«Høyesterett har forkastet statens anke om å få Farida-saken opp i Høyesterett. Det betyr at Lagmannsrettens dom om at vedtaket om å frata oppholdstillatelsen til Farida og moren i Norge var feil, blir stående.

Hvordan vil UNEs saksgang sikre rett behandling og vedtak i saka, og når kan vi forvente oss en endelig avgjørelse i saka?»

Begrunnelse:

Viser til Dokument nr. 15:663 (2014-2015). Tingretten fastslo i 2015 at UNE hadde gjort saksbehandlingssfeil som kan ha virket bestemmende på det at familien ble sendt ut av landet, og at UNEs vedtak dermed er ugyldige. Statens anke ble avvist av Lagmannsretten i 2017, og av Høyesterett i 2018.

Svar:

Først vil jeg for ordens skyld presisere at Høyesterett antok den såkalte Farida-saken til behandling, og at lagmannsrettens lovanvendelse ble prøvet. I dommen av 23. mars i år kom Høyesterett til at lagmannsrettens rettsanvendelse var riktig når den la til grunn at det gjelder et krav om at det i perioden må ha skjedd «en vesentlig og stabil endring» i sikkerhetssituasjonen på familiens hjemsted. Dette hadde ikke Utlendingsnemnda (UNE) vurdert. Anken fra UNE ble på denne bakgrunn forkastet. I tillegg vurderte Høyesterett om det gjelder et krav om å vurdere «forholdsmessighet» før tilbakekall av oppholdstillatelse kan skje. Lagmannsretten la dette til grunn, men Høyesterett mente at det ikke kan innfortolkes et slikt krav i den aktuelle bestemmelsen som gir hjemmel for tilbakekall. På dette punkt var lagmannsrettens lovanvendelse uriktig.

Domstolene, herunder Høyesterett, har ikke realitetsbehandlet Farida-saken, men de har kommet til at UNEs vedtak og beslutninger i saken er ugyldige. UNE må derfor behandle saken på nytt under hensyntagen til de premisser som fremkommer av Høyesteretts dom. Den nye saksbehandlingen vil skje i henhold til ordinære saksbehandlingsregler som følger av utlendingsloven og forvaltningsloven.

UNE opplyser at saken er høyt prioritert, men at det er vanskelig å si akkurat når det vil foreligge vedtak i saken.

SPØRSMÅL NR. 1387**Innlevert 19. april 2018 av stortingsrepresentant Petter Eide****Besvart 2. mai 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara****Spørsmål:**

«NRK Brennpunkt viste 19.4.18 en dokumentar om psykisk syke på Ila fengsel. Dokumentaren viste at mange innsatte var holdt i langvarig isolasjon. I sin rapport av 5. april sier FNs Menneskerettighetskomite at Norge ikke må isolere fanger med sinnslidelser.

Mener justisministeren at forholdene på Ila ikke bryter forbudet mot tortur og annen grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling?»

Begrunnelse:

Forbudet mot tortur og annen grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff er slått fast i en rekke internasjonale konvensjoner som er bindende for Norge. Sivilombudsmannen viser til, i besøksrapport fra august 2017, «at det er personer ved avdeling G med store psykiske lidelser som har blitt forverret under fengselsoppholdet. ... Fengselsledelsen har forøvrig selv satt spørsmålsteget ved om det regimet som i dag kan tilbys ved avdeling G, kan klassifiseres som umenneskelig eller nedverdiggende behandling. Sivilombudsmannen ser svært alvorlig på situasjonen med langvarige utelukkelses-er av personer med psykiske lidelser». Denne kritikken følges opp av FNs menneskerettighetskomite 5.4.2018. En avklaring på hvorvidt forholdene er i tråd med norsk lov og norske internasjonale forpliktelser er viktig i det videre arbeidet med saken.

Svar:

Isolasjon kan være skadelig, og det følger av Jeløya-plattformen at regjeringen vil redusere bruken av isolasjon. Jeg tar kritikken fra FNs menneskerettighetskomité og Sivilombudsmannens forebyggingsenhet på alvor. Det er en viktig oppgave for kriminalomsorgen å motvirke bruk av isolasjon og å motvirke isolasjonsskader som følge av at innsatte likevel i perioder isoleres.

Mange innsatte har psykiske lidelser og sammensatte utfordringer. Noen få innsatte, slik som innsatte på avdeling G ved Ila fengsel, har helt spesielle behov på grunn av sin psykiske helse. Jeg understreker at det først og fremst er behovet for å beskytte andre innsatte og de ansatte som krever at de holdes adskilt fra andre. Det er krevende å finne gode løsninger som både ivaretar både de aktuelle innsatte, medinnsatte og ansatte.

I 2014 la denne regjeringen grunnlaget for å opprette et ressursteam for de aller sykeste ved Ila fengsel, avd. G. Ressursteamet har bidratt til å aktivisere de innsatte og gir dem et bedre tilbud enn de ellers ville hatt. Regjeringen har også styrket helsetilbudet til innsatte, blant annet gjennom tilskudd til fengselshelsetjenesten med 10 millioner kroner i 2017 og 5 millioner kroner i 2018. Jeg er kjent med at Helse- og omsorgsdepartementet for 2018 har bedt de regionale helseforetakene om å styrke det psykiske helsetilbudet til innsatte.

Når ressursteamet nå har fungert i noen år, er det naturlig å oppsummere erfaringene med teamet. Basert på erfaringene så langt, vil jeg vurdere andre tiltak i samarbeid med helseministeren. Jeg kommer tilbake til Stortinget om på dette på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 1388**Innlevert 19. april 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 27. april 2018 av kulturminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

«Mener statsråden at TV2s forslag er tilfredsstillende løsning, hvis nei, hvordan vil statsråden sikre at et flertall

av disse beslutningene faktisk blir tatt utenfor hovedstaden?»

Begrunnelse:

I utlysningen til ny kommersiell allmennkringkaster-avtale stilles det et krav om at majoriteten av de redaksjonelle beslutningene skal bli tatt ved hovedredaksjonen og den sentrale nyhetsredaksjonen (100 km utenfor Oslo). Den 3. april skriver Bergens Tidende at bare tre av ti i TV 2s leder- og redaktørgruppe har Bergens som arbeidssted. I redaktørgruppen er tallet en av tre. TV 2 har foreslått å løse denne utfordringen ved å arrangere beslutningssmøter i Bergen hver 14. dag. TV 2 har og foreslått å løse dette ved å la nyhetsredaktøren ha delt arbeidssted.

Svar:

Kommersiell allmennkringkasting er viktig bl.a. fordi vi trenger en kringkaster utenfor Oslo-regionen som kan fungere som et alternativ til NRK.

Regjeringen har derfor bl.a. stilt krav om at hovedredaksjonen og den sentrale nyhetsredaksjonen i TV-kanalen hvor allmennkringkastingsoppdraget skal gjøres tilgjengelig må ligge minst 100 km utenfor Oslo.

Jeg er klar på at kravene til lokalisering i kunngjøringen skal opprettholdes, og at kravene skal oppfylles av TV

2 på en slik måte at de mediepolitiske målene realiseres på en god og tilfredsstillende måte. Medietilsynet skal føre et årlig tilsyn med lokaliseringskravet.

For å avklare at kunngjøringens krav til lokalisering blir oppfylt, og for å sikre at ordningen er i samsvar med statsstøttereglene, har departementet funnet det nødvendig å be TV 2 avklare en del forhold i søknaden. Dialogen mellom TV 2 og departementet om disse spørsmålene er god og konstruktiv. Jeg finner det ikke naturlig å kommentere enkeltheter knyttet til lokaliseringskravet før departementets saksbehandling er avsluttet.

Jeg vil samtidig understreke at denne saken er et nybrottsarbeid, og at det er et behov for å gjøre et grundig arbeid på flere områder, bl.a. knyttet til TV 2s regnskapsmessige skille mellom allmennkringkastingsvirksomheten (som skal støttes med offentlige midler) og annen virksomhet (som faller utenfor oppdraget). Dersom vi trår feil her, risikerer vi i verste fall at støtten kan bli kjent ulovlig. Jeg ber derfor om forståelse for at dette arbeidet er tidkrevende. Departementet fortsetter arbeidet med søknadsbehandlingen, med sikte på at et vedtak kan treffes så raskt som mulig.

SPØRSMÅL NR. 1389

Innlevert 19. april 2018 av stortingsrepresentant Arve Sigmundstad

Besvart 24. april 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara

Spørsmål:

«Hvilke initiativ vil Regjeringen ta for å stoppe det som lokalt omtales som en snikinnføring av en sammenslåingsprosess uten særlige eller reelle behov for Halden og Fredrikstad tingrett?»

Begrunnelse:

Det er tidligere kjent gjennom mediene at Domstolsadministrasjonen jobber for å slå sammen tingrettene i Moss, Fredrikstad, Sarpsborg og Halden til én felles domstol.

De ansatte i domstolen og deres tillitsvalgte har tidligere bedt om en helhetlig gjennomgang av hvordan domstolene organiseres, og Regjeringen svarte i 2017 med å sette ned en domstolskommisjon som skal avgi sin innstilling i 2020. Dette for å sikre prinsipiell og helhetlig tilnærming til strukturendringer i domstolene.

Fra Stortingets side har det vært poengtert at eventuelle sammenslåinger av domstoler skal bygge på frivillighet og lokal enighet. Dette er også poengtert i Domstolsadministrasjonens tildelingsbrev.

Helt konkret har Domstolsadministrasjonen nå satt i gang et arbeid for å legge Halden tingrett under felles ledelse med Fredrikstad tingrett. Dette har skapt sterke reaksjoner lokalt, hvor både lokalpolitikere, ansatte i tingretten, dommere, advokatforeningen m.fl. har engasjert seg i saken - og mener dette er en svært dårlig løsning for lokalsamfunnet.

I en artikkel i Rett24.no omtales dette som en sniksammenslåing som ikke er begrunnet i reelle eller særlige behov hos noen av domstolene.

Det er således vanskelig å se at en sammenslåingsprosess av de omtalte tingrettene, som ikke er forankret i en lokal enighet eller frivillighet, skal være i tråd med Stortingets vilje.

Svar:

Jeg har vært i kontakt med Domstoladministrasjonen som opplyser at spørsmål om felles ledelse for Halden tingrett og Fredrikstad tingrett er til behandling, i tråd med styrets vedtak om å vurdere felles ledelse ved ledige domstollederstillinger. Hovedformålet med ordningen med felles ledelse er å øke fleksibiliteten, bedre ressursutnyttelsen og redusere sårbarheten i domstolene.

Domstoladministrasjonen understreker at en ordning med felles ledelse innebærer at en domstolleder har lederansvaret i to eller flere selvstendige domstoler. En eventuell alternativ ledelsesmodell med felles ledelse in-

nebærer ikke endringer i rettskretser og kontorsteder for berørte domstoler. Domstoladministrasjonen presiserer at felles ledelse ikke er et tiltak for å foregripe eller forskuttere mulige strukturendringer ved permanent å flytte medarbeidere eller omdisponere ressurser.

Domstoladministrasjonen har sendt forslag om felles ledelse ved Halden og Fredrikstad tingrett på høring til lokale aktører, med svarfrist 20. april. Enkelte høringsinstanser har utsatt høringsfrist til 27. april.

Jeg har tillit til at Domstoladministrasjonen håndterer saken på forsvarlig vis, og i tråd med forskrift om felles faste dommerstillinger.

SPØRSMÅL NR. 1390

Innlevert 19. april 2018 av stortingsrepresentant Arve Sigmundstad

Besvart 3. mai 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Legger Regjeringen opp til at trasévalg, og dermed også frigjøring av båndlagte areal for InterCity-utbyggingen for strekningen Sarpsborg-Halden, ikke vil bli avklart før gjennom behandlingen av NTP i 2022/2023?»

Begrunnelse:

Jeg viser til mitt spørsmål av 10. april (Dokument nr. 15:1299 2017-2018);

“En endelig dato for utbygging av InterCity gjennom Østfold og frem til Halden, og således også en endelig dato for når vi kan forvente å få frigjort de båndlagte arealene i sentrum av Halden og de andre østfold-byene, er av avgjørende betydning for den videre utviklingen av østfold-samfunnet. Når kan vi forvente å få disse datoene?”

Statsråden svarer utfyllende, men unnlater å si noe som helst om når det kan forventes å komme avklaringer om trasévalg og arealprioriteringer slik at båndlagt sentrumsareal for strekningen Sarpsborg-Halden kan frigjøres.

Den usikkerheten som nå er skapt fra Regjeringens side om utbyggingen av InterCity og den videre fremdriften, skaper store utfordringer for lokalsamfunnene som er berørt, og det er av avgjørende betydning for østfold-samfunnet å få en forutsigbar fremdriftsplan så snart som overhodet mulig.

Selv om statsråden unnlater å svare direkte, er det nærliggende å tolke statsrådets svar som at han vil

komme tilbake til dette ved behandlingen av ny NTP i 2022/2023.

Skulle Regjeringen ha en annen planleggingshorisont - og dermed også en annen fremdriftsplan - ville det være av stor verdi for østfoldsamfunnet å bli gjort kjent med denne så snart som overhode mulig.

Svar:

I mitt forrige svar viste jeg til regjeringens satsing på jernbanen, og hvordan man nå gjør ønsker om en bedre jernbane om til konkrete prosjekt som skal realiseres. Det har vært en betydelig vekst i bevilgningene til jernbanen, og handlingsprogrammet til Jernbanedirektoratet reflekterer ytterligere vekst.

Det er ikke riktig at regjeringen skaper usikkerhet rundt Intercityplanene, slik representanten Sigmundstad hevder. Som jeg nevnte i mitt forrige svar, er det blant annet ny kunnskap om grunnforhold som har skapt utfordringer i enkelte deler av IC-prosjektet. Grunnboringer ble gjennomført i 2016/2017. Det er avdekket utfordringer som skal løses, og regjeringen har ikke på noe tidspunkt gitt signal om at prosjektene skal skrinlegges. Jeg håper derfor at man fremover bruker kreftene på å jobbe frem løsninger fremfor å skape kunstige motsetninger.

Jeg påpekte i mitt forrige svar at vi ønsker å finne avklaringer rundt trasévalg og frigjøre båndlagte arealer. Jeg påpekte også at slike beslutninger involverer mange interessenter, deriblant lokale myndigheter, og at det vanskelig nå å forutse hvor raskt man finner enighet. Godt

og konstruktivt samarbeid vil bidra til at man raskere finner løsninger.

Det er igangsatt omfattende planprosesser gjennom Fredrikstad og Sarpsborg. I begge byene pågår krevende planprosesser i samarbeid mellom kommunene, Statens vegvesen og Bane NOR. Som jeg nevnte er det fra faglig hold konstatert at kostnadene for strekningen Haug – Sarpsborg har økt vesentlig i forhold til opprinnelig overslag. Dette medfører behov for å gå gjennom aktuelle traséer på nytt, for om mulig å finne rimeligere løsninger. Dette må skje i nært samarbeid med de ovennevnte instanser og Østfold fylkeskommune, og det er sentralt at disse instansene bidrar til å fastlegge riktig rekkefølge på gjennomføring av de enkelte parseller. Jernbanedirektoratet og Bane NOR legger fortsatt rasjonell fremdrift

i planleggingen av hele strekningen fram til Sarpsborg (Hafslund) til grunn, særlig med sikte på arealavklaring i de to byene. Med forutsatte kommunedelplanprosesser fra 2019 vil dette kunne gi nødvendige traséavklaringer i løpet av 2020/21.

For Halden stiller saken seg noe annerledes. Her vil Jernbanedirektoratet i tilknytning til utredning av godsterminal på Berg, også sjekke ut muligheten for å fjerne noen av de traséene som i dag båndlegger sentrale arealer i Halden by. Dette vil bidra til mer forutsigbar byutvikling også i Halden. Regjeringen legger opp til å komme tilbake til den videre utviklingen av jernbanen gjennom Halden i forbindelse med rullering av Nasjonal transportplan 2022-2033.

SPØRSMÅL NR. 1391

Innlevert 19. april 2018 av stortingsrepresentant Maria Aasen-Svensrud

Besvart 26. april 2018 av olje- og energiminister Terje Søviknes

Spørsmål:

«Kan statsråden fremlegge statistikk eller registrering av denne problemstillingen for landet, og på hvilken måte vil statsråden sørge for at nødvendig vedlikehold av infrastruktur for strømforsyning er tilstrekkelig og i en slik standard at befolkningen ikke utsettes for utfall av strøm og elektrisitet?»

Begrunnelse:

Det kommer tilbakemeldinger om stadige utfall av strøm i Vestfold både for privathusholdninger og ved offentlige bygg, det er grunn til å tro at dette også gjelder flere steder i landet. Dette synes å være en problemstilling utover risiko knyttet til vær og ytre påvirkning. Strømutfall kan i verstefall være et avgjørende spørsmål om liv og død. Kommunene sørger i stor grad for nødaggregater, men med en økende hyppighet kan kommunene ikke garantere for nødvendig kompensering for utfall ved kritiske institusjoner som sykehjem og skoler. For privatpersoner og enkelthusholdninger er utfall av elektrisitet kritisk og vi har i løpet av vinteren sett flere alvorlige konsekvenser belyst i media. Det foretas en rekke utbygginger av strømmettet som absolutt er positivt og påkrevd, men spørsmålet reises om nødvendig vedlikehold av infrastruktur på strømforsyningen kan lide under dårlig

vedlikehold. Dette er en situasjon som truer innbyggerens sikkerhet.

Svar:

Det er nettselskapene som er ansvarlige for drift og vedlikehold av strømmettet, og for håndtering av avbrudd. Energiloven med forskrifter stiller høye krav til beredskap i kraftforsyningen. Dersom strømmen går, er nettselskapene blant annet pålagt å gjenopprette forsyningen uten ugrunnet opphold. Nettselskapene har også plikt til å holde anleggene sine i driftssikker stand og til å gjennomføre systematisk vedlikehold.

Nettselskapene er strengt regulert, og den økonomiske reguleringen er utformet slik at effektiv drift og god leveringssikkerhet lønner seg for selskapene. Avbrudd i strømforsyningen medfører økonomiske konsekvenser for selskapene ved at deres tillatte inntekt reduseres tilsvarende et estimat på samfunnets avbruddskostnader (KILE-ordningen). Regelverket gir på denne måten selskapene insentiver til å unngå avbrudd gjennom godt vedlikehold av anlegg, og til å sørge for rask gjenoppretting dersom det skjer avbrudd.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har gjennomført nye analyser av estimatene for husholdningenes avbruddskostnader, som viser at dagens satser er for lave. NVE vurderer å sende forslag til økte avbruddsatser for husholdninger på høring. En eventuell økning vil gi enda

større insentiver for nettselskapene til å unngå avbrudd, da den økonomiske konsekvensen for dem ved avbrudd vil bli større.

NVE publiserer avbruddsstatistikk årlig, og de nyeste tallene som er tilgjengelige er for 2016. Statistikken viser at leveringspåliteligheten i Norge var på 99,98 prosent i 2016. Statistikken viser også at sluttbrukerne i gjennomsnitt opplevde 1,9 langvarige avbrudd (over 3 minutter). De langvarige avbruddene varte i gjennomsnitt i 2 timer og 9 minutter. Sluttbrukerne opplevde også i gjennomsnitt 1,7 kortvarige avbrudd (under 3 minutter). De kortvarige avbruddene varte i snitt 1 minutt og 12 sekunder. Alle disse tallene inkluderer både varslede avbrudd som følge av for eksempel vedlikehold, samt avbrudd som ikke er varslet, for eksempel på grunn av uvær.

Jeg vurderer at gjennomsnittsverdier på et slikt nivå tilsier en tilfredsstillende situasjon strømforsyningen, og

at leveringskvaliteten i Norge er god. Det er likevel variasjoner både innad i selskapene, og mellom ulike fylker. For eksempel opplevde kunder i Vestfold i gjennomsnitt 1,4 langvarige avbrudd i 2016. Kundene i Aust-Agder var de som opplevde flest avbrudd i 2016, i gjennomsnitt 3,9 langvarige avbrudd. Færrest avbrudd var det i Oslo med 0,4.

Det eksisterer ikke en garantert avbruddsfri strømforsyning. Dette innebærer at aktører som er helt avhengig av en uavbrutt forsyning, selv må sørge for egenberedskap for bortfall av strømforsyningen. Dette kan for eksempel være nødstrømsaggregat. NVE er opptatt av å øke bevisstheten om viktigheten av egenberedskap hos kommuner og andre som har ansvar for liv, helse og samfunnsviktige funksjoner.

SPØRSMÅL NR. 1392

Innlevert 19. april 2018 av stortingsrepresentant Mani Hussaini

Besvart 30. april 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«I regjeringens politiske plattform står det skrevet at regjeringen vil «Legge til rette for et organisert arbeidsliv og et velfungerende trepartssamarbeid.», er Arbeids- og sosialministeren enig i dette, og hva gjør så arbeids- og sosialministeren for å stoppe bedrifter fra å slå seg og bruke konkurs som pressmiddel for å unngå tariffavtaler?»

Begrunnelse:

I høst streiket over 70 polske arbeidere ved Norse productions fiskeforedlingsanlegg for å få tariffavtale. Etter over fire ukers streik fikk arbeiderne tariffavtale.

Fredag 6. April gikk det en pressemelding fra Norse productions AS hvor selskapet opplyser om at de slår seg konkurs. I pressemeldingen står følgende å lese «NNN og LO har hatt nødvendig kunnskap til å kunne forstå at de drev selskapet mot en konkurs». og videre skriver de «LO har også reist økonomiske krav mot bedriften for forhold som går tilbake til tiden før tariffavtale ble inngått. Ett av kravene fra LO utgjør cirka tre millioner kroner». Søksmålet med økonomiske krav det er snakk om gjelder utelukkende lovpålagt betaling som de ansatte skulle hatt for blant annet overtid.

Ved Elvebakken barnehage i Inderøy har fagforbundet nå tatt ut streik etter at daglig leder nekter å videreføre tariffavtalen signert i 2015. Advokaten til bedriftseier påstår i Trønder-Avisa 17.april at «en slik avtale ville være ødeleggende for drifta». Barnehagen mottar det samme offentlige driftstilskuddet som alle andre barnehager får som har tilsvarende tariffavtaler.

Regjeringen har i regjeringsplattformen forpliktet seg til å støtte opp under trepartssamarbeidet og legge til rette for et organisert arbeidsliv. Hvis realiteten er at man legger til rette for at bedrifter kan slå seg konkurs, for så å starte ny bedrift i samme lokaler med samme mannskap uten tariffavtale legger man etter min mening ikke til for et organisert arbeidsliv.

Svar:

Regjeringen vil legge til rette for et organisert arbeidsliv og et velfungerende og effektivt trepartssamarbeid.

Norsk arbeidsliv skal være basert på bærekraftig lønnsomhet og at virksomhetene retter seg etter gjeldende i regler for lønn- og arbeidsvilkår. Det er bred enighet om at lønnsfastsettelsen skal være en sak mellom partene i arbeidslivet. Myndighetenes bidrag vil være å sikre grunnleggende reguleringer i blant annet arbeidsmiljøloven og allmenngjøringsloven, opprettholde og styrke institus-

joner som legger til rette for godt partssamarbeid, samt ivareta kontroll- og tilsynsfunksjoner. Samtidig er det viktig at organisasjonene i arbeidslivet selv er synlige og attraktive for arbeidstakere og virksomheter, slik at de kan sikre oppslutning om sine tariffavtaler og de rettigheter og plikter disse medfører.

Jeg legger stor vekt på betydningen av aktive organisasjoner i arbeidslivet, både på arbeidstaker- og arbeidsgiversiden. Dette er et fundament for å sikre et seriøst arbeidsliv.

Trepartssamarbeidet er etter min vurdering myndighetenes viktigste bidrag til å fremme et organisert arbeidsliv. Regjeringen har i en rekke saker vist at trepartssamarbeidet tilleggs stor vekt, jf. arbeidet med offentlig tjenstepensjon. De utfordringer vi finner i utsatte bransjer og næringer må takles i samarbeid mellom myndighetene og partene i arbeidslivet. Et eksempel på dette er strategien mot arbeidslivskriminalitet, som er utformet i dialog mellom regjeringen og partene og følges opp gjennom tiltak som omfatter samarbeid mellom myndighetene og partene, informasjon og veiledning, samordnet kontroll og sterkere sanksjoner.

I dag arbeider nærmere 70 prosent av alle arbeidstakere i virksomheter som er dekket av tariffavtale. Dette

setter en standard for ordnede lønns- og arbeidsforhold i vårt arbeidsliv. Tariffavtalene har også utbredelse ut over dette ved at virksomheter frivillig velger å følge dem. For ni ulike bransjer og næringer er det innført forskrifter om allmenngjøring av tariffavtaler. Dette forplikter alle virksomheter i berørte bransjer til å følge nærmere angitte bestemmelser i tariffavtalene. I spørsmålet vises det til en virksomhet innen fiskeindustrien. Dette er som kjent en av bransjene hvor det er funnet grunnlag for å innføre allmenngjøring.

I spørsmålet vises det til en virksomhet som er gått konkurs, og det hevdes at dette har en sammenheng med at virksomheten ønsker å unngå tariffavtale. Konkurslovens bestemmelser innebærer et opphør av virksomheten og arbeidsmiljølovens bestemmelser om virksomhetsoverdragelse gjelder derfor ikke ved overdragelse av virksomhet fra et konkursbo. Når virksomheten videreføres etter konkurs gir arbeidsmiljøloven arbeidstakere på visse vilkår en fortrinnsrett til ny ansettelse, men med den begrensning at reglene om utvelgelse ikke er de samme ved konkurs som ved oppsigelser på grunn av bl.a. driftsinnskrenkninger. Jeg viser ellers til justis-, beredskaps- og innvandringsministeren som rette vedkommende for å ta opp eventuelle spørsmål om konkurslovgivningen.

SPØRSMÅL NR. 1393

Innlevert 19. april 2018 av stortingsrepresentant Mani Hussaini

Besvart 25. april 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara

Spørsmål:

«Hva gjør statsråden for å ivareta norske innbyggerses personvern og rettsikkerhet når utenlandske selskap leverer tjenester til offentlig sektor generelt, og har statsråden kontroll på at ingen informasjon om norske borgere havner på avveie ved bruk av internasjonale selskap?»

Begrunnelse:

Den siste tidens søkelys og debatt om personvern og misbruk av sensitiv informasjon har vist at det er store mangler i hvordan myndighetene følger opp informasjon på avveie.

Politiet inngikk i 2016 en avtale med det amerikanske selskapet Palantir Technologies om IT-systemer som vil ha tilgang til sensitiv informasjon om norske borgere. Avtalen med politiet er på 81 millioner kr og strekker seg over syv år. Tollvesenet bruker også Palantir sitt stordata

analyseverktøy og avtalen som ble inngått i 2017 har en prislapp på 300 millioner.

Etter Cambridge Analytica-skandalen som har rystet det offentlige USA og vesten, har det blitt avdekket at Palantir har vært medvirkende. En ansatt i Palantir skal ifølge The New York Times ha vært arkitekten bak Cambridge Analytica sin metode for å få facebook-informasjon om brukere, deres nettverk og vaner uten samtykke.

Når internasjonale selskap operer i Norge og har tilgang til norske borgers sensitive informasjon er det av stor betydning at myndighetene har kontroll på hvilke data som deles og hvilke som kun skal kunne anvendes av myndighetene i Norge.

I en tid hvor stadig mer av velferdsstatens infrastruktur gjøres digital, øker behovet og viktigheten av at personvernet ivaretas.

Dette handler om tilliten til mellom borgere og myndighetene.

Svar:

Det er svært viktig at innbyggernes personvern blir ivare tatt når det offentlige behandler deres personopplysninger. Både der det offentlige står for utvikling og drift av IKT selv, og der det offentlige kjøper inn tjenester eller helt eller delvis setter ut driften av IKT-systemene til leverandører, skal borgerne være sikre på at deres personopplysninger ikke kommer på avveie.

Det viktigste og mest effektive tiltaket for å hindre at opplysninger om norske borgere havner på avveie, er informasjonssikkerhetsarbeidet som gjøres i hver enkelt virksomhet. Personopplysningsloven og -forskriften pålegger offentlige og private virksomheter å iverksette planlagte og systematiske tiltak for å sørge for en tilstrekkelig internkontroll og informasjonssikkerhet. Blant annet skal virksomhetene gjennomføre risikovurderinger i forbindelse med utsetting av tjenester til eksterne leverandører slik at det iverksettes tiltak for å ivareta integritet, tilgjengelighet og konfidensialitet for de opplysningene som behandles. Det skal inngås en skriftlig avtale mellom virksomheten og leverandører som behandler personopplysninger (databehandlere). Leverandørene kan ikke behandle personopplysninger på andre måter enn det som er avtalt. Leverandørene har også en selvstendig plikt etter personopplysningsregelverket til å sørge for tilfredstillende informasjonssikkerhet. Datatilsynet fører tilsyn med at regelverket etterleves, og kan iverksette kontroller, og eventuelt sanksjoner ved overtredelser. Internkontroll, informasjonssikkerhet og bruken av databehandlere er for politiets del regulert av tilsvarende regler i politiregisterloven.

Det norske personvernregelverket skal om kort tid styrkes ytterligere. Regjeringen la 23. mars i år frem forslag til ny personopplysningslov, som gjennomfører EUs personvernforordning. Det nye regelverket viderefører strenge krav til internkontroll og informasjonssikkerhet. Samtidig stilles det skjerpede og mer detaljerte krav til innholdet i databehandleravtaler. Databehandlere får også flere selvstendige forpliktelser etter de nye reglene, blant annet plikt til på nærmere vilkår å utpeke et personvernombud. Overtredelser av reglene vil kunne møtes med langt høyere overtredelsesgebyrer enn etter gjeldende regelverk.

Det er viktig at alle offentlige virksomheter er i stand til å oppfylle kravene til informasjonssikkerhet. Difi, som er fagorgan for forebyggende informasjonssikkerhet i statsforvaltningen, har i den forbindelse utarbeidet praktisk veiledningsmateriell om hvordan statlige virksomheter kan etablere og vedlikeholde systematisk internkontroll på informasjonssikkerhetsområdet. Datatilsynet gir tilsvarende veiledning om sikring av personopplysninger. Difi gir også veiledning om offentlige anskaffelser av IT-drift, IT-utstyr og IT-systemer. Bestemmelser om personvern inngår også i standardavtalene som Difi har

utarbeidet blant annet for det offentlige kjøp av skytjenester.

Undersøkelser gjennomført av Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser en klar tendens mot økt bruk av tjenesteutsetting av IKT-drift i offentlig sektor. Tjenesteutsetting kan gi lavere og mer forutsigbare kostnader og bidra til at virksomhetene i større grad kan prioritere sine kjerneområder. Som regjeringen uttaler i Meld. St. 38 (2016-2017) om IKT-sikkerhet, kan tjenesteutsetting også bidra til bedre sikkerhet. Leverandørene har gjerne høyere kompetanse og mer ressurser innenfor informasjonssikkerhet enn virksomhetene. Det er samtidig virksomhetene som har det overordnede ansvaret, og de må stille krav til og følge opp leverandørene underveis.

Regjeringen vil fortsette det viktige arbeidet med forebyggende informasjonssikkerhet i offentlig sektor, herunder i forbindelse med det offentlige utsetting av tjenester til eksterne leverandører. Det må fortløpende vurderes om det er behov for nye virkemidler for å forebygge og redusere risiko. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har et samordningsansvar og et særskilt ansvar for å arbeide for en styrket og mer helhetlig tilnærming til informasjonssikkerhet i statsforvaltningen, og la i 2015 frem Handlingsplan for informasjonssikkerhet i statsforvaltningen 2015–2017. Mitt departement har det overordnede ansvaret for nasjonal, sivil IKT-sikkerhet. Departementet la i 2016 og 2017 frem stortingsmeldingene Meld. St. 10 (2016-2017) om samfunnssikkerhet og Meld. St. 38 (2016-2017) om IKT-sikkerhet. I tråd med tiltakene i stortingsmeldingene skal det utarbeides ny strategi for IKT-sikkerhet og en revidert handlingsplan basert på den eksisterende planen. Regjeringen nedsatte i september 2017 et utvalg som skal se på regelverk og organisering innenfor IKT-sikkerhet. Utvalget skal levere sin utredning i desember 2018.

SPØRSMÅL NR. 1394**Innlevert 19. april 2018 av stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen****Besvart 2. mai 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Hvilke tiltak har statsråden iverksatt for å følge opp med konkrete effektive tiltak gjennom arbeidstilsyn, skatt og politi for å ta opp kampen mot organiserte asfaltbänder i Norge?»

Begrunnelse:

Et sikkert vårtegn er at kriminelle stein og asfaltbänder inntar landet og tilbyr sine tjenester. Etter storoffensiven mot bandene på Østlandet i 2013 hvor det ble en nedgang, synes disse nå å være på full fart tilbake. I følge Dagbladet var det i 2017 innkommet flere titalls meldinger om bandenes aktiviteter i Østfold, Follo og Romerike i tillegg til blant annet Hordaland.

Disse unndrar skatt for flere titalls millioner i sommerhalvåret og har underbetalte arbeidere på slavelignende kontrakter og bedriver omfattende ulovlig sosial dumping på norsk jord.

Videre blir norske kunder lurt til å kjøpe tjenester fra disse og det er bevis på at oljebasert giftig avfall (asfalt mm) blir dumpet i tilfeldige og sårbare vassdrag på østlandsområdet.

Svar:

Jeg er enig med representanten i at det er viktig at offentlige myndigheter reagerer kraftfullt mot den form for arbeidslivskriminalitet som «stein- og asfaltbänder» representerer. Det er også svært viktig at forbrukere er seg bevisst sitt ansvar ved å unngå å kjøpe slike tjenester og varsle myndighetene om en kommer over slike tilbydere.

Arbeidstilsynet opplyser at det så langt i år ikke er kommet inn meldinger til etaten eller til arbeidslivskriminalitetssentrene om kriminalitet knyttet til asfalt- og steinleggere.

Det er politiet og de offentlige kontrolletatene selv som er de rette til å vurdere hvilke tiltak som best stanser denne type ulovlig virksomhet. Det er allerede etablert en egen tverretattlig gruppe på Østlandsområdet som raskt kan følge opp saker på dette området. Etatene arbeider også forebyggende mot slik kriminalitet. Et eksempel på dette er hvordan politiet i Nordland for noen år siden gikk ut til lokale næringsdrivende som selger byggevarer for å advare mot slike asfalt- og steinleggere. Denne type forebyggende arbeid følges blant annet opp av de næringsslivskontaktene som nå er etablert i alle politidistrikter. Arbeidstilsynet og politiet legger videre vekt på at etatssamarbeidet i arbeidslivskriminalitetssentrene også bidrar til å øke oppdagelsesrisikoen for denne type kriminalitet. De ulike myndighetene har ved flere anledninger gjennomført felles aksjoner mot kriminelle aktører i denne bransjen. Dette har vært en prioritert oppfølging også fra flere av arbeidslivskriminalitetssentrene, som har lyktes i å sette kriminelle aktører ut av spill. Arbeidstilsynet opplyser at etter en sentral aktør ble dømt i Bergen Tingrett i 2016 har ingen slike aktører hatt aktivitet i Hordaland etter det de kjenner til.

Dette tyder på at regjeringens tiltak mot arbeidslivskriminalitet gir resultater. Etatssamarbeidet bidrar til økt synlighet, økt oppdagelsesrisiko og bedre muligheter til å utnytte de samlede sanksjoner etatene rår over på en effektiv måte.

SPØRSMÅL NR. 1395**Innlevert 20. april 2018 av stortingsrepresentant Tore Storehaug****Besvart 30. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Kva vil statsråden gjere for å hindre at brøytepinningar av plast hamnar i naturen?»

Grunngjeving:

Brøytepinningar blir laga både av plast og av bambus. Dei siste åra har bruken av dei som er produsert av plast auka. I tilfelle der desse blir øydelagt eller av andre grun-

nar flytta vil dei i mange tilfelle bli liggande att i naturen. Slik plastforureining blir nedbrote seint, og er dermed til skade både for natur og for landbruk. Det kan vurderast om vegmyndighetene bør gå bort frå å bruke plastpinnar.

Svar:

Brøytestikker i plast blir brukt i stor grad. I tillegg blir det brukt ein del stikker i bambus.

Ulempene med plastbrøytestikker oppstår når dei ikkje blir tatt opp etter vintersesongen. Dette skjer maskinelt, og det kan då vere at nokre stikker blir liggande att i grøfta. Det kan også vere at dei blir køyrde ned og brotne av så langt nede at den delen som står att, ikkje blir tatt opp.

I kontrakten med entreprenørane skal brøytestikker takast opp innan 1. mai. Statens vegvesen føreset at alle

brøytestikker blir tatt opp med sikte på ombruk, attvinning eller sortering som avfall. Dei skal ikkje ende i naturen.

I opplæringa av driftspersonell vil det bli lagt auka vekt på at alle brøytestikker skal takast opp, også dei som er øydelagde. Dette skjer alt i denne sesongen.

Bruk av brøytestikker i bambus er heller ikkje utan problem. Desse er mjuke og derfor vanskelegare å sette opp. Dei blir dessutan lettare flisa opp, slik at dei blir ein fare for dyr. Det har også vore skader på personell grunna flisa eller øydelagd bambus.

Statens vegvesen vil vurdere om det finst betre løysingar enn dei vi har i dag. I den samanhengen kan det mellom anna vere aktuelt å vurdere høgare kvalitetskrav til brøytestikker i plast, slik at ombruken blir større, og bruk av andre materialar som ikkje er skadelege dersom dei kjem ut i naturen.

SPØRSMÅL NR. 1396

Innlevert 20. april 2018 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 4. mai 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan statsråden gjøre rede for hvilke vurderinger som gjøres rundt modeller for finansiering av ideelle sykehus innen Helse Sør-Øst, og vil statsråden sikre at de ideelle sykehusene fortsatt har rammevilkår og møter finansieringsordninger som er forenlige med videre drift?»

Begrunnelse:

Helse Sør-Øst arbeider med en ny modell for fordeling av inntekter. Det fryktes for den videre finansieringen av ideelle sykehus. For eksempel er et ideelt sykehus som Diakonhjemmet Sykehus lokalsykehus for tre bydeler, Vestre Aker, Frogner og Ullern. Dersom en ny ordning innføres, der sykehusene skal betale når innbyggere i sine bydeler får behandling ved andre sykehus, vil det medføre at Diakonhjemmet f.eks. skal betale for fødende kvinner på Ullevål og andre tilbud de ikke har ved eget sykehus. Alle sykehus kan ikke ha egen fødeavdeling, barneavdeling og nevrokirurgi for å nevne noe, og disse vil med en slik ordning tape millioner av kroner pga. det.

Svar:

De regionale helseforetakene har utviklet egne inntektsmodeller som ligner på modellen som legges til grunn

for fordeling av inntektene fra staten til de fire helseregionene. Formålet med inntektsmodellene er å legge til rette for et likeverdig tilbud. Det er opp til de regionale helseforetakene å bestemme hvordan midlene fra staten skal fordeles til det enkelte helseforetak.

Inntektsmodellen i Helse Sør-Øst fordeler inntekter etter objektive kriterier som skal reflektere det relative ressursbehovet mellom sykehusområdene i regionen. Kriteriene er basert på alderssammensetning og sosioøkonomiske kjennetegn ved befolkningen. Inntektsmodellen har også en komponent der helseforetakene kompenseres for kostnader de selv ikke rår over, eller særegne kostnader ved enkelte foretak.

I tillegg er det en årlig tildeling av midler til flere private ideelle sykehus med langsiktige driftsavtaler. Flere av disse private ideelle sykehusene har områdeansvar.

Helse Sør-Øst opplyser at det høsten 2017 og vinteren 2018 har pågått et arbeid med å videreutvikle inntektsmodellen for regionen. Dette arbeidet er ledet av ressursene fra Universitetet i Oslo, og har skjedd i nært samarbeid med ledelse og fagressurser i helseforetakene og private ideelle sykehus med områdeansvar. Helse Sør-Øst RHF har ikke konkludert i dette arbeidet.

Et av spørsmålene som belyses er hvordan inntektene skal fordeles mellom de tre sykehusene med områdeans-

var i Oslo sykehusområde. De tre sykehusene er Oslo universitetssykehus HF, Diakonhjemmet Sykehus AS og Lovisenberg Diakonale Sykehus AS. Dette arbeidet må ses i lys av det pågående arbeidet med kapasitetssituasjonen i Oslo og Akershus sykehusområder, der det ses på optimalisering av drift, en bedre utnyttelse av potensialene for utvidelser, utvidet bruk av Diakonhjemmet Sykehus AS og Lovisenberg Diakonale sykehus AS, samt endringer i oppgavedeling.

Helse Sør-Øst opplyser at en framtidig inntektsmodell for Oslo sykehusområde skal understøtte de tre sykehusenes rolle i det regionale "sørge for" – ansvaret, og sette sykehusene i stand til å yte gode og likeverdige spesialisthelsetjenester til Oslos befolkning. Diakonhjemmet Sykehus AS og Lovisenberg Diakonale Sykehus AS har - og vil også fremover - ha en sentral og nødvendig rolle i ivaretagelsen av det regionale "sørge for" - ansvaret.

SPØRSMÅL NR. 1397

Innlevert 20. april 2018 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 4. mai 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Spillavhengige får ofte lignende behandlingsløp som rusavhengige, men har som regel behov for annen behandling. WHO er i gang med å innarbeide Spillavhengighet i diagnoselisten. Det er fortsatt ingen oversikt over antallet spillavhengige i Norge og vi vet ikke omfanget, men flere mener problemet er økende.

Hva gjør helseministeren for å sikre denne voksende pasientgruppen som trolig snart blir en diagnosegruppe i WHO et bedre behandlingstilbud enn de har i dag?»

Svar:

Representanten Wilkinson tar opp viktige problemstillinger som ikke bare gjelder de som har utviklet eller står i fare for å utvikle spillavhengighet, men alle som regelmessig benytter spill til avkobling og glede. I arbeidet med å forebygge spillproblemer og spillavhengighet er informasjon, sosiale nettverk (familie, venner, kolleger osv.) og lett tilgjengelig hjelp en vesentlig nøkkel til å unngå eller stanse skadelige spillevaner. Helsetjenesten har selvsagt en viktig rolle i å gi hjelp og oppfølging når problemet har oppstått, men alle de enkeltfaktorer som gjør at spillproblemer utvikles berører også andre arenaer og sektorer enn helsetjenesten. Derfor er det så viktig at temaet risiko og konsekvenser av overdreven spilling diskuteres på alle arenaer hvor det tilbys, praktiseres og snakkes om spill.

I en undersøkelse fra Institutt for samfunnspsykologi ved Universitetet i Bergen ("Omfang av penge- og data-spillproblemer i Norge 2015"), utført på oppdrag fra Lotteri- og stiftelsestilsynet, ble 7.7 prosent av befolkningen kategorisert som lavrisikospillere, 2.3 prosent som moderate risikospillere og 0.9 prosent som problemspillere.

Det vises i rapporten til at det ikke er funnet noen endring sammenliknet med den forrige befolkningsundersøkelsen fra 2013. Sammenliknet med internasjonale studier om utbredelse er problemomfanget i Norge relativt lavt, ifølge rapporten, og omtrent på samme nivå som våre nordiske naboland.

Ifølge Helsedirektoratet viser tall fra Norsk pasientregister at i underkant av 1 000 personer var til behandling for spilleproblemer i spesialisthelsetjenesten i 2016. Dette er en økning fra 2011 da drøyt 500 personer mottok slik behandling. Antall henvendelser til Hjelpe-linjen og lavterskeltilbudet Fjernbasert behandling for spilleavhengige er også økende. Helsedirektoratet viser til at Hjelpe-linjen opplevde en økning på 26 prosent i antall gjennomførte samtaler fra 2016 til 2017.

Hovedvekten av behandlingstilbudene for personer med spilleproblemer ligger i

spesialisthelsetjenesten. De regionale helseforetakene skal sørge for at det finnes

behandlingstilbud. Behandlingen gis av det offentlige og av private aktører som har avtale med helseregionene. I hovedsak foregår behandling ved poliklinikker og institusjoner innenfor tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Noen poliklinikker innen psykisk helsevern har også tilbud. Det tilbys i liten grad døgnbehandling for denne pasientgruppen, og de som tilbys døgnbehandling har ofte spilleproblemer som en sekundærdiagnose. Henvisning skjer i

hovedsak via fastlege eller NAV, på lik linje med andre henvisninger til spesialisthelsetjenesten. Behandlingsmetoden er i hovedsak poliklinisk behandling i form av kognitiv atferdsterapi og motiverende intervju. Helsedirektoratet opplyser at pasientgruppen vil få tilbud om pa-

kkeforløp på samme måte som personer med rusmiddelproblemer, siden behandling for spillproblemer inngår som en del av tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Disse pakkeforløpene lanseres etter planen i 2018.

Utover dette ytes også tjenester fra ulike lavterskeltiltak og frivillige hjelpetiltak, blant annet tilbudet Fjernbasert behandling for spilleavhengige drevet av Sykehuset Innlandet. Det er også satt i gang en chat-tjeneste på internett for tidlig og lett tilgjengelig hjelp til personer med spilleproblemer (<https://spillsnakk.no>), som ruspoliklinikken ved Universitetet i Nord-Norge har ansvar for. Tjenesten gir enkel tilgang til screening av spillproblematikk, informasjon om slike vansker, og den har også en chattetjeneste som betjenes av psykolog på dagtid.

En undersøkelse gjort i forbindelse med den pågående handlingsplanen mot spillproblemer (2016-2018) viser i følge Helsedirektoratet stor forskjell i tilgjengelighet til behandlingssteder, og at det er lav tilgang på pasienter utenfor de store byene. Det er også reist spørsmål ved hensiktsmessigheten av at behandling for spillproblemer i hovedsak foregår i poliklinikker eller institusjoner innrettet for behandling for rusmiddelproblemer, da en del pasienter ikke ønsker dette. Helsedirektoratet følger opp disse problemstillingene, blant annet gjennom et tiltak i handlingsplanen hvor det skal vurderes om dagens behandlingstilbud er godt nok organisert til å møte de fremtidige behovene for kompetanse og tilgjengelighet i tjenesteapparatet. Nasjonalt senter for spillforskning gjennomfører nå på oppdrag fra direktoratet klinikknære studier av ulike behandlingsmetoder. Studien vil si noe

om kvaliteten på tjenestene og behandlingstilbudet for personer med spilleproblemer, og om dagens organisering er god nok. Studien forventes ferdigstilt i 2018. For øvrig jobbes det med en ny handlingsplan mot spillproblemer som vil gjelde for perioden 2019-2021.

På forespørsel til de regionale helseforetak om status for behandlingstilbudet opplyser Helse Sør-Øst RHF at det i stor grad arbeides tverrfaglig innenfor dette fagområdet, hvor behandlingen har til hensikt å forstå hvilken funksjon spillingen har for den enkelte, og/eller hva som gjør at en fortsetter å spille til tross for negative konsekvenser. Akershus universitetssykehus, Divisjon psykisk helsevern, uttrykker bekymring for økningen i omfanget av spillrelaterte utfordringer: "[Helsetjenesten vil] alene ikke være i stand til å håndtere disse utfordringene, da nødvendige forebyggende intervensjoner må ha et langt bredere innslag enn det helsevesenet alene rår over." Videre fremholder sykehuset at det faktiske kunnskapsnivået knyttet til årsaker og effektiv behandling foreløpig er mangelfullt, og at de som følge av dette utvikler egne særskilte tilnæringsmåter til pasientgruppen.

Helse Midt-Norge opplyser å ha en løpende vurdering av tilbudet i Midt-Norge men har så langt vurdert at tilbudet er tilstrekkelig ut i fra de tilbakemeldinger som gis i fagmiljøene. Foretaket følger spesielt med på utviklingen

knyttet til den yngste målgruppen. Regionale planer innenfor tverrfaglig spesialisert rusbehandling og psykisk helsevern har utvikling av pasientforløp for unge som eget tiltak i Midt-Norge, med mål om igangsettelse i løpet av 2018. Temaet skal også tas inn i relevante fagnettverk og i innovasjons- og forskermiljøet, samt regionalt brukertvalg. Helseforetakene i regionen er kjent med at ny kunnskap og forskning på området skal vurderes løpende og prøves ut/ tilpasses i dagens behandling.

Helse Nord opplyser at det i to av helseforetakene finnes egne rusteam eller behandlere i poliklinikker som har spesialisert seg på spillavhengighet. Det legges vekt på informasjon, tilgjengelighet og tidlig innsats. Tilnærmingen er kognitiv, familie- og pårørendeorientert og tverretattlig (samarbeid med NAV, kommunale tjenester, skole og barnevern). Som følge av variasjoner i tilbudet mellom DPS-ene har Universitetssykehuset i Nord-Norge fått et regionalt oppdrag om å ivareta pasienter med spilleavhengighet i Helse Nord. Dette gjelder både behandling og veiledning til behandlere i øvrig hjelpeapparat.

Helse Vest vurderer at det blir arbeidet aktivt med utvikling av strukturerte behandlingstilbud for målgruppen, med markedsføring og med utvikling av nye tilbud tilpasset nye trender og atferdsmønstre. Blant annet melder flere av behandlingssenhetene i Helse Vest om en økning i henvisninger fra NAV/fastlege der NAV har avdekket store gjeldsproblemer på grunn av pengespill. Helse Førde melder om at alle som har gjeldsordning via Namsmannen i deres område, der gjelden skyldes spilling, er pålagt å oppsøke behandling for spilleavhengighet.

Behandlingsenheter i Helse Vest har også vært i kontakt med barneverntjenester og fengsel for å synliggjøre behandlingstilbud. I Stavanger vurderes det å opprette gruppebehandlingstilbud sammen med kommuner hvor det er økning i antall henvisninger av unge som har utviklet spillavhengighet, bl.a. fra barnevernet.

Helse Vest opplyser videre at Bergensklubben i løpet av de siste par årene har utviklet en behandlingsmanual med arbeidshefte basert på kognitiv atferdsterapi for pengespillavhengige. Dette er en del av et større prosjekt som ble finansiert av Extrastiftelsen, i samarbeid med Rådet for psykisk helse og Helsedirektoratet. Manualen er kunnskapsbasert og tar utgangspunkt i evalueringsforskning, og er blitt til i nært samarbeid med polikliniske behandlere og deres pasienter. Den er innrettet mot det endrede spillmarkedet, med større innslag av on-line pengespill. Manualen er introdusert og undervist på ulike nasjonale og lokale konferanser, bl.a. (<http://spillavhengighet.no/>). Det meldes om stor etterspørsel etter kursing og veiledning om temaet.

Jeg oppfatter at det jobbes godt i mange deler av helsetjenesten med å forebygge og redusere skadevirkninger av overdreven spilling i Norge. Samtidig deler jeg bekymringen knyttet til endring i og økning av omfanget av spillrelaterte problemer. Dette henger ikke minst sam-

men med den økte tilgjengeligheten til spill i ulike formater, bl.a. på håndholdte enheter. Det er således viktig at alle sektorer med et delansvar for problemstillingene er oppmerksomme på utviklingen og samarbeider om informasjon og forebyggende tiltak. Når det gjelder tilgjengeligheten til behandlingstilbudet har tjenesteyterne

på ulike nivåer ansvar for å vurdere kvaliteten opp mot bl.a. nasjonale faglige anbefalinger. Jeg forventer at de regionale helseforetakene følger opp variasjoner på dette området tilsvarende som på andre områder. Dette følger jeg med på og vil ved behov ta opp problemstillingen i styringsdialogen med foretakene.

SPØRSMÅL NR. 1398

Innlevert 20. april 2018 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 26. april 2018 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen

Spørsmål:

«Behandlingstilbud med fysioterapi i varmt klima kan utgjøre et godt behandlingstilbud og et verdifullt supplerende tilbud for personer med MS. Det konkluderte prøveprosjektet i regi av Rikshospitalet og Haukeland Universitetssykehus med i 2009.

Hva vil statsråden gjøre for at flere MS-syke skal få behandlingstilbud i varmt klima, uavhengig av om de har råd til å finansiere det selv?»

Svar:

Norge har i mange år hatt tilbud om behandlingsreiser til varmt og solrikt klima for pasienter med revmatisk in-

flammatorisk leddsykdom, senskader etter poliomyelitt, psoriasis og til barn og ungdom med astma, kronisk lungesykdom eller atopisk eksem. Mange pasientgrupper har ønsket et tilsvarende tilbud. For noen diagnoser har det vært gjennomført prosjekter for å undersøke effekt, slik representanten viser til i sitt spørsmål.

En utvidelse til nye grupper vil øke kostnadene, hvis ikke tilbudet skal reduseres for dem som i dag kan søke om behandlingsreiser. Behovet for styrking av ordningen vil, på samme måte som andre viktige formål i helsesektoren, være gjenstand for prioritering i de ordinære budsjettprosessene.

SPØRSMÅL NR. 1399

Innlevert 23. april 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 2. mai 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden følge opp Stortingets vedtak av 5. april 2018, der regjeringens bes «sørge for reell styrking av de lensmannskontorene som står igjen etter gjennomføringen av politireformen», hvilke nye styringssignaler har eller vil bli gitt til politiet etter Stortingets vedtak og hvilke konkrete endringer vil gjøres i gjennomføring av reformen ved de kontorer der det har blitt eller planleg-

ges lavere bemanning og innskrenket tjenestetilbud sammenlignet med før reformen?»

Begrunnelse:

Romerikes blad skrev 16. april om at Lørenskog ikke lenger skal ha stedlig lensmann, til tross for at anbefalingsbrevet fra politimesteren slår fast at tjenestestedet skal ledes av en lensmann. Lensmannen er i stedet byttet ut med en tjenestestedsleder, kan avisen melde. Ordføreren peker

på at lederfunksjonen som er etablert ved lensmannskontoret skal være uten politifaglig myndighet, og føler seg overkjørt i prosessen.

Politireformen medførte en massiv sentralisering og nedlegging av velfungerende lensmannskontor i Norge. På Romerike har det blitt lagt ned flere lensmannskontor. Sørums, Fet og Rælingen og Nannestad og Gjerdrum er lagt ned. Da skulle man i det minste tro at når man i Norge har lagt ned 125 lensmannskontor, skulle de gjenværende lensmannskontorene blitt styrket. Men på Romerike, et område som er i sterk vekst og som nærmer seg 300 000 innbyggere, der en altså har lagt ned flere lensmannskontor, har ikke de gjenværende lensmannskontorene blitt styrket. Tvert om blir kontorene i Nittedal, Lørenskog og Nes vingeklippet og gradvis tømt for innhold. På lensmannskontor som har vært velfungerende skal det kuttes i åpningstid og det kuttes i tjenestetilbud. Det er ikke en styrking av lensmannskontorene.

Med bakgrunn i situasjonen på bl.a. Romerike fremmet Senterpartiet allerede vinteren 2017 forslag der «Stortinget ber regjeringen sørge for en reell styrking av de lensmannskontorene som står igjen etter gjennomføringen av politireformen.» Dette forslaget ble stemt ned av Høyre, Frp og Venstre som den gang hadde flertall på Stortinget våren 2017.

Etter stortingsvalget 2017 har ikke Høyre, Frp og Venstre lengre flertall på Stortinget og Senterpartiet fremmet vårt forslag på nytt og 5. april 2018 vedtok Stortinget følgende: «Stortinget ber regjeringen sørge for en reell styrking av de lensmannskontorene som står igjen etter gjennomføringen av politireformen.» Som begrunnelse for å stemme for vårt forslag i Stortinget 5. april, sa justispolitisk talsperson fra KrF, Kjell Ingolf Ropstad, at:

“... Samtidig bør en ivareta biten med et sterkt nærpoliti på en bedre måte enn det vi opplever med reformen i dag. Kristelig Folkeparti støtter forslag til vedtak I og II i innstillingen, som viser til formålet og intensjonen med reformen. For Kristelig Folkeparti er det helt avgjørende at formuleringene i de vedtakene faktisk følges opp, og det handler om at ved de kontorene som ble valgt, der det er kontor, skal det være en sterk tilstedeværelse. Jeg deler også bekymringen med flere i denne sal over om det faktisk skjer. Det er en utfordring som justisministeren må følge tett.”

Som svar på spørsmål fra undertegnede i debatten, svarte justisministeren at han ville følge opp Stortingets vedtak. Det er imidlertid høyst uklart hvordan justisministeren har tenkt å følge opp Stortingets vedtak og det er derfor behov for en klargjøring.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har i brev 23.04.2018 bedt Politidirektoratet om å følge opp stortingsvedtakene i forbindelse med gjennomføringen av nærpolitireformen. Departementet har ikke gitt nye styringssignaler i

dette brevet. Det er de gitte føringene for reformen som gjelder.

Regjeringen har fulgt opp nærpolitireformen og styrket lokalt nivå. I år fordeles 350 stillinger til politidistrikt og særorgan. Det vil styrke bemanningen lokalt, men også ved å bidra til sterkere fagmiljøer i blant annet politidistrikten som er nødvendig for å møte utviklingen i kriminalitetsbildet.

En styrking av bemanningen lokalt skal også skje gjennom fleksibel bruk av ressurser innenfor et politidistrikt og mellom tjenestestedene. Politimesteren må sørge for at ressursene samlet sett disponeres effektivt og etter behov.

Jeg vil også understreke at polititjenestetilbudet, og dermed lensmannskontorene, ikke kan styrkes med en bemanningsøkning alene. Styrkingen lokalt skal i nærpolitireformen, også skje gjennom en kvalitetsheving av tjenestene. Politiarbeid på stedet, et etterforskningsløft og felles straffesaksinntak er viktige reformtiltak. Det gjennomføres også flere tiltak for å forbedre kapasiteten og standardisere arbeidsprosessene ved operasjonssentralene. Satsingen på kompetanseheving av de ansatte og nye metoder å jobbe etter, innebærer også en styrking av lensmannskontorene.

Departementet følger opp nærpolitireformen gjennom den ordinære budsjettprosessen, det årlige tildelelsesbrevet og i styringsdialogen mellom departementet og direktoratet.

SPØRSMÅL NR. 1400**Innlevert 23. april 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 27. april 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Helsedatautvalget har nylig lagt frem sin rapport, og anbefaler fortgang i arbeidet med å tilgjengelig gjøre helsedata for forskning og forbedring av helsetjenestene. Ett av forslagene er etablering av en nasjonal enhet for helseanalyseplattformen som skal forvalte tilgang til helsedata for alle godkjente formål. Bergensregionen har et bredt og stort register- og data-fagmiljø. Regjeringen er tydelig på at ny statlig virksomhet skal lokaliseres utenfor Oslo.

Vil regjeringen arbeide for at den nye enheten blir i Bergen?»

Begrunnelse:

Norge har unike helseregisterdata og Helsedatautvalget har gitt klare anbefalinger for hva som må til for å bruke helsedata mer målrettet til å forbedre helsetilbudet, treffe mer effektive forebyggende tiltak og gi grunnlag for utvikling av nye produkter, som vil gi økt verdiskaping og nye arbeidsplasser.

Ett av fire forslag er å etablere en nasjonal tjeneste som ivaretar alle forvaltningsoppgaver for å kunne tilgjengelig gjøre helsedata for forsvarlig sekundærbruk til alle legitime formål.

Bergen har et bredt og sterkt fagmiljø som vil gi gode rammer for en slik lokalisering:

- Stort registermiljø ved Folkehelseinstituttet sin avdeling i Bergen
- Fagsenter for medisinske kvalitetsregister ved Helse-Bergen
- Norsk senter for forskningsdata ved UiB
- UNI Research sin satsing på Big Data og etablering av Big Data Analysis
- Norsk medborgerpanel drives av samfunnsforskere ved UiB og Rokkansenteret
- Sterkt juridisk forskningsmiljø ved UiB
- Trygdeforskningsmiljøet ved UiB
- Statoil har etablert sitt datasenter til Bergen
- Helsecampus Årstadvollen
- Kunnskapskommunen helse omsorg Vest ledet av Bergen kommune.

for å nevne noen sentrale miljø.

Erfaring viser at et bredt tverrfaglig samarbeid mellom brukere, forskning, offentlig og privat gir et godt grunnlag for å utvikle en brukervennlig forvaltning, og skape et sterkt kunnskapsmiljø for utvikling av en dynamisk helseanalyseplattform. Det vil bli stilt strenge krav til kvalitetsgodkjenning og informasjonssikkerhet for

å ivareta personvern, integritet og legitimitet til bruk av helsedata til fellesskapets beste.

I regjeringens plattform står det på side 47 at "ny statlig virksomhet skal som hovedregel etableres utenfor Oslo.

Svar:

Regjeringen har som mål å gjøre helsedata lettere tilgjengelig for kvalitetsforbedring, tjenesteutvikling og forskning. Bedre utnyttelse av helsedata kan gi store gevinster for den enkelte pasient og for helsetjenesten. Norge har omfattende og verdifulle helsedata som er bygget opp over lang tid. Vi er i en unik posisjon i verden med det datagrunnlaget vi har samlet gjennom helseregistre, befolkningsundersøkelser og biobanker. De store investeringene vi har gjort i helsedata skal i større grad bli brukt til å utvikle ny kunnskap og bedre tjenester som kommer pasienten til gode.

Dette er bakgrunnen for etablering av Helsedataprogrammet og arbeidet med å utvikle en helseanalyseplattform for å forenkle og effektivisere tilgang til helsedata. Regjeringen har nylig besluttet at det i en treårsperiode skal settes av 50 millioner kroner årlig over Forskningsrådets budsjett til arbeidet med å utrede og utvikle en helseanalyseplattform. Det vil bli stilt strenge krav til plattformen når det gjelder IKT-sikkerhet, personvern og trygge organisatoriske løsninger. Jeg fikk 23. april oversendt en konseptutredning for helseanalyseplattformen fra Direktoratet for e-helse og Helsedataprogrammet. I utredningen er det anbefalt at en plattform for analyse av helsedata skal utvikles stegvis med beslutningspunkter underveis som gjør det mulig å starte med løsninger som forventes å gi gevinst på kort sikt.

Direktoratet for e-helse har, som en del av arbeidet med å utrede etablering av en helseanalyseplattform, også fått i oppdrag å vurdere alternative løsninger for en tilgangsforvalterfunksjon og organisatorisk forankring av helseanalyseplattformen innen 1. oktober 2018. Dette er en oppfølging av anbefalingen i rapporten fra Helsedatautvalget om å etablere en nasjonal funksjon for å ivareta alle forvaltningsoppgaver for å tilgjengeliggjøre helsedata.

Det er for tidlig å ta stilling til spørsmålet om geografisk lokalisering før det er nærmere avklart hvordan anbefalingene fra Helsedatautvalget og konseptutredningen for Helseanalyseplattformen skal følges opp. Regjeringens mål for lokaliseringspolitikken vil imidlertid inngå som en del av arbeidet med å vurdere organisatorisk forank-

ring av helseanalyseplattformen og forslaget om å etablere en tilgangsførerfunksjon.

SPØRSMÅL NR. 1401

Innlevert 23. april 2018 av stortingsrepresentant Steinar Reiten

Besvart 30. april 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Vil statsråden ta nødvendige skritt for å sikre at det eldre kulturhistoriske stoffet i faget norsk i grunnskolen ikke blir redusert i læreplanen for faget, i forbindelse revisjonen av læreplanverket som nå foregår?»

Begrunnelse:

Utdanningsdirektoratet har nå avsluttet høringsrunden om prioritering av kjerneelementer i fagene i grunnskolen og videregående skole, i forbindelse med de nye læreplanene som skal utarbeides neste skoleår.

I et følgeskriv til høringsutkastet for kjerneelementer i faget norsk, skriver Udir følgende - sitat: «For å gi rom for dybdelæring er en del av det eldre kulturhistoriske stoffet redusert. Blant annet er norrønt språk og eldre språkhistorie nedprioritert. Eldre litteraturhistorie og lesing av tekstutdrag er også tonet ned til fordel for grundig arbeid med lengre tekster. Historiske perspektiver på språk eller litteratur ivaretas gjennom en utforskende tilnærming til faget der elevene foretar dypdykk i språk- eller litteraturhistorie for å sette tema de arbeider med inn i en språklig og historisk sammenheng.» Sitat slutt.

Dette synes å være lite gjennomtenkt, og det gjenspeiles i det høye antallet høringssvar som advarer mot å redusere stofftilfanget når det gjelder eldre språkhistorie og norrøn litteratur. Undertegnede vil i det følgende argumentere for hvorfor høringsuttalelsene bør tas til følge på dette punktet:

1. I grunnskolen er det særlig på 8. trinn at elevene har arbeidet med den norrøne sagalitteraturen i norskfaget, med fokus på eddadikt, skaldekvad, kongesagaer og ættesagaer. Gjennom å få innblikk i spennende fortellingsstoff, norrøn mytologi og tekster som forteller om framveksten av Norge som et samlet kongerike, legges også et viktig grunnlag hos elevene for å forstå historiens videre gang gjennom unionstiden og fram mot

opprettelsen av Norge som en moderne selvstendig stat. Det gjelder ikke minst for siste halvdel av 1800-tallet, der en fornyet interesse for norrøn litteratur i kombinasjon med at leseferdigheten økte blant folk flest, ble et viktig insitament for den kollektive nasjonalbevisstheten som la grunnlag for unionsoppløsningen i 1905.

- Undertegnades erfaring som lærer i ungdomsskolen er at nettopp tekster fra sagalitteraturen også i dag framkaller ekte leseglede hos elevene, det være seg historien om da Tor hentet hammeren tilbake eller den fortettede dramatikken i «Sagaen om Gunlaug Ormstunge». Hvis «grundig arbeid med lengre tekster» skal tilstrebes gjennom revisjon av læreplanen for norsk, vil slike tekster fra den norrøne litteraturskatten egne seg meget godt også i vår tid.
- Gjennom å lære om den førkristne norrøne åsatroen som etisk premissleverandør i vikingtiden, levende skildret i ættesagaene, får elevene også hjelp til å forstå religionshistoriske utviklingstrekk i Norge og sette dem i kontrast mot hverandre. Kontrasten mellom hedenske skikker som menneskeofringer, blodhevn og krigsforherligelse og den siviliserende kraft som kristenretten medførte da den ble innført som bærende rettsprinsipp, er en nødvendig forutsetning for å forstå utviklingen fram mot en moderne rettsstat med grunnleggende respekt for menneskerettighetene.
- Kjennskap til at norrønt var et levende tale- og skriftspråk, herunder enkle «smaksprøver» på dette språket med tilhørende oversettelse, er avgjørende viktig for at elevene skal forstå hvorfor nynorsk ble til som en del av den nasjonale oppvåkingen i Norge på 1800-tallet.

Svar:

Dagens læreplaner er preget av stofftrengsel og det skal derfor gjøres en prioritering og oppdatering av fagenes innhold. Fagfornyelsen, som representanten viser til, har

som mål å gi mer tillit til lærere og skoleledere gjennom mindre detaljstyring og mer tid for elevene til å fordype seg i fag. Et samlet Storting sluttet seg til målsettingene og tiltakene i fagfornyelsen i behandlingen av Meld. St. 28 (2015-16) Fag – Fordypning – Forståelse. En fornyelse av Kunnskapsløftet, jf. Innst. 19 S (2016-2017).

Første del av arbeidet med fagfornyelsen er å beskrive fagenes kjerneelementer. Kjerneelementene skal legge rammene for utviklingen av læreplanene for fag og skal beskrive det mest sentrale innholdet elevene skal arbeide med. Jeg vil understreke at kjerneelementene ikke er utkast til nye læreplaner. Som representanten viser til, har kjerneelementene nylig vært på en siste innspillsrunde. Engasjementet er stort og Utdanningsdirektoratet har mottatt om lag 3 700 innspill. Det er bra. Det er viktig at mange involveres, og at arbeidet forankres godt.

Det er Utdanningsdirektoratet som har fått delegert ansvaret for prosessen med å fornye fagene. Dette er en krevende jobb. Hvis vi skal nå målene med fagfornyelsen, kan ikke alle tema få plass i læreplanene. Jeg kan heller ikke fortløpende kommentere og detaljstyre prosessen.

Det er bred enighet om premissene og målene for fagfornyelsen, men det vil naturligvis være faglig utfordrende diskusjoner rundt hva som skal prioriteres. Dybdelæring handler om at elevene skal få tid til å lære noe grundig, forstå det godt og kunne bruke det i nye situasjoner. Det

betyr at elevene også må få tid til å reflektere over og vurdere det de har lært. Det betyr at ikke alt som står i dagens læreplaner kan bli med videre.

Samtidig skal vi ivareta et stort lokalt handlingsrom i læreplanene. Læreplanene skal fortsatt være kompetansebaserte, slik at lærernes ansvar og faglige skjønn avgjør hvilke metoder og virkemidler som skal tas i bruk i undervisningen for at elevene skal oppnå kompetansemålene. Nye læreplaner vil gi engasjerte og kompetente lærere mer rom for å gå i dybden i faget, slik enkelte lærere har etterlyst.

Vi har lagt opp til en omfattende og involverende prosess, hvor alle som mener noe om skolens innhold får mulighet til å spille inn underveis. Vi har også besluttet at et viktig prinsipp i fagfornyelsen er at det er dyktige fagfolk som skal utvikle læreplanene. Jeg vil derfor ikke gå inn i de enkelte elementene i fagdebattene nå, men nøye meg med å si at jeg er glad for alle de konstruktive innspillene vi får. I disse dager gjennomgår Utdanningsdirektoratet de innspillene de har mottatt, og de skal bearbeide kjerneelementene på bakgrunn av innspillene og føringene for fagfornyelsen. Direktoratet vil sende departementet sine anbefalinger før sommeren. En åpen prosess og et bredt engasjement vil gi oss et solid grunnlag for å fastsette kjerneelementene.

SPØRSMÅL NR. 1402

Innlevert 23. april 2018 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 7. mai 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

«Byantikvaren i Oslo og Fortidsminneforeningen er bestyrtet over at den brolegningen fra Bispeallmenningen som er avdekket i samband med utgravningene ved Follo-banen, skal destrueres.

Vil statsråden raskt gripe inn i denne prosessen og vurdere mulighetene for å ta vare på hele eller deler av brolegningen, særlig med tanke på planene for et middelaldermuseum i Gamlebyen i Oslo?»

Begrunnelse:

Funnene i Gamlebyen viser oss høymiddelalderens Oslo i rivende utvikling, i tett kontakt med omverdenen, bygd ut av bevisste aktører med både nasjonale funksjoner og

sterk lokal forankring. Det er et Oslo som innbyggerne i dag kan kjenne seg igjen i og identifisere seg med.

Utgravningene bidrar ikke bare til mer kunnskap om Oslos egen historie, men om tidlig byutvikling i Norge, om vanlige folks liv i middelalderen, og byens og innbyggernes rolle i Norges og Nordens historie. Oslo ble utviklet med utgangspunkt i tilgang til sjøen og satsing på sjøgående transport. Det er minst like viktig i dag som for 800 år siden.

Kunnskap og formidling om middelalder-Oslo er viktige verktøy for å styrke den lokale identiteten og for å inspirere dem som bor i Oslo og vil utvikle byen videre. Konservering og bevaring av de fysiske funnene vil gi oslofolk og besøkende en unik mulighet til å gå på, lukte på og ta på middelalderen. Vil gi grunnlag for mer forskning, flere turister og nye arbeidsplasser i framtida.

Svar:

Som ansvarlig kulturminnestatsråd er jeg opptatt av at kulturminner og arkeologiske funn ivaretas til opplysning og glede for interesserte og allmennheten. Når det gjelder funnet av Bispeallmenningen er dette et svært spennende funn, i likhet med mange andre arkeologiske funn som

har blitt gjort i forbindelse med utgravningen i traseen for ny Follobane.

Riksantikvaren har pålagt NIKU å ivareta alt trematerialet fra Bispeallmenningen som nå er avdekket. Ikke noe av materialet blir derfor kastet før det er gjort en ny vurdering.

Materialet er dermed midlertidig sikret med tanke på fremtidig konservering og eventuell museal formidling.

SPØRSMÅL NR. 1403

Innlevert 23. april 2018 av stortingsrepresentant Siri Gåsemyr Staalesen

Besvart 30. april 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Hvilke av forslagene fra Brochmann 2-utvalget har regjeringen fulgt opp, på hvilken måte er disse fulgt opp og hvilke forslag er ikke fulgt opp?»

Svar:

Stortingsrepresentant Staalesen har bedt om et svar på hvilke av forslagene fra Brochmann 2-utvalget som har blitt fulgt opp, på hvilken måte disse er fulgt opp, og hvilke forslag som ikke er fulgt opp.

Brochmann 2-utvalgets innstilling, NOU 2017: 2, er et godt kunnskapsgrunnlag for videre politikkutvikling. Utvalgets analyse og forslag spenner over flere departementers ansvarsområder, hovedsakelig Arbeids- og sosialdepartementet og Kunnskapsdepartementet. Forslagene har også ulik karakter; noen er konkrete forslag til mindre endringer i eksisterende ordninger, mens andre er forslag til strukturelle endringer som krever grundig utredning og saksbehandling før eventuelle tiltak kan implementeres.

Det kan derfor per i dag ikke legges frem en fullstendig liste over hvilke av Brochmann 2-utvalgets forslag som er fulgt opp. Utvalgets perspektiver på de ulike politikkområdene, samt analysene som utvalget har foretatt, er imidlertid en viktig del av det kunnskapsgrunnlaget regjeringen baserer sin videre politikkutvikling på.

Regjeringen har fulgt opp flere av punktene i utvalgets forslag. Dette gjelder for eksempel:

- Det er i Prop. 45 L (2017-2018) foreslått å lovfeste plikt til opplæring for asylsøkere i mottak. Forslaget skal bidra til aktivisering og fremme integrering på sikt. Forslaget ligger til behandling i Stortinget.

- IMDi og Kompetanse Norge er i hhv. tildelingsbrev og oppdragsbrev for 2018 gitt i oppdrag å komme med forslag til rammeverk for moduler innenfor introduksjonsprogrammet.
- Det er i Prop. 45 L (2017-2018), jf. ovenfor, foreslått at arbeids- eller utdanningsrettede tiltak skal inngå i introduksjonsprogrammet som ett av minimumselementene.
- Som oppfølging av Meld. St 16 (2015-2016) er det igangsatt forsøk i en rekke kommuner med forberedende opplæring i moduler for voksne på grunnskolenivå. Det er også utviklet særskilte forsøkslæreplaner. Personer med rett og plikt til å delta i enten introduksjonsprogrammet eller opplæring i norsk og samfunnskunnskap er omfattet av dette forsøket, og får dermed kompetanse samtidig som de lærer norsk.

Regjeringen jobber videre med å følge opp flere av utvalgets forslag, og det vil i tiden fremover bli lagt frem ytterligere forslag til tiltak som enten er direkte oppfølgninger av de forslag utvalget presenterte i sin innstilling, eller som er basert på de perspektiver og analyser utvalget presenterte.

Videre er det grunn til å påpeke at en regjering som nedsetter et utvalg, ikke er forpliktet til å følge opp hvert enkelt forslag fra utvalgets innstilling. Offentlige utvalg nedsettes gjerne for å skaffe oversikt over komplekse problemstillinger som krever utredning av kompetente utvalgsmedlemmer. Utvalgene er uavhengige, og legger frem sine forslag basert på den analysen som er gjort. I implementeringen er det i tillegg andre hensyn som må tas i betraktning.

SPØRSMÅL NR. 1404**Innlevert 23. april 2018 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 4. mai 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan statsråden redegjøre for hvor store ekstrakostnader postomleggingen har ført til for de ulike regionale helseforetakene og helseforetakene, hvordan vil statsråden løse dette og hva mener statsråden ev. at helseforetakene skal nedprioritere for å dekke de økte postutgiftene?»

Begrunnelse:

Flere helseforetak rapporterer om at kostnadene til post har økt mye etter at Posten avvirket A-post. Helseforetakene bruker post til blant annet sending av pasientprøver. Ved OUS har endringen medført en kostnadsøkning på 200-300 prosent, mens Helse Fonna sier til Dagsavisen at avtalen koster mer enn tidligere, og at dette ikke blir kompensert. I statsbudsjettet for 2018, anslo Helse- og Omsorgsdepartementet at postomleggingen ville gi økte kostnader på om lag 30 mill. kroner, og skrev at det skulle tas innenfor det ordinære budsjettet til de regionale helseforetakene. Årets sykehusbudsjett har lite rom økt pasientbehandling når blant annet ekstra kostnader som følge av befolkningsøkning, en aldrende befolkning, og overføring av flere dyre legemidler til sykehusbudsjettene ble tatt inn. Vi vet at helseforetakene allerede har stramme budsjetter der det prioriteres hardt.

Svar:

Flere av tjenestene som leveres i sykehusene er avhengig av forutsigbar og rask forsendelse. Biologiske prøver som tas hos fastlege og som må sendes til laboratorier for analyse er et av flere eksempel. Kvaliteten på slike prøver forringes raskt, og en forsinkelse på en dag eller to kan ha konsekvenser for pasientsikkerheten. Da Posten fra 1. januar 2018 slo sammen A-post og B-post til én poststrøm var det viktig å sikre alternative forsendelsesmetoder som kunne benyttes for biologiske prøver og andre tidskritiske forsendelser i helsetjenesten. De regionale helseforetakene ga derfor det felleseide helseforetaket Sykehusinnkjøp HF i oppdrag å anskaffe en nasjonal budtjeneste til dette formålet. Etter en åpen anbudsprosess ble det inngått avtale mellom Sykehusinnkjøp HF og Posten Norge AS om en ny tjeneste "Bedriftspakke ekspress over natten". Helsepersonell kan benytte den nye tjenesten, eller andre ekspresstjenester, i tilfeller hvor de mener at forsendelsen er tidskritisk.

Det er som kjent de regionale helseforetakene som har det helhetlige ansvaret for spesialisthelsetjenestene i sine regioner. Dette innebærer bl.a. å sørge for pasient-sik-

kerheten og gjøre de nødvendige prioriteringene innenfor de økonomiske rammene Stortinget har stilt til disposisjon for virksomheten. Helse Sør-Øst RHF har informert meg om situasjonen på vegne av de fire regionale helseforetakene. Helse Sør-Øst RHF har innhentet redegjørelser fra Sykehusinnkjøp HF, egne helseforetak og fra helseforetak i de øvrige helseregionene. Kostnadsbildet til brev- og transporttjenester er sammensatt. Noen helseforetak rapporterer om store økninger i kostnader, andre om ubetydelig økning, mens noen også har redusert sine kostnader. Statistikken fra Posten som er innhentet ved hjelp av Sykehusinnkjøp HF, viser at det ikke er registrert kostnadsøkning for de budbiltjenestene Bring har levert lokalt, eller økning i kostnader knyttet til flyfrakt innland. Samtidig har helseforetakene etablert egne avtaler og ulike transportløsninger på foretaksnivå som det tar tid å skaffe oversikt over. De regionale helseforetakene har derfor ikke på nåværende tidspunkt kunnet gi meg et entydig svar på de økonomiske konsekvensene postomleggingen har ført til for de ulike regionale helseforetakene og helseforetakene.

De siste endringene i postomdelingen og den nye tjenesten som er etablert etter avtale mellom helseforetakene og Posten Norge AS trådte i kraft ved sist årsskifte. Det er derfor naturlig at det går noe tid før man ser i hvilket omfang helsepersonell vurderer at det er nødvendig å benytte ekspressforsendelser fremfor ordinær postgang etter nye betingelser. Helse Sør-Øst RHF har informert meg om at de har igangsatt en kartlegging for å ta rede på pasientsikkerhetsaspektet knyttet til postomleggingen og vil følge opp dette.

SPØRSMÅL NR. 1405**Innlevert 23. april 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 2. mai 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Fylkesmannen i Møre og Romsdal har tilrådd fleire frådeleringar frå kommunar, til og med der innbyggjartalet overstig 25 %. I Gjemnes gjeld det like over 25 % av innbyggjarane, og i Norddal heilt oppe i 30 %.

Meiner statsråden at kommunar kan frådelast areal med så stor del av innbyggjarane utan at konsekvensane for resten av kommunen skal vektleggjast i avgjerda og utan stortingsbehandling?»

Grunngjeving:

Stortinget behandla sak om endringar i inndelingslova våren 2016 kor det vart gjort justeringar i reglane for kva som er deling og kva som er grensejustering. No heiter det at «normalt vil 25 % av innbyggjarane danne den øvste grensa for når ein del av kommunen som skal delast kan behandlast etter reglene om grensejustering.».

Både grensejustering og deling blir avgjort av departementet, men i delingssaker skal sakene fram for Stortinget dersom dei råka kommunane er usamde i tilrådinga om deling. Det er det i desse sakene som gjeld kommunar i Møre og Romsdal. Spørsmålet må lesast med dette som bakgrunn – dette gjeld delingssaker der kommunane sjølve er usamde i fylkesmannen si tilråding. Det er også all grunn til å protestere på at sakene blir handsama som grensejusteringssaker, i og med at grensa for kva som er grensejustering og kva som er deling normalt går ved 25 %. Det er vidare grunn til å reagere over måte fylkesmannen har kommentert si eiga tildeling om frådelering av delar av Gjemnes på. Der har han sagt at delingssaken mellom Gjemnes og Molde kan blir utsett dersom Gjemnes signaliserer at dei vil ha ein prosess om kommunesamanslåing. Dette er strengt tatt å bruke tvangsverkemidlar.

Svar:

Dei ulike typane grenseendringar mellom kommunar og fylkeskommunar er definert i inndelingslova, som også fastset kven som skal fatte vedtak i ulike saker. Kommune- eller fylkesdeling er definert i § 3 andre ledd: Deling inneber a) at ein kommune eller eit fylke blir delt i to eller fleire nye einingar, eller b) at ein kommune eller eit fylke blir delt, og dei einskilte delane blir lagde til andre kommunar eller fylke.

Det følgjer av § 3 tredje ledd at flytting av eit område frå ein kommune til ein annan, eller flytting av en heil kommune over til eit anna fylke, er ei grensejustering. At det er ei grensejustering gjeld uavhengig av kor stor delen som

blir flytta er, så lenge kommunen eller fylket delen blir flytta frå fortset å eksistere som eigen kommune eller fylke. I 2016 fekk § 3 tredje ledd ei ny siste setning, som inneber at “departementet kan fastsetje at endring av grensene til eit område skal behandlast som ei grensejustering, dersom området har ein mindre del av innbyggjarane i ein kommune eller eit fylke som skal leggjast til andre kommunar eller fylke etter andre ledd bokstav b.” Regelen inneber at departementet kan fastsetje at ei grenseendring som i utgangspunktet er ei deling etter § 3 andre ledd bokstav b, skal behandlast som ei grensejustering dersom delinga gjeld ein mindre del av kommunen, og den skjer samtidig med at dei andre delane av kommunen blir lagde til andre kommunar, slik at den opphavlege kommunen ikkje lenger eksisterer. Grunngjevinga for regelen er mellom anna at det vil vere mykje arbeid for kommunen å gjennomføre to delingsprosessar samtidig, med dei krava som blir stilte til ein slik prosess etter inndelingslova. Av forarbeida til regelen kom det fram at 25 prosent normalt vil vere den øvste grensa for kva som er ein “mindre del” og som departementet dermed kan fastsetje at skal behandlast som ei grensejustering, men at departementet vil sjå på heilskapen og eventuelt avvike frå føringane i forarbeida. 25 prosent er altså ikkje ei absolutt grense for når ei sak anten er ei grensejustering eller deling.

Sidan Gjemnes kommune fortset å eksistere, vil flytting av ein del av Gjemnes til ein annan kommune vere ei grensejustering, uavhengig av kor stor del av kommunen denne delen utgjør. Det følgjer av § 6 at Kongen gjer vedtak om grensejustering, og denne kompetansen er delegert til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Sidan Norddal kommune slår seg saman med Stordal kommune, vil samtidig flytting av ein del av kommunen til Stranda kommune vere ei deling etter § 3 andre ledd bokstav b, men her kan departementet fastsetje at flytting av ein mindre del av Norddal kommune skal behandlast som ei grensejustering, jf. grunngjevinga over. Departementet har ennå ikkje fastsett om endringa skal behandlast som ei grensejustering eller ei deling.

Vedtak om grensejusteringar var ikkje del av Stortingets behandling av kommunereforma, men skulle takast i etterkant av samanslåingsvedtaka, jf. Prop. 96 S (2016–2017) og Innst. 386 S (2016–2017). I kjølvatnet av dei lokale samanslåingsdiskusjonane har det komme fleire initiativ frå innbyggjarar om grensejusteringar. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har sett i gong utgreiingar av fleire av desse. Fylkesmennene står for utgreiingane, og dei har hatt tett dialog med dei aktuelle

kommunane i arbeidet, og utarbeid utgreiingane i samarbeid med kommunane.

Eit viktig omsyn i vurderinga av desse sakene er kva konsekvensar det har for kommunen som mister innbyggjarar. Dette omsynet må sjåast saman med og vurderast opp mot mellom anna innbyggjarane sine ønske, kva for ein bu- og arbeidsregion området tilhøyrar og omsynet til gode og funksjonelle grenser. Omsynet til pågåande samanslåingsprosessar er også eit viktig moment, for dei kommunane dette gjeld.

Av omsyn til mellom anna lokale nominasjonsprosessar til kommunestyrevalet i 2019 og tid til nødvendige førebuingar hjå kommunane og statlege etatar, er det viktig med ei tidlig avgjerd i sakene. Eg legg derfor opp til at sakene blir handsama av departementet i tråd med reglane i inndelingslova, før sommaren. Departementet vil høyre kommunane sitt syn på tilrådinga frå fylkesmannen før avgjerda blir teke.

SPØRSMÅL NR. 1406

Innlevert 23. april 2018 av stortingsrepresentant Per Espen Stoknes

Besvart 2. mai 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Evenes er i dag en sivil lufthavn, som allerede ligger i øvre grense for tillatt mengde avisingskjemikalier. Lufthavnen hadde i fjor utslipp fra baneavising på 90,4 % av tillatt mengde. Her skal det etableres kampflybase med P8 -fly og F-35. Det skal etableres en QRA, hvor to fly skal stå på 15-minutters heldøgns NATO-beredskap hele året. Arealet som skal holdes snøfritt vil øke.

Hvordan skal Evenes betjene disse flyene, i et internasjonalt vernet våtmarksområde, uten å overstige dagens utslippstillatelse?»

Begrunnelse:

Gjennom Konseptvalgsutredning (KVU) og eksternt kvalitetssikring KS1 har det blitt kjent at forsvaret velger å bruke middelet Aviform til baneavising på Evenes. Aviform er det eneste stoffet som er godkjent brukt på Evenes, og brukes i dag av Avinor. Dette henger sammen med at flyplassen ligger rett ved Evenes våtmarkssystem. Fuglefaunaen, særlig knyttet til vann og våtmark, er uvanlig rik og har stor verneverdi. Området er et internasjonalt beskyttet våtmarksområde, vernet gjennom Ramsar-konvensjonen.

Forsvaret innrømmer i KVU at bruken av Aviform er en utfordring, da dette stoffet forårsaker korrosjon på de nye jagerflyene F35. Dette løser forsvaret ved økt vedlikehold, og økte driftskostnadene pga. korrosjon.

Avinor har i dag utslippstillatelse for Aviform på 30 000 kg KOF. Avinor opplyser i sin årsrapport til Fylkesmannen å ha brukt 27 124 kg, av tillatte 30 000

kg, sesongen 2016/2017. Baneavising for dagens sivile flytrafikk, tilsvarer altså 90,4 % av tillatte mengde.

Til sammenlikning har Ørlandet Kampflybase utslippstillatelse på 235 000 kg. Bodø Flystasjon hadde godkjent utslipp på 546 800 kg.

QRA-beredskap tilsier at fly skal kunne være i lufta på 15 minutter, dette betyr at bane må være klar og snøfri til enhver tid. Etter utbygging vil det også bli betydelig større arealer som må holdes snøfrie.

Avinor har nylig søkt revidert utslippstillatelse, til 35 000 tonn per sesong. Avinor skriver i sin søknad at «Forsvaret planlegger etablering av en fremskutt operasjonsbase for kampfly på Evenes innen 2021/2022. Konsekvensen av dette er ikke kartlagt, og er ikke hensyntatt i denne søknaden». Søknaden er nå ute til høring.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 24. april 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentanten Per Espen Stoknes om hvordan Evenes skal betjene både kampfly på QRA-beredskap og maritime patruljefly i et internasjonalt vernet våtmarksområde, uten å overstige dagens utslippstillatelse.

Avinor er ansvarlig for fly- og baneavising og utslippstillatelsen for Evenes. Avinor har i februar 2018 søkt om revidert utslippstillatelse som gjenspeiler dagens forhold ved Evenes, som hovedsakelig består av sivil flytrafikk. Avinor opplyser i søknaden om at det arbeides kontinuerlig med å redusere bruken av kjemikalier ved Evenes, bl.a. ved å endre blandingsforholdene mellom kjemikaliene og vann, redusere faste baneavisingskjemikalier, samt ved bruk av varmt vann. I tillegg benyttes me-

kaniske metoder som brøyting, børsting og sand. Jeg vil for ordens skyld gjøre oppmerksom på at Avinor har søkt om revidert utslippstillatelse til 35 000 kg per sesong, ikke 35 000 tonn, som representanten skriver.

Forsvarets etablering vil hovedsakelig påvirke bruken av avisingskjemikalier gjennom døgnåpen rullebane og noe større operative flater. Videre er det en rekke usikkerhetsfaktorer knyttet til omfanget av fremtidig bruk av avisingskjemikalier, blant annet vær- og klimaforhold. Avinor bruker i dag Aviform for baneavising på Evenes. Konseptvalgutredningen for Evenes anbefaler å videreføre Aviform nettopp av miljømessige hensyn.

Det er identifisert flere tiltak som kan bidra til at Forsvarets etablering på Evenes ikke forverrer miljøsituasjonen for omkringliggende innsjøer og våtmarkssystemer. Døgnbemanning gjør det mulig i større grad å holde de operative flatene og rullebanen åpne ved hjelp av brøy-

ing og børsting fremfor forebyggende bruk av avisingskjemikalier. Et annet tiltak som vurderes er å etablere sensorer på de operative flatene, slik at man kan bruke avisingskjemikalier mer effektivt og målrettet og redusere unødvendig kjemikaliebruk. En tredje mulighet er å samle opp avrenning av baneavisingskjemikalier fra rullebanen, som gjør at man kan bruke noe mer kjemikalier enn i dag innenfor samme utslippskvote. Målet med tiltakene er at man skal kunne holde seg innenfor gjeldende utslippstillatelse også etter Forsvarets utbygging på Evenes.

I begrunnelsen sammenlikner representanten KOF (kjemisk oksygenforbruk) på Evenes, Ørlandet og Bodø. Årsaken til den store forskjellen i KOF er blant annet at stedene bruker forskjellige avisingsmidler. Ørland bruker Aviform, Urea og Glykol, mens Evenes benytter kun Aviform. Det er stor variasjon i kjemisk oksygenforbruk mellom de ulike midlene.

SPØRSMÅL NR. 1407

Innlevert 23. april 2018 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 30. april 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Vil statsråden tilrå at Noreg går inn i samarbeidet med Tyskland og når kan Stortinget forvente å få ei sak om dette spørsmålet?»

Grunngjeving:

Då Landmaktproposisjonen vart handsama i Stortinget var investering i oppgraderte stridsvogner eit tema. Etterpå har det vore diverse oppslag i media og diskusjonar i ulike fora kring Noreg si deltaking i Tyskland sitt program for oppgradering av deira stridsvogner, eit program som også vil vere tilpassa norske behov. Dersom Noreg skal delta i dette programmet utan å mangle stridsvogner i ein periode, hastar det med avgjerd og å få fram ei sak til Stortinget.

Svar:

Eg viser til brev frå Stortinget sin president datert 24. april 2018 med spørsmål frå stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete om statsråden vil tilrå at Noreg går inn i eit samarbeid med Tyskland om stridsvogner, og når Stortinget kan forvente å få ei sak om dette spørsmålet.

Som eg orienterte om i svar av 13. april 2018 på skriftleg spørsmål nr.1301, gav Stortinget gjennom

handsaminga av Prop. 2 S (2017-2018) si støtte til regjeringa si tilråding om at landmakta skal ha ein moderne stridsvognkapasitet. Eg opplyste vidare om at regjeringa arbeider med å fylgje opp Stortinget sitt vedtak, og vurderer i ein slik samanheng ulike alternativ til omfang, framdrift og gjennomføring, der også mogleg samarbeid med andre land inngår. Tyske myndigheter har vist positiv vilje til å støtte Noreg i samband med anskaffing og understønad av stridsvogner.

Regjeringa vil i samband med revidert nasjonalbudsjett for 2018 leggje fram ei sak om det vidare arbeidet med modernisering av stridsvognkapasiteten i Hæren.

SPØRSMÅL NR. 1408**Innlevert 23. april 2018 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund****Besvart 2. mai 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

«Kan forsvarsministeren redegjøre for at det i 2010/2011 var et udiskutabelt krav at banesystemet skulle forskyves dersom Evenes ble valgt som hovedbase for F-35?»

Begrunnelse:

NATO-kravene (NATO criteria and standards for airfields) har samme krav til minimumsavstand mellom senterlinjer for rullebane og parallell taksebane som de Norske forskriftene (Forskrift om utforming av store flyplasser (BSL E 3-2)) – for dette tilfellet er kravet 183 meter. Avstanden på Evenes er 150 meter. I tillegg stiller NATO avstandskrav for nødrullebane som heller ikke oppfylles på Evenes.

Krav-avvikene resulterer i at Evenes Flyplass opereres med bruksprosedyrer som hindrer samtidig bruk av taksebane og rullebane.

I utredningen fra 2010-2011 var det en udiskutabel konklusjon at dersom Evenes ble valgt som hovedbase for kampflyene, så ville det medføre at rullebanen og taksebanen måtte parallellforskyves henholdsvis 93 meter og 60 meter mot vest (rullebanealternativ 1C).

Av den fremlagte KVVU- for Evenes, datert 5. april 2018, fremkommer det at man ikke ser behovet for å sideforskyve banesystemet i den kommende 30-års-perioden.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 24. april 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentanten Willfred Nordlund om det var et udiskutabelt krav i 2010/2011 at banesystemet skulle forskyves dersom Evenes ble valgt som enebase for F-35.

Det har blitt gjort grundige vurderinger rundt rullebanesystemet på Evenes i forkant av den politiske behandlingen av to langtidsplaner. Det har ikke blitt avdekket noe behov for oppgradering av banesystemet på Evenes.

Et eventuelt behov for å flytte rullebanen på Evenes er relatert til behovet for en nødrullebane. I forkant av Stortingets vedtak fra 2012 om å etablere fremskutt operasjonsbase for kampfly på Evenes (Innst. 388 S (2011–2012) jf. Prop. 73 S (2011–2012)) ble det konkludert med at det kun var nødvendig å etablere nødrullebane hvis man ville etablere enebase for kampfly på Evenes. Som kjent anbefalte daværende regjering, som Senterpartiet var en del av, at Ørland ble valgt som kampflybase. Spørsmålet om nødrullebane på Evenes var derfor ikke lengre aktuelt.

Hovedårsaken til at behovet for en nødrullebane er ulikt for en enebase for kampfly og en fremskutt operas-

jonsbase, er antall flybevegelser. En fremskutt operasjonsbase blir kun i begrenset omfang brukt til styrkeproduksjon. Hverdagsaktiviteten består først og fremst av operativ aktivitet i form av quick reaction alert (QRA) og eventuelt høy luftmilitær beredskap. Det ble derfor vurdert at det ikke er nødvendig å etablere nødrullebane på Evenes grunnet operasjonsmønsteret og det begrensede omfang som QRA-aktiviteten representerer. I perioder vil det kunne forekomme styrkeproduksjon i form av øvelser både med og uten allierte fra Evenes. Slik aktivitet stiller likevel ikke krav til nødrullebane på Evenes, ettersom flyene vil kunne benytte seg av alternative rullebaner ved behov.

Nødrullebane på hjemmebasen er først og fremst aktuell i krise og væpnet konflikt ved omfattende kampflyoperasjoner fra Evenes. En nødrullebane er viktig dersom hovedrullebanen er stengt av ulike årsaker. På Evenes kan den parallelle taksebanen gis en slik funksjon, men først etter at sivil flyplassdrift er stanset. Ved krise og væpnet konflikt er dette ikke vurdert som en utfordring, ettersom sivil flytrafikk på dette tidspunkt etter all sannsynlighet har opphørt fra Evenes.

Nødrullebane er ikke det samme som en alternativ rullebane. Alle flyvninger planlegger med en alternativ rullebane på en annen flyplass i tilfelle noe forhindrer landing på planlagt sted. Dette kan eksempelvis skyldes værforhold.

I arbeidet med inneværende langtidsplan (Prop. 151 S (2015–2016)), ble det av samme grunn heller ikke vurdert som nødvendig å etablere nødrullebane på basen knyttet til etableringen av nye maritime overvåkingsfly på Evenes.

NATO-dokumentet som representanten referer til er ikke et kravdokument for militære flyplasser, men en beskrivelse av en standard for hvordan militære flyplasser bør utformes. Som mange andre flyplasser i Norge, herunder Bodø, har Evenes avvik i forhold til internasjonale standarder.

I praksis innebærer avstanden mellom rullebanen og den parallelle taksebanen på Evenes at kun de største flytypene, som for eksempel Antonov og C-5, har behov for prosedyrer for ikke å takse samtidig med takeoff og landing. Mindre fly, som for eksempel F-35, maritime patruljefly og andre sivile 737-maskiner, kan benytte takse- og rullebanen samtidig.

SPØRSMÅL NR. 1409

Innlevert 24. april 2018 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 4. mai 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Kan statsråden legge fram oversikt som for hvert år i perioden 2006-2017 viser antall innvilgede søknader om dobbelt statsborgerskap gruppert både i samsvar med kravet om løsning av annet statsborgerskap og etter innvilgelse av type unntak fra kravet om løsning av annet statsborgerskap, og hvordan søkerne innen disse kategoriene fordeler seg på landene (statene) de har annet statsborgerskap fra?»

Begrunnelse:

Statsborgerskapet og praksis:

Mange søker om norsk statsborgerskap. Hovedregelen om erverv av norsk statsborgerskap etter søknad er fastsatt i § 7 i Lov om norsk statsborgerskap (statsborgerskapsloven). Ett av kravene som ifølge § 7 må imøtekommes er at søker om norsk statsborgerskap må få oppløst annet statsborgerskap dersom norsk statsborgerskap innvilges. Unntak fra kravet om løsning gjøres i tilfeller der løsning anses som rettslig eller praktisk umulig eller av andre grunner som urimelig (§ 10). Nordiske statsborgere erverver norsk statsborgerskap i henhold til nordisk avtale (jfr. § 20, § 21 og § 22).

Nordmenn kan også tape sitt statsborgerskap. Hovedregelen er at den som erverver annet statsborgerskap etter søknad eller etter uttrykkelig samtykke, taper sitt norske statsborgerskap (jfr. § 23 og § 24).

Svar:

Ett av vilkårene for å ha rett til statsborgerskap etter gjeldende statsborgerlov av 2005, er at søkeren fyller kravet om løsning fra annet statsborgerskap som er fastsatt i statsborgerloven (sbl.) § 10. Det kan gjøres unntak fra kravet om løsning dersom løsning anses rettslig eller praktisk umulig eller av andre grunner fremstår som urimelig, jf. statsborgerloven § 10 første ledd siste punktum. Statsborgerforskriften (sbf.) § 6-1 lister opp tilfeller der løsning fra annet statsborgerskap anses som rettslig eller praktisk umulig, eller av andre grunner fremstår som urimelig:

§ 6-1. Unntak fra løsningskravet

I følgende tilfeller anses løsning fra annet statsborgerskap som rettslig eller praktisk umulig, eller fremstår av andre grunner som urimelig, jf. statsborgerloven § 10 første ledd:

1. Lovgivningen i søkerens tidligere hjemland tillater ikke at statsborgere løses fra statsborgerskapet, eller løsning anses praktisk umulig.
2. Myndighetene i tidligere hjemland har avslått søknad om løsning.
3. Hensynet til søkerens sikkerhet tilsier at det ikke kreves at søkeren tar kontakt med myndighetene i tidligere hjemland for å søke om løsning.
4. Det er gått mer enn ett år fra norsk statsborgerskap ble innvilget eller fra alder hvor løsning etter tidligere hjemlands lovgiving er mulig uten at løsning er dokumentert oppnådd, og hjemlandet har ikke gitt opplysninger om forventet saksbehandlingstid. Dersom man har kunnskap om at søkerens tidligere hjemland ikke svarer på søknader om løsning fra statsborgerskap, kan det gjøres unntak fra løsningskravet ved innvilgelsen av norsk statsborgerskap.
5. Myndighetene i søkerens tidligere hjemland setter urimelig tyngende vilkår for å bli løst. Hvorvidt løsningsgebyret som kreves er urimelig tyngende skal vurderes ut fra alminnelig inntekt. Dersom gebyret overstiger fire prosent av søkerens inntekt, anses løsningsgebyret urimelig tyngende. Det samme gjelder dersom søkeren har omsorg for barn under 18 år, og løsningsgebyret, derunder eventuelt løsningsgebyr for barn, overstiger to prosent av søkerens inntekt. Løsningsgebyr til og med kr 2.500 anses likevel ikke urimelig tyngende. For foreldreløse barn anses et hvert løsningsgebyr som urimelig tyngende.
6. Søkeren har sperret adresse i folkeregisteret i henhold til forskrift 9. november 2007 nr. 1268 om folkeregistrering § 9-5 og det vil medføre fare for søkerens sikkerhet dersom søkeren pålegges å ta kontakt med myndighetene i tidligere hjemland for å søke om løsning.

Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) som foretar registreringer av løsningsvilkåret i statsborgerloven § 7, når det fattes vedtak om statsborgerskap. UDI oppgir at de har tall på slike registreringer tilbake til 2007, men at det er ganske store usikkerheter knyttet til registreringene, spesielt for perioden 2007–2009. UDI vurderer likevel at tallene i tabellene nedenfor gir et brukbart anslag på andelen av søkere som får beholde sitt opprinnelige statsborgerskap når de blir norske. UDI har gitt en prosentvis oversikt over dobbelt statsborgerskap per år, men har ikke inndelt denne i land eller unntaksgrunner fordi dette ville gi et uoversiktlig og svært omfattende tallmateriale.

År	Dobbelt stb/unntak	Enkelt stb/ikke unntak	Totalsum
2007	40 %	60 %	100 %
2008	48 %	52 %	100 %
2009	54 %	46 %	100 %
2010	49 %	51 %	100 %
2011	40 %	60 %	100 %
2012	45 %	55 %	100 %
2013	54 %	46 %	100 %
2014	51 %	49 %	100 %
2015	52 %	48 %	100 %
2016	60 %	40 %	100 %
2017	60 %	40 %	100 %

UDI har ikke gode registreringer av unntaksvilkår for løsning før 2014. For perioden 2014–2017 har UDI registreringer som gjør det mulig å fordele vedtak, der det er gjort unntak fra løsningskravet etter unntakene som er listet opp i sbf. § 6-1 nr. 1 - 6:

Land	sbf 6-1 1 1	sbf 6-1 1 2	sbf 6-1 1 3	sbf 6-1 1 4	sbf 6-1 1 5	sbf 6-1 1 6	Antall innvilgelser med unntak fra løsningsvilkåret
Eritrea	2054	2	4418	3	17	1	6495
Afghanistan	3000	3	1634	21	3	1	4662
Somalia	2195		2182	5	22	2	4406
Irak	3245		769	12	13	9	4048
Iran	1033		649	6	10	3	1701
Russland	24		334		470	1	829
Serbia	42	5	172	4	288		511
Etiopia	17		196				213
Polen	1				199		200
Statsløs	107		71	1	6		185
Myanmar			92				92
Vietnam	28		14		34		76
Dem. Rep. Kongo (DRC)			39				39
Kina		1	34		1		36
Tyrkia	2		27			3	32
Pakistan	3		19		1	6	29
Sri Lanka			20				20
Filippinene	1						1
Andre land	1550	51	780	22	360	31	2794

For perioden 2007–2017 (se tabellen nedenfor) er det til sammen 134 870 innvilgelser av statsborgerskap der løsningsvilkår har vært vurdert. Tallet avviker noe fra publiserte tall på antall innvilgelser, da tabellen ikke tar med vedtak på hjemler uten løsningsvilkår. UDIs kjennskap til regler og praktisering av regler for tap av annet statsborgerskap kan ha endret seg over tid. Det foreligger derfor en viss usikkerhet rundt tallene. Eksempelvis registrerte UDI tidligere borgere av Thailand og Somalia under kategorien enkelt stb/ikke unntak (se tabellen nedenfor), fordi

UDI la til grunn at deres statsborgerskap automatisk gikk tapt når de fikk innvilget norsk statsborgerskap. I ettertid er UDI blitt kjent med at borgere fra Somalia og Thailand mest sannsynlig har beholdt sitt tidligere statsborgerskap, og har etter dette registrert dem i kategorien dobbelt stb/unntak. Siden Somalia og Thailand utgjør store søkergrupper, gir tallene utslag i den totale prosentandelen. Andelen personer som i realiteten har beholdt annet statsborgerskap, er derfor høyere enn hva som fremgår av tabellen nedenfor.

Opprinnelig statsborgerskap	Dobbelt stb/unntak	Enkelt stb/ikke unntak	Totalsum
Somalia	6988	8765	15753
Irak	11493	2024	13517
Afghanistan	10946	333	11279
Eritrea	7670	91	7761
Filippinene	247	5608	5855
Thailand	3746	1885	5631
Russland	3383	1935	5318
Iran	4934	299	5233
Pakistan	819	4356	5175
Etiopia	433	3162	3595
Myanmar	142	3249	3391
India	114	2611	2725
Serbia	1489	847	2336
Tyrkia	106	2167	2273
Statsløs	307	1877	2184
Sri Lanka	210	1879	2089
Kina	143	1854	1997
Vietnam	124	1791	1915
Dem. Rep. Kongo (DRC)	129	1733	1862
Polen	366	1347	1713
Andre land	15446	17822	33268
	69235	65635	134870

SPØRSMÅL NR. 1410

Innlevert 24. april 2018 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 3. mai 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Er nedleggelse av Steinberg stasjon regjeringens politikk når vi veit at statsråden sjøl gjenåpnet stasjonen 13. sept.

2015, og at stasjonen etter det har vært i drift med god økning i antall passasjerer?»

Begrunnelse:

Bane NOR publiserte 15. mars i år forslag til kommunedelplan for ny korridor til dobbeltspor mellom Gulsbogen og Hokksund. I dokumentet tilleggsvurdering, står følgende ubegrunna påstand: «Det er knyttet usikkerhet til hvorvidt togstopp på Steinberg stasjon opprettholdes i framtiden, selv om nordre korridor realiseres.»

På nordre korridor ligger dagens Steinberg stasjon. Dette alternativet innebærer nødvendig støyskjerming gjennom bebyggelse. Søndre korridor ødelegger 350-500 da av den beste matjorda i Nedre- og Øvre Eiker.

Svar:

Ved innføring av ny grunnrute fra desember 2012 ble Steinberg stasjon nedlagt for å sikre bedre driftsstabilitet på strekningen. Nedleggelsen førte til store protester og i 2013 bestemte regjeringen at det skulle tas sikte på å gjenåpne stasjonen i 2014 etter gjennomføring av nødvendige tiltak, jf. omtale i Prop 1. S (2012-2013). Som en prøveordning som skal evalueres ble Steinberg stasjon delvis gjenåpnet høsten 2014 ved at to tog hver vei stoppet på stasjonen i rushtiden, og fra 14. september 2015 stoppet alle lokaltog ved Steinberg stasjon.

Bakgrunnen for at stasjonen i utgangspunktet ble lagt ned var blant annet at stopp ved stasjonen bidro til redusert punktlighet for togtrafikken. Det var flere tiltak som var planlagt for å bedre driftsstabiliteten på strekningen Drammen-Kongsberg, som istedenfor ble brukt til å kunne stoppe på Steinberg. I tillegg ble det gjennomført tiltak på selve stasjonen. Det siste av disse tiltakene ble fullført i mars 2018.

Når det gjelder utviklingen av togtilbudet på lang sikt, har Bane NOR utarbeidet kommunedelplan for dobbeltspor på strekningen Gulsbogen – Hokksund.

Forslaget til kommunedelplan ble i mars 2018 oversendt de berørte kommunene for avsluttende behandling/vedtak.

Forslaget beskriver to korridorer mellom Mjøndalen og Hokksund, benevnt som søndre og nordre korridor. Nordre korridor følger dagens linjeføring gjennom Steinberg, og omfatter en variant med stasjon på Steinberg og en uten stasjon. Søndre korridor utenom Steinberg tettsted går gjennom jordbrukslandskapet på sørsiden av E134 og er beskrevet uten stasjon ved Steinberg. Bane NOR har anbefalt løsningen med søndre korridor. Jernbanedirektoratet opplyser at kommunedelplanen er planlagt vedtatt i de berørte kommuner i løpet av 2018, inkludert valg mellom søndre og nordre korridor.

SPØRSMÅL NR. 1411

Innlevert 24. april 2018 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 4. mai 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Mener statsråden at utviklingsplanen er fulgt opp med tanke på hva som skal ligge av helsetjenester ved Rjukan sykehus og som var grunnlaget for statsrådets beslutning om å akseptere nedleggelse av akuttfunksjonen ved Rjukan sykehus og vil statsråden nå ta et initiativ til at man ikke ytterligere redusere helsetilbudet ved Rjukan sykehus?»

Begrunnelse:

Med bakgrunn i utviklingsplanen for 2014-2016 ga helseministeren i 2014 klarsignal for at akuttfunksjonene ved Rjukan og Kragerø sykehus skulle legges ned. Denne utviklingsplanen har i ettertid, slik jeg ser det, ikke blitt fulgt med den følge at det stadig er reduksjoner i helsetjenestene som berører dette distriktet. Det har medført re-

duksjoner i bemanningen og ansatte som går over i pensjon blir ikke erstattet. Dette igjen medfører at det nå skal kuttes ned på antall driftsdager fra 5 til 3. Den offisielle begrunnelsen gis i pasientgrunnlaget, men det har åpenbare sammenhenger med tilgang på personell. På meg virker utviklingsplanen som omhandler Rjukan sykehus og som var grunnlaget for at statsråden aksepterte nedleggelse av akuttfunksjonen mer framstår som en utviklingsplan for Rjukan sykehus.

Svar:

Alle helseforetakene arbeider med å revidere sine utviklingsplaner. Utviklingsplanene for de ulike helseforetak må ses samlet og sikre det totale helsetilbudet i regionen. Jeg har derfor bedt de regionale helseforetakene innen desember 2018 utarbeide regionale utviklingsplaner med tidshorisont fram til 2035.

De regionale planene skal sammenfatte helseforetakenes utviklingsplaner opp mot regionens samlede "sørge for"-ansvar og kapasitetsbehov. Sykehuset Telemark har arbeidet med oppdateringer av utviklingsplanen fram til 2035. Jeg har bedt Helse Sør-Øst og Sykehuset Telemark redegjøre for saken. Sykehuset Telemark opplyser:

"Innholdet i tjenestetilbudet på Rjukan er det samme som tidligere. I Utviklingsplanen er det ikke lagt opp til akutfunksjoner innen spesialisthelsetjenesten på Rjukan, men et poliklinisk tilbud for planlagt aktivitet tilpasset behovet i befolkningen.

Den planlagte polikliniske aktiviteten innenfor indremedisin, dialyse, radiologi, kirurgi og ortopedi fortsetter som før, men tilbudet konsentreres over tre dager i stedet for fem dager i uken. Samlet sett er vår vurdering at det polikliniske tilbudet har fungert godt, spesielt har Tinn fått et svært godt resultat når det gjelder desentralisert dialysebehandling. I tillegg har det vært private øye- og ørenese-hals spesialister og audiograf som også fortsetter.

Bakgrunnen for endringen er at vi til enhver tid må tilpasse driften vår til det reelle pasientbehovet. Det er naturlig at behovet for polikliniske undersøkelser endres over tid. Vi ser at vi nå samlet sett har aktivitet til tre dialysedager, tre røntgendager og en til to fulle poliklinikdager i uka. Det at vi ikke skal ha akutte undersøkelser gjør det mulig å samle driften til tre dager i uken i stedet

for å spre den ut over flere dager. Dette er hensiktsmessig i forhold til ressursbruk, samtidig som man ivaretar muligheten til å samordne for pasienter som skal ha flere typer undersøkelser.

Vi vil også nevne at vi samtidig har startet opp desentralisert dialysebehandling i Vinje, nettopp for å ha pasientnære tilbud der det er mulig.

Det har ikke vært et ønske fra kommunen om å utvikle et felles helsetilbud i de gamle sykehusearealene, noe som kunne gitt grunnlag for en bedre utvikling av det totale tilbudet over tid. Vi synes totalt sett vi har hatt en god dialog med kommunen om det lokale helsetilbudet og mulige samarbeidsområder."

Helse Sør-Øst opplyser videre at Sykehuset Telemark har oppgitt at de har rekrutteringsutfordringer knyttet til en ledig stilling som overlege i indremedisin og at det arbeides med å finne en god løsning for å dekke befolkningens behov.

Behovet for spesialisthelsetjenester vil endres over tid. En utviklingsplan skal peke på ønsket utviklingsretning for sykehusene i helseforetaket og hvilke tiltak som er nødvendige for å møte framtidens utfordringer, og støtte opp om et overordnet felles formål.

Jeg legger til grunn at eventuelle endringer i tjenestetilbudet på Rjukan er basert på en faglig vurdering av hva som er hensiktsmessig i forhold til behovet i befolkningen.

SPØRSMÅL NR. 1412

Innlevert 24. april 2018 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 3. mai 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Det er snart ett år siden et samla Storting ba regjeringen utrede muligheten til å stille krav om norske lønns- og arbeidsvilkår på norsk sokkel og i norske farvann, slik Stoltenberg II-regjeringen la opp til i sin siste handlingssplan mot sosial dumping i 2013.

Kan statsråden berolige oss med at arbeidet er i gang- og at regjeringen faktisk ønsker å gjøre noe dersom utredningen viser at det er mulig?»

Begrunnelse:

Mange norske sjøfolk er bekymra, og det gjelder ikke bare Color Line. Jan Nilsen og Per-Odd Pettersen startet for to år siden Facebook-gruppa «Vi som vil at alle norske sjø-

folk skal være med inn i fremtiden». Gruppa har nå over 19 000 medlemmer. De ser f.eks. at det opererer rederier på norsk sokkel som skal ha lønninger ned på 29 kroner i timen, som vi kunne lese om i VG 19.3. De venter utålmodig på handling, men det ser ut som de må vente lenge. Utredningen Stortinget ba om før sommeren 2017, er så vidt vi vet ikke i gang, jfr. statsrådens svar til representanten Pollestad i Dokument nr. 15:754 (2017-2018).

Svar:

Som jeg har svart tidligere er det viktig for meg å ha en god og åpen prosess med arbeidstaker- og arbeidsgiversiden i denne saken. Jeg hadde 2. mai et svært nyttig møte med de berørte organisasjonene om mandatet for utredningen, og mottok nye innspill. Disse vil jeg nå vurdere. Det

er svært viktig for meg at utredningen skal ha legitimitet blant alle berørte parter, slik at den gir et godt faglig grunnlag for den etterfølgende diskusjonen. Partenes involvering vil bli ivarettatt gjennom etableringen av en referansegruppe.

Så har jeg ikke tenkt å forskuttere utfallet av utredningen, eller et ønske om å på forhånd konkludere i hverken

den ene eller annen retning hvordan regjeringen har til hensikt å arbeide videre med saken.

Stortinget har bedt regjeringen utrede muligheten for å stille krav om norske lønns- og arbeidsvilkår i norske farvann og på norsk sokkel, og det akter jeg å følge opp.

SPØRSMÅL NR. 1413

Innlevert 24. april 2018 av stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud

Besvart 2. mai 2018 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Viser til kronikk i Nationen 18. april, "Regjeringen sviktar landbruksforvaltninga ved å nekta omstillingsmiddel", skrevet av tillitsvalgte fra Akademikerene, Delta og NTL i Landbruksdirektoratet, se vedlegg.

Hva er ministerens vurdering av påstander og spørsmål i kronikken?»

Begrunnelse:

Regjeringa sviktar landbruksforvaltninga ved å nekta omstillingsmiddel

Landbruksdirektoratet fekk i haust vita at me må flytta 30 stillingar til Steinkjer innan oktober 2020. Dette var eit politisk vedtak frå regjeringa, som vart gjort til tross for at det var rådd mot i Landbruks- og matdepartementet sin rapport. Me som representerer dei tilsette i direktoratet har sagt tydelig i frå, både i eit vedlegg til rapporten og i andre kanalar, om at vedtaket får store konsekvensar. Det vil både gjera at mange mistar jobben sin, og svekka norsk landbruksforvaltning i mange år framover.

No er direktoratet godt i gang med omstillingsprosessen og planlegginga av ei godt fungerande eining i Steinkjer. Alle ønskjer sjølv sagt at dette skal gå så godt som mogleg. Men ein veit frå erfaringar med liknande utflyttingar i andre etatar at eit slikt vedtak kostar mykje pengar. Ifølgje ei førebels utrekning frå leinga i Landbruksdirektoratet vil kostnadane til sjølv overgangsprosessen koma på over 54 millionar kroner. Til no har det ikkje vorte løyvd så mykje som ei krone.

André Skjelstad frå Venstre var ein av hovudpådrivarane for flyttinga, og då me møtte han til debatt i Dagsnytt 18 i haust, poengterte me at det er viktig at Skjelstad og andre politikarar står løpet ut, for dette vil kosta. Det er nemlig ekstremt dårleg distriktpolitikk om ein skal

svekka Landbruksdirektoratet utan å løyva dei midla som er naudsynt for at dette skal bli forsvarlig. Til tross for at Skjelstad og hans partifeller i Venstre har fått regjeringsmakt sidan då, er altså ingen middel satt av i statsbudsjettet til denne utlokaliseringa. Tvert om er Landbruksdirektoratet utsett for dei same avbyråkratiserings- og effektiviseringskutta som andre offentlege etatar, slik at leinga no kuttar stillingar både i Oslo og Alta, utover dei 30 som vert flytta til Steinkjer.

Som statstilsette må me akseptera at stillingane våre kan verta endra og flytta som resultat av politiske vedtak. Det er ein del av byråkratiets natur, og sjølv om me meiner at dette politiske vedtaket er svært lite gjennomtenkt og i strid med den norske landbruksnæringa sine interesser, så gjennomfører me det så godt me kan. Men me må kunna venta at politikarane følgjer opp sine eigne vedtak med å betala kva det kostar å gjera det på ein forsvarleg måte. Med eit årleg driftsbudsjett på under 228 millionar, er det ikkje slik at Landbruksdirektoratet kan hosta opp 54 millionar til utflytting og omstilling utan at det får store konsekvensar for våre andre oppgåver. Er det intensjonen til Venstre og regjeringa at oppretting av 30 arbeidsplassar i Steinkjer skal svekka gjennomføringa av Stortingets landbrukspolitikk?

No må regjeringa ta ansvar og følgja opp eigne vedtak med naudsynte budsjettløyver. Berre slik kan politikken deira ha nokon føresetnad for å lukkast.

Ellen Ervik, Akademikerne Landbruksdirektoratet
Elin Hoel, Delta Landbruksdirektoratet
Anders Hellestveit, NTL Landbruksdirektoratet

Svar:

Regjeringa vedtok i fjor haust å flytte 30 årsverk frå Landbruksdirektoratet i Oslo til ei ny eining i Steinkjer. Eininga i Steinkjer skal vera på plass innan oktober 2020.

Regjeringa ynskte med vedtaket, der det blei lagt stor vekt på distriktspolitiske omsyn, å bidra til å skape ei meir balansert lokalisering av statlege arbeidsplassar og å vera med på å byggje opp gode kompetansemiljø og utanfor dei største byane.

Landbruksdirektoratet er godt i gang med å følgje opp vedtaket om utflytting. Eg har stor forståing for at dette er eit krevjande arbeid, men har tillit til at direktoratet òg i omstillingsperioden vil klare å utføre oppgåvene sine på ein tilfredstillande måte.

Det vil vera budsjettmessige konsekvensar av flyt-tevedtaket. Desse vil bli handsama i dei ordinære budsjettprosessane framover.

SPØRSMÅL NR. 1414

Innlevert 24. april 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 3. mai 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

«Kan statsråden gjøre rede for hva et nasjonalparkvern i Østmarka vil innebære ut over det eksisterende vernet etter markaloven og naturmangfoldsloven, anser statsråden Oslo kommunes eiendom i Enebakk for å være «urørt natur», og vil et utvidet skogvern i Østmarka etter statsrådens mening kun være aktuelt som frivillig vern?»

Begrunnelse:

I Jeløyerklæringen av januar 2018 sies det at regjeringen vil vurdere «supplering av nasjonalparkplanen. Lokal medvirkning og aksept er en forutsetning for opprettelse av nye nasjonalparker, men det åpnes for å ta regionale hensyn (for eksempel i Østmarka)».

I Østmarka finnes det allerede to områder som er vernet som naturreservat (høyeste form for vern - strenge enn nasjonalpark). Det er Østmarka naturreservat på knappe 18 kvadratkilometer og Ramstadslottet naturreservat på 2,23 kvadratkilometer.

Enebakk kommune, hvor det foreslåtte nasjonalparkområdet i Østmarka ligger (det er Oslo kommunes eiendom), har gått imot forslaget om nasjonalpark. Det området som ofte løftes fram når man ønsker nasjonalpark i Østmarka ligger innenfor markagrensa og er vernet gjennom bestemmelsene i denne.

Østmarka kan vanskelig beskrives som urørt natur. Det har i lange tider vært skogsdrift i de fleste deler av marka. Aktiviteten var såpass stor at det var egen skole her inne, Rausjø skole. Hogst har fortsatt etter dette.

Svar:

Jeg er glad for at representanten Gjelsvik er opptatt av Østmarka; et bynært naturområde av stor betydning for svært mange i hovedstadsregionen. Østmarka brukes til friluftsliv både sommer og vinter, og det er både natur- og kulturhistoriske verdier knyttet til denne delen av Marka. Disse verdiene bør tas vare på for framtidige generasjoner. Jeg er derfor glad for at vi, som Gjelsvik påpeker, har både to naturreservater her, og at markaloven bl.a. bidrar til å sikre friluftsinnteressene i Østmarka. En nasjonalpark vil imidlertid gi en sterkere og mer helhetlig beskyttelse av Østmarka enn hva som følger av markaloven. I Marka vil det som hovedregel kunne drives skogsdrift, og det vil kunne bygges skogsbilveier mv. Det vil også kunne bygges kraftledninger, offentlige veier og annen infrastruktur. Slike tiltak vil som en hovedregel ikke være tillatt i nasjonalparker. En nasjonalpark vil sikre Østmarka for Oslos befolkning i generasjoner framover. Nasjonalparkstatus er dessuten en viktig merkevare som vil få positive ringvirkninger for kommunene ved økte muligheter til å utvikle bl.a. naturbasert reiseliv.

Naturmangfoldloven stiller strenge naturfaglige krav til opprettelse av nasjonalparker. Foreløpig vet jeg ikke nok om hvorvidt verdiene i Østmarka tilfredsstiller disse kravene. Jeg har derfor bedt Miljødirektoratet om å sørge for at det blir utført naturfaglige registreringer slik at jeg kan vurdere om Østmarka tilfredsstiller kravene til å kunne bli nasjonalpark. I hvilken grad områdene bærer preg av urørthet vil også inngå i disse vurderingene.

Når jeg får kunnskap om de konkrete naturverdiene, skal det vurderes om det skal settes i gang en verneplanprosess etter naturmangfoldloven med sikte på å opprette

en nasjonalpark i Østmarka. Foreløpig pågår det altså kun en kartleggingsprosess.

Jeg har heller ikke tatt stilling til konkret areal i Østmarka som skal vurderes som nasjonalpark. Et avgrensingsforslag vil først komme når en verneplanprosess starter. Miljødirektoratet er imidlertid bedt om ta utgangspunkt i de tidligere forslagene fra Østmarkas Venner for å kunne ha et utgangspunkt for registreringsarbeidet. Et konkret forslag til avgrensing vil være avhengig av resultatet av kartleggingen. Tilsvarende vil vernebestemmelsene

og restriksjonsnivået være avhengig av hvilke verdier som skal ivaretas. Avgrensingsforslag vil sammen med forslag til vernebestemmelser, bli sendt på en bred høring. Endelig avgrensing og fastsettelse av vernebestemmelser skjer gjennom vedtak av Kongen i statsråd etter at det er foretatt en grundig vurdering og avveining av verneinteresser opp mot andre samfunnsinteresser.

Hvorvidt et senere verneforslag vil omfatte privat grunn er for tidlig å si noe om nå.

SPØRSMÅL NR. 1415

Innlevert 24. april 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 26. april 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan ser den demografiske fordelingen for de som har benyttet seg av fritt behandlingsvalg per 24.04.18 ut, og hva gjør statsråden for å sikre like helsetjenester til alle innbyggere, uavhengig av bakgrunn?»

Begrunnelse:

At det er den enkeltes helseutfordring, ikke geografisk tilhørighet, kjønn, ressurser eller annen sosioøkonomisk bakgrunn, som styrer hvilket helsetilbud man får, er en viktig verdi i Norge. Arbeiderpartiet mener alle helsetilbud må ha dette som rettesnor når tilbudene utvikles og iverksettes. Vi ber om en tabellarisk fremstilling av tallene for den delen av fritt behandlingsvalg som ikke omfatter

private og ideelle institusjoner som har avtale med helseforetakene.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål 571 av 18. desember 2017 (Dokument nr. 15:571 (2017-2018)). Helsedirektoratet vil publisere oppdaterte tall for bruken av fritt behandlingsvalg-ordningen per 1. tertial 2018 i begynnelsen av juni.

Det er et grunnleggende prinsipp for helsetjenesten i Norge at alle skal ha tilgang til likeverdige tjenester. Dette er nedfelt i formålene til både pasient- og brukerrettighetsloven, spesialisthelsetjenesteloven og helse- og omsorgstjenesteloven. Jeg er helt enig i at dette fortsatt skal være en rettesnor i utviklingen av helsetjenesten i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1416

Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal

Besvart 4. mai 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Tillitsvalde i Tekna Rolls Royce Marine kan fortelje om at det er vanskeleg å få støtte til større og meir omfattande

prosjekt som skapar innovasjon på systemnivå. Vidare at det er vanskeleg å få støtte som stor bedrift.

Kva er statsråden si vurdering av dette, og vil han eventuelt gjere noko for å betre situasjonen?»

Grunngjeving:

Noreg skal vere ein verdsleiande havnasjon. Då må vi også ha rammevilkår og ordningar som lever opp til denne ambisjonen.

I eit brev til Mørebenken på Stortinget skriv dei Tekna-tillitsvalde for ei av våre viktige bedrifter i havnæringsane, Rolls Royce Marine, blant anna følgjande:

«Vi har en svært god dialog med medarbeiderne i Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Enova – og setter stor pris på arbeidet som blir gjort i de ulike programmene disse forvalter. Samtidig mener vi at det norske virkemiddelapparatet ikke er godt nok tilrettelagt for støttemuligheter til store bedrifter, som Rolls-Royce Marine er et eksempel på. Vi har en kompleks forretningsstruktur med mange produktområder, noe som ofte kan være vanskelig å få synliggjort godt nok innenfor de rammene og føringene som blir gitt i utlysningsteksten. Rolls-Royce Marine har ved flere anledninger blitt oppfordret av rådgivere i Forskningsrådet til å søke om midler til større og sammensatte prosjekter. Samtidig kan det virke som om Forskningsrådet ikke er rigget til å kunne håndtere dette, og derfor tror vi at våre komplekse prosjektsøknader ikke oppnår den karaktersettingen de egentlig fortjener.

Vi mener også at tilgjengelige budsjett per utlysning ikke er tilpasset store prosjekter. Dermed går Norge glipp av store og viktige teknologiutviklingsprogrammer, som kunne ha sikret både arbeidsplasser, kompetanseheving og konkurransedyktighet. Innovasjon fra de store industriselskapene i Norge utgjør en vesentlig forskjell mht. antall arbeidsplasser, der også småbedrifter og gründerbedrifter tar del i veksten gjennom underleveranser. Vi savner at dette faktum også gjenspeiles i det offentlige støtteapparatet for nyskaping.»

Dei skriv også:

«RRM er en systemleverandør, med stor kompleksitet i våre FoU-prosjekter. Vår utfordring, i motsetning til en komponentutvikler (som er typisk for en gründervirksomhet med et avgrenset teknologifelt), er å få visualisert innovasjonsgrad på systemnivå. Det er ofte innovasjonsgraden som blir framhevet som krav til resultat, og for våre systemer kan dette være krevende å synliggjøre på en enkel måte i et omfattende system. Det er gjerne enklere å synliggjøre innovasjonsgraden i en komponent eller enkeltprodukt. Allikevel er det ofte systemet som gir den vesentligste verdigevinsten, både i form av miljøeffekt, omsetning, eksport og ikke minst antall arbeidsplasser som kan bli involvert. Derfor bør større systemprosjekter bli gitt muligheten for en mer omfattende evalueringsprosess, gjennom løpende behandling av søknadene.»

Svar:

Det meste av forskning og innovasjon i næringslivet foregår uten støtte fra det offentlige. Virksomheter investerer i forskning, innovasjon og utvikling fordi det lønner seg. Samtidig har det offentlige en viktig rolle i mange sammenhenger for å realisere prosjekter som er bedrifts- og samfunnsøkonomiske lønnsomme.

Alle bedrifter, både store og små, kan få støtte fra virkemiddelapparatet, og generelt er det ikke grunnlag for å hevde at det er vanskeligere for store bedrifter enn for mindre bedrifter å få støtte. Enkelte programmer har imidlertid målsettinger om å støtte små og mellomstore

bedrifter, eller nyetablerte bedrifter, som ellers kan ha problemer med å skaffe finansiering. Støtten fra de norske offentlige virkemiddelaktørene må også være i tråd med EØS-avtalens regler, som gir større rom for å støtte små og mellomstore bedrifter enn større bedrifter.

I spørsmålet vises det også til at det oppleves vanskelig å få støtte til større og mer omfattende prosjekt som skaper innovasjon på systemnivå og da først og fremst gjennom Forskningsrådet.

Forskningsrådets midler lyses imidlertid ut i åpen konkurranse, og innkomne søknader blir vurdert av eksterne eksperter etter kriterier som er utviklet for å ivareta programmenes mål. Gjennomgående har søknadene svært god kvalitet. En rekke meget gode og støtteverdige prosjekter vil dessverre bli avslått, da det ikke er nok tilgjengelige midler. Forskningsrådet publiserer på sine nettsider oversikter over hvilke bedrifter som har fått støtte.

Evalueringer av det norske virkemiddelapparatet viser at dette i hovedsak fungerer godt. Vi må sørge for at vi får mest mulig verdiskaping og lønnsomme arbeidsplasser ut av de midlene vi kanalisere gjennom virkemiddelapparatet. I Jeløya-plattformen så varsler imidlertid regjeringen at man vil sette i gang et arbeid for å vurdere hvordan helheten i det næringsrettede virkemiddelapparatet bør innrettes til det beste for brukerne. Rolls-Royce Marine er en svært viktig del av den maritime klyngen i Norge. Jeg har selv møtt Rolls Royce, både ledelse og tillitsvalgte, og er opptatt av å høre på innspillene til hvordan forsknings- og innovasjonssystemet vårt kan bli enda bedre, inkludert om det kan være et problem at større og mer omfattende prosjekter er vanskelig å få støtte til.

SPØRSMÅL NR. 1417**Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal****Besvart 7. mai 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

«Kvifor er det ikkje løpande handsaming av søknadar til Forskningsrådet, slik det er til Innovasjon Norge?»

Grunngjeving:

I eit brev til Mørebenken på Stortinget skriv dei Tekna-tillitsvalde for ei av våre viktige bedrifter i havnæringane, Rolls Royce Marine, blant anna følgjande:

«Det bør være løpende behandling av søknadene, tilsvarende prosessene i Innovasjon Norge og Enova, i stedet for søknadsfrister 1 eller 2 ganger i året. Dette ville blitt et langt mer forutsigbart system, og gjort planleggingsarbeidet vårt vesentlig enklere.»

Svar:

Forskings- og høgare utdanningsminister Iselin Nybø svarar på spørsmålet som rette statsråd.

Forskningsrådet tildeler hovuddelen av sine midlar til forskning etter konkurranse. Konkurransarenaer og system for handsaming av søknadar sikrar at dei beste og mest relevante søknadane blir finansierte. Både nasjonalt og internasjonalt er det etablert søknadsprosessar for å sikre effektiv bruk av offentlege forskningsmidlar. Bruk av eksterne ekspertar, strenge krav til habilitet, handtering

av klage og innsynsrett er ein del av handsaminga som skal sikre god og effektiv bruk av offentlege midlar. Å få til gode konkurransebaserte arenaer er vanskeleg å kombinere med løpande handsaming av søknader.

Forskningsrådet brukar likevel open søknadsfrist på Skattefunn og innanfor ordningane med nærings-ph.d. og offentlig sektor-ph.d. I Skattefunn blir alle søknadar som møter dei formelle krava til støtte innvilga. Også nærings-ph.d.-ordninga har i praksis fungert som eit verkemiddel med løpande handsaming av søknadar, fordi det har vore nok midlar til å støtte alle kvalifiserte søkjarar. Innanfor offentlig sektor-ph.d.-ordninga gjeld «førstemann til mølla»- prinsippet: alle kandidatar som møter krava i utlysinga får støtte fram til budsjettet er brukt opp. Deretter lukkar Forskningsrådet utlysninga. Norske søkjarar til innovasjonsprosjekt har lenge ønska open søknadsfrist for ordninga Innovasjonsprosjekter i næringslivet. Forskningsrådet er i ferd med å etablere eit prosjekt for å vurdere om det er mogleg å få til ei ordning med open søknadsfrist innanfor verkemidla som er reelle konkurransearenaer med definerte budsjetttrammer. I første omgang vil ein vurdere det for Innovasjonsprosjekter i næringslivet. Prosjektet startar i løpet av 2018, og Forskningsrådet vil truleg sette i verk opne søknadsfristar i løpet av 2020 dersom prosjektet viser at det er ei god løysing.

SPØRSMÅL NR. 1418**Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson****Besvart 4. mai 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Flere og flere sliter psykisk. Spiseforstyrrelser er de lidelsene som tar flest liv i psykiatrien. Anoreksi har blitt den 3. vanligste dødsårsaken blant unge jenter i Europa. 1910 personer i psykisk helsevern har tatt selvmord de siste åra, mange av dem med spiseforstyrrelser. For å forbedre kvaliteten på tilbudet så flere får bedre hjelp må vi vite hvilke tilbud som fungerer best.

Har statsråden evidens for hvilke klinikkens behandlingsopplegg som fungerer best i dag? Hvis ikke, vil han skaffe det?»

Begrunnelse:

Vi har fått bekymringsmeldinger fra psykiater om at det er lite evidens for at dagens behandlingstilbud fungerer godt nok. At det reduserer lidelse og død etter endt behandling i forhold til grupper som ikke er til behandling. Dette er

alvorlig og vi vil gjerne ha klarhet i om det stemmer, og eventuelt om noen av klinikkene har bedre resultater som vi så bør lære av.

Svar:

Jeg deler representanten Wilkinson sitt syn på alvorligheten av spiseforstyrrelser og behovet for at den beste behandlingen bør tilbys. Som øverste nasjonale fagmyndighet har Helsedirektoratet ansvar for å gi faglige anbefalinger til tjenestene. I denne sammenheng publiserte direktoratet i 2017 en ny nasjonal faglig retningslinje for tidlig oppdagelse, utredning og behandling av spiseforstyrrelser. Retningslinjen omfatter både primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten, inkludert samhandlingstiltak mellom tjenestenivå og mellom somatikk og psykisk helsevern. Målgruppene for retningslinjen er tjenesteytere og ledere innenfor kommunenes helse- og omsorgstjenester og spesialisthelsetjeneste.

Direktoratet opplyser at retningslinjene er utviklet etter metodikk beskrevet i Veileder for utvikling av kunnskapsbaserte retningslinjer og at Grading of Recommendations Assessment, Development and Evaluation (GRADE) er benyttet for å vurdere kvaliteten på forskningen. GRADE representerer et samarbeid mellom et større antall organisasjoner og institusjoner internasjonalt, bl.a. WHO og EU. Direktoratet viser til at all relevant forskning

er gjennomgått og vurdert i tilknytning til retningslinjen, og at anbefalingene for behandling er basert på evidens i forskningen. Det innebærer at det er de behandlingene som forskning viser at har best effekt som er anbefalt i retningslinjen. Alle klinikker i Norge i dag anbefales å følge retningslinjen.

Helsedirektoratet har gjennom nasjonal lanseringsskonferanse, nasjonalt klinisk nettverk for spiseforstyrrelser, gjennom brukerorganisasjonene og informasjonsmøter i regi av helseforetakene lagt til rette for å gjøre de nye retningslinjene godt kjent.

Erfaring viser at ikke alle har optimal nytte av behandling, selv om den bygger på forskningsbaserte anbefalinger. Individuelle forskjeller fra person til person gjør at tjenesten skal tilpasse behandlingen til den enkelte. Det er også viktig at alle som mottar hjelp så langt mulig selv har innflytelse på valg av behandling og tiltak. Det har stor betydning at hjelpen gis tidligst mulig i forløpet. Dette er forhold som blir vektlagt bl.a. i pakkeforløpene for psykisk helse.

Pakkeforløp for spiseforstyrrelser hos barn og unge vil bli publisert i løpet av 2018, og skal tas i bruk i hele Norge. Pakkeforløpet skal bidra til et mest mulig likeverdig tilbud over hele landet og inneholder anbefalinger knyttet til utredning/behandling, samhandling og logistikk for å sikre rask og god hjelp.

SPØRSMÅL NR. 1419

Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 8. mai 2018 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen

Spørsmål:

«Mesteparten av norsk alkohol drikkes hjemme. Alkohol som drikkes på serveringssteder er bedre regulert og er i tillegg med å sikre norske arbeidsplasser. SV mener derfor det er bra for folkehelsen at alkohol i større grad drikkes på serveringssteder enn hjemme. Prisen er høyere på serveringssteder, men en differensiering av alkohollavgiften mellom salg i butikk og servering kunne bedret forskjellen. Storbritannia har slik differensiering.

Har det hatt en positiv effekt på drikkemønsteret?»

Begrunnelse:

Vi vil gjerne høre om erfaringene fra Storbritannia for å se om endringene de gjorde der flyttet mer alkoholkonsum ut av hjemmet og til serveringssteder. Om vi kan gjøre det

i Norge vil det sikre norske arbeidsplasser og gi bedre regulert drikking.

Svar:

Alkoholkonsum kan medføre en rekke skadevirkninger og øker risikoen for sykdom, helseplager, skader og sosiale problemer. Alkohol kan knyttes til en rekke ulike sykdommer som for eksempel hjerte- og karsykdommer, flere krefttyper, skrumplever og psykiske lidelser. I tillegg kommer andre skadevirkninger som også påvirker og skader andre, som vold, trafikkulykker, fosterskader og negative konsekvenser for barn av rusavhengige foreldre.

Så vidt jeg har kunnet bringe på det rene, er det ikke forskningsmessig grunnlag for å si at det knytter seg større skadevirkninger til inntak av alkoholholdig drikk i private

sammenhenger enn inntak på steder med skjenkebevilgning. For flere av skadevirkningene øker risikoen med inntaket, det vil si at drikkemønster har betydning for hvor stor risiko det er for at skade oppstår. For eksempel vil svært høyt inntak ved en og samme drikkeepisode medføre stor risiko for forgiftning, mens høyt inntak over lang tid medfører økende risiko for leversykdommer. Samtidig er det den store gruppen med moderat forbruk av rusmidler, først og fremst alkohol, som forårsaker mest skade og sykdom, og som påfører samfunnet de største kostnadene. Skjenking av alkohol på bevillingssteder skjer, slik representanten Wilkinson er inne på, i ordnede former. Det er likevel ikke slik at den som drikker ute, ikke kan ha et skadelig drikkemønster.

I Storbritannia, og særlig Skottland, har supermarkeder solgt alkohol til sterkt reduserte priser for å tiltrekke seg kunder, noe som har ført til en betydelig forskjell i pris på alkoholholdig drikk som selges i butikk og alkoholholdig drikk som selges på serveringssteder. Dette er en av grunnene til at Skottland innfører minstepris. Minstepris er ikke en avgift, men et krav om å ikke selge alkohol under en fastsatt minstepris. Kravet om å ikke selge til under minstepris gjelder salg av all alkoholholdig drikk, men vil i all hovedsak virke inn på prisen på alkoholholdig drikk som selges i butikk til svært lav pris. Formålet er ikke å flytte konsumet til serveringssteder, men å sikre en minstepris på all alkoholholdig drikk, og da særlig lavt prisede drikker med høyt alkoholinnhold.

SPØRSMÅL NR. 1420

Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Tore Hagebakken

Besvart 26. april 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvilke kontrollmekanismer er iverksatt for å sikre at Fritt Behandlingsvalg ikke bidrar til todeling av helsevesenet og som sikrer at pasientene får likeverdige tilbud, uavhengig av økonomisk, sosial eller geografisk bakgrunn?»

Begrunnelse:

Svake sykehusbudsjetter over år, kombineres med et privatiseringseksperiment, kalt Fritt behandlingsvalg, som tapper våre felles sykehus for ressurser og personell. I Norsk Helsebarometer kommer det frem at nesten over halvparten av folk i Norge mener vi har et todelte helsevesen der personlig økonomi har betydning for hvor god behandling man får.

I Norge skal du uavhengig av utdanning og inntekt få et forsvarlig helsetilbud, men todelingen av helsevesenet gjør at flere ikke lenger stoler på at det offentlige har det beste tilbudet.

Svar:

Fritt behandlingsvalg er en bred reform som gir mer valgfrihet til pasientene, reduserte ventetider og stimulerer de offentlige sykehusene til å bli mer effektive. Vi gir pasientene rett til å velge behandling hos godkjente private for det offentliges regning. I tillegg har vi fjernet aktivitetstaket i offentlige sykehus, slik at sykehus med ledig kapasitet og økonomi kan behandle flere pasienter enn budsjettet.

Videre har regjeringen med sine fem statsbudsjetter lagt til rette for mer pasientbehandling og en aktivitetsvekst som er større enn den rødgrønne regjeringen klarte på åtte år. Veksten er også større enn hva den demografiske utviklingen tilsier.

Resultatet er at ventetidene går ned. Fra 2013 til 2017 gikk gjennomsnittlig ventetid ned med 17 dager. Reduserte ventetider og økt valgfrihet bidrar til å redusere behovet for private helseforsikringer og framveksten av et todelte helsevesen.

Fritt behandlingsvalg-ordningen er utformet på en måte som jeg mener ivaretar hensynet til prinsippet om at alle skal ha likeverdig tilgang til helsetjenester i Norge.

Fritt behandlingsvalg-pasienter skal rettighetsvurderes i offentlige sykehus eller hos private med myndighet til å tildele pasient- og brukerrettigheter. Dette innebærer at de pasientene som benytter seg av ordningen alternativt måtte ha fått utredning eller behandling i den offentlige spesialisthelsetjenesten. De private leverandørene i fritt behandlingsvalg omfattes av de samme prinsippene og veilederne for prioritering som gjelder i spesialisthelsetjenesten for øvrig.

Ved vurdering av tjenester for innføring i fritt behandlingsvalg skal Helsedirektoratet vurdere om det er vesentlig risiko for at innføring i godkjenningsordningen for fritt behandlingsvalg klart vil svekke den øvrige spesialisthelsetjenestens evne til å oppfylle sine oppgaver, særlig knyttet til risiko for overgang av knappe nøkkelressurser

til private virksomheter med godkjenning og risiko for overbehandling og indikasjonsglidning knyttet til den konkrete tjenesten. Tjenester fases gradvis inn i ordningen, og helsemyndighetene følger med på utviklingen. Fritt behandlingsvalg skal stimulere den offentlige helsetjenesten til å bli mer effektiv, og er ikke ment å undergrave de offentlige sykehusene.

Private aktører kan søke Helfo om godkjenning som fritt behandlingsvalg-leverandør. I forskrift om private virksomheters adgang til å yte spesialisthelsetjenester mot betaling fra staten stilles tydelige vilkår til leverandørene. Det kreves bl.a. at det dokumenteres hvilken bemanning og kompetanse leverandøren planlegger med for å levere spesialisthelsetjenesten den har søkt om godkjenning for. Helfo følger opp godkjente virksomheter og fører kontroll med at vilkårene i forskriften er oppfylt.

En grunnleggende plikt for alle helsetjenesteytere er plikten til å yte forsvarlige helsetjenester. Kravet til faglig forsvarlighet gjelder også virksomheter som er godkjent som fritt behandlingsvalg-leverandører. Det er tilsynsmyndighetene som skal føre tilsyn med at virksomheter og helsepersonell utfører faglige forsvarlige tjenester.

Selv om private generelt trolig vil etablere seg der folk bor tettest og der det er enklest å rekruttere helsepersonell, er fritt behandlingsvalgleverandører tilgjengelige for alle pasienter i hele landet. Som for fritt behandlingsvalg av offentlige sykehus vil det variere hvor langt en

pasient som velger å benytte en fritt behandlingsvalg-leverandør, må reise for å kunne benytte et slikt tilbud.

Uavhengig av fritt behandlingsvalg er det uansett slik at ikke alle kan ha samme reiseavstand til ethvert helsetilbud. Også i den offentlige helsetjenesten gjør behovet for spesialisering og rasjonell bruk av ressurser at ulike tjenester er lokalisert til forskjellige offentlige sykehus i en region. Pasienten blir henvist til det sykehuset innenfor helseregionen som kan gi den nødvendige behandlingen.

Det kan også være forskjeller mellom ulike pasienters mulighet til å nyttiggjøre seg sine pasientrettigheter. Jeg mener imidlertid dette ikke er et argument mot mer valgfrihet, men understreker betydningen av gode informasjons- og rådgivningstjenester overfor pasientene. Fastlegene spiller også en viktig rolle som rådgiver for pasientene. I 2017 ble det derfor gjennomført en informasjonskampanje for å øke pasienters og helsepersonells kjennskap til pasientrådgivere og nettsiden "Velg behandlingssted".

I forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2016 ble bevilget 10 mill. kroner til en følgeevaluering av fritt behandlingsvalg i regi av Forskningsrådet. I utlysningen av oppdraget heter det blant annet at evalueringen skal belyse

"hvordan pasientene benytter den økte valgfriheten, hvilke grupper av pasienter som nyttiggjør seg de utvidede valgmulighetene og hvilke forhold som påvirker bruken."

SPØRSMÅL NR. 1421

Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Tore Hagebakken

Besvart 26. april 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan statsråden legge frem oppdaterte og kvalitetssikrede tall for befolkningens bruk av fritt behandlingsvalg fordelt på fylke, herunder alle tiltak og tjenester i ordningen, fra innføring av FBV og omleggingen av fritt sykehusvalg ordningen og frem til d.d.?»

Begrunnelse:

Ber om at det skilles på bruk og antall plasser for de ulike tjenestene og tiltakene.

Fritt behandlingsvalg omfatter flere tiltak og tjenester, både den mer generelle ordningen med pasientens rett til valg av behandlingssted (tidligere «Fritt sykehusvalg»), bruk av anbud (og dermed aktivitet ved private aktører

som har inngått avtale med RHF) og godkjenningsordningen (hvor det ikke stilles krav om anbudsavtale, men godkjenning av Helfo). For å kunne følge konsekvensene av disse ordningene, er det viktig at det foreligger tilgjengelig gode kvantitative data, der pasientens valg av behandlingssted registreres på en entydig måte og at vi har tall på hvor mange pasienter som faktisk benytter seg av retten til å velge eller bytte sykehus.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål 571 av 18. desember 2017 (Dokument nr. 15:571 (2017-2018)) og svar på spørsmål 1415 fra Tellef Inge Mørland. Helsedirektoratet vil publisere oppdaterte tall for bruken av fritt behan-

dlingsvalg-ordningen per 1. tertial 2018 i begynnelsen av juni.

SPØRSMÅL NR. 1422

Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 3. mai 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

«Universitetet i Bergen ønsker å samle helsefaglige miljøer i en helseklynge. En nasjonal kiropraktorutdanning er blant tilbudene UiB ønsker å etablere i den sammenheng.

Vil statsråden legge til rette for opprettelse av et kiropraktikerstudie ved UiB?»

Begrunnelse:

Muskelskjelettlidelser er blant de viktigste årsakene til sykefravær og utenforskap i den norske befolkningen. Dette koster mye - ikke bare for den enkelte, men også for samfunnet. Helsedirektoratet har beregnet at muskelskjelettlidelser koster samfunnet 185 milliarder kroner årlig – eller en halv milliard kroner daglig. Sammen med leger og fysioterapeuter, utgjør kiropraktorene en viktig del av tilbudet til pasienter med muskelskjelettlidelser. Det er ca. 800 kiropraktorer i Norge i dag som tilsammen foretar nær 2 000 000 konsultasjoner på årlig basis

350 000 personer besøker en kiropraktor hvert eneste år – til sammenlikning har fysioterapeuter i kommunehelsetjenesten (med avtale) 460 000 personer inne til behandling hvert år.

Representanten vil også vise til at kiropraktikkstudiet er et område som har vært debattert lenge. Stortinget vedtok i budsjettbehandlingen 2004-2005 etter forslag fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og representanten Simonsen at Regjeringen skulle legge til rette for å etablere et kiropraktorstudium i Norge. I slutten av 2012 stilte en enstemmig kirke-, undervisnings- og forskningskomité seg bak en snarlig etablering av kiropraktorutdanning.

Verdt å merke seg er det også at i stortingsmeldingen Utdanning for velferd uttrykte den forrige regjeringen at den ville følge opp Stortingets vedtak med sikte på å etablere en kiropraktorutdanning. Det ble imidlertid ikke fulgt opp. Et norsk kiropraktikkstudie har også vært tema i flere budsjettmerknader gjennom en årrekke.

Svar:

Som representanten Hjemdal er kjent med, konkluderes det i rapporten Evaluering av norske forskningsmiljøer innen muskel- og skjelettlidelser (NIFU Rapport 2/2011) med viktigheten av at en kiropraktorutdanning legges til et medisinsk forsknings- og utdanningsmiljø. Ekspertutvalget mener at forskning og høyere utdanning må rettes mot å bygge felles forståelse og kunnskapsgrunnlag for forskning og arbeid knyttet til lidelser i bevegelsesapparatet, herunder muskel- og skjelett og kiropraktikk. Parallelt med en oppbygging av en kiropraktorutdanning må det satses på forskning for å sikre dels en forskningsbasert utdanning og dels å kunne møte behov og forventninger om økt forskning på muskel- og skjelettlidelser i landet.

Kunnskapsdepartementet ba i 2013 Universitetet i Oslo (UiO) om å utarbeide et bakgrunnsmateriale for å kartlegge forutsetningene for å få etablert en kiropraktorutdanning.

Utredningen fra UiO viser at etablering av en kiropraktorutdanning er svært krevende, både når det gjelder kompetanse og kostnader. Det er nødvendig å rekruttere ekspertise fra utlandet, samt få på plass tilpassede lokaler og spesialutstyr. UiO beskriver i sin rapport en mulig studiemodell ved det medisinske fakultetet, gir anslag for opptak, samt hva som er nødvendig av personalressurser og investeringer i areal og annen infrastruktur.

I 2017 ba departementet som oppfølging av Innst. 12 S (2016-2017), UiO og Universitetet i Bergen (UiB) med bakgrunn i deres tidligere arbeid, om å oppdatere og ferdigstille en detaljert oversikt over de nødvendige kortsiktige faglige og økonomiske investeringer og de langsiktige driftskostnader ved å etablere en femårig kiropraktorutdanning. UiB har levert et nytt videreutviklet forslag til modell for etablering av en kiropraktorutdanning. UiO oppjusterte sitt tidligere forslag men meldte tilbake at fakultetsstyret ved medisinsk fakultet ikke lenger tilrår opprettelse av en kiropraktorutdanning.

Etablering av en kiropraktorutdanning er nå først og fremst et spørsmål om prioritering. Dette vil jeg komme tilbake til i de årlige statsbudsjettene.

SPØRSMÅL NR. 1423**Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 4. mai 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Hvorfor merkes ikke bunader med produksjonsland?»

Begrunnelse:

Flere norske bunadsprodusenter er bekymret for at forbruker ikke får tilstrekkelig opplysninger rundt hvordan og hvor bunader blir produsert. Utenlandsproduserte bunader er ofte merket på en måte som kan gi inntrykk av at plaggene er produsert i Norge, når de i realiteten er produsert i lavkostland som eksempelvis Thailand og Estland. Ofte vil forbruker kjøpe norsk kvalitet, men pga. regelverket vil mange forbrukere trolig ikke vite hva de kjøper.

For å holde norske håndverkstradisjoner i hevd, er det viktig at nordmenn kan produsere bunader i Norge, uten å bli utkonkurrert av billig utenlandsk arbeidskraft. Da er det viktig at forbruker har et reelt informert valg mellom norskproduserte bunader, og de som er produsert i utlandet. For ofte vil norske forbrukere betale litt mer for norskproduserte varer.

Svar:

Jeg har som forbrukerminister fått spørsmålet oversendt fra kulturministeren. Jeg er opptatt av at forbrukere skal få korrekt informasjon om produktene de kjøper, herunder pris og kvalitet, slik at de kan ta veloverveide og informerte valg bl.a. ved kjøp av bunader. Produsentland sier i utgangspunktet ikke noe om en vares kvalitet, men

for enkelte forbrukere kan det være av betydning for valg av produkt hvor en vare er produsert.

Norge hadde i sin tid krav til opprinnelsesmerking av klær. Kravet ble opphevet 2. mai 1995. Dette ble bl.a. begrunnet med at utviklingen i den internasjonale varehandelen hadde gått i retning av opphevelse av påbud om opprinnelsesmerking. EU-domstolen har tidligere vurdert at påbud om opprinnelsesmerking, samt frivillige opprinnelsesmerkeordninger i offentlig regi, hindrer handel over landegrensene og vil være i strid med Roma-traktatens bestemmelser. Det ble derfor konkludert med at de daværende forskriftene om merking av lærvarer, tekstilvarer og klær var i strid med Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

Vi har således i dag ikke noe regelverk om opprinnelsesmerking av tekstilprodukter. Det er en hjemmel i forbrukermerkelloven § 3 til å kunne gi forskrifter om at varen eller dens emballasje skal forsynes med merking som gir opplysninger om varens opprinnelsesland, men det er ikke gitt forskrifter med hjemmel i denne bestemmelsen.

Selv om det ikke er noe krav til å merke varer med opprinnelsesland, herunder bunader, kan næringsdrivende frivillig merke varene med opprinnelsesland. Slik merking må imidlertid være korrekt for ikke å rammes av forbrukermerkelloven og markedsføringsloven, som har bestemmelser om forbud mot uriktige og villedende opplysninger om varen.

SPØRSMÅL NR. 1424**Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 3. mai 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara****Spørsmål:**

«Hvor lenge kan en person holdes siktet uten at det treffes påtalemessig avgjørelse?»

Begrunnelse:

Uten å ta stilling til skyldspørsmål, så har en person levd med en siktelse hengende over seg i snart 5 år. I løpet

av denne tiden har vedkommende utholdt nesten 4 år i varetekt i Stavanger fengsel. Mannen er gift og har tre mindreårige barn.

Mannen er for mange år siden begjært utlevert til Rwanda, til et regime som anklages for å ha begått krigsforbrytelser, forbrytelser mot menneskeheten og folkemord, både i Rwanda og DR Kongo. Det vises til den nylig utkomne bok «In PRAISE of BLOOD. The CRIMES of

the RWANDAN PATRIOTIC FRONT», skrevet av den kanadiske journalisten Judi Rever. Det vises også til BBCs dokumentar «Rwanda's Untold Story» publisert 01.10.2014.

Tidligere leder av Advokatforeningen, Erik Keiserud, uttalte til Aftenposten i november 2014: «I en rekke saker går det mange år mellom siktelsen og hovedforhandlingen. Det hele kan til slutt ende med en frifinnelse. For en riktig og rettfærdig avgjørelse av saken utgjør den lange etterforsknings tiden et alvorlig rettssikkerhetsproblem. For siktede og andre involverte vil den lange etterforsknings tiden dessuten innebære en stor påkjenning.»

Videre påpekte Keiserud at «Ett tiltak kan være å gjøre som i Danmark, nemlig å innføre en rett for siktede til å bringe siktelsen inn for retten dersom det har gått mer enn halvannet år siden han eller hun ble siktet.»

Svar:

Utgangspunktet for vurderingen om saksfremdrift i straffesaker følger av straffeprosessloven § 249 første ledd hvor det fremgår at spørsmål om tiltale skal avgjøres så snart saken er tilstrekkelig forberedt til det. For personer som var under 18 år på handlingstiden skal tiltale spørsmålet avgjøres innen seks uker etter at vedkommende er å anse som mistenkt i saken. Ellers er det ikke lovfestet generelle

frister for påtalevedtak, men riksadvokaten har for noen sakstyper fastsatt nærmere frister.

Forøvrig reguleres fremdriften i straffesaker av det krav som oppstilles i Grunnloven § 95 og Den europeiske menneskerettighetskonvensjon (EMK) art. 6 nr. 1 om retten til behandling innen rimelig tid. Det må foretas en konkret vurdering fra sak til sak om hva som er urimelig lang tid.

I straffeprosessutvalgets utredning NOU 2016: 24 - Ny straffeprosesslov – er det foreslått lovfesting av frist for påtalevedtak. Departementet vil vurdere forslaget i arbeidet med oppfølging av utredningen.

Påtalemyndigheten er i sin behandling av enkelt saker uavhengig og kan ikke instrueres av politiske myndigheter. Riksadvokaten opplyser at den konkrete saken representanten henviser til, etter deres syn ikke er så godt egnet til å belyse den alminnelige saksfremdrift fordi vedkommende har vært fengslet primært på bakgrunn av en utleveringsbegjæring fra Rwanda som har vært til domstolsbehandling i tre instanser. I utleveringssaker er det påtalemyndigheten som avgjør om det skal fremmes begjæring om fengsling, og i mars 2017 fant påtalemyndigheten at det ikke lenger var grunnlag for fengsling, og vedkommende ble løslatt.

SPØRSMÅL NR. 1425

Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 2. mai 2018 av kulturminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

«Hvordan vil regjeringen bidra til videre vekst innen samisk film, og sørge for at Internasjonalt samisk filminstitut kan gi produksjonstilskudd til spillefilm og serier, slik beskrevet i filmmeldingen?»

Begrunnelse:

Internasjonalt snakkes det om “indigenous new wave” som en fornyende kraft i filmverdenen.

Samisk film har bidratt sterkt, og siden etableringen av Internasjonalt Samisk Filminstitut (ISFI) i 2009 har vi sett en kraftig vekst fra norsk side. I 2017 ble det i regi av ISFI produsert 35 nye samiske filmer, kortfilmer og dokumentarfilmer. Spillefilmen Sameblod, har vunnet over 20 internasjonale filmpriser og er en stor internasjonal suksess. I dag har ISFI 11 nye samiske spillefilmer under utvikling og seks TV serier.

Finansieringen til ISFI i dag muliggjør kun tilskudd til utvikling av større filmproduksjoner og ikke produksjonstilskudd. Pr. I dag finnes det ingen kvalitetsfilmer for samiske barn og unge.

Regjeringen har i Stortingsmelding St, 30 (2014-2015) «En Fremtidsrettet filmpolitikk» slått fast at “Regjeringen vil legge til rette for samisk film og annen samisk audiovisuell produksjon. Vilkår for bruk av det statlige tilskuddet utvides til også å åpne for at ISFI kan gi produksjonstilskudd til spillefilm og serier.» Målet om å øke tilskuddet til et nivå som muliggjorde produksjonstilskudd til spillefilm og serier fikk støtte under stortingsbehandlingen.

I 2018 får Internasjonalt Samisk Filminstitut kr 5.1 MNOK over statsbudsjettet.

Dette utgjør foreløpig en marginal andel den totale film finansieringen i 2018, som er på 505 MNOK. Dagens finansiering av ISFI muliggjør ikke tilskudd til samiske spillefilmer og TV serier. For å oppfylle ambisjonen i Film-

meldingen om at ISFI skal kunne gi tilskudd til spillefilmer og TV serier må støtten til ISFI derfor økes.

Svar:

ISFI har på få år etablert seg som en viktig aktør i arbeidet med å opprettholde og utvikle den samiske filmkulturen, og med å fremme urfolksfilm og samarbeid mellom ulike filmmiljøer for urfolk i verden. Jeg besøkte selv ISFI i mars i år, da ISFI arrangerte Indigenous Film Conference i Kautokeino og lanserte det nye internasjonale samarbeidsfondet Arctic Indigenous Film Fund. Jeg ser at det er et behov for mer kvalitetsinnhold på samisk, og særlig at samiske barn og unge får et bredere tilbud på sitt eget språk, med utgangspunkt i sin kultur og historie. Regjeringen framhevet Internasjonalt Samisk Filminstitut og

samisk film i filmmeldingen i 2015 (Meld. St. nr. 30 (2014-2015), En framtidsrettet filmpolitikk), og har styrket den samiske filmsatsingen de siste årene. Tilskuddet til ISFI har økt betydelig, fra 3,26 mill. kroner i 2015 til 5,14 mill. kroner 2018. Det statlige tilskuddet skal bidra til styrket satsing på produksjon og formidling av samisk film. Tilskuddet fra staten kunne tidligere ikke benyttes til drift, men fra 2017 har ISFI fått driftsmidler av staten, og dette er videreført i 2018. Driftsmidlene fra staten har vært avgjørende for ISFI for å få en bedre driftssituasjon, slik at de kan videreføre og styrke satsingen på produksjon og formidling av samiske audiovisuelle verk. Når det gjelder størrelsen på framtidige bevilgninger til ISFI, er dette et budsjettspørsmål vi må komme tilbake til i de ordinære budsjettforhandlingene.

SPØRSMÅL NR. 1426

Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 7. mai 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Barn er en sårbar gruppe som ikke lett fremmer egne krav.

Hvordan vil helseministeren sikre barns beste for barn som pårørende, og hvilke initiativ vil ministeren ta for å sikre barn som pårørende selvstendige rettigheter med gode, helhetlige tjenester?»

Begrunnelse:

I de senere år har vi hatt en samfunnsutvikling hvor barn kan gis rett til medvirkning og medbestemmelse. I helselovgivningen har barns rett til informasjon og til å bli hørt når de mottar behandling. Barnevernloven er en rettighetslov for barnevernsbarn, mens barn som pårørende ikke har selvstendig rett til informasjon og oppfølging fra helsetjenesten når foreldre blir alvorlig syke. FNs barnekonvensjon, jfr. Grunnloven art 14 hjemler "Barnets beste" som grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn.

Barn som pårørende får økt oppmerksomhet når erfaringer viser at barns situasjon fortsatt ikke ivaretas godt, og særlig informasjon og tilpasset hjelp når foreldre blir alvorlig syke.

Svar:

Helsepersonell er pålagt et eget ansvar for å bidra til å ivareta det behov for informasjon og nødvendig oppfølging som barn kan ha som følge av at foreldre er pasient med psykisk sykdom, rusmiddelavhengighet eller alvorlig somatisk sykdom eller skade. Dette ansvaret fikk helsepersonell fra 2010. Fra 2018 har ansvaret blitt utvidet til også å omfatte barn som har søsken med alvorlige helseproblemer og barn som blir etterlatte når foreldre eller søsken dør. De særlige bestemmelsene om dette ansvaret i helsepersonelloven § 10a og § 10b klargjør nærmere hva ansvaret omfatter. I tillegg til ansvaret som er lagt på helsepersonell, er helseinstitusjoner i spesialisthelsetjenesten pålagt ansvar for i nødvendig utstrekning å ha barneansvarlig personell. Det følger av spesialisthelsetjenesteloven § 3-7a at barneansvarlig personell skal ha ansvaret for å koordinere helsepersonells oppfølging av barn som pårørende til eller etterlatte etter foreldre og søsken.

Det at helsepersonell og helseinstitusjoner er pålagt ansvar i lov er ikke nok i seg selv. For at barns beste skal bli ivaretatt når barn blir pårørende eller etterlatte, er det i tillegg viktig å legge til rette for at helsepersonell og helseinstitusjoner oppfyller sine plikter, samt å følge med på hvordan ansvaret oppfylles. I 2015 fikk vi den viktige rapporten Barn som pårørende, med resultater fra en multisenterstudie (publikasjonsnummer IS-0522). Rapporten

gav oss omfattende kunnskap om og innsikt i barnas situasjon og hvordan helsepersonell og helse- og omsorgstjenestene fulgte opp sitt ansvar. Studien viste bl.a. at helsepersonell og helse- og omsorgstjenestene bare delvis fulgte opp pliktene til å ivareta barn som pårørende. Hovedfunnene tilsier at vi er på vei, men at det må arbeides aktivt videre for at kravene i loven skal oppfylles på en måte som sikrer ivaretagelse av barns beste når barn blir pårørende eller etterlatte. Det er iverksatt en rekke tiltak for å følge opp studien. Helsedirektoratet har blant annet iverksatt flere kompetansehevende tiltak, som e-læringskurs og oppdatering av nasjonale kunnskapsbaserte prosedyrer og pasientinformasjon. Flere tiltak ivaretas av BarnsBeste, som er et nasjonalt kompetansenettverk for barn som pårørende. Helsedirektoratet har også utarbeidet en pårørendeveileder for helse- og omsorgstjenesten, som omfatter barn som pårørende og etterlatte. Barn som pårørende vil fremover også bli bedre ivaretatt av helsepersonell og tjenestene gjennom implementering av pakkeforløpene for psykisk helse og rus, der barn som pårørende er et viktig fokusområde. De tiltakene som er rettet mot barn som pårørende i pakkeforløpene vil kunne bidra til økt oppmerksomhet og at helsepersonell sørger for at barn får den nødvendige informasjon om

foreldres sykdom, og at det settes i gang nødvendige tiltak der det er behov for det. Det vil i årene fremover bli gjennomført følgeevaluering av pakkeforløpene. Barn som pårørende og oppfølgingen fra helsepersonell skal omfattes av evalueringen. Jeg vil også nevne at det er igangsatte arbeid for å utvikle en nasjonal kvalitetsindikator for barn som pårørende. Når den er ferdigstilt vil den kunne bidra til økt oppmerksomhet rundt barn som pårørende i tjenestene. Videre kan det nevnes at kommunene i dag ikke er pålagt å ha barneansvarlig personell. I forbindelse med oppfølgingen av Prop. 15 S (2015-2026) Opptrappingsplanen for rusfeltet (2016-2020) vil regjeringen i løpet av planperioden vurdere om helse- og omsorgstjenesten i kommunen skal ha barneansvarlig personell og om en slik plikt bør innføres. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten bidrar også med å ivareta barn som pårørende. Som det fremgår av mitt svar er det både gjennomført og iverksatt mye for å sikre barns beste som pårørende. Likevel har vi fortsatt en jobb å gjøre. I den forbindelse viser jeg til at regjeringen har varslet i Jeløya-plattformen at vi vil styrke lavterskeltilbudet for barn av rusavhengige og legge frem en opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse.

SPØRSMÅL NR. 1427

Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 3. mai 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for de ungdommene som trenger tilrettelagt utdanning og som opplever folkehøgskolene som beste tilbudet særlig etter det første året hvor et 2. år vil oppleves som utviklende og trygt?»

Begrunnelse:

I tillegg til å gi et verdifullt tilbud til syv tusen 18 og 19 åringer hvert år så gir også folkehøgskolene tilbud om utdanning og aktivitet til grupper i samfunnet som lett kan falle utenfor til faste utdanningsløpet. Det finnes mange tilrettelagte tilbud – botreningslinjer for funksjonshemmede etc. I budsjettdebatten sist høst ble det en diskusjon om å begrense muligheten til å gå et 2. år på folkehøgskole. Regjeringen var den gang klar på at dette ikke skulle ramme de som trengte tilrettelagt folkehøgskole i to år. Tilbakemeldinger fra flere skoler viser nå at

i praksis så er det veldig vanskelig å få et 2. år – fordi NAV har bestemt seg for å stramme til. Dette gjelder særlig for elever med Downs syndrom og andre elever med sterk ekstern dokumentasjon på behov for tilrettelagt undervisning. Særlig for ungdom med behov for ekstra tid til å bo i kollektiv for å løsrive seg fra barndomshjemmet, er usikre på sosiale koder, som står uten muligheter til andre lengere fagstudier.

Svar:

Representanten Bollestad stiller spørsmål vedørende stønad til folkehøgskole, som kan gis med hjemmel i lov om folketrygd § 10-7 tredje ledd (tilskott til opplæringsstiltak). Slik stønad kan gis dersom oppholdet er nødvendig og hensiktsmessig som et ledd i personens utvikling av personlig selvstendiggjøring for å klare dagliglivets gjøremål. Dette kan eksempelvis være av- og påkledning, matlaging og ivaretagelse av personlig hygiene.

Representanten viser til at det skal ha blitt vanskeligere å få stønad til et andre år på folkehøgskole etter en innstramming fra Arbeids- og velferdsetaten. Hovedregelen har hele tiden vært at det gis stønad til ett år på folkehøgskole, men at det kan gis stønad til et andre år i spesielle unntakstilfeller. Dette kan eksempelvis være der en person har hatt mye fravær grunnet sykdom, eller det har vært andre spesielle forhold som har medført at eleven ikke har fått forventet utbytte av det første året.

Det er riktig at Arbeids- og velferdsdirektoratet gjorde en presisering i sine retningslinjer for slik stønad. Dette var for å tydeliggjøre hvilket ansvar som ligger til folketrygdens ordning, sett opp mot ansvarsområder i annen

lovgivning, herunder kommunenes ansvar etter helse- og omsorgstjenesteloven for å bistå personer med slike behov til å bli selvhjulpne med daglige aktiviteter, herunder sørge for et godt botilbud.

Det er altså fortsatt slik at det kan gis stønad til et andre år på folkehøgskole, men dette er kun unntaksvis slik jeg har redegjort for ovenfor. Det er viktig at hjemkommunene bistår brukere med slike behov på en god måte – det er kommunene som har det primære ansvaret for habilitering og rehabilitering. Stønad til folkehøgskole vil kunne supplere kommunens tilbud på en god måte for enkelte brukere, men vil aldri erstatte det ansvaret som ligger til kommunene.

SPØRSMÅL NR. 1428

Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 2. mai 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara

Spørsmål:

«Mange steder betaler politiet folk for å ukependle til et annet lensmannskontor framfor å la dem få betjene det opprinnelige lensmannskontoret. Dette medfører betydelige økte kostnader på grunn av at man mange steder både skal dekke dobbel husleie og pendlerutgifter.

Kan jeg be om å få oppgitt både hva hvor store slike overgangskostnadene ved politireformen i Trøndelag politidistrikt og på nasjonal basis er, og hva de konkret består av?»

Begrunnelse:

Trønder-Avisa viser i oppslag 25.4. til at ansatte ved lensmannskontoret på Leka er flyttet til Nærøy pga. politireformen. Det betyr at politiet i en periode på to år, heller enn å la to ansatte arbeide videre på Leka til de går av med pensjon, både betaler dobbel husleie, skaffer pendlerboliger og dekker pendlerutgifter. Det medfører for denne ene nedleggelsen en merkostnad på 850 000. Den samme problemstillingen gjelder Flatanger hvor lensmannen også sannsynligvis må ukependle til Namsos. Mange steder antas det å være lange leieavtaler hvor det må betales husleie selv om kontoret er fraflyttet. For en god offentlig debatt er det viktig at det er åpenhet om hvor store disse kostnadene er.

Svar:

Politiet gjennomfører som kjent en stor omstilling i nærpolitireformen, med blant annet endringer i tjenestestedstrukturen.

Det er den enkelte politimesters ansvar å disponere ressursene i politidistriktet, også under omstillingsprosessen. Fordelingen av personell må baseres på en vurdering av hvordan distriktets oppgaver best kan løses ut fra lokale behov, og innenfor de mål og rammer som er satt for reformen. Jeg har således ikke informasjon om overgangskostnadene ved nærpolitireformen på nasjonal basis, eller for det enkelte politidistrikt.

Fra Politidirektoratet får jeg opplyst at omstillingssavtalen for politi- og lensmannsetaten ligger til grunn for personalforvaltning og medbestemmelse i nærpolitireformen. Hvilke konkrete virkemidler som kan benyttes, og vilkårene for bruk av disse, går også frem av avtalen. Direktoratet følger opp distriktenes gjennomføring av omstillingen, men innhenter ikke detaljerte opplysninger om politimesterens disposisjoner.

SPØRSMÅL NR. 1429**Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 30. april 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Mange engasjerte og dedikerte mennesker i og utenfor skolen mobiliserer rundt arbeidet med fagfornyelsen. Det gjennomgående arbeidet gir en mulighet til å skape sammenheng og kvalitet gjennom hele skoleløpet. Oppbygningen av og utdanningstilbudet i videregående opplæring er viktig for elever, lærere og samfunnet i sin helhet.

Når starter arbeidet med fagfornyelsen i videregående skole, og hvordan er framdriften tenkt?»

Svar:

Arbeidet med å fornye læreplanverket for Kunnskapsløftet er i gang. Målet er å styrke utviklingen av elevenes dybdelæring og forståelse. Fagfornyelsen omhandler alle fag i grunnskolen og fellesfagene i videregående skole, både på studieforberedende utdanningsprogram og yrkesfaglige utdanningsprogram. For å lykkes i et så stort arbeid som fagfornyelsen er det helt sentralt at vi jobber helhetlig med grunnopplæringen (grunnskolen og videregående opplæring).

På videregående blir innføringstakten slik at de nye læreplanene innføres fra Vg1 fra 2020-21, deretter på Vg2 i 2021-22 og til slutt på Vg3 i 2022-23.

I tillegg skal det gjøres endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfaglige utdanningsprogram fra skoleåret 2020-21. Endringene i tilbudsstrukturen innebærer å oppdatere dagens læreplaner, samt utvikle nye læreplaner for fag. Dette arbeidet må ses i sammenheng med de overordnede føringene i fagfornyelsen.

Overordnet del av læreplanverket er fastsatt. Denne vil tre i kraft samtidig med fagfornyelsen i 2020 og gjelde for hele grunnopplæringen. Videre er det utarbeidet forslag til kjerneelementer i fag. De skal sette rammer for innholdet i de nye læreplanene. Kunnskapsdepartementet vil fastsette kjerneelementene før sommeren. Før sommeren skal det også nedsettes læreplangrupper som skal utarbeide forslag til læreplaner.

Det er lagt opp til en bred involveringsprosess gjennom hele arbeidet. For å bidra til å sikre god forankring av fagfornyelsen i sektoren er det satt ned en referansegruppe med representanter fra Sametinget, KS, Norsk Lektorlag, Skolelederforbundet, Skolenes landsforbund, Utdanningsforbundet, Nasjonalt råd for lærerutdanning og Elevorganisasjonen. Referansegruppen er en nyttig dialog- og drøftingspartner for oss i arbeidet med fagfornyelsen.

SPØRSMÅL NR. 1430**Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen****Besvart 2. mai 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Vil regjeringen ta grep for å sikre at viktige deler av Norge ikke blir liggende i et digitalt mørke, for eksempel slutte å kutte i støtteordningen til bredbåndsutbygging i områder som er kommersielt ulønnsomme?»

Begrunnelse:

Regjeringen har høstet velfortjent kritikk for manglende bredbåndsutbygging i distriktene. Regjeringen er langt mindre ambisiøs enn opposisjonen når det gjelder å fi-

nansiere utbygging av bredbånd i områder som ansees som kommersielt ulønnsomme. I rapporten "Evaluering av bredbåndsutbygging i Norge", utarbeidet av Oslo Economics på oppdrag fra Nkom, går det fram at støtten til bredbåndsutbygging går nedover med denne regjeringen. Fra 2014 til og med 2017 har det blitt søkt om støtte til 587 bredbåndsprosjekt. Bare 137 av søknadene har blitt innvilget, 450 har fått avslag.

Vi får stadig bekymringsmeldinger fra innbyggerne, for eksempel om at når stolper faller ned pga. manglende vedlikehold, så blir de ikke satt opp igjen, da det ikke er

“kommersielt regningssvarende”. Konsekvensen sier seg da selv. Med den framtiden vi nå ser er det viktig at ingen deler av landet blir liggende i digital skygge, eller sågar stummende mørke.

Svar:

Regjeringen satser på digitalisering. Digitalisering er en viktig drivkraft for moderniseringen av Norge og offentlig sektor. Vellykket digitalisering forutsetter at brukerne har tilgang til god digital infrastruktur med tilstrekkelig kapasitet. Vi må derfor legge til rette for sikre og robuste mobil- og bredbåndsnett i hele landet. De siste fire årene har vi sett en gledelig styrking av mobil- og bredbånddekningen i distriktene og det har blitt dekning mange av de stedene som lå i et “digitalt mørket” under den rød-grønne regjeringen. Norge har i dag svært god mobil- og bredbånddekning i internasjonal målestokk og er blant de landene i verden som har kommet lengst på digitalisering. Ifølge EU-kommisjonens digitaliseringssindeks, “DESI -index”, er Norge det nest mest digitaliserte landet i Europa, etter Danmark. Indeksen omfatter både bredbåndstilgang og andre parametere som måler grad av digitalisering. Bredbånddekningen i Norge har økt markant de siste årene, blant annet er mobilnettene vesentlig oppgradert med mer bredbåndskapasitet som

en følge av den storstilte 4G utbyggingen. Det norske mobilnettet er rangert som det raskeste i verden. Ifølge den siste dekningsundersøkelsen som er gjennomført på oppdrag fra Nasjonal kommunikasjonsmyndighet hadde 99,9 prosent av norske husstander i 2017 tilbud om bredbånd med minst 4 Mbit/s, mens tilsvarende tall i 2013 var 95,8 prosent. Dette vil si at nær 90 000 husstander var uten bredbånddekning på 4 Mbit/s da Arbeiderpartiet gikk ut av regjering i 2013. Dette tallet er nå redusert til ca. 2 000 husstander. I 2017 hadde 84 prosent av husstandene tilbud om minst 30 Mbit/s mot ca. 72 prosent i 2013. Når det gjelder 100 Mbit/s, er det beregnet at 80 prosent av landets husstander hadde tilbud om dette i 2017, opp fra 63 prosent i 2013. Det er særlig positivt at dekningen har økt relativt sett mer i mange av de fylkene som i utgangspunktet hadde dårligst dekning da denne regjeringen tiltrådte. I fylkene Finnmark, Sogn og Fjordane og Oppland, som var de som lå lavest på statistikken i 2013, har dekningen for 100 Mbit/s økt fra 7 prosent, 23, prosent og 31 prosent til henholdsvis 82 prosent, 56 prosent og 56 prosent i 2017. Finnmark har med andre ord gått fra å ha desidert dårligst dekning for høyhastighetsbredbånd i 2013 til å ha bedre dekning enn landsgjennomsnittet i 2017. I tabellen under vises fylkesvis dekning for 100 Mbit/s i henholdsvis 2013 og 2017.

	Tilbud om 100 Mbit/s	
	2013	2017
Finnmark	7	82
Sogn og Fjordane	23	56
Oppland	31	56
Møre og Romsdal	34	65
Hedmark	39	56
Hordaland	51	84
Nordland	52	69
Aust-Agder	53	74
Troms	54	74
Nord-Trøndelag	55	70
Vest-Agder	58	78
Buskerud	60	79
Østfold	62	77
Telemark	67	80
Akershus	68	86
Sør-Trøndelag	69	78
Vestfold	73	83
Rogaland	82	88
Oslo	95	98
Hele Norge	63	80

Representanten hevder i begrunnelsen for spørsmålet at regjeringen er “langt mindre ambisiøs enn opposisjonen når det gjelder å finansiere utbygging av bredbånd i områder som ansees som kommersielt ulønnsomme” og at “støtten til bredbånd går nedover med denne regjeringen”. Jeg kan opplyse representanten om at de samlede tilskuddene til bredbånd under denne regjeringens fire første år og under den forrige regjeringens fire siste år var på omtrent samme nivå. Den samlede statlige støtten til bredbånd var i perioden 2014-2017 på 483 mill. kroner, mens den i perioden 2010-2013 var på 511 mill. kroner. Forvaltningen av de statlige tilskuddene har imidlertid blitt endret under denne regjeringen. I perioden 2007-2013 ble midler til bredbåndsutbygging fordelt til fylkeskommunene etter en bestemt fordelingsnøkkel. Denne fordelingsnøgkelen var basert på vektning av antall innbyggere innenfor ulike soner i det distriktspolitiske virkeområdet og derfor ikke direkte relatert til behovet for

bredbåndstilskudd. Under denne regjeringen har måten midlene tildeles på blitt endret til en søknadsbasert ordning hvor kommuner har kunnet søke utfra et dokumentert behov og hvor de beste prosjektene har fått støtte. Dette har ført til mer målrettet støtte og mer bredbånd til de fylkene som har mobilisert egeninnsats, lokale bidrag og effektive løsninger. Selv om den samlede statlige støtten til bredbånd har vært nokså lik i perioden 2014-2017 som i perioden 2010-2013, har endret tilskuddsmodell ført til at noen fylker har fått betydelig økt støtte, mens andre har fått redusert støtte. Eksempelvis har statlig støtte til bredbånd i perioden 2014-2017 blitt nesten doblet i Hedmark (95 prosent) og økt med 276 prosent i Sogn og Fjordane sammenliknet med perioden 2010-2013. På grunn av mer målrettet forvaltning mener jeg vi samlet sett har fått mer ut av hver krone i støtte under denne regjeringen. Tabellen under viser statlige tilskudd i de to periodene i de seks dårligst stilte fylkene.

	Tilskudd 2010-2013	Tilskudd 2014-2017
Finnmark	40,9 mill. kr.	10,3 mill. kr.
Sogn og Fjordane	30,0 mill. kr.	112,4 mill. kr.
Oppland	24,4 mill. kr.	42,0 mill. kr.
Møre og Romsdal	42,2 mill. kr.	18,3 mill. kr.
Hedmark	24,4 mill. kr.	47,7 mill. kr.
Hordaland	24,9 mill. kr.	27,4 mill. kr.

Fra og med 2018, har vi innført en ytterligere målrettet innretning av støtten, som innebærer mindre byråkrati og mer forutsigbarhet for fylkeskommunene. Endringen er svært godt mottatt hos fylkeskommunene og jeg har god tro på at vi vil få enda mer bredbånd for pengene fremover. Selv om de statlige tilskuddene har kommet godt med, er det viktig å huske på at denne støtten kun utgjør en svært liten andel av de samlede investeringene i bredbånd i Norge. Disse investeringene er langt mer avhengige av gode rammebetingelser enn av statlige midler. De samlede investeringene i utbygging av digital infrastruktur er betydelig høyere nå enn under den forrige regjeringen. Utbyggerne investerer nå årlig over tre mrd. kroner mer enn da vi overtok. Markedsinvesteringene i elektroniske kommunikasjonstjenester og nett har økt fra 7,6 mrd. kroner i 2013 til 10,7 mrd. kroner i 2016. Det tyder på at bransjen mener rammebetingelsene spiller på lag med næringen. Vi har blant annet tildelt nytt frekvensspektrum som er en viktig forutsetning for at bredbåndstilbudet gjennom mobilnettene er blitt vesentlig bedre for veldig mange. I tillegg har regjeringen lagt til rette for lavere gravekostnader for de som skal bygge ut høyhastighetsbredbånd. Med de nye gravereglene har landets største bredbåndstilbyder, Telenor, uttalt at selskapet kan effektivisere 15-25 prosent på enkeltprosjekter og vil nå vurdere utbygging

av tidligere ulønnsomme prosjekter. Behovet for enklere graveregler har vært kjent lenge, men vi gjorde noe med det gjennom fastsetting av ledningsforskriften, noe den rødgrønne regjeringen ikke maktet å få til.

Konklusjonen er at denne regjeringen har gjort viktige grep for å bedre bredbåndstilbudet i Norge og særlig i distriktene, og det digitale “digitale mørket” er blitt gradvis borte de fire siste årene.

SPØRSMÅL NR. 1431**Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 2. mai 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara****Spørsmål:**

«Hvilke tiltak vil regjeringen og statsråden iverksette på kort og lang sikt for å bedre forholdene og tryggheten til beboerne i Søndre Nordstrand og på Holmlia i Oslo?»

Begrunnelse:

Gjennom de siste månedene har det vært flere episoder av vold og synlig kriminalitet og gjengoppgjør på Holmlia. Justis-, beredskaps- og innvandringsministeren uttalte tidligere i april i år at han er bekymret for utviklingen. Likevel var det få konkrete forslag til tiltak for å bekjempe gjengdannelse og gjengkriminalitet i Oslo.

5. april stemte regjeringspartiene ned SVs forslag om å styrke politiressursene i byene og sikre permanent tilstedeværelse av politi lokalt på Holmlia. Bakgrunnen for forslaget er at bydel Søndre Nordstrand har 37 000 innbyggere, og hadde for litt siden en egen politipost på Holmlia. Den er nå lagt ned. Mange av beboerne der er bekymret og opplever at politiet ikke er til stede i deres hverdag og ikke kjenner befolkningen. Området er preget av gjengopprør og økende ungdomskriminalitet. Et nært politi kjenner til bydelene og folkene som bor der, kan jobbe bedre med forebygging og er tilstede for at innbyggerne kan henvende seg til dem. Det er også eksempler på at det har vært lang responstid ved voldsepisoder på Holmlia.

Når regjeringen har gått i mot å sikre permanent tilstedeværelse av politi på Holmlia, er det avgjørende at regjeringen legger på bordet andre tiltak på kort sikt som kan gi den samme tryggheten. Det er også nødvendig med langsiktige tiltak rettet inn mot å bedre levekårene, jevne ut sosiale forskjeller og bedre kulturen i enkelte ungdomsmiljøer.

Svar:

Jeg er opptatt av at beboerne i Søndre Nordstrand bydel og på Holmlia skal føle seg trygge. Utfordringene rundt økende ungdomskriminalitet, kriminelle gjenger og skyting i det offentlige rom, er noe vi som samfunn ikke kan akseptere. Det er allerede iverksatt en rekke tiltak som forventes å ha god effekt både på kort og lang sikt i de aktuelle områdene spørsmålsstilleren viser til. Dette redegjorde jeg også for i Stortinget under interpellasjonsdebatt 10. april 2018. Det er viktig at vi anerkjenner at dette er et langsiktig arbeid, og at tiltakene må få virke over tid.

I 2018-budsjettet er det bevilget 30 millioner kroner til en særskilt politiinnsats i Oslo sør. Disse midlene må

sees i sammenheng med en fornyet områdesatsning i Oslo sør og midler bevilget over øvrige deler av statsbudsjettet. Det ble 20. mars undertegnet en samarbeidsavtale mellom staten og Oslo kommune om en områdesatsning i Oslo sør for perioden 2018 – 2026.

Det er viktig for meg å understreke at det tilligger politiet å disponere sine ressurser best mulig for å nå de mål som er satt for virksomheten. De besitter den nødvendige fagkunnskapen til å foreta vurderinger om hvordan arbeidet organiseres for å sikre best mulig innsats.

Rett etter jeg tiltrådte besøkte jeg Oslo politidistrikt for å få en orientering om innsatsen knyttet til kriminelle gjenger og ungdomskriminalitet. Jeg er fornøyd med at politiets innsats nå styrkes både innenfor det proaktive og det reaktive sporet. Det vil være en satsing på nærpoliti i det aktuelle området med støtte fra de felles enheter som dekker hele distriktet. Samarbeidet med øvrige aktører skal styrkes, og det bygges videre på det gode samarbeidet som allerede er etablert med Oslo kommune. Dette er også helt sentralt i områdesatsningen.

Jeg er opptatt av at vi lykkes med å snu den uheldige utviklingen og sikre trygghet for beboerne i området. Jeg følger denne innsatsen tett.

SPØRSMÅL NR. 1432**Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø****Besvart 4. mai 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hvordan har utviklingen i andelen bompenger på fylkesveger vært i perioden 2010 - 2018? Og hvordan er andelen fordelt mellom riksveger og fylkesveger?»

Svar:

I samferdselsdepartementets årlige budsjettforslag legger vi fram en tabell som viser bompengeutviklingen både på riks- og fylkesveg, jf. side 74 i Prop. 1 S (2017-2018).

Begrunnelse:

I enhver statistikk når det gjelder bompenger, er det henvisning til Nasjonal Transportplan og bompengandel på Riksveger. De siste årene, og spesielt det siste året ser vi at andelen bompengesøknader på fylkesveger er økende. Vi finner ingen tall på bompenger på fylkesveger. Derfor stilles spørsmålet.

Samferdselsdepartementet sitter ikke på oversikter som viser forholdstallet mellom investeringer på fylkesvegene og bompenger til fylkesvegprosjekt. Nedenfor er en slik oversikt vist for riksvegene.

mill. 2018-kr						
År	Kap 1320 Statens vegvesen, post 30, 31, 35, 36, 37 (investeringspostene)	Kap 1321 Nye Veier AS	Investering riksveg Statens vegvesen	Bompenger stilt til disposisjon riksveg	Sum veginvesteringer (statlig andel og bompenger)	Andel bompenger av veginvestering
2010	10 828	0	10 828	5 591	16 419	0,34
2011	10 228	0	10 228	5 773	16 001	0,36
2012	11 323	0	11 323	8 137	19 460	0,42
2013	12 754	0	12 754	8 596	21 350	0,40
2014	13 891	0	13 891	9 499	23 390	0,41
2015	15 078	0	15 078	7 924	23 002	0,34
2016	16 848	1 372	18 221	7 542	25 763	0,29
2017	16 004	3 165	19 169	9 781	28 950	0,34
2018	15 065	5 279	20 149	7 900	28 049	0,28

Forutsetninger:

- Investering riksveg: Bevilgningstall kap. 1320 Statens vegvesen, post 30, 31, 35, 36, 37 (investeringspostene) og kap. 1321 Nye Veier AS
- Bompenger stilt til disposisjon riksveg: Regnskapstall 2010-2017, for 2018 er et anslag
- Investeringstallene er justert for opphevelsen av mva-fritaket

SPØRSMÅL NR. 1433**Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 3. mai 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«I EU er det vedtatt nye regelverk som vil ha svært vidtrekkende konsekvenser for norsk transportnæring og jernbane: Jernbanepakke IV og nye forordninger som endrer reglene for kabotasje.

Hva er status for behandlingene av dette regelverket i regjeringen, og når vil regjeringen komme til Stortinget med en sak om henholdsvis jernbanepakke IV og de ulike forordningene knyttet til kabotasje i EUs mobilitetspakke?»

Svar:

Når det gjelder EUs fjerde jernbanepakke, planlegger departementet å sende forslag til nødvendige lovendringer for å gjennomføre fjerde jernbanepakke i norsk rett på alminnelig høring før sommeren. Med bakgrunn i høringen vil departementet forberede en lov- og samtykkeproposisjon som kan sendes Stortinget innen utgangen av 2018.

Hva gjelder EUs mobilitetspakke så viser jeg til at jeg orienterte Stortinget om arbeidet med pakken i mine svar på Dokument nr. 15:988 (2017-2018) og Dokument nr. 15:1229 (2017-2018). Del 1 av mobilitetspakken lagt fram

av EU-kommisjonen 31. mai 2017 og del 2 ble presentert 8. november 2017. De ulike regelverksforslagene er nå til behandling i Europaparlamentet og Rådet før de blir endelig vedtatt av EU. I denne fasen er regjeringen opptatt av å aktivt fremme norske posisjoner til de enkelte deler av pakken, og vi har involvert berørte aktører i arbeidet med å komme fram til norsk posisjon til forslagene. Vi har blant annet opprettet et vegtransportforum, som har drøftet tematikken ved gjentatte anledninger. Forslag til endrede kabotasjeregler går i retning av å liberalisere adgangen til å drive kabotasje. Dette er en utvikling vi ikke ønsker nå.

Regjeringen er svært opptatt av like konkurransevilkår i vegtransportsektoren og regjeringsplattformen fra Jeløya slår fast at regjeringen skal bidra til ryddige konkurranseforhold innen transportnæringen, og arbeide aktivt mot liberalisering av kabotasjereguleringen.

Mobilitetspakken vil presenteres for Stortinget i forbindelse med innlemmelsen av de aktuelle rettsaktene i EØS-avtalen og ev. lovendringer. Dette er imidlertid vanskelig å tidfeste, da dette avhenger av når regelverket blir endelig vedtatt i EU. Det er på det nåværende tidspunkt usikkert når dette vil skje.

SPØRSMÅL NR. 1434**Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 3. mai 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«I dag finnes det ikke noe tog uten bytte mellom Oslo og København, hverken dag- eller nattog. Begge deler har eksistert tidligere, men blitt avviklet. En reetablering av natt og dagtog til København uten togbytte vil være et godt tilbud for de reisende og kan bidra til å få en større andel passasjerer over på tog.

Vil statsråden iverksette noe tiltak, sammen med svenske og danske myndigheter, for å få gjenetablert et slikt tilbud?»

Svar:

I jernbanesektorens handlingsprogram 2018-2029 er det skissert flere tilbudsforbedringer for persontogtilbudet. Økt frekvens og høyere transportkapasitet rundt storbyene i Norge gir høy samfunnsnytte og prioriteres. Jernbanedirektoratet har parallelt med handlingsprogrammet etablert et prosjekt for å utarbeide en strategi for fjerntog i Norge. Det vil være naturlig at Jernbanedirektoratet vurderer om gjennomgående togtilbud Oslo-København kan inkluderes i arbeidet med fremtidig fjerntogsstrategi.

I regjeringens politiske plattform er det også uttrykt at vi ønsker en skandinavisk jernbanestudie, som ser nærmere på togtilbudet på strekningen Oslo-Gøteborg-København. Jeg vil ta initiativ til dialog med mine danske og svenske kollegaer om dette temaet.

Historikken viser dog at dette ikke har vært likefremt å få til. Frem til 2001 ble det kjørt én avgang daglig med dagtog og nattog på strekningen Oslo-Gøteborg-København. Tilbudet ble kjørt som et samarbeid mellom NSB, SJ og DSB. Liberaliseringen av flymarkedet på 90-tallet medførte lavere flypriser og togets markedsposisjon på strekningen ble svekket. For å møte den økte flykonkurransen, etablerte NSB og SJ selskapet Linx AB. Linx overtok trafikken i 2001 og satte inn moderne svenske togsett mellom de skandinaviske hovedstedene. Med redusert re-

isetid fra 9 til 6 ½ time som følge av endret stoppmønster og ny Øresundsforbindelse, var det en målsetting om å bygge opp et togmarked på strekningen Oslo-København. Markedsutviklingen ble ikke så positiv som forventet og i 2004 ble Linx slått konkurs som følge av dårlig lønnsomhet. Det gjennomgående togtilbudet Oslo-København opphørte, men NSB forlenget enkelte avganger på Østfoldbanen til/fra Gøteborg.

I dag tilbys det to daglige reisealternativer med dagtog Oslo-Gøteborg-København. Begge forutsetter togbytte i Gøteborg og total reisetid er 7-8 timer. Togoperatørene på norsk og svensk side samarbeider ikke om markedsføring av tilbudet og kundene må kjøpe billett gjennom to ulike salgskanaler.

SPØRSMÅL NR. 1435

Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 2. mai 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara

Spørsmål:

«Kan statsråden gi en oversikt over hvor mange ansatte som er ansatt ved lokale tjenesteenheter eller tjenestesteder, men som er midlertidig avgitt til prosjekter eller annen type tjeneste sentralt i politidistriktene (per politidistrikt), samt gjennomsnittlig varighet og hvem som dekker kostnadene?»

Svar:

Sentrale prosjekter i blant annet politidistriktene er ofte nødvendig for å utvikle polititjenester og for at politiet skal kunne ivareta sitt samfunnsoppdrag.

Slike prosjekter vil være til nytte for hele politidistriktet – også de lokale tjenestestedene, og det er derfor nødvendig å hente lokale ressurser for å gjennomføre prosjektene.

Politidirektoratet opplyser at politidistriktene ikke fører statistikk på antall ansatte ved lokale tjenestesteder som er midlertidig avgitt til prosjekt eller annen type tjeneste sentralt i politidistriktet.

SPØRSMÅL NR. 1436**Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Lene Vågslid****Besvart 7. mai 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

«Hvorfor har det tatt så lang tid å behandle klage fra Porsgrunn kommune på manglende innsyn i fem dokumenter knyttet til NOAHs deponiplaner i Brevik, og når kan kommunen forvente et svar?»

Begrunnelse:

Regjeringen har lovet full åpenhet forbindelse med statens involvering i etterkant av Porsgrunn bystyre sitt nei til NOAHs deponiplaner i Brevik. Likevel har miljødepartementet og kommunaldepartementet hemmeligholdt i alt fem dokumenter som Porsgrunn kommune har bedt om innsyn i. Kommunen mener de

trenger disse dokumentene blant annet for å vurdere mulige saksbehandlingsfeil fra statens side. Kommunen klaget på avslaget 17. januar i år, men det har nå gått over tre måneder uten at klagen er behandlet, og de berørte departementene kan fortsatt ikke anslå når det vil skje. Ifølge offentlighetsloven § 32, tredje ledd, skal slike klager avgjøres «utan ugrunna opphald».

Svar:

Klagen fra Porsgrunn kommune på Klima- og miljødepartementets avslag på innsyn i interne dokumenter ble avgjort av Kongen i Statsråd fredag 27. april. Klagen ble ikke tatt til følge.

SPØRSMÅL NR. 1437**Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 3. mai 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Mener statsråden at pengene som er tatt ut av Trygge barnehager er rimelig utbytte, og hva er innhold og status for den gjennomgang departementet har igangsatt knyttet til reguleringen av barnehagesektoren?»

Begrunnelse:

Aftenposten avslørte tirsdag 24. april d.å. at Trygge Barnehager hatt tatt ut nesten 1 milliard kroner i tilsammen 199 barnehager i Norge.

Svar:

Spørsmålsstilleren viser til Trygge Barnehager som har vært omtalt i Aftenposten. Departementet har ikke gjennomgått Aftenpostens påstander og kan ikke kommentere denne konkrete saken. Samtidig er vi kjent med at det har vært en utvikling i barnehagesektoren de senere årene, med utviklingen av større konsern med komplekse strukturer.

Kunnskapsdepartementet har satt i gang en gjennomgang av regelverket for de private barnehagene. I dette

arbeidet skal departementet blant annet se nærmere på regelverket om finansiering av private barnehager, bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling og innretningen av det økonomiske tilsynet. Dette vil skje i tett dialog med sektoren.

For å gjøre en god vurdering, trenger vi mer kunnskap om årsakene til at noen barnehageeiere kan ta store verdier ut av driften, mens andre barnehageeiere driver med underskudd. En viktig del av arbeidet er derfor å utvide og oppdatere kunnskapsgrunnlaget vårt. Vi har blant annet satt ut et oppdrag for å kartlegge markedssvikter og lønnsomhet i barnehagesektoren. I tillegg har vi satt ut et oppdrag for å kartlegge hvilken betydning tilskuddsmodellens utforming har for mulighetene til å gå med overskudd i private barnehager. Vi vil motta disse rapportene i løpet av mai.

Regjeringen ønsker å ivareta mangfoldet av små og store barnehager, ulike eierstrukturer og barnehager med ulike profiler. Dette er også et mål vi har satt i Jeløya-plattformen. Private barnehager sikrer valgfrihet for foreldre, bidrar til mangfold i tilbudet og har vært helt

avgjørende for å nå det tverrpolitiske målet om full barnehagedekning.

Nettopp fordi vi ønsker mangfold i barnehagesektoren må vi ha et system som er transparent og der bruken av offentlige midler har legitimitet. Det betyr også å sikre at profitten som tas ut fra private barnehager ikke er urimelig høy. De private barnehagene får om lag 20 mrd. kroner i offentlige bevilgninger per år. I tillegg kommer foreldrebetalning på 3,4 mrd. kroner. Vi må derfor ha et velfungerende regelverk for bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetalning, og et tilsynssystem som sikrer legitimitet.

Barnehageloven fastslår et hovedprinsipp om at offentlige tilskudd og foreldrebetalning skal komme barna i barnehagen til gode. Dette prinsippet innebærer at barnehagen "kan ha et rimelig årsresultat". Dette i motsetning til for eksempel friskoleloven, der kravet om at offentlige tilskudd og foreldrebetalning skal komme elevene til gode, innebærer et utbytteforbud. Også her er det mulig å gå med et rimelig overskudd, men overskuddet må tilbakeføres til skolen.

Tilskuddet til private barnehager baseres på kommunens kostnader til barnehager i samme kommune. Når vi får fastsatt en bemanningsnorm og en innskjerpet pedagognorm vil det legge strenge føringer for barnehagenes bruk av tilskuddet. Samtidig har de private barnehagene behov for å gå med noe overskudd for å ha noe kapital til investeringer og håndtere variasjon i tilskuddet.

Det er opp til barnehageeier hvordan et eventuelt overskudd skal disponeres. Overskuddet kan for eksempel tas ut som et utbytte, eller tilbakeføres til virksomheten og akkumuleres over tid med renter. Barnehageloven regulerer ikke hvordan tilbakeførte overskudd skal forvaltes.

Skal private engasjere seg i barnehager, må de ha forutsigbare rammevilkår og utsikter til avkastning på investerte midler. At tilskuddet skal komme barna i barnehagen til gode, kan derfor ikke innebære et fullstendig forbud mot å hente ut noen form for utbytte.

SPØRSMÅL NR. 1438

Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen

Besvart 3. mai 2018 av kulturminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

«Vil kulturministeren ta initiativ til en ny vurdering av om Festspillene i Bergen skal ha sin egen post på statsbudsjettet?»

Begrunnelse:

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2016 foreslo den daværende H/Frp-regjeringen å beholde Festspillene i Bergen som egen post på statsbudsjettet. Et flertall i Stortingets familie- og kulturkomite, bestående av Høyre, Frp og KrF, vedtok imidlertid å overføre institusjonen til Kulturrådets post på statsbudsjettet. Et mindretall i komiteen, bestående av Arbeiderpartiet, ønsket å utsette overføringen inntil Stortinget hadde tatt stilling til knutepunktsordningen i sin helhet. Festspillene i Bergen (FiB) har mottatt statsstøtte siden oppstarten i 1953, og hadde sin egen post på statsbudsjettet frem til 2016. FiB er i større grad en institusjon enn en festival, noe det høye tilskudds nivået også reflekterer. Fjerningen av FiB fra statsbudsjettet har skapt stor usikkerhet for fremtidens økonomiske handlingsrom, og det er et tverrpolitisk ønske

fra Bergen og Hordaland om å få FiB tilbake som egen post på statsbudsjettet.

Svar:

Etter Stortingets vedtak om å avvikle knutepunktordningen, har Norsk kulturråd gjennom forvaltningen av Norsk kulturfond ansvaret for hele festivalfeltet, med unntak av festivalstøtten til filmfestivaler som forvaltes av Norsk filminstitutt. I 2018 har kulturfondet nær 920 millioner kroner til fordeling. Dette er en økning på om lag 20 mill. kroner sammenlignet med 2017. I motsetning til dem som får tilskudd direkte fra statsbudsjettet, kan festivalene i Kulturrådets nye festivalstøtteordning for musikkfestivaler søke tilskudd for inntil fem år av gangen. Kulturrådet har også lagt til rette for at festivalene kan ha en ordning med regional medfinansiering etter en fordelingsnøkkel hvis de oppnår avtale om dette med fylke og kommuner. Rådet fatter vedtak om tilskudd på grunnlag av kunst- og kulturfaglig skjønn innenfor de overordnede føringer som er gitt av Stortinget og departementet. Rådet er faglig uavhengig i sitt arbeid og kan ikke instrueres når det gjelder enkeltvedtak. Departementet kan heller ikke

overprøve rådets vedtak når det gjelder det kunst- og kulturfaglige skjønn. Helhetsvurderinger basert på kunst- og kulturfaglig skjønn i fagutvalg og råd ligger til grunn for Kulturrådets tildelinger. Hensynet til rekruttering, plass til nye prosjekter og aktører vurderes kontinuerlig opp mot behovet for stabilitet hos etablerte aktører, og sikrer en dynamikk i fondsforvaltningen. Festspillene i Bergen er, sammen med andre festivaler rundt om i landet, viktige formidlingsarenaer for et mangfold av norsk og internasjonale kunst og kultur. De er unike samlingspunkt for bransje og publikum, og viktige arenaer for inspirasjon og erfaringsutveksling. Både institusjoner og aktører i det frie kunstfeltet ønsker seg sikkerhet for fremtidens økonomiske handlingsrom. Som mangeårig Stortingspolitiker har

jeg erfart at ingen er trygge selv om de står oppført med en egen post på et budsjett. Det er i så måte noe overraskende at Festspillene i Bergen kun har søkt ettårig tilskudd fra Kulturrådet, når de kunne ha søkt om inntil fem år. Vi er midt i arbeidet med en ny kulturmelding. Meldingen skal fastsette hva som skal være målene for fremtidens nasjonale kulturpolitikk, og vurdere hva som skal være statens rolle sett i forhold til de andre forvaltningsnivåene. Stortinget har vært tydelige på at endringer i ansvars- og oppgavefordelingen på kulturfeltet skal gjøres i lys av denne meldingen. I den forbindelse vil vi også vurdere forvaltningen av ordninger under Norsk Kulturråd, herunder festivalstøtteordningen.

SPØRSMÅL NR. 1439

Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 2. mai 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara

Spørsmål:

«Det er et ønske om et mer synlig politi på Holmlia, og det er nødvendig med effektive tiltak mot kriminalitet.

Er statsråden enig i at det trengs styrket innsats og nok reelt tilstedeværende politi på Holmlia, og hvilke konkrete tiltak er iverksatt samt planlagt iverksatt på Holmlia?»

Begrunnelse:

Holmlia i bydel Søndre Nordstrand har igjen blitt rammet av en skyteepisode. En ung gutt ble skutt tirsdag 24.april. Hendelsen fant sted midt på dagen, på et tidspunkt hvor folk er på vei hjem fra jobb og barna er ute og leker i området der hendelsen fant sted. Det er bevilget over 30 mill. kr til styrket politiinnsats i bydel Søndre Nordstrand. Statsråden har uttalt seg om at Norge skal bli best i Europa og få bukt med ungdomskriminaliteten. Det er et prekært behov på Holmlia, der det har vært liknende hendelser flere ganger i løpet av kort tid. Dette skaper utrygghet og bekymring blant lokalbefolkningen, og Senterpartiet er opptatt av at det blir tatt grep som bedrer situasjonen betraktelig.

Svar:

Jeg er opptatt av at politiet i Oslo er til stede der det trengs, herunder i Oslo sør og Holmlia. Jeg viser til redegjørelse

for Stortinget under interpellasjon den 10. april 2018, hvor blant annet dette var et tema.

Vi kan ikke akseptere en utvikling med økende ungdomskriminalitet, kriminelle gjenger samt skyting i det offentlige rom. I 2018-budsjettet er det bevilget 30 millioner kroner til en særskilt politiinnsats i Oslo sør. Dette er en bestanddel i en fornyet områdesatsning, og må sees i sammenheng med midler bevilget over øvrige deler av statsbudsjettet. Det ble 20. mars i år undertegnet en samarbeidsavtale mellom staten og Oslo kommune om områdesatsing for perioden 2018-2026. Det er viktig at vi anerkjenner at dette er et langsiktig arbeid, og at innsatsen må få virke over tid.

Det er viktig for meg å understreke at det tilligger politiet å disponere sine ressurser best mulig for å nå de mål som er satt for virksomheten. Politiet besitter den nødvendige lokalkunnskapen til å foreta vurderinger om hvordan politiets innsats skal organiseres best mulig.

Jeg er fornøyd med at innsatsen nå styrkes både innenfor det proaktive og det reaktive sporet. Det vil være en satsing på nærpoliti i det aktuelle området med støtte fra de felles enheter som dekker hele distriktet. Videre skal samarbeidet med øvrige aktører styrkes, og det skal bygges videre på det gode samarbeidet som allerede er etablert med Oslo kommune. Dette er også helt sentralt i områdesatsingen.

Jeg er opptatt av at vi lykkes med å snu den uheldige utviklingen og sikre trygghet for beboerne i området. Jeg følger denne innsatsen tett.

SPØRSMÅL NR. 1440

Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund

Besvart 2. mai 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Kan forsvarsministeren presisere om sivile fly kan passere en P-8 på taksebanen når P-8 er under full armering i henhold til retningslinjer for ammunisjonstjenesten, eventuelt om det da vil være restriksjoner ved taksebane og rullebanesystemet når kampfly og MPA armeres ved de såkalte «hammerheads» ved Evenes flystasjon?»

Begrunnelse:

I KVV for Evenes, side 21 og 22, beskrives det at håndtering av våpen og ammunisjon må foregå på områder spesifisert for dette formålet med sikkerhetsavstander til bygg og andre installasjoner. Mange av kravene til avstander er større når det i tillegg er sivil aktivitet på flyplassen. KVV side 22 stadfester at det er normalt med avstander på flere hundre meter, i noen tilfelle 1,5km. Dette er beskrevet i retningslinjer for ammunisjonstjenesten. I KVV sider 33 forklares det at det skal etableres «Hammerheads» i nord og sør. KVV forklarer at fire fullastede F-35 eller en fullastet P-8 kan benytte «hammerheads» samtidig med annen militær og sivil aktivitet og at fly opp til klasse C kan passere på taksebane når P-8 står på «hammerheads».

Det kan synes som det er inkonsistens mellom sikkerhetsavstander som beskrives i KVV side 21 og 22 og hvordan MPA og F-35 er tenkt armert ved «hammerheads».

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 26. april 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund. I spørsmålet ber representanten om en presisering av om sivile fly kan passere en P-8 på taksebanen når en P-8 er under full armering, eller om det vil være restriksjoner ved taksebane og rullebanesystemet når kampfly og MPA armeres ved de såkalte «hammerheads» ved Evenes flystasjon?

I utformingen av basen er det lagt til grunn at lasting, lossing og armering av F-35 og P-8 i så liten grad som mulig

skal være til hinder for annen sivil og militær trafikk. Problemstillingen er grundig vurdert, med bidrag av eksperter fra blant annet US Navy og ammunisjonsutvalget.

I begrunnelsen til spørsmålet refererer representanten til ulike sikkerhetsavstander. Tre ulike operasjoner er relevante for sikkerhetssoner; omlasting av store transportfly med ammunisjonslast, lasting og lossing av ammunisjon til F-35 og P-8 og armering av selve våpnene før flyene skal ta av.

Det er mengden eksplosiver som avgjør sikkerhetsavstanden. Omlasting av store transportfly med ammunisjonslast vil kreve forholdsvis store sikkerhetsavstander. Det er en plattform for slik omlastning på Evenes. Denne videreføres. Det kan bli påkrevd at denne type operasjoner gjennomføres om natten.

Lasting og lossing av P-8 og F-35 krever adskillig mindre sikkerhetsavstander. Denne type operasjoner vil kunne gjennomføres uten at det påvirker sivil eller annen militær trafikk.

Prosedyrer for armering av P-3-systemet og F-16 kan ikke overføres direkte til P-8 og F-35. Detaljer om forskjellene mellom de ulike systemene er gradert, men betyr blant annet at hverken P-8 eller F-35 må armeres ved såkalte hammerheads. Armering av F-35 og P-8 vil ikke begrense sivil eller annen militær flytrafikk på Evenes.

SPØRSMÅL NR. 1441**Innlevert 25. april 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 7. mai 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvordan stiller helseministeren seg til Helsedirektoratets rapport, der de ønsker å fjerne stønaden til pasientene i gruppe C som trenger tannregulering, og kan han garantere at regjeringen ikke vil legge opp til en endring av stønadsordningene som vil medføre at barn og unge med foreldre/foresatte som har dårlig råd vil få enda større utfordringer med å få gjennomført viktig kjeveortopedisk behandling (tannregulering)?»

Begrunnelse:

Pasienter som får støtte hos reguleringstannlegen blir i dag delt inn i tre grupper etter hvor stort behov de har for tannregulering. Stønadsgruppe C er i dag definert som bittavvik med et klart behov for kjeveortopedi. I gruppe C får man dekket 40 % av honorartakstene i trygdesystemet, og innbefatter for eksempel betydelige tannstillingsfeil, feilbitt eller store mellomrom mellom tenner. Helsedirektoratet foreslår nå å kutte all støtte til barn og unge med bittavvik i stønadsgruppe C. Det kan bety at så mange som 10.000 norske barn og ungdom ikke lenger vil få stønad fra folketrygden til behandling av sine bittavvik. Noe som igjen vil medføre en svekkelse av stønadene for tannbehandling i Norge. Dersom de foreslåtte endringene gjennomføres, og denne gruppen barn og unge som i dag er definert med et klart behov for kjeveortopedi likevel opplever å måtte ha tannregulering, vil man da måtte dekke hele utgiften selv, normalt av foreldre / foresatte. I så fall skaper man et større skille mellom barn og ungdom med foreldre som har vilje og mulighet for likevel å betale for tannbehandlingen og de som ikke har det. Dette vil kunne bidra til økte sosiale forskjeller.

Svar:

Gjeldende stønadsordning til tannregulering (kjeveortopedisk behandling) trådte i kraft 1. januar 1990. Stønadsordningen er basert på en behovsindeks, utarbeidet i 1985 av professorer ved de odontologiske læresteder ved universitetene i Bergen og Oslo. Behovsindeksen inndeles i kjeve-/tannstillinger som avviker fra et "normalbitt" i tre kategorier; gruppe a) svært stort behov, gruppe b) stort behov og gruppe c) klart behov. Det framgår av vedlegg 9 i NOU 1986:25 Folketrygdens finansiering av tannhelsearbeid, at behovsvurderingen som lå til grunn for plassering av kjeve-/tannstillingsavvik i gruppe b) delvis bygger på vitenskapelige undersøkelser publisert i perioden 1970 til 1985. I undersøkelsene understrekes betydningen av at

disse avvikene korrigeres for å bedre funksjon, forebygge senere skader eller gi bedre psykisk tilpasning. Vurderingene bygger også på mange års systematisering av kliniske data ved lærestedene. Når det gjelder plasseringen av tannstillingsavvik i gruppe c), var begrunnelsene sparsomme. Avvikene under denne gruppen ble kategorisert å være langt mindre alvorlige enn i gruppe b), men ble ansett av professorene å være av en slik art at de ut fra en faglig vurdering burde behandles. Ytterligere begrunnelser framgår ikke av forslaget. Som følge av begrensede økonomiske ressurser ble det av den grunn foreslått at den økonomiske dekningen måtte bli langt mindre sammenliknet med tilstander i gruppe b).

Jeg mener det er all grunn til å vurdere stønadsordninger som er basert på faglige behovsindekser utarbeidet for over 30 år siden. Jeg ba derfor Helsedirektoratet foreta en gjennomgang av kriteriene for stønadsberettiget tannregulering. I Rapport IS-2653 viser Helsedirektoratet at det internasjonalt er utviklet en rekke indekser for behandlingsbehov når det gjelder tannregulering. Det er få undersøkelser som beskriver forekomst av kjeve-/bittavvik, og de undersøkelser som foreligger viser store variasjoner. Helsedirektoratet har gjort en sammenlikning av kjeveortopedisk behandling til barn og unge i de nordiske land. Behovsindekser og retningslinjer varierer mellom de nordiske land. Det som er gjennomgående er at barn og unge som får offentlig finansiert tannregulering i de øvrige nordiske land i all hovedsak faller inn under gruppe a) og gruppe b) i den norske behovsindeksen. Behandling av tannstillingsavvik som i den norske behovsindeksen er klassifisert i gruppe c) vil i de andre nordiske land i hovedsak ikke bli finansiert av det offentlige. I disse landene forutsettes det også at det gjøres en individuell vurdering av hvorvidt tannregulering vil bedre pasientens situasjon, som for eksempel vansker med tale, spising, svelging, pusting mv. Andelen som får offentlig finansiert tannregulering i våre naboland utgjør maksimalt om lag 25 pst. av årskullene. I Norge utgjør andelen om lag 40 pst. av årskullene. Helsedirektoratet har vurdert gjeldende behovsindeks for tannregulering opp mot hovedkriterier for prioritering slik de framkommer i Meld. St. 34 (2015-2016) Verdier i pasientens helsetjeneste. Følgende kriterier er relevante til bruk på klinisk nivå; nyttekriteriet, ressurskriteriet og alvorlighetskriteriet. Kriteriene skal i første rekke gjelde for spesialisthelsetjenesten, legemidler finansiert over folketrygden og for fastlegenes samhandling med spesialisthelsetjenesten. Direktoratet mener at prinsippene i disse kriteriene også bør legges til grunn for vurderingene av hvilke kjeve-/bittavvik som skal fi-

nansieres av det offentlige. I tillegg har direktoratet også vurdert behovsindeksen ut fra en kunnskapsoppsummering av internasjonal forskning de senere år. Jeg mener Helsedirektoratet har gjort en grundig utredning. Rapporten viser at behovet for en gjennomgang av stønadssordningen er overmodent. Rapporten viser også at spørsmålet om hvem som “trenger tannregulering”, hva som er “viktig kjeveortopedisk behandling” eller hvem som har et “klart behov” for tannregulering, er avhengig av hvilken behovsindeks eller hvilke kriterier som legges til grunn. Helsedirektoratets anbefalinger er entydige når det gjelder behandlinger som fortsatt bør finansieres av det offentlige; det foreslås i hovedsak kjeve-/bittforhold som faller inn under gruppe a) og b). Tilstander under gruppe c) kan ikke sies å innebære noen helsemessige risiko ved ikke å bli behandlet. Slike tilstander gis heller ikke offentlig finansiering i våre naboland, og anses i hovedsak å være av kosmetisk eller utseendemessig karakter. Representanten hevder at fjerning av gruppe c) vil medføre at barn og unge med foreldre/foresatte som har dårlig råd vil få enda større utfordringer med å få gjennomført viktig kjeveortopedisk behandling. I hvilken grad behandlinger for tilstander i gruppe c) anses å være “viktig kjeveortopedisk behandling” viser jeg til avsnittene over. I Rapport 2280 Analyse av stønadsutbetalinger til tannbehandling ved tilstander som omfattes av forskriften punkt 8 Bittanomalier fra 2014, har Helsedirektoratet analysert folketrygdens utbetaling av stønad til tannregulering til barn og unge. Analysen omfatter alle som i perioden 1. januar 2010 til 31. desember 2013 fikk gjennomført tannregulering fra start til mål, dvs. fra start med behandlingsplanlegging til avsluttet behandling. Analysen omfattet 108 140 personer. For personer med tannstillingsavvik klassifisert i gruppe c) (47 697 personer)

utgjorde gjennomsnitt utbetalt stønad til tannregulering hhv. 4 507 kroner med 40 pst. refusjon, og 6 833 kroner i stønad med søskenmoderasjon (60 pst stønad). Gjennomsnitt for alle var 5 418 kroner. De fleste kjeveortopediske behandlinger følger et standardisert forløp. I følge Helsedirektoratet er det begrenset variasjon i varighet på behandlinger og i omfang av behandlinger underveis når det gjelder tilstander i hhv. gruppe b) og c). Basert på refusjonstakster for 2018 kan det anslås at gjennomsnittlig stønad til tannregulering for tilstander i gruppe c) vil utgjøre om lag 5 800 kroner, fordelt over en periode på 1½ til 2 år. På lik linje med andre privatpraktiserende tannleger har kjeveortopedene fri prissetting. I den offentlige debatten om Helsedirektoratets rapport IS 2653 har det kommet fram at mange kjeveortopedene har en bruttopris på tannregulering på opp mot 40 000 kroner. Ved behandling hos disse spesialistene vil folketrygdens stønad til tilstander i gruppe c) dermed utgjøre kun 15 pst. av de samlede kostnader. De foresattes egenbetaling vil utgjøre anslagsvis opp mot 35 000 kroner. I de andre nordiske land anses dette i hovedsak å være av kosmetisk eller utseendemessig karakter, og som ikke innebærer helsemessig risiko i ubehandlet form. Ved å ha offentlige takster for tannregulering vil trolig mange foreldre i Norge oppleve at dette er helsemessige begrunnede tannreguleringer, hvor egenbetalingen utgjør et betydelig beløp, selv med dagens stønadsordning fra folketrygden. I 2017 ble det utbetalt om lag 580 mill. kroner i stønad fra folketrygden til tannregulering til barn og unge. Jeg vil selvfølgelig vurdere direktoratets forslag ettersom det er betydelige trygdemidler som finansierer slik behandling. Dette vil jeg komme tilbake til i budsjettssammenheng. Når det gjelder prisene til kjeveortopedene viser jeg til mitt svar datert 27. april 2018 på skriftlig spørsmål nr. 1383.

SPØRSMÅL NR. 1442

Innlevert 26. april 2018 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen

Besvart 2. mai 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Hvilke grep gjør statsråden for at deltakere på arbeidspørsmål skal få den oppfølgingen de har krav på, og hvor stor andel kan i 2018 forvente å få den oppfølgingen de har krav på?»

Begrunnelse:

Tett og god oppfølging av brukerne er avgjørende for at arbeidspørsmål i ordinær virksomhet (kalt arbeidstrening fra 1.1.16) skal fungere. Riksrevisjonens undersøkelse av forvaltning og bruk av arbeidsmarkedstiltak i Nav viser imidlertid at ca. 40 pst. av tiltaksdeltakerne ikke får individuell oppfølging mens de er på arbeidspørsmål. Dette gjelder også tiltaksdeltakere med nedsatt arbeidsevne. En

av fem deltakere som har vært på arbeidspraksis lenger enn tre måneder, har ikke fått individuell oppfølging fra Nav. Disse mottar dermed ikke den minimumsoppfølgingen tiltaksforskriften krever.

Svar:

Arbeidsmarkedstiltaket arbeidstrening, tidligere benevnt som arbeidspraksis, har som formål å prøve ut tiltaksdeltakerens muligheter i arbeidsmarkedet, gi relevant arbeidserfaring og bidra til å styrke deltakerens muligheter til å få ordinær ansettelse.

Tiltaket kan tilbys arbeidssøkere med liten eller mangelfull arbeidserfaring, og personer med nedsatt arbeidsevne som har behov for arbeidsrettet bistand for å komme i inntektsgivende arbeid.

Riksrevisjonens undersøkelse av forvaltning og bruk av arbeidsmarkedstiltak viser at om lag 40 prosent av deltakerne på dette tiltaket ikke har fått tilstrekkelig oppfølging fra Arbeids- og velferdsetaten. Undersøkelsen omfatter perioden fra 2010 til 2016. Arbeids- og velferdsetatens oppfølgingsarbeid er betydelig styrket etter 2016.

Departementet har i lengre tid hatt oppmerksomhet rettet mot å bedre oppfølgingen av brukerne. Det er iverk-

satt forenkling og revisjon av arbeidsmarkedstiltakene fra 1.1. 2016. Der er kravene til bruk av arbeidstreningstilskuddet innskjerpet.

Det skal alltid foreligge en avtale mellom tiltaksdeltaker, arbeidsgiver og NAV om formål, innhold mv. for tiltaket. Det er også forskriftsfestet at oppfølgingen fra NAV skal tilpasses den enkelte brukers og arbeidsgivers behov, og skal skje minst hver tredje måned. Jeg har tillit til at etatens oppfølging har blitt bedre med innføringen av nytt regelverk.

Arbeids- og velferdsetaten er også tilført økte ressurser til å styrke oppfølging, blant annet gjennom ungdomsinnsatsen, innsatsen overfor langtidsledige og overfor mottakere av arbeidsavklaringspenger. Etaten kan i tillegg omdisponere inntil 200 mill. kroner fra tiltaksbudsjettet til eget driftsbudsjett for å drive utvidet oppfølging i egen regi. Det er også innført nye modeller for brukeroppfølging som jeg forventer vil gi bedre resultater.

I departementets tildelingsbrev for 2018 til Arbeids- og velferdsetaten er det stilt tydelige krav til rapportering om oppfølgingen av brukerne.

Samlet er målet for brukerne at tettere oppfølging og mer målrettet tiltaksbruk skal redusere tiden som arbeidssøker og øke overgangen til arbeid.

SPØRSMÅL NR. 1443

Innlevert 26. april 2018 av stortingsrepresentant Torhild Bransdal

Besvart 3. mai 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara

Spørsmål:

«Asylsøkere som konverterer, enten før de søker om asyl eller etter, opplever i mange tilfeller ikke å bli trodd. De frykter for sitt liv om de får avslag og blir sendt tilbake til sitt hjemland.

Hvilke prosedyrer har utlendingsforvaltningen i saker hvor søkeren har konvertert, i hvilken grad får søkeren eller andre relevante personer mulighet til å uttale seg om konverteringen, og blir alle søkere som har konvertert innkalt til intervju etter at konverteringen har skjedd, i tilfelle hvorfor ikke?»

Svar:

Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som etter gjeldende lovverk skal vurdere om en asylsøker har et beskyttelsesbehov ved fremtidig retur, også i konvertittsaker. Vurderingen skjer på bakgrunn av

søkerens anførsler og foreliggende landinformasjon om konvertitters situasjon i det aktuelle landet. Konvertitter vil få asyl hvis de står i fare for å bli utsatt for forfølgelse eller andre alvorlige overgrep ved retur.

Når det er søkt om asyl får søkeren et personlig intervju med UDI (asylintervju), hvor søkeren skal opplyse om bakgrunnen for asylsøknaden og hvorfor det foreligger et behov for beskyttelse. Det er også mulig å sende inn tilleggsopplysninger etter intervjuet. Dersom UDI etter en konkret vurdering avslår asylsøknaden, kan avslaget påklages til UNE. I klageomgangen har klageren rett til fritt rettsråd uten behovsprøving (advokat). I klagen kan det redegjøres for hvorfor klageren mener avslaget er feil. Det kan også senere sendes inn skriftlige tilleggsopplysninger hvis det er behov for det.

Hvis klage er fremsatt, vurderer først UDI om det er grunn til å omgjøre eget vedtak. Hvis UDI ikke finner

grunn til omgjøring, oversendes klagen til UNE for behandling.

Saksbehandlingsreglene i UNE fremgår av utlendingssloven og utlendingsforskriften. Når klagen skal avgjøres, må UNE bestemme avgjørelsesform. Saker som ikke byr på vesentlige tvilsspørsmål kan avgjøres av en nemndleder eller av UNEs sekretariat. Det følger av dette at saker som anses å by på vesentlige tvilsspørsmål skal behandles i nemndmøte med eller uten personlig fremmøte fra klageren. Asylsøkere, herunder konvertitter, får derfor ikke alltid tilbud om å møte personlig for nemnda og uttale seg muntlig. Dette forutsetter at UNE mener det foreligger tvilsspørsmål som kan være avgjørende for utfallet i saken, og at det derfor er behov for å snakke med klageren direkte.

Troverdighet er et sentralt og til dels vanskelig spørsmål i alle asylsaker. Det er dessverre slik at noen snakker usant eller holder tilbake opplysninger for å få oppholdstillatelse, også konvertitter. UDI og UNE har tilgang til alle opplysninger i utlendingssaken og dermed bedre forutsetninger enn prester, geistlige miljøer, støttegrupper mv. for å vurdere troverdighet etter en helhetsvurdering av alle forhold. Eventuelle uttalelser fra prester, biskoper, pastorer, menigheter mv. blir vektlagt. Noen

ganger får slike uttalelser avgjørende vekt – andre ganger ikke.

Regjeringen Solberg har iverksatt en rekke tiltak for å styrke utlendingsmyndighetenes saksbehandling i konvertittsaker. I 2016 instruerte Justis- og beredskapsdepartementet UNE om adgangen til å møte i nemndmøte og avgi uttalelse i konvertittsaker som gjelder troverdighet, slik at klageren i større grad skulle få mulighet til å ha med seg «andre» enn kun advokaten.

Videre instruerte departementet UNE i 2017 om å opprette et ressursutvalg for konvertittsaker. Utvalget skal bestå av ressurspersoner med særlig kunnskap om konverteringss spørsmål innenfor én eller flere trosretninger/livssyn, og det skal være en ressurs for beslutningstakerne i UNE og på denne måten bidra til å styrke saksbehandlingen.

Avslutningsvis nevner jeg at utlendingsmyndighetene har god dialog med kristne trossamfunn og organisasjoner, herunder et årlig høynivå-kontaktmøte med Den norske kirke og andre sentrale frikirkelige trossamfunn og organisasjoner, samt separate dialogmøter med sentrale menigheter og trossamfunn. Utlendingsmyndighetene inviterer også jevnlig fagpersoner til å holde kurs/foredrag for saksbehandlere og beslutningstakere.

SPØRSMÅL NR. 1444

Innlevert 26. april 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 3. mai 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara

Spørsmål:

«Stortinget har tidligere vedtatt at regjeringen skal iverksette tiltak for å styrke de ideelle og kommunale driftsoperatørenes andel i asylmottaksdrift. Som følge av den dramatiske nedbyggingen har mange mottaksoperatører falt fra, og flere står i fare for å trekke seg.

Hvordan følges vedtak fra Stortinget i Innst. 479 (S (2016-2017) om opprettelse og nedleggelse av asylmottak, og hvordan vurderer statsråden muligheten for å opprettholde beredskap og tredeling av driftsoperatører ved svært lavt asylmottaksvolum?»

Svar:

Stortingets vedtak om at regjeringen skal iverksette tiltak for å styrke de ideelle og kommunale driftsoperatørenes andel i asylmottaksdrift og utarbeide kriterier for opprettelse, videreføring og nedlegging av mottak er fulgt opp.

Jeg viser til at Justis- og beredskapsdepartementet har foretatt justeringer i departementets instruks til Utlendingsdirektoratet (UDI) om innkvartering av asylsøkere (GI-13/2017) i tråd med Stortingets føringer. Nytt punkt 2.4. om mottakssystemets sammensetning i instruksjonen lyder:

«Det er en ønskelig at ulike typer driftsoperatører er representert på mottaksmarkedet. Både private, kommunale og ideelle driftsoperatører har ulike komparative fortrinn. For å utnytte disse fortrinnene skal UDI tilstrebe en god og hensiktsmessig balanse mellom kommunale, ideelle og private aktører. Asylmottak bør være lokalisert i hele landet. Hensyn til geografisk spredning og sammensetning av ulike typer driftsoperatører, skal vurderes både ved opprettelse, videreføring og nedlegging av asylmottak».

UDI arbeider kontinuerlig for å sikre at det er en god og hensiktsmessig balanse mellom kommunale, ideelle og private driftsoperatører, i tråd med Stortingets vedtak og departementets føringer. I løpet av 2016, 2017 og så

langt i 2018 har det vært en markant nedskalering av mottakskapasiteten. I denne perioden har UDIs vurderinger av hvilke mottak som skal avvikles ført til en styrkning av den samlede posisjonen til ideelle og kommunale aktører. Ved utgangen av 2015 bodde 83 % av mottaksbeboerne i asylmottak driftet av private aktører. Andelen som bodde i mottak driftet av kommuner og ideelle organisasjoner var på henholdsvis 10 % og 7 %. Ved utløpet av mars 2018 hadde andelen som bodde i mottak driftet av kommuner og ideelle organisasjoner økt til henholdsvis 30 % og 16 %. Andelen som bodde i asylmottak driftet av private aktører operatører er i løpet av den samme perioden blitt redusert til 54 %.

Når den samlede mottakskapasiteten er så lav som nå, har utlendingsmyndighetene et mer begrenset handlingsrom til å håndtere raske økninger i ankomstene. UDI vurderer derfor til enhver tid ulike beredskapsløsninger for innkvartering, og har blant annet inngått rammeavtaler for bruk av skip og floteller. Videre er akuttinnkvartering, slik det ble benyttet høsten 2015, i praksis et fleksibelt beredskapstiltak. I tillegg gir også Ankomstsenter Østfold beredskap i den innledende fasen, og representerer en beredskapsløsning som er raskt skalerbar.

Det er også viktig å ha et velfungerende mottaksmarked, som er i stand til å absorbere etterspørselen etter mottaksplasser når behov oppstår.

SPØRSMÅL NR. 1445

Innlevert 26. april 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 8. mai 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Barnehagelovens paragraf 14 a sier: «Barnehagen kan ha et rimelig årsresultat.»

Mener regjeringens det er å anse som «rimelig» at et selskap kan hente ut 926,4 millioner fra barnehagene til andre formål og at Trygge Barnehager AS dermed handler innenfor lovverkets intensjoner?»

Begrunnelse:

I Aftenposten 24. april kunne vi lese at eierne av selskapet Trygge Barnehager AS har hentet ut til sammen 926,4 millioner kroner og investert i andre prosjekter. Mer enn 4 av 5 kroner av private barnehagers inntekter er offentlig støtte.

Svar:

Spørsmålsstilleren viser til saken om Trygge Barnehager som har vært omtalt i Aftenposten. Departementet har ikke gjennomgått Aftenpostens påstander og kan ikke kommentere denne konkrete saken. Samtidig er vi kjent med at det har vært en utvikling i barnehagesektoren de senere årene, i retning av at flere private barnehager er en del av større konsern med komplekse strukturer. Barnehageloven fastslår et hovedprinsipp om at offentlige tilskudd og foreldrebetaling skal komme barna i barnehagen til gode. Dette prinsippet innebærer at barnehagen «kan ha et rimelig årsresultat». Dette i motsetning til for eksempel friskoleloven, der kravet om at offentlige tilskudd og

foreldrebetaling skal komme elevene til gode, innebærer et utbytteforbud. Også her er det mulig å gå med et rimelig overskudd, men overskuddet må tilbakeføres til skolen. Formuleringen om at den private barnehagen kan ha et «rimelig årsresultat» innebærer ikke at kommunen skal foreta en konkret vurdering av om barnehagens økonomiske overskudd framstår som rimelig. Av barnehageloven § 14a første ledd, tredje punktum fremgår det at tre vilkår må være oppfylt for at overskuddet er å anse som rimelig. Vilklarene innebærer at barnehagen kun skal benytte offentlige tilskudd og foreldrebetaling til kostnader som direkte vedrører godkjent drift, at transaksjoner med nærstående skal være basert på markedsmessige vilkår og at barnehagen ikke kan ha vesentlig lavere personalkostnad per heltidsplass enn det som er vanlig i tilsvarende kommunale barnehager. Dersom barnehagen har benyttet disse midlene i tråd med vilklarene, skal et eventuelt overskudd anses som rimelig, uavhengig av størrelsen på overskuddet. Tilskuddet til private barnehager baseres på kommunens kostnader til barnehager i samme kommune. Når vi får fastsatt en bemanningsnorm og en skjerpet pedagognorm, vil det legges strenge føringer for barnehagenes bruk av tilskuddet. Samtidig har de private barnehagene behov for å gå med noe overskudd for å ha noe kapital til investeringer og håndtere variasjon i tilskuddet. Det er opp til barnehageeier hvordan et eventuelt overskudd skal disponeres. Overskuddet kan for eksempel tas ut som et utbytte, eller tilbakeføres til virksomheten og akkumuleres over tid med renter. Barnehageloven regulerer

ikke hvordan tilbakeførte overskudd skal forvaltes. Blant annet på bakgrunn av den nevnte utviklingen i sektoren, har Kunnskapsdepartementet satt i gang en gjennomgang av regelverket for de private barnehagene. I dette arbeidet skal departementet blant annet se nærmere på regelverket om finansiering av private barnehager, bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling og innretningen av det økonomiske tilsynet. Dette vil skje i tett dialog med sektoren. For å gjøre en god vurdering, trenger vi mer kunnskap om årsakene til at noen barnehageeiere kan ta store verdier ut av driften, mens andre barnehageeiere driver med underskudd. En viktig del av arbeidet er derfor å utvide og oppdatere kunnskapsgrunnlaget vårt. Vi har blant annet satt ut et oppdrag for å kartlegge markedssvikter og lønnsomhet i barnehagesektoren. I tillegg har vi satt ut et oppdrag for å kartlegge hvilken betydning tilskuddsmodellens utforming har for mulighetene til å gå

med overskudd i private barnehager. Vi vil motta disse rapportene i løpet av mai. Regjeringen ønsker å ivareta mangfoldet av små og store barnehager, ulike eierstrukturer og barnehager med ulike profiler. Dette er også et mål vi har satt i Jeløya-plattformen. Private barnehager sikrer valgfrihet for foreldre, bidrar til mangfold i tilbudet og har vært helt avgjørende for å nå det tverrpolitiske målet om full barnehagedekning. Nettopp fordi vi ønsker mangfold i barnehagesektoren, må vi ha et system som er transparent og der bruken av offentlige midler har legitimitet. Det betyr også å sikre at profitten som tas ut fra private barnehager ikke er urimelig høy. De private barnehagene får om lag 20 mrd. kroner i offentlige bevilgninger per år. I tillegg kommer foreldrebetaling på 3,4 mrd. kroner. Vi må derfor ha et velfungerende regelverk for bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling, og et tilsynssystem som sikrer legitimitet.

SPØRSMÅL NR. 1446

Innlevert 26. april 2018 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 4. mai 2018 av kulturminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

«Funnet av bevart tredekke fra middelalderens Bispeallmenning under arbeidene med Follobanen reiser viktige spørsmål om hvordan middelalder-Oslo formidles til publikum. NOU 1991:31 konkluderte med at det bør etableres et middelaldermuseum i Gamlebyen – og lokomotivverkstedet i Bispegata 16 ble pekt ut som egnede lokaler.

Vil statsråden bidra til å etablere et middelaldermuseum i Gamlebyen og på den måten styrke formidlingen av Oslos middelalderhistorie?»

Svar:

Representanten viser til NOU 1991:31 Oslo Middelaldermuseum. Det har skjedd mye både i museumssektoren som helhet og i Oslo siden 1991. Kulturhistorisk museum arbeidet over flere år grundig med planer om en ny formidlingsarena i Gamlebyen, men den endelige konklusjonen ble at det skal bygges et nytt vikingtidsmuseum på Bygdøy, og at øvrig formidling skal være på Tullinløkka. Planene om et eget museum i Gamlebyen ble dermed lagt til side.

Funnmaterialet fra Oslos middelalder forvaltes etter kulturminneloven av Kulturhistorisk museum som er

underlagt Universitetet i Oslo. Ansvar for bevaring og ivaretagelse av de faste kulturminnene tilligger kulturminnemyndighetene ved Riksantikvaren underlagt KLD.

SPØRSMÅL NR. 1447**Innlevert 26. april 2018 av stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud****Besvart 7. mai 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Kan ministeren redegjøre for hvor mange private barnevernsinstitusjoner som har tatt i bruk medleverordningen, hvilke typer som finnes og hvor mange av disse som er avtalt mellom partene og i henhold til tariffavtaler?»

Svar:

Forskrift av 24. juni 2005 nr. 686 om arbeidstid i institusjoner som har medleverordninger (medleverforskriften) kan være hjemmelsgrunnlag for arbeidstidsordninger som fraviker fra de alminnelige arbeidstidsbestemmelsene i arbeidsmiljøloven. I forskriftens § 1 første ledd heter det at: "...forskriften gjelder arbeid ved institusjoner hvor det er nødvendig at arbeidstaker oppholder seg i lengre sammenhengende perioder, for å ivareta institusjonens særlige omsorgs- eller behandlingsoppgaver (medleverordninger) for personer med rus- eller atferdsproblemer, barn plassert i barneverninstitusjoner, personer med utviklingshemming, enslige mindreårige flyktninger som bosettes i kommunene og enslige mindreårige asylsøkere, jf. lov om barneverntjenester § 5A-1".

Forskriften gir anledning til å avtale arbeidstid og hviletid innenfor de rammene forskriften setter. Departementet har innhentet informasjon om bruk av medleverturnus fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Di-

rektoratet poengterer at det knytter seg usikkerhet til grunnlaget for tallene som gjengis nedenfor. Ulike avdelinger ved de samme barnevernsinstitusjonene har til dels ulike målgrupper, og derfor oppgis tall for institusjonssavdelinger i stedet for institusjoner.

Svarene på de konkrete spørsmålene fra stortingsrepresentanten er følgende:

- a) Forskjellige medleverordninger kan grupperes på ulikt vis, f.eks. slik:
 - 1) 3 døgn arbeid - 7 dager fri - 4 døgn arbeid - 7 dager fri (3-7-4-7)
 - 2) 3 døgn arbeid - 7 dager fri - 4 døgn arbeid - 7 dager fri (3-7-4-7, men med ekstra nattevakter).
 - 3) Lengre turnus etter avtale (kollektivturnus, kjennetegnet av at arbeidstakeren bor i perioder på institusjonen)
 - 4) Blandingsturnuser
- b) Bufetat har godkjent til sammen 321 institusjonssavdelinger i private barnevernsinstitusjoner som har tatt medleverordninger i bruk. Av disse har 264 en turnus av typen 3-7-4-7. De 57 andre institusjonssavdelingene har andre typer turnus.
- c) Det finnes p.t. ingen oversikt over inngåtte tariffavtaler om medleverturnus.

SPØRSMÅL NR. 1448**Innlevert 26. april 2018 av stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen****Besvart 4. mai 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Det er bred enighet om at flere kliniske studier kan gi flere pasienter tilgang på viktig medisin, og det er mål om at disse derfor bør økes. Likevel har antall pasienter i industrifinansierte kliniske studier i Norge gått kraftig ned de siste årene. I 2003 deltok 16 000 norske pasienter i industri-finansierte kliniske studier. Tilsvarende tall for 2016 var 5 000.

Hva vil ministeren gjøre for å øke antall kliniske studier i Norge?»

Begrunnelse:

Kliniske studier av legemidler er utprøvinger med det formål å svare på vitenskapelige problemstillinger om et legemiddels sikkerhet og effekt hos mennesker. Først og fremst handler det om å finne en bedre måte å forebygge eller behandle sykdom på. Kliniske studier og klinisk utprøving av nye behandlingsformer er i stor grad finansiert av legemiddelindustrien i Norge: Industrien sto bak 62 % av alle kliniske studier som ble igangsatt i 2016. Slike industrifinansierte kliniske studier med legemidler handler

om å dokumentere nye legemidlers effektivitet, sikkerhet og kvalitet. En klinisk studie har isolert sett stor betydning for det legemiddelselskap som finansierer studien da den er et viktig ledd på veien fra forskning og utvikling til å få legemiddelet ut på markedet, hvilket i sin tur genererer inntekter som kan finansiere utviklingskostnadene. Kliniske studier genererer imidlertid også mange positive effekter i det land hvor studiene finner sted.

En rapport fra Menon utført på oppdrag fra Legemiddelindustrien (LMI) og medlemsbedriftene viser at kliniske studier fremfor alt skaper verdier gjennom fem kanaler: økt behandlingskvalitet, økt kapasitet i helsevesenet, styrket næringslivsutvikling og forskning, økt sysselsetting og verdiskaping, samt besparelser for det offentlige.

Analysen viser også at pasienter som deltar i industrifinansierte studier får behandling av høyere kvalitet: For det første får pasientene tilgang på ny og ofte bedre behandling før den kommer ut på markedet – i gjennomsnitt ca. 6 år. For det andre får pasientene bedre behandling i form av tettere oppfølging, med flere og lengre konsultasjoner. Rapporten finner at pasientkonsultasjoner under en klinisk studie i gjennomsnitt er 22 minutter lenger enn pasient-konsultasjoner under standard behandling innenfor samme terapiområde. I tillegg mottar pasientene som deltar i kliniske studier om lag tre ganger så mange konsultasjoner.

Gitt disse positive effektene for pasienter og samfunn er det beklagelig at stadig færre pasienter i Norge får muligheten til å delta i kliniske studier: gjennomgang av data viser at antall pasienter i industrifinansierte kliniske studier i Norge har gått kraftig ned de siste årene. I 2003 deltok 16 000 norske pasienter i industri-finansierte kliniske studier. Tilsvarende tall for 2016 var 5 000.

Svar:

Deltakelse i kliniske studier er et gode for pasientene, fordi det gir tidlig tilgang til nye behandlingsmetoder og mange pasienter ønsker også å delta i kliniske studier. I tillegg bidrar kliniske studier til å forbedre kvalitet og pasientsikkerhet. Denne regjeringen har styrket finansieringsmulighetene for forskerinitierte kliniske studier.

Regjeringen har fulgt opp tiltakene i legemiddelmeldingen, herunder etablert et nytt program for klinisk behandlingsforskning i regi av alle de regionale helseforetakene. Programmet finansierer nasjonale kliniske studier, slik at pasienter i hele landet får likeverdig mulighet til å delta i disse studiene. De kliniske miljøene kan også søkes om forskningsmidler til klinisk forskning gjennom regionale forskningsmidler og gjennom programmet God og treffsikker diagnostikk, behandling og rehabilitering (BEHANDLING) i Norges forskningsråd.

Som representanten Jacobsen påpeker har antallet industrifinansierte kliniske studier gått ned. Jeg deler representantens syn på at dette er uheldig. Både legemi-

ddelindustrien og andre næringslivsaktører trenger dokumentasjon på at produktene deres er trygge og virkningsfulle. Det er viktig for meg at vi legger bedre til rette for dette i Norge, slik at det blir attraktivt å utvikle nye produkter i Norge, og at norske pasienter får tidlig tilgang til nye lovende behandlingsformer.

I oppdragsbrevet til de regionale helseforetakene har vi satt som mål å øke både antallet offentlig initierte kliniske studier og studier initiert av næringslivet. Det skal legges til rette for økt samarbeid med næringslivet, bl.a. gjennom tilrettelegging av infrastruktur for uttesting av medisinsk-teknisk utstyr og for industrifinansierte kliniske studier.

De regionale helseforetakene har de siste årene styrket infrastrukturen for kliniske studier. Det er bygget opp nye tidlig faseenheter, og kliniske utprøvningsenheter i de fire helseregionene er styrket. NorCRIN har status som nasjonal forskningsinfrastruktur, med hovedmål om å styrke og forenkle samarbeid innen alle kategorier av klinisk forskning i Norge, også industrifinansierte studier. Industrien er invitert inn i NorCRIN-samarbeidet. Fra i år er også NorPedMed, det kliniske forskningsnettverket med base i Nasjonalt kompetansenettverk for legemidler til barn med i samarbeidet.

Jeg har i år gitt de regionale helseforetakene i oppdrag å gjennomføre en prøverapportering på antall pasienter som deltar i kliniske behandlingsstudier i helseforetakene. Dette vil gi oss bedre informasjon om deltakelsen i kliniske studier, og siden rapporteringen baserer seg på databasen for slike studier som kom på plass i desember 2016, kan det også koples på annen informasjon om studiene. Dette blir et viktig verktøy for å følge med på denne aktiviteten. Helse- og omsorgsdepartementet vil basert på prøverapporteringen vurdere om det skal knyttes finansielle insentiver til indikatoren.

Jeg er glad for representanten Jacobsens engasjement for de industrifinansierte kliniske studiene. Denne regjeringen har gjort mye for å styrke kapasiteten til å gjennomføre kliniske studier i helseforetakene. Vi ønsker også å legge bedre til rette for at industrien gjennomfører studier i norske sykehus. Næringsministeren og jeg vil derfor vie plass til dette når vi legger fram stortingsmeldingen om helsenæringen neste år. Vi omtaler også i regjeringssplattform at vil legge frem en handlingsplan for kliniske studier i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1449**Innlevert 26. april 2018 av stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen****Besvart 8. mai 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Regjeringen har nylig lansert en egen kreftstrategi. Mangel på et eget strålesenter gjør at kreftpasientene i Østfold har en dårligere prognose enn andre og sykehuset i Østfold har flere ganger pekt på behovet for et eget strålesenter.

Vil regjeringen følge opp kreftstrategien med å bidra til å få etablert et eget strålesenter i Østfold?»

Begrunnelse:

Hvert år rammes flere tusen av kreft. Bare i 2015 var det 32 592 nye krefttilfeller. Mange av disse pasientene vil i løpet av sykdomsforløpet få strålebehandling. I dag er det ikke stråletilbud i Østfold. Det medfører at pasienter i tillegg til å måtte håndtere den belastningen det er å få en kreftdiagnose, må gjennom krevende hverdager med unødvendig pendling til Oslo Universitetssykehus

Basert på økt kreftinsidens og befolkningsframskrivinger er det tydeliggjort et behov for å øke stråleterapikapasiteten i Norge. For å sikre pasienter som trenger stråleterapi et likeverdig tilbud og bedre tilgjengelighet til behandlingen, er det ønskelig at det etableres nye stråleterapienheter i en del områder som i dag ikke har dette tilbudet. Forrige uke la helseministeren fram den nye kreftstrategien som skal gjøre Norge til et foregangsland kreftbehandling. Kreftstrategien lanseres samtidig som sykehus over hele landet varsler om kutt og må utsette investeringer i strålekapasitet, utstyr til bedre bildediagnostikk. Muligheter for god bildediagnostikk og stråling er avgjørende for bedre kreftbehandling. Det er derfor behov for nye strålesenter, ikke minst i Østfold. Dette er viktig for følge opp målsettingene i kreftstrategien om tidlig og presis diagnostikk og mindre senskader.

Svar:

Helse Sør-Øst RHF oppgir at likeverdig behandlingstilbud til pasientene er hovedkriterium for all regional planlegging av nye spesialisthelsetjenestetilbud i Helse Sør-Øst.

Oppfølging av stråleterapikapasiteten i Helse Sør-Øst og etablering av nye stråleterapienheter i sykehusområder som ikke har eget strålebehandlingstilbud i dag ble styrebehandlet i Helse Sør-Øst RHF 21. april 2016 (styresak 30-2016), der styret legger til grunn følgende prioriterte rekkefølge for fremtidig utbygging av nye stråleenheter i Helse Sør-Øst:

- a. Sykehusområdet Vestfold-Telemark
- b. Akershus sykehusområde

- c. Vestre Viken sykehusområde
- d. Østfold sykehusområde

Helse Sør-Øst viser til at økt kreftinsidens og befolkningsframskrivinger har tydeliggjort et behov for å øke stråleterapikapasiteten i regionen. For å sikre pasienter som trenger stråleterapi et likeverdig tilbud og bedre tilgjengelighet til behandlingen, ønsker Helse Sør-Øst å etablere nye stråleterapienheter i de sykehusområder som i dag ikke har dette tilbudet. Stråleterapi er høyspesialisert behandling som krever særskilt kompetanse og har høye kostnader knyttet til både investering og drift.

Den aktuelle styresaken fra 2016 gir en oppsummering av utredningsarbeid og prosesser som har vært gjennomført for å avklare det regionale utbyggingsbehovet (2014-rapport) av stråleterapi og regional prioritering i form av rekkefølge for videre utbygging i sykehusområdene. Investeringsprosjektene som følger av denne utbyggingsplanen vil bli behandlet som en del av rulleringen av økonomisk langtidsplan.

Helse Sør-Øst opplyser at det regionale utbyggingsbehovet av stråleterapi på ny ble vurdert i juni 2017 av en regional arbeidsgruppe ledet av Oslo universitetssykehus HF, som viser utbyggingsbehovet totalt og for det enkelte sykehusområde fram mot 2032. Estimatet for regionalt kapasitetsbehov for stråleterapi i 2027 ligger 20 % under estimatet fra 2014-utredningen. Dette er hovedsakelig forårsaket av to forhold: endret fraksjoneringsmønster og antatt produksjonsøkning pr. maskinenhet, med omtrent like stor effekt fra begge.

Estimatet for maskinbehovet i 2032 (og 2042) forutsetter at de enkelte sykehusområdene har full dekning av kapasitetsbehovet i eget opptaksområde, og innebærer en gradvis nedtrapping av kapasiteten i Oslo universitetssykehus HF etter hvert som nye senter kommer i drift.

Helse Sør-Øst oppgir videre: "Vurdert ut fra befolkningstetthet, kommunikasjonsmessige forhold og størrelse og robusthet prioriteres tidsmessig utbygging i Sykehusområdet Vestfold-Telemark. Dette da populasjonen i Vestfold-Telemark er større enn i Østfold. Videre er avstanden til Oslo for en stor andel av innbyggerne i Vestfold-Telemark lengre enn i Østfold og Vestre Viken sykehusområder. I sine høringsuttalelser knyttet til styresak 30-2106 opplyser Vestre Viken HF og Sykehuset Østfold HF at de har innledet planarbeid med tanke på stråleterapi-utbygging. Helseforetakene har nylig utarbeidet utviklingsplaner og etablering av et kreftsentrum med stråleterapi er beskrevet i utviklingsplanen for Sykehuset Østfold HF."

Jeg er opptatt av at kreftomsorgen skal bli bedre. Helse Sør-Øst sine planer om etablering av stråleterapienheter

i sykehusområder som ikke har slik behandling i dag vil bidra til dette.

SPØRSMÅL NR. 1450

Innlevert 27. april 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 2. mai 2018 av kulturminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

«Mediemangfold er viktig for gode offentlige ordskifter, for at saker blir godt opplyst, og for identitet og demokrati. TV2 har bidratt til at Norge har den beste allmennkringkastingen. TV2 har også bidratt til å skape nye innovative virksomheter som Storm AS og Vizrt AS. TV2 har vært pådriveren for kunnskaps- og næringsparken Media City Bergen. TV2 har nå vært uten avtale i ett år og fire måneder. Utlysingsvilkårene var avtalt med ESA i forkant.

Hva gjør statsråden for å sikre fremdrift, slik at TV2 får økt forutsigbarhet?»

Svar:

Jeg er glad for at TV 2 har søkt på kunngjøringen, slik at vi kan sikre en kringkaster utenfor Oslo-regionen som kan bidra til mediemangfoldet og være et alternativ til NRK.

For å avklare at kunngjøringens krav til lokalisering blir oppfylt og at TV 2 har et regnskapsmessig skille i samsvar med statsstøttereglene, har departementet funnet det nødvendig å be TV 2 om å avklare en del forhold i søknaden. Dialogen mellom TV 2 og departementet om disse spørsmålene er god og konstruktiv.

Jeg vil samtidig understreke at denne saken er et nybrottsarbeid, og at det er et behov for å gjøre et grundig arbeid på flere områder, bl.a. knyttet til TV 2s regnskapsmessige skille mellom allmennkringkastingsvirksomheten (som skal støttes med offentlige midler) og annen virksomhet (som faller utenfor oppdraget). Dersom vi trår feil her, risikerer vi i verste fall at støtten kan bli kjent ulovlig. Jeg ber derfor om forståelse for at dette arbeidet er tidkrevende. Departementet fortsetter arbeidet med søknadsbehandlingen, med sikte på at et vedtak kan treffes så raskt som mulig.

SPØRSMÅL NR. 1451

Innlevert 27. april 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 7. mai 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Kan statsråden gi en oversikt over hvor mange barn i barnevernets omsorg, og for unge opp til 23 år som har vært i barnevernets omsorg eller ettervern, som er i aktiv rus, samt en oversikt over hvor mange barn som har dødd i barnevernets omsorg, og hvor mange tidligere barnev-

ernsbarn som har dødd før de fylte 23 år, hvert år de siste 15 årene, hva er regnet som årsak til disse dødsfallene, hvor mange er overdoser og hvordan er tilsvarende tall for rus- og dødsfall i den øvrige befolkningen 0-25 år?»

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at barn og unge i barnevernets omsorg skal møtes med kjærlighet og ivaretas med utgangspunkt i deres individuelle behov. Barn og unge i barnevernet bærer på erfaringer som preger både deres somatiske og psykiske helse. Mange av ungdommene i barnevernet med alvorlige rusproblemer tilbys opphold i Bufetats LBR institusjoner (Læringsbasert rusbehandling) og i ruskollektiver. Også blant barn og unge i barnevernet som med andre utfordringer, forekommer det misbruk av rusmidler. Det er der rusproblemet er den dominerende utfordringen, en plassering i et ruskollektiv eller LBR-institusjon er mest aktuelt.

Omfang av rusmisbruk blant barn i barnevernet

Tall for landet, utenom Oslo, viser at det i perioden 2012-2018 har vært plassert 468 ungdommer med rusproblematikk på institusjon. En ungdom som blir plassert i en slik institusjon, kan også ha andre former for atferdsvansker, for eksempel kriminalitet. Det primære formålet med institusjonsoppholdet er likevel å behandle rusavhengigheten.

468 ungdommer hadde 605 tiltak i perioden 2012-2018. Tiltakene/plasseringer (tiltak start per år) fordeler seg slik:

2012: 12
2013: 97
2014: 134
2015: 109
2016: 114
2017: 98
2018: 41

Økningen fra 2012 til 2014 skyldes en ny funksjonsinndeling som ble gjennomført i 2014. Fra 2014 og utover er tallene sammenlignbare (kilde: Birk, fagsystemet i statlig barnevern). I halvparten av disse tiltakene var rusmisbruk hovedårsak til plassering. Dette gjelder også for tiltakene i 2018. Det er ikke registrert dødsfall som årsak til noen av disse ungdommenes utskrivning fra tiltaket. Nedenfor gjengis Statistisk sentralbyrås statistikk over antall meldinger og avsluttede undersøkelser knyttet til barns rusmisbruk, og nye tilfeller av barn med barnevernstiltak i løpet av året som er knyttet til barnets rusmisbruk:

Meldinger i løpet av året som omhandler barnets rusmisbruk				
	2013	2014	2015	2016
Meldinger knyttet til barnets rusmisbruk	890	1451	1212	1252
Meldinger knyttet til barnets rusmisbruk, som gikk til undersøkelse	846	971	811	927

Barn og unge 0-22 år

Kilde: SSB Tabell 10674

Undersøkelser avsluttet i løpet av året, som omhandler barnets rusmisbruk				
	2013	2014	2015	2016
Undersøkelser konkludert i alt, om barnets rusmisbruk	202	182	139	127
Barnevernstjenesten gjør vedtak om tiltak, om barnets rusmisbruk	183	165	128	121

Barn og unge 0-22 år

Kilde: SSB Tabell 10782

Nye tilfeller av barn med barnevernstiltak i løpet av året knyttet til barnets rusmisbruk				
	2013	2014	2015	2016
Barnets rusmisbruk	222	211	200	159

Barn og unge 0-22 år

Kilde: SSB Tabell 10663

Dødsfall og dødsårsaker blant barn i barnevernet

Det finnes ikke oppdatert statistikk om dødsfall og dødsårsaker for tidligere eller nåværende barn i barnevernets omsorg. NOVAs longitudinelle studie Barnevern i Norge 1990-2010 vurderer antall dødsfall i barnevernsutvalget opp mot et sammenlikningsutvalg. Her fremkommer det at dødsfall per 1000 i barnevernsutvalget var på

19,84, mens det var 7,04 i sammenlikningsutvalget. Studien tar også for seg hovedgrupper av dødsårsaker, og de finner en høyere andel dødsfall i barnevernsutvalget knyttet til blant annet rusmisbruk/sinnslidelser. I tabellen nedenfor gjengis dødsfall sortert på viktige grupper av dødsårsaker i barnevernsgruppen og sammenlikningsutvalget (født i 1991 eller tidligere):

Dødsårsak	Barneverns- utvalget (n=83 750)	Sammenlik- ningsutvalget (n=95 051)
Antall døde 1990–2009 i utvalget	1 662	669
Dødsfall per 1 000 i utvalget	19,84	7,04
Grupperte dødsårsaker		
Selv mord	2,81	0,58
Rusmisbruk/sinnslidelser	2,34	0,11
Transportulykker	2,33	1,09
Forgiftninger	1,39	0,19
Sykdommer i nervesystemet	0,96	0,27
Svulster (hovedsakelig kreft)	0,81	0,42
Sykdommer i sirkulasjonsorganene (hjerteinfarkt, hjerneslag mv)	0,59	0,11
Symptomer, ubestemt årsak	0,54	0,54
ICD9 580–779 (og tilsvarende diagnoser i ICD10)	0,42	0,16
Drap, senfølger av overfall	0,27	0,01
Andre dødsårsaker	7,40	3,57

Kilde: Nova *Barnevern i Norge 1990-2010* s. 174

Pågående studier

Dagens barnevernsstatistikk er basert på tverrsnittsmålinger som viser barn med tiltak i løpet av ett år. Målingene viser ikke hvorvidt barna har mottatt tiltak tidligere i livet, og sier heller ikke noe om sammenhengen med skole og utdanning, arbeidsliv, helse eller andre aspekter av et livsløp. NOVA utarbeidet et datasett som belyser disse sammenhengene i forbindelse med sin longitudinelle studie av barnevern i Norge. For å utvikle barnevernsstatistikken ytterligere, slik at det er mulig å få en longitudinell tilnærming til dataene med bredere koblingsmuligheter, planlegger Bufdir og SSB et prosjekt om en "forløpsdatabase". Denne vil kunne gi ny og relevant kunnskap som vil være nyttig både for forskning og forvaltning gjennom utvikling av statistikk og indikatorer. Bufdir vil i løpet av 2018 lyse ut FoU-oppgaven "Barn og familier i barnevernet – en registerstudie". Studien vil benytte registre som er sentrale i barnevernssammenheng, inkludert helseregistre. Det er også ønsket at den inkluderer hele barnepopulasjonen som har mottatt barnevernstiltak fra 1990 til 2017. I tillegg er det allerede igangsatt en undersøkelse om bruk av medisiner og rus i

barnevernsinstitusjoner. Denne er planlagt ferdigstilt i løpet av inneværende år.

Forekomst av rusmisbruk og dødsfall i den øvrige befolkningen (0-25 år)

Vi har ingen statistiske opplysninger om forekomst av rusproblemer eller avhengighet blant barn og unge, men de siste årene har det vært en utvikling der stadig færre unge bruker ulike former for rusmidler, og der færre involverer seg i vold og kriminalitet (Ungdata 2017). Selvrapporterte data viser at det har vært en nedgang i antall unge (15-16 år) som oppgir å ha drukket alkohol siste 30 dager, fra 36 % i 2011 til 24% i 2015 (ESPAD 2015).

Befolkningsundersøkelsene om rusmidler og tobakk i aldersgruppen 16-79 år, viser stabile tall i bruken av alkohol fra 2013 til 2016. Det beregnede gjennomsnittlige alkoholforbruket er imidlertid størst i aldersgruppen 16-24 år. Andelen 15-16 åringer som oppgir å ha brukt cannabis siste 30 dager var i 2015 på 2 %. I aldersgruppen 16-64 år er det de siste to-tre årene omkring 4 % som oppga bruk i løpet av siste 12 måneder, og i underkant av 2 % i løpet av siste fire uker. Bruken av andre illegale rusmidler har i

perioden 1995-2015 vært omkring 1 % blant norske 15-16 åringer (noen gangs bruk) mens den var 5 % blant 15-16 åringer i Europa. I 2015 rapporterte 4 % av 15-16 åringer i Europa at de noen gang hadde brukt nye psykoaktive stoffer (for eksempel syntetisk cannabis). Tilsvarende tall for Norge var 1 %.

BrakerPlan kartla (for første gang) i 2016 ungdom under 18 år. I alt er det registrert 410 personer under 18 år i kommunene som mottar tjenester begrunnet i rusproblematikk. Samdata viser at det i 2017 var 195 pasienter under 18 år som mottok tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB). Pasienter under 18 år har sitt hovedtilbud i

psykisk helsevern for barn og unge.

Gjennomsnittsalderen til de som dør som følge av overdoser, har økt jevnt fra 36 år i 2006 til 44 år i 2016. I 2016 var gjennomsnittsalderen for avdøde menn 42 år og for avdøde kvinner 49 år. Det var i alt 15 narkotikautløste dødsfall i aldersgruppen 15-24 år ifølge tall fra Folkehelseinstituttet. Det er nå så få dødsfall i aldersgruppen under 20 år at Dødsårsaksregisteret ikke lenger kan dele opp aldersgruppen 15-24 år i to (15-19 år og 20-24 år). Også innenfor alkoholutløste dødsfall er det ifølge Folkehelseinstituttet svært få unge.

SPØRSMÅL NR. 1452

Innlevert 27. april 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 7. mai 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Mener statsråden at traumebevisst behandlingspraksis, slik Vestlundveien i Bergen og flere andre barnevernstiltak har praktisert, innebærer faglig dokumentert behandling for rusavhengighet og dersom statsråden mener metoden ikke er tilstrekkelig som behandling av rusavhengighet, hvilket behandlingstilbud mener statsråden barn og unge under barnevernets omsorg skal ha tilgang på når de er rusavhengige?»

Begrunnelse:

I en lengre artikkel i Dagbladet Magasinet 14.04.2018 omtales tre jenter som i følge artikkelen skal ha blitt rusavhengige og drevet med aktiv rus og prostitusjon under barnevernets omsorg fra før de fylte 16 år. I følge artikkelen skal dette ha foregått mens barna bodde på Vestlundveien ungdomssenter, eid og drevet av Bufetat.

Vestlundveien praktiserer traumebevisst behandlingsspraksis, som også skal være en metode som er vanlig å bruke i resten av barnevernet. Av de tre jentene omtalt i artikkelen døde en 18 år gammel i september 2017, oktober samme år døde den andre 17 år gammel og den siste jenta er i følge artikkelen nå 19 år, ikke lengre i barnevernets omsorg og lever som rusavhengig uten bopel.

Spørsmålsstilleren viser til at det i artikkelen stilles spørsmål fra fagpersoner rundt om Vestlundveien har praktisert behandlingsmetoden, traumebevisst behandlingspraksis, rett. Spørsmålene stilles på bakgrunn av informasjon i artikkelen om frie grenser og at aktiv rus og

prostitusjon fikk foregå uten at det ble innført strengere kontroll og rammer. Kritikken av praksis tas med forbehold om at innholdet i artikkelen er korrekt.

Det er uklart om Vestlundveien regnes som et unntak fra regelen, for hvordan traumebevisst behandlingspraksis skal utføres.

Spørsmålsstilleren mener også det er svært viktig at statsråden gjør greie for om traumebevisst behandlingsspraksis slik den praktiseres i norsk barnevern er regnet som godt faglig dokumentert behandling for rusavhengighet og hvilken rusbehandling som tilbys og skal tilbys rusavhengige barn og unge under barnevernets omsorg.

Dersom artikkelen i Dagbladet er korrekt så har ikke disse tre jentene under barnevernets omsorg fått nødvendig helsehjelp og behandling for sin rusavhengighet. Dette er svært alvorlig og spørsmålsstilleren forventer at statsråden gjør det hun kan for å komme til bunns i denne saken og iverksetter nødvendige tiltak for at rusavhengige barn og unge i Norge skal få tilgang til nødvendig faglig dokumentert helsehjelp for å kunne bli rusfrie.

Svar:

I likhet med stortingsrepresentant Toppe, er jeg grunnleggende opptatt av at barn i barnevernet skal ha god omsorg og behandling som møter behovene deres. Mange av dem har opplevd omsorgssvikt, vold og overgrep, og har liten tillit til voksne. Det kan være utfordrende å komme i posisjon til å hjelpe, og til å gi god hjelp. Derfor må ansatte møte barna med forståelse og omsorg, la barna bli hørt og

få medvirke, men samtidig kunne sette grenser og klare rammer når hensynet til barnet tilsier det.

Jeg vil først understreke at traumesensitiv tilnærming ikke er en behandlingsmetode. Traumesensitiv tilnærming handler om hvordan ansatte forstår og møter barn og unge som har vært utsatt for ulike omsorgsbelastninger. Det skal bidra til å bygge trygghet og gode relasjoner til de voksne, og gi barna hjelp til å regulere følelsene sine. Denne tilnærmingen må kombineres med god behandling.

Før det enkelte barn eller ungdom blir tatt inn på en institusjon, blir barnets historie, styrker og utfordringer lagt til grunn for en anbefaling om hvilken institusjon som best møter barnets behov. For å få et behandlingstilbud ved en institusjon som er spesialiserte mot rusbehandling, forutsetter det at rusmiddelmisbruket er kjent og at det er den dominerende utfordringen, slik det ofte vil være ved langvarig og hyppig rusmiddelmisbruk og ved bruk av tyngre stoffer.

Det er primært to typer institusjoner som er spesialiserte på rusbehandling. Den ene typen er de statlige institusjonene som følger en metodikk som heter "Læringsbasert rusbehandling". Dette er et tilbud som er bygget opp med utgangspunkt i kunnskap om hvordan rusmid-

delmisbruk utvikles, opprettholdes og forandres. Den andre typen institusjon er ruskollektivene, hvorav ett er statlig og de resterende er private. Kollektivene baserer seg i hovedsak på gruppetilnærming og medleverskap.

Samtidig er det slik at en stor andel av barna som er i målgruppen for behandling av alvorlige atferdsvansker, også misbruker rusmidler. Institusjonene vil da måtte jobbe med å avdekke omfanget og redusere misbruket. Her arbeider institusjonene ulikt ut fra institusjonens egne metoder og kompetanse, og ut fra planen til det enkelte barn.

Med utgangspunkt i forskning, erfaringsbasert kunnskap og kunnskap fra brukerne, har det siden 2010 vært arbeidet systematisk med å differensiere og spesialisere barnevernsinstitusjonene. Et viktig hensyn er å unngå å blande målgrupper – for eksempel slik at barn og unge som sliter med atferdsproblemer, ikke skal bo sammen med barn som har rusproblemer. Imidlertid kan rusproblemet hos barn med atferdsproblemer noen ganger vise seg å være større enn det man visste om da barnet fikk en institusjonsplass. Det kan også være slik at et rusproblem avdekkes eller oppstår under institusjonsoppholdet. I slike situasjoner må det på ny vurderes hvilket institusjonstilbud som vil være best egnet for barnet.

SPØRSMÅL NR. 1453

Innlevert 27. april 2018 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø

Besvart 7. mai 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«I Aftenposten 7. april stod det at Torbjørn Røe Isaksen hevda at kutt i sjukeløn skapar skilnader. Det er eg heilt samd med han i.

Er finansministeren samd med at kutt i sjukeløn skapar større skilnader?»

Grunngjeving:

Dette spørsmålet stilte eg også til statsråden under spørjetimen, men sjølv etter å ha lese referatet finn eg ikkje kva statsråden meiner.

Spørsmålet går ikkje på om ein vil foreta kutt i sjukelønsordninga, men om statsråden er samd eller usamd i at kutt i sjukeløn skaper større forskjellar.

Svar:

Ordninga med sjukeløn er ei god ordning som det er brei politisk ening om at vi skal ta vare på i Noreg. Hovudformålet med sjukeløn er å sikre inntekt ved sjukdom, ikkje å redusere skilnader. Ordninga med sjukeløn er likevel grunnleggande omfordelende mellom ulike grupper i samfunnet. Sjukeløna omfordeler mellom friske og sjuke arbeidstakarar. Sjukefråvær er ikkje likt fordelt mellom ulike grupper i samfunnet, og eit hypotetisk kutt i sjukeløna vil dermed påverke ulike grupper ulikt. Sjukefråværet er blant anna høgare blant kvinner, personar med låg utdanning og tilsette i offentleg sektor. Samstundes er sjukeløn avgrensa til personar i arbeid, noko som gjer at sjukeløn i mindre grad er retta mot personar med låg inntekt enn andre trygdeordningar. For å redusere det høge sjukefråværet i Noreg vert det lagt ned betydelege ressursar i oppfølging frå NAV og i tilrettelegging på arbeidsplassen. Forsking viser at sjukefråvær har negativ ef-

fekt på framtidig løn og sysselsetting. Langtidssjuefråvær aukar risikoen for overgang til arbeidsavklaringspengar og uføretrygd. Desse ordningane kompenserer 66 prosent av tidligare inntekt. Tiltak for å redusere sjuefråværet vil dermed òg kunne redusere skilnader. Eit hypotetisk kutt i sjukeløna vil skape inntektsskilnader mellom friske og sjuke arbeidstakarar det første året med sjukdom. Dersom ein antar at arbeidstakarar med låg inntekt har høgare

sjuefråvær enn arbeidstakarar med høg inntekt, vil eit kutt auke skilnadene mellom desse to gruppene. Dersom kuttet reduserer sjuefråværet, vil likevel dei økonomiske skilnadene i samfunnet isolert sett kunne bli redusert. Effektane vil avhenge av korleis endringar i sjukelønsordninga vert innretta, og korleis endringane vil påverke sjuefråværet til ulike grupper.

SPØRSMÅL NR. 1454

Innlevert 27. april 2018 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø

Besvart 7. mai 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Det er godt dokumentert at regjeringa har gitt dei største skattekutta til dei rikaste menneska i Norge. I NRK i dag viser ein til at nordmenn som tenar over 10 millionar har sidan 2013 fått eit skattekutt som er hundre ganger større enn dei som tenar mellom 150 000 og 250 000. Skattepolitikken til regjeringa aukar forskjellane i Norge og bidreg også til at forskjellane mellom kvinner og menn aukar.

Korleis er kjønnsbalansen på dei som tenar over 10 mill. og på dei som tenar mellom 150 000 og 250 000?»

Grunngjeving:

Det er gjeve hundre ganger meir i skattekutt for dei rikaste i Norge etter at Regjeringa Solberg overtok. Tala eg viser til kom fram på eit skriftlig spørsmål og svar frå finansministeren frå representanten Kari Elisabeth Kaski. Arbeidspartiet meiner det er sterkt urovekkande at forskjellane i Norge aukar mellom dei som tenar mykje og dei som tenar lite, og at skattekutta kjem til dei rikaste. Korleis skattekutta fordelar seg mellom kvinner og menn vil også vera interessant.

Svar:

For å kunne finansiere eit høgt velferdsnivå i åra framover er det heilt naudsynt å gjere det lønnsamt å starte og utvikle nye verksemdar. Skattesystemet skal fremme vekst og legge til rette for styrka konkurransekraft og at det vert skapt fleire nye lønnsame arbeidsplassar. Regjeringa har difor prioritert skattelettar som stimulerer til arbeid og innsats, og eit lågare skattenivå for å gje meir valfridom til familiane. Det skal lønne seg meir å spare, jobbe og investere. Lågare skattesats på lønn og bedriftsoverskot er

særleg vekstfremmande. Formuesskatten gjer det mindre lønnsamt å spare og svekker privat norsk eigarskap. Difor har vi redusert skattetrykket.

Dei samla skatte- og avgiftsendringane under regjeringa Solberg til og med Nasjonalbudsjettet 2018 summerer seg til om lag 24 mrd. kroner. Departementet kan gje anslag på skatteendringar per person i ulike inntekts- og formuesintervall. Anslaga er basert på Statistisk sentralbyrås (SSB) skattemodell LOTTE-Skatt. Berekningane inkluderer alle endringar i inntekt- og formuesskatten det er mulig å rekne på i modellen.

Det vert vist til svara på spørsmål nr. 1333 og 1332 frå representant Kaski, der det er opplyst om endringane i personskatten som ikkje inngår i berekningane fordi dei ikkje inngår i LOTTE-Skatt. Endringane i selskapsskatten og i avgiftene inngår ikkje i analysen.

Tabell 1 og 2 viser korleis skattekutta har fordelt seg på kvinner og menn frå 2013 til 2017 og for 2018 etter bruttoinntektsintervalla for alle personar 17 år og eldre. Representanten Heggø spør om korleis kjønnsbalansen er i gruppa som tener over 10 mill. kroner og i gruppa som tener mellom 150 000 og 250 000 kroner. Då talet på kvinner i inntektsintervallet over 10 mill. kroner er færre enn SSBs minstegrense for ei enkelt gruppe av personar, er fleire inntektsintervall slått saman. Det er difor i svaret opplyst korleis kjønnsfordelinga er for dei med bruttoinntekt inkl. skattefrie ytingar over 5 mill. kroner.

Tabellane viser fordelinga av skattekutta i kroner fordelt på kvinner og menn. Det er likevel slik at skatten er redusert prosentvis meir i det lågaste inntektsintervallet

enn i det høgste, og prosentvis meir for kvinner enn for menn. I perioden 2013-2017 har kvinnene i det lågaste intervall i gjennomsnitt fått redusert skatten sin med om lag 16 pst. og menn med om lag 12 pst., mens i det høgste av dei to inntektsintervalla har skattereduksjonen vore om lag 5 pst. for kvinner og om lag 3 pst. for menn.

Det er samstundes slik at skattesystemet er individuelt og kjønnsnøytralt innretta. Vi ynskjer ikkje skattemessig forskjellsbehandling mellom kjønna for å korrigera for ulik inntekt og formue før skatt. Det ville ført til at menn og kvinner med same inntekt og formue får ulik inntekt etter skatt.

Tabell 1 Anslått skatt i 2017 og endring i skatt frå 2013 for alle personar som er 17 år og eldre etter bruttoinntekt inkludert skattefrie ytingar. Negative tal betyr skattelettar. Anslag for skatteendringar er rekna i forhold til skattereglane for 2013 justert til 2017.

Bruttoinntekt		Talet på personar	Gjennomsnittleg skatt i referansealternativet. Prosent	Gjennomsnittleg skatt i referansealternativet. Kroner	Endring i skatt. Mill. kroner	Gjennomsnittleg endring i skatt. Kroner
150 000 - 250 000 kr.	Menn	179 700	10,2	21 100	-450	-2 500
	Kvinner	381 900	7,9	16 000	-970	-2 500
5 mill. kr. og over	Menn	3 800	38,5	3 894 000	-500	-133 000
	Kvinner	500	36,5	3 809 100	-100	-190 600

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås Skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 2 Anslått skatt i 2018 og endring i skatt for 2018 for alle personar som er 17 år og eldre etter bruttoinntekt inkludert skattefrie ytingar. Negative tall betyr skattelettar. Anslag for skatteendringar er rekna i forhold til referansen for 2018.

Bruttoinntekt		Talet på personar	Gjennomsnittleg skatt i referansealternativet. Prosent	Gjennomsnittleg skatt i referansealternativet. Kroner	Endring i skatt. Mill. kroner	Gjennomsnittleg endring i skatt. Kroner
150 000 - 250 000 kr.	Menn	170 400	10,0	20 500	-70	-400
	Kvinner	373 100	7,3	14 900	-120	-300
5 mill. kr. og over	Menn	3 700	39,6	3 826 900	-40	-11 900
	Kvinner	500	37,4	3 654 800	-10	-24 800

Kjelder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås Skattemodell, LOTTE-Skatt.

SPØRSMÅL NR. 1455**Innlevert 27. april 2018 av stortingsrepresentant Tuva Moflag****Besvart 3. mai 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden gjøre kommunene i Akershus rustet til å møte befolkningsvekst og investeringsbehov, og er det aktuelt å definere flere av kommunene som presskommuner?»

Begrunnelse:

Mange kommuner i Akershus opplever stor befolkningsvekst, og det er behov for å gjøre store investeringer i sykehjem, omsorgsboliger, barnehager, skoler osv. Det er stort press på både sosial og teknisk infrastruktur. Det er kun et fåtall av kommunene i Akershus som er definert som presskommuner i henhold til Husbanken. Hva vil statsråden gjøre for å sikre at kommunene kan levere gode tjenester i tida framover, særlig med tanke på at det blir dobbelt så mange eldre de neste 20 årene.

Svar:

Regjeringen har siden 2013 sikret kommunene gode og forutsigbare inntektsrammer. Gjennomsnittlig realvekst i kommunesektorens frie inntekter var 1,0 pst. per innbygger fra 2013 til 2017. Kommunesektoren har i årene 2015–2017 oppnådd netto driftsresultater som ligger godt over 2 pst., som er anbefalingen fra Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU). Antall kommuner i Register om betinget godkjenning og kontroll (ROBEK) er rekordlavt og forventes å reduseres ytterligere i 2018. Forholdene ligger derfor godt til rette for videre utbygging av kommunale tjenester.

Regjeringen vil sørge for et inntektssystem som gir mulighet til gode, likeverdige tjenester over hele landet. Hovedprinsippet er at kommunenes inntekter beregnes per innbygger. Befolkningsvekst i kommunen vil derfor isolert sett innebære økte inntekter. I tillegg gis det veksttilskudd til kommuner med særlig høy befolkningsvekst. I 2018 får 12 av 22 kommuner i Akershus veksttilskudd.

I årene framover forventes det at veksten i petroleumsinntektene vil avta, samtidig som utgiftene knyttet til folketrygden og kommunale omsorgstjenester vil øke. Kommunene må derfor fortsatt prioritere, effektivisere og omstille virksomheten, slik at de får mest mulig ut av tilgjengelige ressurser. Bedre måter å organisere de kommunale tjenestene kan bidra til at det frigjøres midler til bedre velferdstjenester. Analyser fra Senter for økonomisk forskning, publisert i siste rapport fra TBU, viser at samlet effektivitet i gjennomsnitt økte med omlag 0,5 pst. per år i perioden 2008–2016 innen sektorene barnehage,

grunnskole og pleie og omsorg. En effektivisering på ½ pst. tilsvarer 1,2 mrd. kroner årlig i frigjorte midler, som kan brukes til å styrke tjenestene.

Husbanken er statens viktigste organ for å nå målene i boligpolitikken. I 2016 etablerte Husbanken et program for samarbeid med alle landets kommuner. Kommuneprogrammet Bolig for velferd er utformet slik at kommuner med tilnærmet like boligsosiale utfordringer, tilbys samme innsats – uansett geografi. Husbanken har gjennom programmet utviklet et indikatorverktøy for å identifisere kommunenes boligsosiale utfordringer for best mulig å kunne målrette innsatsen. I 2017 har Husbanken innført årlig tilbud til kommunene om å gjennomføre behovsmeldinger. Behovsmeldingene gir kommunene anledning til å melde behov for økonomiske boligsosiale virkemidler, og Husbanken får oversikt over kommunenes boligbehov og prioriteringer.

Bostøtten er det viktigste virkemiddelet i det boligsosiale sikkerhetsnettet. Ordningen er rettighetsbasert og skal sikre husstander med lave inntekter og høye boutgifter en egnet bolig. Både boligeiere og leiere kan motta bostøtte dersom de oppfyller vilkårene. Bostøtten beregnes ut fra søkers inntekt og boutgifter. Det skilles mellom fire kommunegrupper med hensyn til hvor høye boutgifter som godtas, siden bolig- og leiepriser er høyere i enkelte deler av landet enn i andre. Dagens gruppeinndeling ble innført i 2009. Husbanken er i tildelingsbrevet for 2018 bedt om å utrede og foreslå en hensiktsmessig geografisk soneinndeling av boutgiftstakene i bostøtteordningen. Ny inndeling skal ta hensyn til den nye kommuneinndelingen som trer i kraft 1.1.2020. Det vil være naturlig å vurdere ny soneinndeling også for Husbankens øvrige virkemidler.

SPØRSMÅL NR. 1456**Innlevert 27. april 2018 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 7. mai 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Når regner regjeringen med å være ferdig med oppfølgingen av evalueringsrapporten om land-for-land-rapporteringsregelverket, og hvordan vil saken følges opp?»

Begrunnelse:

Finansdepartementet sendte i fjor evalueringsrapporten «Evaluering av LLR-regelverket» utarbeidet av Deloitte AS på høring, med høringsfrist 7. desember. Saken står fortsatt oppført som “under behandling” hos Finansdepartementet.

Svar:

Som første land i Europa innførte Norge land-for-land-rapporteringskrav i regnskaps- og verdipapirlovgivningen fra og med regnskapsåret 2014. De norske reglene bygger på EUs LLR-regelverk, men går lengre enn EU-regelverket, blant annet for å synliggjøre uønsket skattetilpasning. Det norske LLR-regelverket har to formål. For det første skal det bidra til økt åpenhet om virksomheten til foretak som driver med uttak av ikke-fornybare naturressurser, for dermed å ansvarliggjøre myndighetene for forvaltningen av inntektene av landets naturressurser i land hvor slik virksomhet drives. For det andre skal rapporteringen bidra til økt åpenhet om disse foretakenes skatteposisjonering, og gjennom det motvirke uønsket skattetilpasning. LLR-regelverket legger dermed til rette for at selskapene må stå til ansvar overfor myndigheter, presse og det sivile samfunn for hvordan de har valgt å innrette sin virksomhet.

På oppdrag fra Finansdepartementet har Deloitte AS evaluert effekten av det norske LLR-regelverket slik det følger av regnskapsloven og verdipapirhandeloven med forskrifter.

Evalueringsrapporten viser til at LLR-rapporteringen samlet sett anses å ha bidratt til mer åpenhet om betalinger til myndigheter, og til at mer detaljert informasjon er blitt synliggjort. Ifølge rapporten kan det at Norge har vært tidlig ute med LLR-rapportering og har utvidete krav sammenliknet med andre land, bidra til å påvirke internasjonal praksis på området. Evalueringsrapporten konkluderer med at regelverket i all hovedsak anses effektivt i forhold til målsettingen om synliggjøring av betalinger til myndigheter. Samtidig vises det til at rapporteringen får en begrenset effekt med hensyn til å synliggjøre uønsket skattetilpasning, ettersom LLR-forskriften kun

regulerer selskap innenfor utvinningsindustrien, hvorav et fåtall driver virksomhet i flere land.

I rapporten tilrås det at resultatene fra evalueringen vurderes i sammenheng med en ev. utvidelse av LLR for større virksomheter. I den forbindelse tilrås det også å vurderes om regelverket som skal synliggjøre åpenhet om betalinger til myndigheter i utvinningsindustrien, bør skilles klarere fra regelverket som skal synliggjøre skattetilpasninger. Forslaget om et slikt skille har møtt motstand fra flere av høringsinstansene.

Jeg viser til at EU-kommisjonen den 12. april 2016 la frem et forslag om offentlig land-for-land-rapportering for skatteformål. Forslaget innebærer en endring av EUs konsoliderte regnskapsdirektiv (2013/34/EU), og innebærer at alle konsern med en samlet årlig omsetning på EUR 750 mill. eller mer på årlig basis, må utarbeide og offentliggjøre en rapport med nøkkelinformasjon for sin virksomhet og skatteformål. Virkeområdet omfatter dermed alle selskap, ikke bare utvinningsindustri, men har høyere terskelverdier enn LLR-rapporteringen for utvinningsindustrien. Etter forslaget skal rapportene være offentlig tilgjengelig på foretakenes hjemmeside i minst fem år. Rapporteringsplikten omfatter all virksomhet i konsernet/gruppen, og nøkkelinformasjonen som skal rapporteres, er blant annet resultat før skatt og beregnet inntektskatt i regnskapsåret. Forslaget om offentlig land-for-land-rapportering for skatteformål er for tiden til vurdering i Europaparlamentet og Rådet.

Finansdepartementet ser nå på forslaget til direktivendringer i EU, og vil vurdere dette i forbindelse med behandlingen av anmodningsvedtak nr. 48 (2016-2017) om plikt til land-for-land-rapportering etter regnskaps- og verdipapirlovgivningen for selskaper som har land-for-land-rapportering til skattemyndighetene. Resultatene fra evalueringen og høringen vil inngå i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1457**Innlevert 27. april 2018 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 8. mai 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

«Forsvarsledelsen har bestemt at Forsvarets Musikk skal kuttes med åtte musikerstillinger og fire dirigenter. I Forsvarets Langtidsplan og merknader i inneværende statsbudsjett kommer det frem at et flertall på Stortinget støtter en intensjon om å opprettholde FMUS med antall korps og kunstneriske stillinger.

Mener statsråden at nedskjæringene er i tråd med stortingsflertallets ønske, vil han ta initiativ til å stoppe nedskjæringene, og er det aktuelt å underlegge FMUS direkte under Forsvarsdepartementet?»

Begrunnelse:

Forsvarets Musikk er en viktig kulturinstitusjon for hele landet. 20 prosent av alle profesjonelle stillinger innen slagverk og blås er i disse korpsene, og korpsene spiller en viktig rolle for lokalt kulturliv og kulturskolen.

En økonomisk gjennomgang utført av Musikernes Fellesorganisasjon viser at Forsvarets Musikk er underfinansiert med 24,5 millioner kroner. Situasjonen for korpsene er uforutsigbar og alvorlig.

Den 24. april ble det bestemt at korpsene skal rammes av nedskjæringer på åtte musikerstillinger og fire dirigenter. Kuttene skal settes i verk allerede 1. august.

Samtidig har et flertall på Stortinget uttrykt en intensjon om å opprettholde Forsvarets Musikk med samme struktur, antall korps og kunstneriske stillinger.

Merknader i årets statsbudsjett:

«Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at intensjonen i stortingsvedtaket om Forsvarets langtidsplan, jf. Innst. 62 S (2016–2017), der det ble bestemt å videreføre Forsvarets musikkorps (FMUS) i uendret form, men å se på organiseringen av administrative ressurser, står fast. Det var 180 årsverk i FMUS da langtidsplanen ble vedtatt, i tillegg ble fem administrative stillinger finansiert utenfor årsverksrammen.»

og:

«Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti legger til grunn at Forsvarets musikk blir opprettholdt på samme nivå som i dag, både i struktur og antall årsverk når det gjelder musikere og kunstneriske ledere.»

Det politiske ansvaret for FMUS er i dag utydelig etter som at det er Forsvarsledelsen som tar beslutningene, derfor har flere involverte aktører tatt til orde for tydeligere politisk ansvar gjennom å legge korpsene direkte under Forsvarsdepartementet.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 30. april 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård. Spørsmålet gjelder om nedskjæringene i Forsvarets musikk (FMUS) er i tråd med stortingsflertallets ønske, om forsvarsministeren vil ta initiativ til å stoppe nedskjæringene og om det er aktuelt å legge Forsvarets musikk direkte under Forsvarsdepartementet.

Spørsmålet begrunnes blant annet med at et flertall på Stortinget har uttrykt en intensjon om å opprettholde FMUS med samme struktur, antall korps og kunstneriske stillinger.

Følgende tekst i Innst. 62 S (2016–2017) er relevant i denne saken:

Flertallet legger derfor til grunn at dagens struktur med fem korps videreføres, samtidig som musikkinspektoratet legges ned og prinsippet om samlet og effektivisert sentral ledelse opprettholdes. (pkt. 3.25)

Følgende tekst i Prop. 1 S (2017–2018) er også relevant:

Under Stortinget si behandling av Innst. 62 S (2016–2017) til Prop. 151 S (2015–2016) blei det vedtatt å føre vidare korpsstrukturen med fem korps. Det blei også vedtatt å erstatte musikkinspektoratet med ei felles sentral leiing. (pkt. 3.8)

Stortinget vedtok i behandlingen av langtidsplanen for forsvarssektoren for 2017–2020, og senere i behandlingen av budsjettet for 2018, at strukturen med fem korps skulle videreføres, og at ledelsen skulle sentraliseres og effektiviseres. Det innebærer at Stortinget har vedtatt budsjettrammen per kapittel og post, ikke for hvert korps. Videre har Stortinget ikke gitt føringer angående antall årsverk for korpsene, verken totalt eller for hvert korps.

Basert på Stortingets beslutning ga Forsvarsdepartementet (FD) Forsvaret i oppdrag å legge ned musikkinspektoratet innen utgangen av 2017. Inspektoratet besto av sju årsverk. Dermed innebar nedleggelsen at stillingsrammen til FMUS skulle reduseres fra 180, som den var på det tidspunktet, til 173. I tillegg skulle det etableres en felles sentral ledelse og administrasjon for FMUS i Oslo. Budsjettet til Forsvarets musikk for 2018 ble redusert med 5 mill. kroner sammenliknet med 2017. Dette skyldtes altså innsparing av sju årsverk som følge av nedleggelsen av musikkinspektoratet.

De strukturelle grepene som nå skjer i FMUS er en oppfølging av Stortingets beslutninger og FDs oppdrag til Forsvaret. Forsvaret har i tillegg besluttet ikke å videreføre stillinger som til nå har ligget utenfor stillingsrammen. Dette anses å ligge innenfor forsvarssjefens myndighet.

I tillegg kuttes 4 stillinger utenfor stillingsrammen. Til sammen utgjør dette et nedtrekk på 11 stillinger. Denne endringen gjøres gjeldende fra 1. august 2018. Forsvaret opplyser at ingen mister jobben, da nedtrekkene berører enten ubesatte musikerstillinger eller ansatte som snart går ut i pensjon. 3 dirigentstillinger, som er på åremål, termineres ved at åremålene ikke fornyes. Dirigenter vil i stedet kunne engasjeres ved behov, avhengig av hvilken type produksjon det er snakk om.

Nedbemanningen beskrives av Forsvaret som musikkfaglig forsvarlig. Noen musikergrupper er sårbare, men kan ved behov benyttes på tvers av korpse og eventuelt forsterkes. Jeg har i tidligere svar på spørsmål fra samme stortingsrepresentant uttrykt at nedleggelsen av musik-

kinspektoratet og etableringen av en felles, effektivisert ledelse vil kunne påvirke organiseringen og sammensetningen av de enkelte korpse. Min vurdering er at løsningen som nå foreligger er hensiktsmessig. Den gir en god balanse mellom ledelse/administrasjon og profesjonelle musikere. Løsningen tar også høyde for samarbeid og gjensidig støtte mellom korpse og innleie av dirigenter og musikere for kortere eller konkrete engasjementer. Jeg finner derfor ikke grunn til å gjøre om på Forsvarets beslutning om justeringer i FMUS' organisasjon.

Når det gjelder spørsmålet om mulig organisasjonsmessig tilknytning til FD, har dette ikke vært vurdert. Jeg anser en slik løsning til å være verken ønskelig eller hensiktsmessig. Å skille ut korpse i en egen enhet vil ikke endre premisset om at vi må prioritere ressursene og effektivisere driften. De tillitsvalgte gir uttrykk for at korpse's forsvarstilhørighet har stor betydning, og at det er viktig for deres identitet og videre utvikling at de er en del av og representerer Forsvaret.

SPØRSMÅL NR. 1458

Innlevert 27. april 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 8. mai 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Nordic Mining har planer om gruvedrift i Naustdal. Selskapet har ennå ikke søkt om driftskonsesjon. Det viser seg nå at grunneierne i området har samarbeid med Arctic Mineral resources om utvinning av granat. Dette er et mineral grunneierne har rettigheten til. Mineralloven slår fast at dersom grunneiere kan utvinne mineraler de har rettigheter til, skal de få gjøre det, ikke Nordic Mining.

Hvordan ser næringsministeren på forholdet mellom Nordic Minings planer og planene til Arctic Mineral Resources?»

Svar:

Nordic Mining fikk vedtatt reguleringsplan ved Kommunal- og moderniseringsdepartementets beslutning 17. april 2015, og godkjent utslippstillatelse ved Klima- og miljødepartementets vedtak 5. juni 2015. I tillegg kreves driftskonsesjon etter mineralloven. Per i dag har ikke Nordic Mining søkt om dette. Det foreligger dermed ikke konkrete søknader som ligger til behandling hos departementet eller underliggende etater. Med bakgrunn i dette

ser jeg det ikke som naturlig å kommentere forholdet mellom de to selskapene.

Hovedregelen etter mineralloven er at grunneier har rett til å ta ut mineraler på egen eiendom. Når det gjelder forholdet til grunneierne der mineraluttak er planlagt, bør tiltakshaver søke å oppnå enighet med grunneier om bruk av eiendommen. Dette gjelder uavhengig av om det er grunneiers eller statens mineraler som skal utvinnes. Hvis avtale ikke kommer i stand, kan det etter mineralloven søkes om tillatelse til ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter.

Før uttak kan påbegynnes, kreves det nødvendige planavklaringer med kommunen og i mange tilfeller også utslippstillatelse. Ved uttak over en viss mengde kreves driftskonsesjon.

SPØRSMÅL NR. 1459

Innlevert 27. april 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 9. mai 2018 av olje- og energiminister Terje Søviknes

Spørsmål:

«I Prop. 1 S (2017-2018) er forventede investeringer i Polarled med oppgraderingene på Nyhamna 23,8 milliarder kroner.

Hva er årlige historiske- og fremtidige investeringer knyttet til dette prosjektet, og hvor stor del av de samlede kostnadene for Polarledanleggene forstått som utbygging av Polarled og oppgraderingene på Nyhamna skal belastes henholdsvis Ormen Lange og Aasta Hansteen?»

Begrunnelse:

Fra PUD for Aasta Hansteen og Polarledanleggene står det:

Utbyggingen av Polarledanleggene består av rørledningen Polarled og modifikasjoner av landanlegget på Nyhamna. Rørledningen ble bygget ut av Polarled-interessentskapet alene, mens modifikasjonene på Nyhamna ble bygget ut i samarbeid med interessentskapet i Ormen Lange.

Departementet fastsatte 28. juni 2017 tariffen for fremtidig bruk av Nyhamna-anlegget og Polarled-rørledningen. Disse tariffene betales av brukerne (eierne i felt som transporterer gass) til eierne (interessentskapet) av den angjeldende infrastrukturen. Tariffene, som er fastsatt per standardkubikkmeter gass, er de samme for alle brukere av en gitt infrastruktur. Hvor mye en enkelt bruker kommer til å betale i tariff avhenger således, i tillegg til nivået på tariffen, av fremtidig bruk (hvor mange standardkubikkmeter gass som vil bli transportert over tid). Nye feltutbygginger vil også betale tariff i anleggene.

Totale investeringer for Polarledanleggene er av operatøren anslått til 24,1 mrd 2012-kroner. De forventede årlige driftskostnadene vil i gjennomsnitt være om lag 1,7 mrd. kroner. Lønnsomheten i prosjektet må sees i sammenheng med utbyggingen av Aasta Hansteen-feltet og framtidige utbygginger i området. Tariffen i anleggene, som skal dekke investeringene, er medregnet i økonomiberegningene for Aasta Hansteen-feltet.

Det kommer også frem av PUD at oppgraderingene på Nyhamna er delvis knyttet til Polarled og delvis knyttet til Ormen Lange.

Svar:

Historiske og forventede investeringskostnader knyttet til Polarledanleggene er ifølge operatøren Gassco:

År	Investeringskostnad i mill. 2017-kroner
2013	2 726
2014	6 737
2015	9 095
2016	3 701
2017	1 450
2018	114
2019	8

Eierne i feltene Ormen Lange (vil kun bruke landanlegget), Aasta Hansteen og Dvalin er blant de som vil bruke anleggene. I tillegg er det stor interesse for leting i området, og det er allerede gjort flere funn. Ved utnyttelse av eksisterende infrastruktur vil funn i området kunne bygges ut kostnadseffektivt og skape store verdier for samfunnet.

Systemet er således ikke slik at eierne for henholdsvis Ormen Lange og Hansteen-feltene belastes en gitt andel av de samlede kostnadene for infrastrukturen representanten spør om. Hvor stor denne andelen vil bli kommer an på framtidig bruk av anleggene fra eksisterende og nye felt.

SPØRSMÅL NR. 1460**Innlevert 30. april 2018 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen****Besvart 8. mai 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Sykehuset i Telemark har fått innsparingskrav. Nok en gang skal det ramme tilbudet på Rjukan sykehus. I alle fall mener sykehusledelsen det og vil redusere driftsdagene til kun tre. Dette skjer samtidig med at STHF heller ikke ansetter i stillinger som blir ledige grunnet naturlig avgang.

Mener ministeren som meg at dette ikke samsvarer med utviklingsplanen for Rjukan sykehus som helt tydelig sier at man skal utvikle et styrket - ikke svekket - desentralisert spesialhelsetilbud?»

Begrunnelse:

Sykehusledelsen begrunner avgjørelsen med lite pasientgrunnlag. Men når man ikke har nok folk ansatt lenger så kan man naturlig nok heller ikke ta i mot like mange pasienter som før. Derfor er det ikke rart at pasientgrunnlaget er litt synkende. Og nedgangen i antall ansatte skyldes altså at det ikke ansettes nye arbeidstakere i stillinger som skal fylles etter naturlig avgang. Jeg håper og tror at ministeren ser nærmere på denne praksisen også, i tillegg til å gjøre godt greie for at vedtatte utviklingsplaner er planer man skal følge opp, ikke gå imot.

Svar:

Alle helseforetakene arbeider med å revidere sine utviklingsplaner. Utviklingsplanene for de ulike helseforetak må ses samlet og sikre det totale helsetilbudet i regionen. Jeg har derfor bedt de regionale helseforetakene innen desember 2018 utarbeide regionale utviklingsplaner med tidshorisont fram til 2035.

De regionale planene skal sammenfatte helseforetakenes utviklingsplaner opp mot regionens samlede "sørge for"-ansvar og kapasitetsbehov. Sykehuset Telemark har arbeidet med oppdateringer av utviklingsplanen fram til 2035. Jeg har bedt Helse Sør-Øst og Sykehuset Telemark redegjøre for saken. Sykehuset Telemark opplyser:

"Innholdet i tjenestetilbudet på Rjukan er det samme som tidligere. I Utviklingsplanen er det ikke lagt opp til akuttfunksjoner innen spesialisthelsetjenesten på Rjukan, men et poliklinisk tilbud for planlagt aktivitet tilpasset behovet i befolkningen.

Den planlagte polikliniske aktiviteten innenfor indremedisin, dialyse, radiologi, kirurgi og ortopedi fortsetter som før, men tilbudet konsentreres over tre dager i stedet for fem dager i uken. Samlet sett er vår vurdering at det polikliniske tilbudet har fungert godt, spesielt har Tinn

fått et svært godt resultat når det gjelder desentralisert dialysebehandling. I tillegg har det vært private øye- og ørenese-hals spesialister og audiograf som også fortsetter.

Bakgrunnen for endringen er at vi til enhver tid må tilpasse driften vår til det reelle pasientbehovet. Det er naturlig at behovet for polikliniske undersøkelser endres over tid. Vi ser at vi nå samlet sett har aktivitet til tre dialysedager, tre røntgendager og en til to fulle poliklinikdager i uka. Det at vi ikke skal ha akutte undersøkelser gjør det mulig å samle driften til tre dager i uken i stedet for å spre den ut over flere dager. Dette er hensiktsmessig i forhold til ressursbruk, samtidig som man ivaretar muligheten til å samordne for pasienter som skal ha flere typer undersøkelser.

Vi vil også nevne at vi samtidig har startet opp desentralisert dialysebehandling i Vinje, nettopp for å ha pasientnære tilbud der det er mulig.

Det har ikke vært et ønske fra kommunen om å utvikle et felles helsetilbud i de gamle sykehusearealene, noe som kunne gitt grunnlag for en bedre utvikling av det totale tilbudet over tid. Vi synes totalt sett vi har hatt en god dialog med kommunen om det lokale helsetilbudet og mulige samarbeidsområder."

Helse Sør-Øst opplyser videre at Sykehuset Telemark har oppgitt at de har rekrutteringsutfordringer knyttet til en ledig stilling som overlege i indremedisin og at det arbeides med å finne en god løsning for å dekke befolkningens behov.

Behovet for spesialisthelsetjenester vil endres over tid. En utviklingsplan skal peke på ønsket utviklingsretning for sykehusene i helseforetaket og hvilke tiltak som er nødvendige for å møte framtidens utfordringer, og støtte opp om et overordnet felles formål.

Jeg legger til grunn at eventuelle endringer i tjenestetilbudet på Rjukan er basert på en faglig vurdering av hva som er hensiktsmessig i forhold til behovet i befolkningen.

SPØRSMÅL NR. 1461**Innlevert 30. april 2018 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen****Besvart 4. mai 2018 av kulturminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

«Funnet av bevart tredekke fra middelalderens Bispeallmenning under arbeidene med Follobanen reiser viktige spørsmål om hvordan middelalder-Oslo formidles til publikum. NOU 1991:31 konkluderte med at det bør etableres et middelaldermuseum i Gamlebyen – og lokomotivverkstedet i Bispegata 16 ble pekt ut som egnede lokaler.

Vil statsråden bidra til å etablere et middelaldermuseum i Gamlebyen og på den måten styrke formidlingen av Oslos middelalderhistorie?»

Svar:

Representanten viser til NOU 1991:31 Oslo Middelaldermuseum. Det har skjedd mye både i museumssektoren som helhet og i Oslo siden 1991. Kulturhistorisk museum arbeidet over flere år grundig med planer om en ny formidlingsarena i Gamlebyen, men den endelige konklusjonen ble at det skal bygges et nytt vikingtidsmuseum på Bygdøy, og at øvrig formidling skal være på Tullinløkka. Planene om et eget museum i Gamlebyen ble dermed lagt til side.

Funnmaterialet fra Oslos middelalder forvaltes etter kulturminneloven av Kulturhistorisk museum som er underlagt Universitetet i Oslo. Ansvar for bevaring og ivaretagelse av de faste kulturminnene tilligger kulturminnemyndighetene ved Riksantikvaren underlagt KLD.

SPØRSMÅL NR. 1462**Innlevert 30. april 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 9. mai 2018 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Fiskehelse er en av de største begrensninger for videre vekst i oppdrettsnæringen.

Mener ministeren at dagens nivå på strategiske forskningsmidler er tilstrekkelig til å sikre ønskelig kunnskaputvikling for å avdekke, begrense og avverge helsetrusler for oppdrettsfisk, eller skal helsesatsingene innen blå sektor nesten utelukkende bestemmes av eksterne aktører som Fiskeri- og havbruksnæringen forskningsfond?»

Svar:

Forskning er et viktig satsingsområde for denne regjeringen, og vi har siden vi kom i regjering styrket den marine forskningen.

Fiskehelse er av de områder innen havbruksforskning i Norge som det satses mest på, og forskningen skjer bredt. Veterinærinstituttet er vår sentrale kunnskapsleverandør på fiskehelse. Departementet har også slått sammen våre to tidligere forskningsinstitutter; Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning og Havforskningsinsti-

tuttet som et ledd i å styrke den marine forskningen og forvaltningsrådgivningen. Det nye Havforskningsinstituttet har en betydelig forskningsinnsats på ernæring, lus og fiskevelferd gjennom vår tildeling. Det forventes at sammenslåingen vil gi økt samspill om fag, infrastruktur og drift, både nasjonalt og internasjonalt. Vi får allerede nå positive signaler om at det nye instituttet utnytter de nye mulighetene for å etablere flere tverrfaglige prosjekter på et felt hvor havmiljø henger sammen med spørsmål knyttet til fiskens ernæring og trygg og sunn sjømat.

Fiskehelseforskning finansieres gjennom Forskningsrådets virkemidler og fiskehelse utgjør den største enkeltporteføljen i Havbruksprogrammet. Forskningsrådet finansierer også sentre for forskningsdrevet innovasjon som forventes å få stor betydning for havbruksproduksjonen. Her vil jeg spesielt nevne Lakselussenteret som Universitetet i Bergen har etablert sammen med ni samarbeidspartnere. Senterets hovedmål er å bidra til økt verdiskaping innenfor havbruksnæringen gjennom å finne en god og bærekraftig løsning på et alvorlig sykdomsproblem. Hav er også et prioritert område i Langtidspla-

nen for forskning og høyere utdanning, og omfatter forskning på fiskehelse.

Samlet sett utgjør fiskehelse en betydelig andel av den offentlige innsatsen på havbruksforskning, og vi har oppnådd viktige resultater på dette området. Samtidig utgjør fiskehelse, som dyre- og folkehelse et komplisert felt, hvor det kreves omfattende innsats over tid og på et bredt spekter av problemstillinger. Globalt er det en betydelig kunnskaps-utvikling på helse hos mennesker og produksjonsdyr som er viktige husdyrarter for svært mange land, som kylling og gris. Oppdrett av laks foregår i langt mindre skala. Relativt sett er det dermed færre land som har tilsvarende interesse som Norge for atlantisk laks som produksjonsdyr. Det medfører at det naturlig vil være færre land som bidrar med å utvikle kunnskapsfronten om oppdrettslaks, for ikke å nevne rensefisk. Norge er en aktiv pådriver for å få styrket vektleggingen av akvakultur i vårt forskningssamarbeid med EU, Horisont2020. Selv om vi har lyktes i noen grad, har blant annet Veterinærinstituttet påpekt at det er få utlysninger på fiskehelse i EU. Når det er sagt, har Norge et viktig internasjonalt forsknings-

samarbeid med land som nettopp søker seg til Norge ut fra en felles interesse for akvakultur og oppdrettslaks. Uansett gjør dette at vi trenger at både næringen og det offentlige har en tung innsats på fiskehelse og jeg er derfor glad for at Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF) har gitt betydelig prioritet til dette forskningsområdet.

Det er en politisk målsetting at industrien skal øke sin FoU-innsats, for å få økt relevans og at forskningsresultater tas i bruk. Formålet med avgiften som finansierer Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond sin virksomhet, var å øke næringens FoU-innsats. Det var bred enighet om innføring av avgiften i Stortinget, og vår erfaring er at det er bred oppslutning om ordningen i næringen. Etter mitt syn viser Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond sin betydelige innsats på fiskehelse at næringen gir prioritet til det viktige området som fiskehelse er for næringen. Både en sterk offentlig innsats og en sterk næringsinnsats er dermed viktig for at vi skal klare å løse utfordringene på dette feltet.

SPØRSMÅL NR. 1463

Innlevert 30. april 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 11. mai 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Mange ynskjer å bidra for å halde naturen fri for plast og anna søppel. Private initiativ for å rydde langs vegane våre er i fylgje Statens Vegvesen ulovleg. Det vert stilt krav om kurs, eksamen, alder og ein må bera kort som syner at ein har ryddeløyve.

Vil statsråden straks rydde opp i dette byråkratiet?»

Grunngjeving:

I Strandbuen 27. april 2018 kan ein lese at Hjelmeland Bygdaråd har fått beskjed frå Statens Vegvesen om at det er ulovleg å plukke søppel langs offentlig veg utan kurs, eksamen, skiltplass osv.

Noreg har titusenvis av kilometer med veg. Det kan verke som om regelverket er utforma som om dette stort sett er motorvegar. Det er ikkje tilfelle. Det meste er vegar med låg trafikk eller låg fartsgrense.

Ungar og vaksne kan gå og sykle i vegbanen heilt lovleg. Å gå med ein søppelsekk i veggrofta kan dei altså ikkje.

Senterpartiet trur på ansvarlege mennesker som tek ansvar både for seg sjølv og det lokalsamfunnet. Ryddeaksjonar er eit godt døme på ei slik ansvarskjensle. Det er difor meningslaust at det vert stogga av byråkrati.

Det er nok også uklart for mange kva reglar som faktisk gjeld. Bruk hode - vi har berre ein klode.

Svar:

Vi har alle glede av at vegane våre og områda rundt blir haldne reine og pene. Vegvesenet har i sine driftskontraktar krav til reinhald. Samtidig er det moglegheit for betydeleg frivillig arbeid og dugnadsinnsats for å sikre eit godt miljø og trivelege omgivelser. Dette engasjementet og dugnadsanda ynskjer eg å ta vare på og stimulere ytterlegare.

I fjor på denne tida svarte eg på skriftleg spørsmål frå dåverande representant Line Henriette Hjemdal om dugnadsrydding langs vegane. Eg signaliserte at eg ynskte slik dugnad og at Vegdirektoratet måtte sikre god praktisering av regelverk.

Eg er difor ikkje tilfreds med at fleire grupper opplever det som problematisk å få bidra, og der ein krev kurs. Avisoppslag ei rekkje stader i landet bekreftar utfordringa, og der det blir opplyst frå Statens Vegvesen at "Regelverket er det same anten det gjeld E39 eller ein mindre fylkesveg."

Det er naturleg at det er restriksjonar på kva for dugnad ein kan gjennomføre på vegstrekningar der det til vanleg er forbod mot gåing og sykling. Langs våre motorvegar er det fornuftig med strenge reglar, nødvendig informasjonsarbeid i forkant og liknande. På desse vegane vil det i utgangspunktet ikkje vere aktuelt for andre enn profesjonelle entreprenørar å gjere arbeid.

På store delar av vårt vegnett er det derimot ikkje restriksjonar om gåing og sykling langs vegen. La meg understreke at det ikkje er nokon restriksjonar mot at privatfolk i dag kan plukke søppel på eige initiativ langs vegar der det er lov til å ferdast som gåande.

Regel om aktsam åtferd gjeld uavhengig av om ein går langs vegen i ein transportfase, for å pleie kropp og sjel eller ynskjer å plukke søppel. Nettopp derfor bør det heller ikkje vere behov for at ein skal måtte ta omfattande kursing for dugnadsarbeid med søppelplukking. Eg har derfor tatt initiativ mot Vegdirektoratet om at dagens reglar blir endra, slik at terskelen for å gjennomføre organiserte ryddedugnader blir kraftig forenkla.

Det er naturleg at ein i ein slik dugnadsjobb utpeiker ein ansvarleg for gruppa og at vedkomande har kontakt med ansvarleg driftsentreprenør på vegstrekningen i forkant for å sikre at ein ikkje kjem i konflikt med planlagt arbeid på strekningen. Det er også naturleg at ansvarleg for dugnaden gjer gruppa informert om spesielle forhold på strekningen, sikrar bruk av "gule vestar" og minner om gode forholdsreglar innan trafikksikkerheitsarbeidet.

For å ytterlegare stimulere til dugnadsarbeid langs vegane våre, har eg også bedt vegdirektøren om å sjå på etablering av eit initiativ i tråd med USAs "Adopt a highway", der organisasjonar eller grupper tek ansvar for å halde det pent og ryddig langs vegar og i lokalmiljø og der ein set opp skilt til informasjon og inspirasjon om dette. Vi har også eksempel på dette i Noreg, men eg ynskjer dette meir utbreidd og betre organisert. I det arbeidet må Vegdirektoratet sjå på korleis dagens driftskontraktar kan tilpasse at reinhaldsarbeid langs vegane blir utført av dugnadsgjengar, "pøbelprosjekt" eller liknande – heilt frivillig eller delvis kompensert frå driftsansvarleg for strekningen der arbeidsomfanget er stort.

Folk som gjer ein ekstra innsats for andre og miljøet fortener ros og ikkje å bli belasta med eit tungvint regelverk. Initiativa nemnt ovanfor håper eg er både viktig signal og konkret bidrag for å stimulere dugnadsanda framover.

SPØRSMÅL NR. 1464

Innlevert 30. april 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 8. mai 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

«Når planlegger regjeringen å innføre produsentansvarsordningen for fiskeri- og oppdrettsnæringen, der produsenter og importører av utstyr som brukes i fiskeri- og oppdrettsnæringen, får et ansvar for produktene gjennom hele livsløpet, også når de har blitt avfall (utvidet produsentansvar)?»

Svar:

Marin forsøpling og spredning av mikroplast er et alvorlig og raskt økende globalt miljøproblem. Regjeringen fører en offensiv politikk for å begrense marin forsøpling nasjonalt og internasjonalt. I Norge utgjør avfall fra fiskeri- og oppdrettsnæringen en av de største kildene til marin forsøpling. Dette dreier seg blant annet om fiskeredskaper

som not, garn og teiner, og oppdrettsringer og -nøter, fôrslanger og emballasje.

Det fremgår av Meld. St. 45 (2016-2017) Avfall som ressurs – avfallspolitikk og sirkulær økonomi at regjeringen tar sikte på å innføre en produsentansvarsordning for henholdsvis fiskeri- og oppdrettsnæringen. I brev 8. mars 2017 ba Klima- og miljødepartementet Miljødirektoratet utarbeide forslag til en produsentansvarsordning for utrangert utstyr fra fiskeri- og oppdrettsnæringen, primært for utstyr som utgjør et kjent miljøproblem. For eksempel utrangert trålvaier som kan havne på havbunnen på fiskefelt og bidra til tap av andre fiskeredskaper og dermed spøkelsesfiske. Miljødirektoratet skal vurdere om en slik ordning også bør omfatte krav til å forebygge at utstyr kommer på avveie. Direktoratet skal også vur-

dere hvordan ordningen kan bidra til opprydning av forsopling fra fiskeri- og oppdrettsnæringen.

Miljødirektoratet leverer sitt forslag til Klima- og miljødepartementet 1. oktober 2018, sammen med en re-

degjørelse for konsekvenser av forslaget. Departementet vil deretter raskt vurdere forslaget og videre prosess for dette. En forskriftsregulering vil på vanlig måte sendes på høring.

SPØRSMÅL NR. 1465

Innlevert 2. mai 2018 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal

Besvart 9. mai 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«I ein faktasjekk om skattekutt publisert 26.april på Faktisk.no, viser redaksjonen til bakgrunnstal frå Finansdepartementet om gjennomsnittleg skattelette for familiar.

Er kutta i skattefrådrag (pendling, fagforeining, kost/losji, sluttvederlag) med i dette reknestykket, viss ikkje, korleis ville reknestykket blitt, og sit statsråden med informasjon om korleis avgiftsauken på 6.6 milliardar kroner under denne regjeringa påverkar norske barnefamiliar?»

Svar:

Ein vanleg familie med to vaksne som begge har ei årsløn tilsvarende medianlønna for lønnstakarar som jobbar fulltid, vil med skattereglane for 2018 betale om lag 10 000 kroner mindre i skatt per år enn med skattereglane før regjeringsskiftet. Desse berekningane er for eit eksempelhushald. Skattereglane for 2018 er samanlikna med framskrivne 2013-regler. Berekningane ser på endringar i skatt på alminnelig inntekt, trygdeavgift og trinnskatt, og tek med effektane av endra standard frådrag (minstefrådrag og personfrådrag) i tillegg til foreldrefrådrag og rentefrådrag.

Det er også gjennomført berekningar på SSBs skattemodell LOTTE-Skatt. Også desse berekningane er refererte på Faktisk.no. I denne analysen samanliknar vi skattereglane i 2017 med framskrivne 2013-reglar. Analysen omfattar dei fleste inntekts- og formuesskattendringane i perioden. Eg viser til svar på spørsmål nr. 1333 frå representanten Kaski, der det er opplyst kva endringar i personskatten som ikkje inngår i berekningane fordi dei ikkje inngår i LOTTE-Skatt.

Den fleirårige analysen går ikkje lenger enn til 2017. Skatteendringane i 2018 er dermed ikkje med. I berekinga har vi sett på hushalda med to vaksne og eitt eller fleire barn under 18 år. Median og gjennomsnittleg lågare skatt i perioden 2013-2017 for hushalda i denne gruppa er anslått til høvesvis om lag 9 100 kroner og 11 600 kroner.

Medianen er den midtre observasjonen når alle observasjonane er rangert etter størrelse. Medianen vert ofte nytta når ein ynskjer å sjå på det mest vanlege nivået. Medianen er mindre følsam for ekstreme tal i kvar ende av fordelinga enn gjennomsnittet. Fordelinga av både skattelette og inntekt er skeiv i den forstand at gjennomsnittleg skattelette er høgare enn median skattelette. Berekningane er usikre.

Det er også gjennomført berekningar av korleis skatteendringane for 2018 fordeler seg samanlikna med referansesystemet for 2018. Desse anslaga byggjer på LOTTE-Skatt og anslår median og gjennomsnittleg skattelette til høvesvis om lag 600 og 700 kroner.

Av dei konkrete skattefrådraga som representanten nemner, er frådrag for fagforeiningskontingent og endringar i reisefrådraget med i berekningane frå SSB. Innstramminga i meirutgifta for kost og losji og skatten på sluttvederlag inngår ikkje. Det er krevjande å berekne korleis desse påverkar dei samla fordelingsverknadene utan ein modell som knyter skatteendringa til bruttoinntekta til den enkelte. Det har vi altså ikkje. Innstramminga i frådraget for meirutgifter for kost og losji er anslått å auke statens inntekter med nesten 800 mill. kroner påløpt i 2018. Frådraget ble fjerna for dei som bur på hybel med kokemoglegheit, då dei neppe har meirutgifter til matlag- ing. Skatt på sluttvederlag, som vart innført frå 2016, vart anslått å auke statens inntekter med om lag 60 mill. kroner påløpt.

Lågare selskapsskatt, fjerning av arveavgifta, auka meirverdiavgift og endringar i særavgiftene inngår heller ikkje i analysen. For direkte skattar på personar har Statistisk sentralbyrå etablert eit godt modellapparat (LOTTE-Skatt) for å anslå fordelingseffektar mellom anna på inntektsintervall for personar av endringar i personskatten, baserte på statistikk over inntekter og formue. Avgifter er indirekte skattar som til forskjell frå direkte skattar normalt ikkje vert lagt direkte på forbrukaren, men indirekte via avgiftspliktige produsentar og importørar. I

kor stor grad avgiftsendringar vert velta over i prisane til forbrukarane avheng mellom anna av tilbod og etterspørsel etter varene og tenestene som vert omfatta av avgifta. Det finst ikkje informasjon som viser om avgiftene blir belasta privatpersonar eller næringsdrivande eller korleis avgiftsinnbetalinga deler seg på ulike bransjar, inntekts-/

formuesintervall eller familietype. Dette inneber at det vil vere særskilt usikkert både kor stor del av ei avgiftsendring som treffer norske privatpersonar i form av endra prisar på varer/tenester som blir omfatta av avgiftsendringar, og korleis endringa treffer barnefamiliar.

SPØRSMÅL NR. 1466

Innlevert 2. mai 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 7. mai 2018 av olje- og energiminister Terje Søviknes

Spørsmål:

«Energikilden er avgjørende for at norsk aluminiumsproduksjon er best på klima. Hydro satser i Norge og vil frem til 2020 investere 11 milliarder i de fem smelteverkene. Hydro Husnes har besluttet å investere 1,3 mrd. og doble produksjonen. Det vil øke antall ansatte fra 245 til 335. Stabile rammevilkår er en forutsetning for fremtidsro og investeringer. Det er foreslått en ny tariffmodell som vil fem doble kostnadene.

Mener ministeren at en slik kraftig økning på strøm gir forutsigbarhet for kraftforedlende industri?»

Begrunnelse:

Hydro Husnes var forberedt på en dobling av energikostnadene som følge av at industrien må ta en større andel av kostnadene på grunn av omfattende investeringer i transmisjonsnett. Men at den nye tariffmodell skulle medføre en femdobling kom som en overraskelse. Ikke minst sett i lys av tydelige politiske signaler om forutsigbarhet og ønske om å satse på aluminiumsproduksjon i Norge.

Endringen skaper usikkerhet om rammevilkår for industrien, noe som gjør fremtidige investeringer mer krevende for en industri som er utsatt i et utfordrende globalt marked.

Svar:

Regjeringen vil legge til rette for at norsk industri fortsatt kan dra nytte av våre fornybare ressurser. Da må vi også sørge for at strømmettet blir vedlikeholdt og bygget ut for å møte fremtidens utfordringer. Det pågår store investeringer i overføringsnett nå. Dette bidrar til å sikre forutsigbarhet i tilgangen til kraft og styrke forsyningssikkerheten.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) regulerer nivået på hver enkelt nettselskaps tiltatte inntekt og

gir regler for hvordan nettselskapene kan utarbeide tariffene gjennom forskrift om kontroll av nettvirksomheten (kontrollforskriften). Nettselskapene er selv ansvarlige for å utarbeide tariffen som er i samsvar med denne forskriften. Regelverket setter krav om at nettarene skal være basert på ikke-diskriminerende og objektive vilkår, og utformes slik at de i størst mulig grad gir brukerne av strømmettet signaler om effektiv utnyttelse og effektiv utvikling av nettet.

Utgangspunktet er at alle kunder som er tilknyttet nettet skal bidra til å dekke kostnader i nettet. Inndeling i kundegrupper påvirker kostnadsfordelingen mellom kundene. Generelt er det slik at dersom en kundegruppe betaler mindre av nettkostnadene, må en annen kundegruppe betale mer.

Statnett er ansvarlig for utforming og fastsettelse av tariffen i transmisjonsnett. Tariffene bestemmes for ett år av gangen, mens tariffmodellen fastsettes som regel for en lengre periode. I utvikling av tariffmodellen involveres kunder og interessenter, gjennom åpne høringer, møter og seminarer.

Gjeldene tariffmodell er basert på Statnetts tariffstrategi for 2014-2018. I 2017 startet Statnett å evaluere sin tariffmodell. Kunder og interessenter har vært involvert i prosessen. Målet er en modell som er bedre tilpasset de omfattende endringene kraftsystemet står overfor, og som legger til rette for en mer samfunnsøkonomisk effektiv utvikling og utnyttelse av kraftsystemet. Statnett har nylig hatt rapporten "Forslag til tariffmodell fra 2019 – utforming av tariffen i transmisjonsnett" på høring. Rapporten omtaler mulige endringer og beskriver Statnetts forslag til ny tariffmodell. Rapporten er et grunnlag for videre dialog med kunder og interessenter om en god tariffmodell for årene som kommer.

Statnetts endelige tariffmodell er ennå ikke ferdig utformet og vedtatt. Jeg legger til grunn at utformingen

av tariffen må gjøres av nettselskapet selv, innenfor de rammer som lov, forskrift og konsesjoner gir. Dersom en nettkunde mener nettselskapets tariffing er i strid med gjeldene regler kan dette klages inn til NVE. Siden depar-

tementet er klageinstans, kan jeg ikke uttale meg nærmere om en eventuell ny tariffstrategi for transmisjonsnettet.

SPØRSMÅL NR. 1467

Innlevert 2. mai 2018 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal

Besvart 9. mai 2018 av olje- og energiminister Terje Søviknes

Spørsmål:

«Hva har statsråden gjort, og hva vil statsråden gjøre for å bedre HMS situasjonen for oppdrag til norsk sokkel i utlandet?»

Begrunnelse:

1 år er gått siden dødsulykkene på verftet i Sør-Korea på Martin Linge-plattformen. I Klassekampen 30.april 2018 intervjues flere av de som var involvert i ulykken. De er ikke trygge på at ikke liknende ulykker kan skje igjen. Arbeidsforhold kritiseres. Lite minner om norske HMS forhold. Det er liten tvil om at krav til norske HMS regler for norske prosjekt i utlandet ville forbedret HMS situasjonen ved verft betydelig.

Svar:

Olje- og energidepartementet er ressursmyndighet og har som hovedoppgave å tilrettelegge for at petroleumsressursene skal gi høyest mulig verdiskaping gjennom god ressursforvaltning. Arbeids- og sosialdepartementet har forvaltningsansvaret for arbeidsmiljøet og for sikkerhet, beredskap og sikring i petroleumsvirksomheten. Spørsmålet fra representanten Haukeland Liadal berører forhold som ligger under begge departementers ansvarsområder. Derfor har jeg i utarbeidelsen av svaret konsultert Arbeids- og sosialministeren.

Regjeringens ambisjon er at norsk petroleumsvirksomhet skal være verdensledende på HMS, jf. Meld. St. 12 (2017–2018) Helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten. Forvaltningen av petroleumssektoren bygger på de samme prinsippene som forvaltningen av all næringsvirksomhet i Norge; myndighetene regulerer sektoren ved å sette klare og forutsigbare rammer som selskapene er forpliktet til på utøve sin virksomhet i henhold til. Det er selskapene som har det fulle ansvaret for sine virksomheter, herunder også å gjennomføre feltutbygginger, som er store, komplekse industrielle prosjek-

ter som kan involvere hundrevis av store og små leverandørbedrifter over hele verden. Selskapene har dermed også ansvar for forholdet til sine leverandører – også de i Asia.

Det er således virksomhetene som er ansvarlige for HMS-nivået i petroleumsvirksomheten. Myndighetenes oppfølging kommer i tillegg til, og ikke som erstatning for virksomhetenes egen oppfølging. Både ansvaret for, og nøkkelen til, kontinuerlig forbedring av HMS-nivået ligger derfor hos næringen selv. Dette ansvaret innebærer også oppfølging av påseplikten, både operatørens oppfølging av leverandører nedover i kjeden og rettighetshavers oppfølging av operatøren. Det er bred enighet om at dagens HMS-regime har hatt stor betydning for den positive utviklingen og det høye sikkerhetsnivået i norsk petroleumsvirksomhet. Mitt inntrykk er at oljeselskapene og deres ansatte arbeider aktivt for å forhindre ulykker i alle faser av virksomheten både i eget selskap og i leverandørkjeden.

HMS-forhold på anlegg og virksomheter i andre land er underlagt regulering og oppfølging av myndighetene i det aktuelle landet. På samme måte er bedrifter som utfører arbeid i Norge underlagt norsk HMS-regulering. Norske myndigheter har ikke rettslig grunnlag for å følge opp HMS-forhold på utenlandske verft, men enhver innretning som skal brukes på norsk sokkel må oppfylle kravene i norsk HMS-regulering og dette følger norske myndigheter opp gjennom tilsyn.

Petroleumstilsynets tilsynsoppfølging er blant annet knyttet til den løpende oppfølgingen av HMS i norsk petroleumsvirksomhet. Tilsynet omfatter et bredt spekter av aktiviteter som tradisjonelle kontrollaktiviteter som stedlig tilsyn, møter med næringen og gransking av hendelser gjennom alle faser av petroleumsvirksomheten. Som del av dette skal Petroleumstilsynet gi samtykke til å ta i bruk alle innretninger som skal drive petroleumsvirksomhet på norsk sokkel. Petroleumstilsynet følger derfor med i

utbyggingsfasen, og fører tilsyn med innretninger som bygges ved verft i inn- og utland.

Ett viktig element i kvalitetssikringen og oppfølgingen av oljeselskapenes virksomhet på norsk sokkel ligger i vårt tildelingssystem for utvinningstillatelser. Disse gir rett til å utføre petroleumsaktivitet og tildeles som hovedregel til en gruppe av oljeselskaper, hvor et av selskapene utpekes av myndighetene til operatør, som på vegne av gruppen utfører det daglige arbeidet. Sammen har rettighetshaverne i gruppen ansvar for de aktivitetene som utføres i henhold til tillatelsen. I dette ligger det en viktig kvalitetssikring av det arbeidet operatøren planlegger og gjennomfører på vegne av interessentskapet.

Rettighetshaverne har videre en plikt til å påse at operatøren og leverandørene overholder kravene etter norsk petroleumslovgivning. Departementene har nylig

gjort endringer i veilederen til utarbeidelse av plan for utbygging og drift av petroleumsforekomst (PUD) og plan for anlegg og drift av innretninger for transport og for utnyttelse av petroleum (PAD). Det tydeliggjøres her at petroleumslovens krav til påseplikt for rettighetshaverne er viktig for å legge til rette for både god prosjektgjennomføring og en god kvalitetssikring fra rettighetshaverne. Av veilederen fremgår det blant annet at rettighetshaverne skal beskrive risikovurdering, risikostyring og oppfølging i prosjektets planleggings- og gjennomføringsfase.

Denne veilegitte politikken, med en klar ansvarsfordeling mellom myndigheter og næring, hvor det er rettighetshaverne som har det fulle ansvaret for gjennomføring av et godkjent utbyggingsprosjekt, er hensiktsmessig og ligger fast.

SPØRSMÅL NR. 1468

Innlevert 2. mai 2018 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 9. mai 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for at tolletaten praktiserer regelverket på ein slik måte at det er klart kva rettar også fiskarar har?»

Grunngjeving:

Ein del fiskarar har opplevd utfordringar med tolletaten og forståelsen av å bringe med seg avgiftsfri kvote etter at fiskaren har oppholdt seg på fiskebåten i utlandet.

Vilkår for å bringe med seg avgiftsfri kvote som reisegods er bl.a. "opphold i utlandet, Svalbard eller Jan Mayen", jf. tollforskriften § 5-1-1. Det vil seie at varene må være kjøpt på fastlandet i utlandet, Svalbard eller Jan Mayen.

Departementet har opplyst at dersom vilkåret er oppfylt vil ein fiskar kunne bringe med seg kvota på lik linje med andre reisande. Det er eigne reglar for tilsette om bord på oljeplattformer og transportmiddel i internasjonal trafikk som berre har ein mindre rett til å bringe med seg avgiftsfrie varer (40 sigarettar mv./ikkje alkoholvarer), jf. tollforskriften § 5-1-4 og § 5-1-5.

Til tross for dette har fiskarar opplevd at tolletaten har hatt ein annan forståing av regelverket og lagt til grunn til fiskarar ikkje kan ta med seg noko i det heile tatt.

Svar:

Fiskarar som har vore i utlandet kan bringe med seg avgiftsfri kvote på same vilkår som andre reisande, jf. tollforskriften § 5-1-1. Dei særlege reglane som gjeld for tilsette om bord på oljeplattformer og transportmiddel i internasjonal trafikk gjeld ikkje for fiskarar.

Tolldirektoratet opplyser at dei er ukjent med praksis om at fiskarar ikkje får bringe med seg kvota. Finansdepartementet vil likevel be Tolldirektoratet å informere om regelverket for å sikre at det ikkje er nokon misforståing om dette.

SPØRSMÅL NR. 1469**Innlevert 2. mai 2018 av stortingsrepresentant Kari Henriksen****Besvart 14. mai 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Regjeringen Stoltenberg foreslo å bevilge øremerkede midler til 270 nye stillinger i det kommunale barnevern i 2013, og til 150 nye stillinger i 2014. Disse forslagene ble vedtatt av Stortinget.

Hvor mange nye stillinger - gjennom øremerkede midler - foreslo Solberg-regjeringen i sine fremlegg til statsbudsjett for 2015, 2016, 2017 og 2018?»

Svar:

Regjeringen Stoltenberg foreslo å bevilge øremerkede midler til 270 nye stillinger i det kommunale barnevern i 2013, og til 150 nye stillinger i 2014. Disse forslagene ble vedtatt av Stortinget. Hvor mange nye stillinger – gjennom øremerkede midler – foreslo Solberg-regjeringen i sine fremlegg til statsbudsjettet for 2015, 2016, 2017 og 2018?

Sittende regjering prioriterer barnevernet høyt. Et godt barnevern forutsetter nok ansatte, men også at de ansatte har riktig kompetanse og at ressursene utnyttes godt. Det er riktig at regjeringen ikke har foreslått nye stillinger i sine budsjettinnspill, men hvert år vi har sittet i regjering har vi økt kapasiteten i det kommunale barnevernet ved gå inn for budsjettforlik i Stortinget. I perioden 2015 til 2018 har følgende midler blitt øremerket til stillinger i kommunalt barnevern:

2015: 20 mill (+15 mill kr i helårseffekt av stillinger fra 2014)

2016: 30 mill (+ 20 mill helårseffekt av stillinger fra 2015)

2017: 15 mill (forbeholdt Oslo kommune)

2018: 29 mill (hvorav 15 mill forbeholdt Oslo kommune)

Vi har i tillegg prioritert å videreføre de øremerkede stillingene fra forrige regjering.

Statlig detaljstyring er imidlertid ikke den eneste måten å styrke kapasiteten på. Jeg mener det viktigste grepet er å legge til rette for at kommunene selv kan sikre at barnevernstjenestene har den kapasiteten og den kompetansen de trenger for å løse sine oppgaver. Kommunene har fått økt sine frie midler, og mange kommuner prioriterer barnevernet høyt. Uavhengig av øremerkede midler har det derfor vært en betydelig økning i antallet stillinger i barnevernet. KOSTRA-tall fra SSB viser en økning på om lag 680 stillinger på landsbasis fra 2015 til 2017.

Samtidig ser vi at det er forskjeller mellom kommuner, og dette tar regjeringen på alvor. Vi vil foreslå å innføre krav om årlig rapportering om tilstanden i barnevernet til kommunestyret, slik at politiske ledelse i den enkelte kommune får bedre innsikt i kapasitet og kompetanse i egen tjeneste. Vi har også satt i gang et historisk kompetanseløft i barnevernet, slik at de ansatte kan få et enda sterkere faglig grunnlag for å hjelpe barn som trenger det. "Kompetansestrategien for det kommunale barnevernet" løper fram til 2024. Bare i 2018 har regjeringen bevilget 80 millioner til kompetanseheving i det kommunale barnevernet.

For å styrke kvaliteten og effektiviteten i barnevernet iverksetter også regjeringen et digitalt løft. I samarbeid med kommunesektoren vil regjeringen utvikle og igangsette digitale tiltak som vil bidra til bedre kvalitet i saksbehandlingen og mer effektiv tidsbruk. De ansatte i barnevernet skal bruke mindre tid på skjemaer og mer av tiden sin sammen med barna og familiene deres.

Jeg er dessuten opptatt av at barnevernet må ses i sammenheng med andre tjenester som tilbyr hjelp og støtte til utsatte barn og familier. Bedre forebygging kan bidra til å redusere omfanget av alvorlige barnevernssaker. Økte bevilgninger bør bidra til å styrke det samlede hjelpetilbudet i kommunene. Regjeringen har i statsbudsjettet for 2018 økt kommunenes frie inntekter med 200 millioner for å styrke det forebyggende arbeidet overfor utsatte barn og familier og forberede barnevernsreformen.

Regjeringen la høsten 2016 fram en opptrappingsplan mot vold og overgrep. Den samlede satsingen fra saldert budsjett 2017 på om lag 530 mill. kroner er videreført i 2018. Satsingen er ytterligere økt med 278 mill. kroner i 2018, til om lag 808 millioner kroner. Innsatsen vil kunne ha betydning for barnevernets arbeid og tidsbruk, blant annet fordi andre instanser kan ta større ansvar for å forebygge og avdekke vold på et tidlig tidspunkt.

Jeg vil også avslutningsvis nevne den formidabel satsing på over en milliard kroner på helsestasjons- og skolehelsetjenesten, som spiller en viktig rolle i å blant annet forebygge omsorgssvikt.

SPØRSMÅL NR. 1470**Innlevert 2. mai 2018 av stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud****Besvart 7. mai 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara****Spørsmål:**

«Jeg viser til den pågående offentlige debatten om IKT-infrastruktur. Om outsourcing av norske data. Data som f.eks. blir lagret, driftet og administrert i et annet land. Det kan være helseopplysninger om det norske folk eller data som er viktig for Norges samfunnssikkerhet og beredskap.

Hvis noen skulle skje med dataene, hvilket lands lovverk er det da som gjelder, og er det norsk lov eller det lovverket til det landet som dataene befinner seg i?»

Svar:

Jeg mener norsk regelverk bør sikre at opplysninger som etter norsk rett har et særskilt vern, for eksempel gjennom reglene om behandling av personopplysninger i personopplysningsloven, også gis et tilstrekkelig vern dersom opplysningene behandles i utlandet på oppdrag fra norske offentlige eller private virksomheter. Etter mitt syn fremstår gjeldende regelverk som tilstrekkelig oppdatert på dette området.

Det finnes ulike norske regelverk som kan komme til anvendelse når det gjelder behandling av data i utlandet. Jeg konsentrerer meg i det følgende om henholdsvis personopplysninger og opplysninger som har betydning for Norges samfunnssikkerhet og beredskap, da dette er særskilt nevnt i spørsmålet.

Når det gjelder personopplysninger, gjelder reglene i personopplysningsloven. Det følger av personopplysningsloven § 4 at loven gjelder for behandlingsansvarlige som er etablert i Norge. Loven vil gjelde selv om selve behandlingen av personopplysningene skjer i utlandet, for eksempel ved at den behandlingsansvarlige inngår en avtale med en utenlandsk databehandler om behandling av opplysningene i utlandet. De opplysningene gjelder (de registrerte) vil i slike tilfeller kunne gjøre sine rettigheter gjeldende direkte overfor den norske behandlingsansvarlige. Helseopplysninger er en underkategori av personopplysninger. Det finnes en rekke særskilte regler om behandling av helseopplysninger som supplerer de generelle reglene i personopplysningsloven. Også når det gjelder helseopplysninger vil utgangspunktet være at det er norske regler som gjelder der den ansvarlige for behandlingen er etablert i Norge.

Regjeringen har i Prop. 56 LS (2017–2018) fremmet forslag om en ny personopplysningslov, som gjennomfører EUs personvernforordning. Saken ligger for tiden til behandling i Stortinget. Etter forslaget til nytt regelverk vil reglene gjelde for behandling av personopplysninger som utføres i forbindelse med aktivitetene ved virksom-

heten til en behandlingsansvarlig eller en databehandler i Norge, uavhengig av om behandlingen finner sted i EØS eller ikke.

Også når det gjelder data som er av betydning for Norges samfunnssikkerhet og beredskap, vil det i utgangspunktet være slik at norske regler, for eksempel i sikkerhetsloven, regulerer norske virksomheters håndtering av opplysningene, uavhengig av om databehandlingen settes ut til utenlandske aktører.

I tilfeller der data behandles av utenlandske tjenestetilbydere, kan det imidlertid også finnes lovregler i landet der opplysningene behandles, som kommer til anvendelse. Dersom tjenester skal settes ut til utenlandske tilbydere bør virksomheten, som ett av flere momenter i en risikovurdering, vurdere landet som tjenesten tilbys fra. Nasjonale forhold kan påvirke tjenesteleverandørens mulighet til å levere tjenester, for eksempel gjennom kvaliteten på nasjonal infrastruktur eller ved at nasjonal lovgivning gir rett til innsyn i data lagret i vertslandet. Videre vil reglene i kontrakten mellom den norske virksomheten og den som drifter ikt-systemene være av stor betydning. Kontrakten er et viktig instrument for å sørge for god sikkerhet ved leveransen av tjenesten. I kontrakten kan det også avtales hvilket lands rett som skal gjelde, og hvilket lands domstoler som skal ha jurisdiksjon ved en eventuell uenighet mellom partene.

Avslutningsvis vil jeg bemerke at tjenesteutsetting av IKT-tjenester til profesjonelle nasjonale og utenlandske aktører kan gi bedre sikkerhet og mer stabile og tilgjengelige tjenester. Slik tjenesteutsetting kan for eksempel gi tilgang til kompetanse og verktøy virksomheten ikke selv besitter. Samtidig må virksomheter være bevisst hvilken risiko en tjenesteutsetting kan medføre. For å ivareta IKT-sikkerheten ved tjenesteutsetting må det gjøres gode risikovurderinger og stilles strenge krav til IKT-tjenesten og til leverandør.

SPØRSMÅL NR. 1471**Innlevert 2. mai 2018 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal****Besvart 7. mai 2018 av olje- og energiminister Terje Søviknes****Spørsmål:**

«Hvordan vil og ev. vil statsråden gi Statoil tilbakemelding om at kvinneandelen i topp-posisjoner i Statoil er for lav?»

Begrunnelse:

Dagens Næringsliv har 2.5.2018 en artikkel om den lave kvinneandel i topp-posisjoner i Statoil. Kun 3 av 11 topp-posisjoner er besatt av kvinner. Høyres Tina Bru kritiserer denne situasjon og Arbeiderpartiet vil følge opp videre fra Stortingets side.

Svar:

Statens eierskapsutøvelse overfor Statoil følger rolledelingen mellom aksjonærer, styre og ledelse slik det fremgår av selskapslovgivningen og innenfor rammen av allment anerkjente prinsipper for eierstyring og selskapsledelse. Det følger av dette at Olje- og energidepartementet som eier i Statoil ikke involverer seg i sammensettingen av selskapets konsernledelse.

Som eier forventer jeg, i tråd med eierskapsmeldingen (Meld. St. 27 2013-2014) at Statoils personalpolitikk preges av inkludering og mangfold. Dette er kommunisert til Statoil. Som en del av departementets eieroppfølging er likestilling og mangfold på agendaen i årlige møter mellom departementet og selskapet. I nevnte møter redegjør Statoil for strategier og tiltak for å fremme likestilling og mangfold i selskapet.

SPØRSMÅL NR. 1472**Innlevert 2. mai 2018 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 9. mai 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

«Vi vet at journalister som utdannes i nord, tar med seg større forståelse for Nord-Norge i sitt arbeid. Som skoleeier er departementet ansvarlig for at den norske offentligheten bemannes av journalister med utdanning og perspektiver fra alle landsdeler.

Hvordan vil statsråden ivareta dette ansvaret, hvis halve landet står uten journalistutdanning?»

Begrunnelse:

Da journalist utdanninga i Bodø ble opprettet for 30 år siden var et av hovedargumentene at å utdanne journalister også i denne landsdelen var viktig for demokratiet. Det er viktig for lokaldemokratiet, og for demokratiet nasjonalt, at perspektiver fra hele landet kommer med i den offentligesamtalen. Resultatet har stått i stil med formålet: Studiet har hatt god søkning og har i alle sine år vært avgjørende for rekruttering til et stort antall redaks-

joner i både Trøndelag og Nord-Norge. Institusjonen har dermed fylt en viktig samfunnsoppgave.

I år har Nord Universitet planlagt ett nullopptak, noe som har skapt reaksjoner i fagmiljøet i nord. Og en frykter at dette vil være første steg mot en nedleggelse av studiet.

Svar:

Departementet har vært i kontakt med Nord universitet som opplyser at bakgrunnen for deres beslutning om nullopptak er lav søking til studiet over lengre tid. Det har vært mindre enn én førsteprioritetssøker per studie-plass hvert år de siste fire årene. Det har også vært høyt frafall i studiet på de siste kullene, med over 50 prosent frafall blant dem som startet i 2015 og 2016. Journalistikkstudentene har gitt lav score på Studiebarometeret i sine vurderinger av studieprogrammet. Universitetet har gjort endringer underveis for å imøtekomme studentenes innspill, men søkertallet har fortsatt å synke og frafallet er fortsatt høyt. Nedgangen i søkertall ved journalistikk ved

Nord universitet er ikke unik. Også andre journalistikkutdanninger og mediefag over hele landet har hatt nedgang i søkertall.

Nullopptak til journaliststudiet høsten 2018 vil gi universitetet mulighet til å initiere en prosess for å videreutvikle studiets kvalitet og relevans. Deler av tiden som fristilles hos de vitenskapelig ansatte, skal brukes til revidering og kvalitetsutvikling av studiet. Nord universitet har som mål at studiet skal bli mer attraktivt og dermed tiltrekke seg flere studenter. Universitetet vil bruke innspill og bidrag fra bransjen, studentene og andre journalistutdanninger for å utvikle et revidert studium i journalistikk. Det er et mål at det reviderte studiet skal utlyses fra 2019.

Stortinget har gitt universitetene og høyskolene i Norge stor grad av selvstendighet, inkludert frihet til å opprette og nedlegge studietilbud (med noen unntak innenfor helsefag og lærerutdanning). Med dette følger et ansvar for å innrette tilbudet etter samfunnets behov, etterspørselen fra studentene, og universitetets eller høyskolens strategi og profil. I tiden frem mot forventet utlysning av journalistikkstudiet i 2019, vil universitetet som nevnt sette inn en ekstra faglig innsats for å utvikle en attraktiv og fremtidsrettet journalistikkutdanning i samsvar med samfunnets behov. Jeg mener derfor at det ikke er grunnlag for å gripe inn overfor universitetet.

SPØRSMÅL NR. 1473

Innlevert 2. mai 2018 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 9. mai 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for at planene om et nasjonalt kompetansesenter for vann- og avløpsinfrastruktur kan bli realisert ved NMBU, gjennom å følge opp startbevilgningen på 2,5 millioner kroner i 2017 med en forventet statlig investeringsstøtte på 17,5 millioner kroner?»

Begrunnelse:

Vannbransjen i Norge har gjennom flere år utredet planene for et nasjonalt kompetansesenter for vann- og avløpsinfrastruktur, knyttet til NMBU.

Aktørene i hele vannbransjens verdikjede er med på satsingen: Kommuner, kommunalt eide selskap, teknologileverandører, entreprenører og rådgivere.

Bakgrunnen er behovet for et kompetanseløft på et viktig samfunnsområde, for å få løst de store utfordringene og investeringsbehovene i vann- og avløpsinfrastrukturen på en kostnadseffektiv, bærekraftig og innovativ måte. Lokalisering av senteret til Campus Ås, gjør at både studenter og ansatte i bransjen vil kunne bruke det til nødvendig kompetanseutvikling. Hensikten er også at senteret skal kunne benyttes av forskningsmiljøer, teknologileverandører, entreprenører og andre for uttesting av ny teknologi og metoder. Norskutviklet teknologi og kompetanse innen vann- og avløpsinfrastruktur vil kunne ha et stort marked internasjonalt, dersom vi lykkes nasjonalt.

For å få senteret realisert, er det forutsatt en statlig investeringsstøtte på 20 mill. kroner av en samlet investeringskostnad på 35 millioner kroner. Det ble bevilget 2,5 mill. kroner som en startstøtte til kompetansesenteret i revidert budsjett for 2017 over Kunnskapsdepartementets budsjett. Bevilgningen ble gitt med antydning i pressen om at det var en startbevilgning og at det ville komme mer midler i kommende budsjetter. I budsjettet for 2018 var imidlertid ikke denne satsingen nevnt med et ord.

Arbeidet med senteret har nå kommet langt, med prosjektering av fasilitetene og etablering av en forretningsmodell for eierskap og drift. Av hensyn til det pågående arbeidet med etablering av senteret, er det viktig med avklaring av statens bidrag så raskt som mulig.

Svar:

Etableringen av et nasjonalt kompetansesenter for vann- og avløpsinfrastruktur tilknyttet Campus Ås og NMBU er et veldig godt initiativ fra aktørene bak prosjektet. Norge har store investeringsbehov innenfor vann og avløp. Det er behov for et nasjonalt kompetanseløft dersom vi skal løse utfordringene på en kostnadseffektiv, bærekraftig og innovativ måte. Det er derfor bra at prosjektet samler en rekke sentrale aktører som må jobbe godt sammen dersom vi skal lykkes.

Dette er da også bakgrunnen for at Venstre har engasjert seg i prosjektet. Sammen med Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti sikret Venstre 2,5 millioner

kroner i støtte til etablering av senteret i budsjettforliket på Stortinget om revidert nasjonalbudsjett for 2017. Jeg er klar over at aktørene ønsker ytterligere bidrag fra nasjonale myndigheter til etableringen av senteret. Dette må jeg

få komme tilbake til i forbindelse med de ordinære budsjettprosessene, men jeg kan forsikre om at jeg vil gjøre det jeg kan for at støtte til etableringen blir prioritert.

SPØRSMÅL NR. 1474

Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Per Espen Stoknes

Besvart 9. mai 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara

Spørsmål:

«Justisministeren sa på Dagsrevyen den 30. April at Oslo “ikke tåler mer innvandring”. Oslo kommune deler ikke synspunktet, og har signalisert til regjeringen at de er villige til å ta imot flere flyktninger ved behov.

Hvilke målestokker baserer justisministeren vurderingen på og hvilke konkrete tiltak vil regjeringen eventuelt foreslå for å stoppe all innvandring til Oslo?»

Begrunnelse:

At Oslo ikke tåler mer innvandring er en dramatisk analyse med store konsekvenser for innvandringsfeltet, som justisministeren styrer. I dag planlegger Oslo for stor vekst i innbyggertall, blant annet basert på innvandring. Dersom regjeringen nå planlegger innvandringsstopp til Oslo, er det viktig at politikerne i Oslo tas med på disse vurderingene og beslutningene.

Svar:

Bakgrunnen for min uttalelse i Dagsrevyen 30. april var den aktuelle situasjonen med økende ungdomskriminalitet og rekruttering til kriminelle miljøer i Oslo. Det er særlig Oslo sør og Groruddalen som nå har hatt gjentatte hendelser som synliggjør alvoret i utfordringene med ungdomskriminelle og gjengmiljøer.

Politiets analyser viser at en høy andel av unge som er registrert med flere straffbare forhold, har innvandrerbakgrunn. Dette faktum må vi ta på alvor. Selv om innvandring gjør oss til en mer mangfoldig nasjon, må vi etter min mening erkjenne at det er utfordringer knyttet til innvandring og integrering.

Vi må lykkes der ingen andre europeiske storbyer har lyktes før oss. Derfor mener jeg at vi er avhengig av at tre hovedmomenter gjennomføres.

Det første er å sørge for kontroll på innvandringen. Det har vi gjort. Regjeringen fører en restriktiv, ansvarlig og rettssikker innvandringspolitikk innenfor rammene av

internasjonale forpliktelser. Det legger grunnlaget for det andre momentet, god integrering.

Vi må sette krav til dem som skal integreres. Innvandrere som skal bo og leve i Norge skal komme i jobb, bli skattebetalere, lære norsk og bli aktive samfunnsborgere. Det er helt nødvendig for å kunne sikre en bærekraftig velferdsstat, en god integreringsprosess og et velfungerende samfunn med en felles forståelse for norsk samfunn og kultur.

Det siste momentet er at kommunene som bosetter må ta ansvar. Når det fattes vedtak om bosetting i en by som Oslo, så må man ta utgangspunkt i de utfordringene som er til stede i dag. Da må man vurdere hva som er ansvarlig for å sørge for at lokalmiljøene i hovedstaden skal bli så trygge som byens innbyggere fortjener.

I justissektoren har vi sørget for at det ikke skal stå på politikraft i de månedene som kommer. Både unge og voksne skal føle seg trygge i hovedstaden.

SPØRSMÅL NR. 1475**Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 9. mai 2018 av kulturminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

«Kristiansund har Norges eldste opera, og Norges største distriktsopera. De søker sammen med regionsmuseet om midler til å bygge et regionsbygg som skal romme både kulturskole, bibliotek, museum og opera, med både ballett, symfoni og undervisnings- og utviklingsarbeid. Kristiansund kommune har jobbet med aktørene om saken i over 10 år, og har søkt staten om tilskudd siden 2014. Siste søknad ble sendt til KUD 1.03.18.

Vil regjeringen støtte SV i å gi en oppstartsbevilgning, og endelig starte arbeidet med å realisere prosjektet?»

Begrunnelse:

Kommunen og fylkeskommunen har vedtatt dette prosjektet i 2014. Det er kun statens andel som mangler. Fylkeskommunen har også sagt seg villige til å etablere eien-
domsselskap og ta opp byggelån sammen med oss om det er nødvendig for å sikre prosjektet. Det nye opera- og kulturhuset er viktig for å sikre kulturlivet i Kristiansund, men også for å sikre arbeidsplasser. Fra dag én vil det gi rundt 100 nye arbeidsplasser. Prosjektet er søkt om en rekke ganger og planene ligger klare. I siste søknaden fra mars 2018 skriver prosjektet følgende:

«Fire veletablerte profesjonelle kulturleverandører utgjør i dag selve bærebjelken i kulturlivet i Kristiansund og på Nordmøre. To av disse er nasjonale og regionale satsinger; Operaen i Kristiansund AS (OIK) og Stiftelsen Nordmøre Museum (SNM). Ingen av disse har per i dag egnede lokaler til å kunne utøve sin virksomhet, og klarer dermed ikke å være de kulturleverandørene og utviklingsaktørene som myndighetene ønsker og forventer at de skal være. Vi vil med dette prosjektet løse et nasjonalt problem og svare på en regional utfordring gjennom å tilrettelegge for at opera og museum endelig kan produsere og prestere til det beste for publikum og fylle sin funksjon som samfunnsutviklere (se tidl. vedlegg 6). Samtidig sørger vi for at nasjonale kulturinstitusjoner endelig kan bli nettopp det, ved å etablere en kulturell infrastruktur som lar dem sette opp produksjoner og drive aktivitet også her i regionen. Og ikke minst; vi vil starte revitaliseringen av Norges mest særegne gjenreisningsby, gjennom rehabilitering, nybygg og etableringen av gode byrom for alle.

Operaen og museet skal flytte sammen med Kristiansund bibliotek og Kristiansund kulturskole. Under operaen kommer også ballettsenteret med egne dansesaler, samt sinfoniettaen med sine profesjonelle musikere. Felles for alle disse aktørene er en lang og sterk tradisjon

for samarbeid mellom profesjonelle og amatører, mellom faglærte og frivillige.

Huset vil inneholde fasiliteter og kvaliteter det er sterkt behov for og som vi ikke har i dag; en profesjonell hovedscene for alle typer produksjoner; tilrettelagte øvingssaler og –rom, som også blir tilgjengelig for det øvrige kulturlivet i byen og regionen; egnede forhold for museet gjennom basisutstilling og magasiner; sambruk med bibliotek og kulturskole, som vil gi økt verdiskaping og bedre utnyttelse av både faglige og kreative ressurser. Det vil skape en kompetansearbeidsplass med mer enn hundre profesjonelle kulturarbeidere, som igjen vil fungere som en generator for videre vekst og utvikling.»

Svar:

Kulturdepartementet har mottatt søknad fra Kristiansund kommune, der de søker om 234 mill. kroner fra statsbudsjettet til realisering av nytt opera- og kulturhus i Kristiansund sentrum. Vi har også avholdt møte med en bred delegasjon fra Kristiansund kommune og Møre og Romsdals fylkeskommune og har god dialog. Departementet har mottatt totalt 36 søknader om ulike typer kulturbygg under budsjettposten for Nasjonale kulturbygg. Alle innkomne søknader er gjenstand for kvalitetssikring og vurdering i disse dager. Det er regjeringens oppgave å foreslå for Stortinget en prioritering innenfor tilgjengelig ramme på grunnlag av en samlet vurdering av foreliggende søknader. Hvilke prosjekter som vil bli foreslått prioritert i budsjettet for 2019, vil framgå av budsjettproposisjonen som presenteres for Stortinget i oktober.

SPØRSMÅL NR. 1476**Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 9. mai 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara****Spørsmål:**

«30. april kunne NRK melde at politiet må nytte store ressurser på å klage på parkeringsbøter.

Vil statsråden ta initiativ til gjennom forskrift å tydeleggjere at slik bøtelegging ikkje skal finne stad og sikre seg at parkeringsselskapa forstår og utøver regelverket likt?»

Grunngjeving:

Det er fastsett i § 2 punkt 4 i forskrift om kjørende og gående trafikk at politiet «når det er nødvendig eller til vesentlig lette i tjenesten» kan bryte trafikkreglane. Ut frå rapportar frå politiet som NRK vidarebringar ser det likevel ut til å vere eit stort problem at parkeringsselskapa skriv ut bøter på politibilar i teneste. Politiet gir opp at dei bruker store ressurser på å behandle og klage på slike bøter. Dette er ressurser som i staden burde vore nytta i operativ teneste og til reelt politiarbeid. Dessutan burde ikkje politiet måtte bruke tid og pengar på å betale bøkene heller. Parkeringsvaktene si fagforeining Service & Drift viser lita forståing for dette. Dei er ute i media og meiner at politibilar ikkje berre bør bøteleggjast rutinemessig på line med andre køyrety, men at dei også bør også tauast bort i somme tilfelle. Sett i lys av dagens praksis og slike haldningar i delar av parkeringsbransjen bør regelverket klårgjerast slik at politiet kan bruke tida si til å trygge innbyggjarane i staden for å krangle om parkeringsbøter.

Svar:

Politiets ressurser må brukast på å løse det omfattende samfunnsoppdraget som politiet har.

Vegtrafikkloven § 8 gir hjemmel for reglar om såkalt vilkårsparkering (parkering mot betaling mv. på veg som er åpen for alminnelig ferdsel). På grunnlag av samme lov § 11 og trafikkreglane § 2 nr. 4 er det unntak for utrykningskjøretøy og fører av kjøretøy i polititjeneste. I et tidligere skriv frå Politidirektoratet sto det blant annet at tjeneste av ikkje-akutt karakter ikkje gir adgang til å fravike trafikkbestemmelser. Politidirektoratet har nå opphevet skrivet, og i et nytt skriv av 6. mars 2018 uttalt at bruken av ordet “akutt” kan medføre en innskrenkende fortolkning av vegtrafikkloven § 11 og trafikkreglane § 2 nr. 4 som det ikkje er dekning for. I det nye skrivet står det blant annet at vegtrafikkloven § 11 og trafikkreglane § 2 nr. 4 gir politiet adgang til å fravike parkeringsbestemmelser når det er nødvendig eller til vesentlig lette i tjenesten under utførelse av politiets forebyggende, håndhevende og kontrollerende oppgaver eller serviceoppgaver. Etter det opplyste er opphevelsen av det eldste skrivet gjort kjent for Norpark, som er bransjeforeningen for all parkeringsrelatert virksomhet, ved utsendelse av kopi.

Etter dette oppfatter jeg at politiet i praksis har funnet en løsning på det problemet som lå til grunn for oppslaget i NRK, og at eksisterende regelverk dekker politiets behov.

SPØRSMÅL NR. 1477**Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø****Besvart 11. mai 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Vi er nå midt i avtaleperioden for miljøpakkene med de store byene. Nå kommer det signaler om at regjeringen nå har funnet det for godt å kutte momsrefusjonen på investeringstilskudd.

Mener statsråden at et slikt grep vil styrke eller svekke arbeidet med å redusere klimagassutslippene i Norge,

lokale politikere oppfatter dette som et avtalebrudd, og hvordan stiller statsråden seg til en slik påstand?»

Begrunnelse:

Det er lite tillitvekkende at regjeringen kan fjerne 20 prosent av midlene til slike prosjekter med et pennestrøk. Nær 300 millioner kroner mindre til metrobussen i Trondheim er et eksempel. Regjeringens politikk får store

konsekvenser for utviklingen av dette og andre kollektivtilbud. Å skulle plutselig endre betingelsene midtveis i avtaleperioden er dårlig transportpolitikk, dårlig miljøpolitikk, dårlig kommunalpolitikk – og et avtalebrudd med viktige partnere i kampen for å redusere klimagassutslipp.

Svar:

Regjeringen har økt satsingen på kollektivløsninger i de største byene. Bevilgningene har økt markant og det jobbes mer strukturert med helhetlig sammenheng mellom infrastruktur og arealbruk.

Staten inngikk i 2016 en bymiljøavtale med Trondheim kommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune. Denne bymiljøavtalen omfatter hele porteføljen i Miljøpakken i Trondheim.

Som en del av bymiljøavtalen vil staten dekke halvparten av kostnadene til MetroBussen gjennom ordningen med statlig tilskudd til viktige fylkeskommunale kollektivtransportprosjekter.

MetroBussen går i hovedsak på fylkesvei. Investeringer på fylkesveinettet er omfattet av lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner og fylkeskommuner mv.. Regjeringen har ingen intensjon om å endre

loven om kompensasjon av merverdiavgift, i denne sammenhengen. Vi forholder oss til gjeldende regelverk og vil ikke kutte refusjon av merverdiavgift på investeringer på fylkesvei. Det er altså ikke riktig at vi "har funnet det for godt å kutte momsrefusjon på investeringstilskudd."

Ordningen med statlig tilskudd til store fylkeskommunale infrastrukturprosjekter for kollektivtransport er en ny ordning, for å ytterligere støtte opp under nullvekstmålet og redusere klimagassutslippene. Prosjektene innenfor denne ordningen inneholder både bane- og bussprosjekter. Bussprosjektene inneholder tiltak både på riks- og fylkesvei.

Forhold knyttet til omklassifisering fra riks- til fylkesvei kompliserer beregningene av mva. noe. Disse forholdene må behandles likt på tvers av byområde og kollektivløsninger. Departementet vil komme med presiseringer knyttet til dette når hele saken er ferdig behandlet.

Staten vil bidra med halvparten av beløpet til MetroBussen i Trondheim, og forventer at man fra lokalt hold bidrar med like mye, slik intensjonen er i denne ordningen. Det er ønskelig å starte arbeidet med å reforhandle bymiljøavtalen til en byvekstavtale i starten av juni. Dette kan bli tema da.

SPØRSMÅL NR. 1478

Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 11. mai 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Bane Nor har foreslått å bruke Østfoldbanen som erfaringsstrekning for å teste ut konkurranseutsetting av drift og vedlikehold.

Følger dette forsøket med Østfoldbanen direkte av jernbanereformen, og hvis ikke, hvor er dette hjemlet?»

Begrunnelse:

3. april i år fikk de ansatte beskjed om at konsernledelsen i Bane Nor vil bruke Østfoldbanen som erfaringsstrekning for å teste ut konkurranseutsetting av drift og vedlikehold. Dette kommer etter at Bane Nor, etter instruks fra politisk ledelse i Samferdselsdepartementet, har igangsatt en konsekvensstudie for å vurdere mulighetene for å konkurranseutsette og privatisere den avdelingen som har det daglige vedlikeholdet av det norske jernbanenettet. Denne avdelingen har omtrent 2000 ansatte. In-

frastrukturen på Østfoldbanen skal dermed utføres av et selskap utenfor Bane Nor etter en anbudsprosess. Ansatte i Bane Nor som i dag jobber med drift og vedlikehold på Østfoldbanen, vil bli ansatt i det selskapet som vinner konkurransen om kontrakten.

Forslaget om å konkurranseutsette Østfoldbanen er nå til drøfting i fagforeningene, før en endelig avgjørelse i saken tas i konsernstyret i Bane Nor i september.

Konkurranseutsetting av jernbanen ble vedtatt i 2015 uten konsekvensanalyse og uten økonomiske estimater. I EU-kommisjonens utredninger i forbindelse med Jernbanepakke IV, ble konsekvensene av liberalisering av jernbanesektoren listet opp. Kommisjonen antok at mer konkurranse på jernbanen gir økte utbytter for selskapene som er involvert, mens privatiseringen, eller konkurranseutsettingen som regjeringen liker å kalle det, fører til negative konsekvenser for arbeidsvilkårene. Økt konkurranse vil føre til færre faste ansettelser, skriver EU-kom-

misjonen. For de ansatte betyr konkurranseutsettinga at framtida blir usikker. De tekniske forutsetningene for å drive er de samme for alle. Det betyr at lønns- og arbeidsvilkår er omtrent de eneste selskapene kan konkurrere om. Det er dessuten uklart hvordan ansettelsesforholdene for de ansatte skal organiseres både i prøveperioden, og i det tilfelle at forsøket ikke lykkes. Østfoldbanen er i tillegg en strekning med stor pendlertrafikk, og det medfører stor risiko å teste ut akkurat denne strekningen. Jeg stiller derfor spørsmålsteget ved hvor dette forslaget er hjemlet.

Svar:

Regjeringen har store ambisjoner for norsk jernbane. Gjennom store investeringer og økt vedlikehold av infrastrukturen samt bedre og tydeligere organisering av oppgaver og ansvar, skal vi gi jernbanens kunder et bedre tilbud og skape spennende arbeidsplasser for jernbanens ansatte.

Bevilgningene har økt kraftig de siste årene, og i perioden 2014-2018 er det i snitt bevilget 22,9 mrd. kr pr. år til jernbanen, mot 14,5 mrd. kr i tilsvarende periode før regjeringsskiftet. I Nasjonal transportplan 2018-2029 legger man opp til fortsatt vekst i jernbanesatsingen. Rundt 45 pst. av investeringene i ny infrastruktur skal gå til jernbanen. Det er også kraftig vekst i vedlikeholdsbevilgningene. Samtidig er det vesentlig for gjennomføring at vi har sterk kostnadskontroll, ser på gode kontraktsstrategier, ser helhet i trafikkavviklingen mv. Vi jobber derfor med løsninger som skal sikre oss best mulig nytte for skattebetalernes penger, til glede for dagens og morgendagens togreisende.

Jeg merker meg at representanten Moxnes reagerer negativt på at private aktører bidrar inn i utviklingen av norsk jernbane. La meg minne om at dette ikke er annerledes enn måten private aktører har bidratt til å bygge og vedlikeholde veinettet i Norge. Jeg tviler på at særlig mange nordmenn opplever norsk veinett som "privatisert" av den grunn. Like lite vil norsk jernbane være "privatisert." Staten skal fremdeles ha ansvaret for krav til, kontroll med og finansiering av tjenestene som konkurranseutsettes, enten det gjelder persontogtjenester eller drift og vedlikehold av infrastrukturen. Staten har heller ikke planer om å overlate eierskapet av Bane NOR og NSB til private aktører. Vi snakker altså ikke om privatisering, men konkurranseutsetting av disse tjenestene.

Jeg merker meg også at representanten Moxnes forsøker å fremstille jernbanereformen som et impulsivt påfunn fra regjeringen, der store strukturelle omstillinger er gjennomført uten at det foreligger konsekvensanalyser og økonomiske estimater. Dette er ikke en riktig fremstilling. Samferdselsdepartementet har i forbindelse med jernbanereformen regnet på både kostnader og gevinster som følge av reformen. Det er selvsagt forbundet kostnader med en såpass omfattende reform som jernbanerefor-

men, men beregningene som er gjort viser at gevinstene er langt større enn kostnadene.

I Meld. St. 27 fremgår det at regjeringen mener at uansett hvordan konkurranseutsettingen gjennomføres, er det spesielt viktig at infrastrukturforetaket ivaretar en betryggende tilstandskontroll, har aktiv oppfølging av leverandørene og finner arbeidsmodeller som ivaretar akutt feilretting og sikkerhet på en god måte. Et viktig formål med økt konkurranseutsetting er å skape grunnlaget for velfungerende leverandørmarkeder som opplever omfanget av det som konkurranseutsettes som forutsigbart.

Ivaretagelse av kompetanse innen de ulike fagmiljøene vil være en kritisk suksessfaktor i en fremtidig konkurransesituasjon. Dagens entreprenører må sikres forutsigbare rammevilkår, slik at deres kompetanse ivaretas også i overgangsfasen. Regjeringen er opptatt av at Bane NOR skal vurdere ulike modeller for hvordan konkurranseutsettingen skal gjennomføres, for å få best mulig tilgjengelighet og kvalitet på en mest mulig effektiv måte.

Regjeringen mener at det er gjennom konkurranse vi får trygghet for at vi betaler riktig pris for de tjenestene vi bruker mange milliarder kroner på hvert år for å gi togbrukerne et godt reisetilbud. Om konkurranse fører til at flere pendlere velger å ta toget fremfor bil fordi toget er et attraktivt transportmiddel, skåner vi miljøet og øker trafiksikkerheten fordi det blir færre biler på veien. Hvis Bane NOR gjennom konkurranse får utført flere drifts- og vedlikeholdsoppgaver for midlene som stilles til rådighet, samtidig som foretaket sørger for en sikker og god gjennomføring av tjenestene, får vi et bedre fungerende jernbanesystem som både reisende og godsnæringen kan dra nytte av.

Regjeringen har hele tiden lagt til grunn at kvaliteten på dokumentasjonen av eksisterende infrastruktur må heves betraktelig før graden av konkurranseutsetting kan økes. Det er Bane NOR som må vurdere når tiden er moden for å konkurranseutsette drifts- og vedlikeholdstjenestene, samt hvordan konkurranseutsettingen skal gjennomføres. Bane NORs vurdering er at Østfoldbanen skal være en erfaringsstrekning for konkurranseutsetting. Jeg er opptatt av at omfanget av vedlikeholdsoppdrag skal bli mer forutsigbart, og at oppgaveløsningen blir mer effektiv. Konkurranseutsetting av disse tjenestene mener jeg vil være en måte å oppnå større forutsigbarhet og effektivitet på, og dermed får vi mer og bedre jernbane for pengene.

SPØRSMÅL NR. 1479**Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 8. mai 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Konseptvalgutredning for transportsystemet Jaren-Gjøvik-Moelv ligger til kvalitetsvurdering hos samferdselsdepartementet.

Når blir denne ferdigbehandlet av departementet, og hva blir videre prosess deretter?»

Svar:

Samferdselsdepartementet har lagt opp til at ekstern kvalitetssikring, KS1, av strekningen Jaren (Oslo)-Gjøvik-Moelv skal ferdigstilles i juni 2018.

Dernest skal departementet ta stilling til hvilket konsept som skal legges til grunn for videre utvikling av veg og jernbane på den aktuelle strekningen. I den videre behandlingen inngår både transportetatens konseptvalgutredning (KVU), KS1-rapporten og høringsuttalelsene fra høringsrunden. Jeg kan ikke gi noe konkret svar på når saken vil være ferdig behandlet i departementet, men det tas sikte på en snarest mulig avklaring.

SPØRSMÅL NR. 1480**Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 8. mai 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

«Rekruttering av soldater, befal og offiserer til Heimevernet er flere steder mangelfull og for sein. Bakgrunnen for dette er sammensatt. I Landmaktproposisjonen kommer det fram at løsningen handler om strukturelle justeringer som legger bedre til rette for at den kompetansen som er utviklet i Forsvaret blir tilført Heimevernet.

Hva gjør statsråden for å bedre rekrutteringen til Heimevernet?»

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 4. mai 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand om rekruttering av soldater, befal og offiserer til Heimevernet, og hva statsråden gjør for å bedre rekrutteringen til Heimevernet.

Heimevernet rekrutterer i dag høyt kompetente og motiverte soldater, befal og offiserer. Samtidig er det utfordringer med rekrutteringen på enkelte områder. Dette gjelder først og fremst å rekruttere et tilstrekkelig antall befal og offiserer. Dernest er det utfordrende å rekruttere et tilstrekkelig antall personell med lokal forankring, særlig for de nordligste fylkene. Derfor valgte også regjeringen

å adresse disse utfordringene særskilt i forbindelse med Landmaktproposisjonen (Prop. 2 S (2017–2018)).

Heimevernet har behov for årlig tilførsel av omlag 1 000 befal og offiserer. Bare deler av dette behovet kan dekkes som følge av årlig turnover av fast tilsatte befal og offiserer i Forsvaret. Heimevernet utdanner derfor mye av dette personellet selv, og til tross for omfattende kursvirksomhet, står flere stillinger vakante. Årsakene til denne utfordringen er sammensatte, og løsningen dreier seg først og fremst om strukturelle justeringer som legger bedre til rette for at den kompetansen som er utviklet i Forsvaret blir tilført Heimevernet. Det anses å være et betydelig potensial i å anvende flere av dem Forsvaret har utdannet.

I tråd med prinsippet fra Kompetansemeldingen (Meld. St. 14 (2012–2013)) og ny ordning for militært personell (Prop. 111 LS (2014–2015)), er det i utgangspunktet kompetanse som er styrende for rekrutteringen av befal og offiserer til Forsvaret. Det gjelder også til Heimevernet. I dag er det eksempelvis slik at en militært tilsatt ikke kan overføres til en stilling med et lavere gradsnivå i Heimevernet, selv om vedkommende har den kompetansen som etterspørres. Økt bruk av flytende grader eller tilsvarende vil kunne bidra til å løse opp i slike strukturelle begrensninger. Videre må Heimevernet i større grad enn tidlig-

ere rekruttere fra andre forsvarsgrener enn Hæren, også blant dem som er eldre enn 35 år. Sistnevnte må ses i sammenheng med innføringen av spesialistkorpset, som vil innebære langt mer erfarent personell på lags-, tropp- og kompaninivå enn i dag. Spesialistkorpset vil også bestå av stadig flere erfarne grenaderer som kan overføres til Heimevernet som lagførere og nestlagførere. Den nye vernepliktsmodellen, med blant annet 16 måneders førstegangstjeneste, bidrar videre til mer erfarne nestlagførere blant de vernepliktige. Denne kompetansen er det også viktig at Heimevernet kan benytte seg av.

I tillegg til en bedre anvendelse av Forsvarets totale kompetansebeholdning, mener regjeringen det bør vurderes å etablere en tilpasset troppeførerutdanning basert på eksisterende kursrekke i Heimevernet. Dette for å redusere ledetiden fra vernepliktig soldat til ferdigutdannet befal i Heimevernet. En slik modell må vurderes videre i Forsvaret, og ses i sammenheng med utdanningsreformen.

For å ivareta Heimevernets behov for lokal forankring, mener regjeringen det må arbeides målrettet med

rekruttering av vernepliktige fra de minst befolkede områdene av landet, og særlig i Nord-Norge. Dette kan gjøres på flere måter. På kort sikt handler det om å kalle inn flere fra de nordligste fylkene. Dette tiltaket kan eventuelt kombineres med en vurdering av hvilke seleksjonskrav til tjenesten som kan justeres uten at det får vesentlige konsekvenser for den operative evnen.

Erfaringsmessig er kunnskapen om og interessen for Forsvaret delvis avhengig av den militære tilstedeværelsen lokalt. En vesentlig økt tilstedeværelse i Finnmark, slik regjeringen legger opp til, vil derfor kunne øke motivasjonen for å gjennomføre førstegangstjeneste blant ungdom i fylket. Det er viktig å understreke betydningen av å velge positive virkemidler for å rekruttere til Heimevernets behov i nord.

Rammene for den videre utviklingen av Heimevernet, herunder når det gjelder rekruttering, ble trukket opp i Landmaktproposisjonen, jf. Innst. 50 S (2017–2018) til Prop. 2 S (2017–2018). Ytterligere konkretisering av gjennomføringen ivaretas av forsvarssjefen innenfor hans myndighet og fullmakter.

SPØRSMÅL NR. 1481

Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Knut Arild Hareide

Besvart 9. mai 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara

Spørsmål:

«Mange asylsøkere som har konvertert opplever i liten grad å bli trodd av utlendingsforvaltningen eller domstolene.

Stemmer det at norske myndigheter overtaler afghanske myndigheter til å ta imot konvertitter som afghanske myndigheter selv mener de ikke kan garantere for sikkerheten til, og hvilke nye tiltak er iverksatt for å styrke rettssikkerheten til asylsøkere som har konvertert?»

Begrunnelse:

Vi hører om stadig flere saker hvor aktive kristne asylsøkere ikke blir trodd, verken i UNE, Tingretten eller Lagmannsretten. Mange av konvertittene har vært tilknyttet menigheter i Norge over lang tid, har jevnlig møter med andre troende hvor de ber og deler fra Bibelen, og til og med underviser andre i kristen tro. Uten at de blir trodd på at de faktisk har konvertert. Deres troshistorie og vitnesbyrd bekreftes av flere pastorer, prester og andre kristne ledere, som enten ikke blir trodd eller lagt vekt på.

Dette til tross for at det tidligere er gitt instruks om at kristne ledes vitnesbyrd skal hensyntas. Ifølge utlendingsforvaltningen eller domstolene har noen «blitt for raskt døpt», andre «har ventet for lenge før de har blitt døpt», noen «er ikke nok aktive», andre «er altfor aktive», noen «har for lite kunnskap», andre har kunnskap som retten ikke kjenner til om kristen tro. Det etter dette synes som kunnskapsnivået i norsk forvaltning om kristen tro har vesentlige mangler. Med andre ord er rettssikkerheten for denne gruppen svært svekket. Tanke-, samvittighets- og religionsfriheten er forankret i EMK artikkel 9. Den gir den enkelte rett til å utøve sin religion, både privat og offentlig. Tross denne grunnleggende menneskerettigheten hører vi historier om at både UNE og dommere i Lagmannsretten har bedt asylsøkere som har konvertert, om å «konvertere tilbake», mens andre har fått beskjed om at de kan «være troende inni seg». Dette er et alvorlig brudd på menneskerettighetene og nærmere bestemt trosfriheten. Dersom man henvises til en tro man ikke kan snakke om, eller dele, rammer det også ytringsfriheten vår.

Svar:

Hvorvidt en person skal få beskyttelse (asyl) i Norge bestemmes av utlendingsmyndighetene. Troverdighet vil alltid være et sentralt spørsmål i asylsaker. Det er dessverre slik at noen asylsøkere snakker usant eller holder tilbake opplysninger for å øke sine muligheter til å få oppholdstillatelse. Utlendingsmyndighetene, som foretar en individuell vurdering av alle foreliggende opplysninger i saken, har bedre forutsetninger for å vurdere om en konvertering er troverdig eller ikke, enn for eksempel prester og andre miljøer, som bare kjenner deler av saken.

Asylsøkere som har fått endelig avslag på søknaden om asyl plikter å returnere til sitt hjemland. Dersom de ikke returnerer frivillig, vil de så sant det er mulig bli hjemsendt med tvang. Det er politiet som har ansvaret for å gjennomføre tvangsmessig retur av personer som ikke har lovlig opphold i Norge.

Norge har inngått en særskilt avtale om gjennomføring av returer til Afghanistan. Afghanske myndigheter anerkjenner plikten til å ta tilbake egne borgere uten lovlig opphold i Norge, og nevnte trepartsavtale mellom Norge, Afghanistan og FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) regulerer hvordan dette skal gjøres. Norske myndigheter «overtaler» således ikke afghanske myndigheter til å ta tilbake afghanske borgere, og det videreformidles ingen informasjon som har fremkommet

i asylprosessen, ei heller at personen som returneres har søkt asyl i Norge. Politiets utlendingsenhet (PU) varsler afghanske myndigheter via den norske ambassaden i Kabul senest 14 dager før returen iverksettes. Dersom afghanske myndigheter har innsigelser vedrørende en planlagt retur (for eksempel knyttet til den enkeltes sikkerhet), vil disse bli meldt til ambassaden. Dersom afghanske myndigheter ikke aksepterer innreise ved overlevering, er PUs praksis at personen tas med tilbake til Norge.

Det er de senere år iverksatt flere tiltak for å styrke saksbehandlingen i utlendingsforvaltningen i konvertittsaker. Justis- og beredskapsdepartementet instruerte UNE 9. desember 2016 om at andre enn klageren og advokaten i større grad kan møte i et nemndmøte og uttale seg om klagerens konvertering. Videre instruerte departementet UNE 12. mai 2017 om å opprette et ressursutvalg for konvertittsaker, som skal bestå av personer med særlig kunnskap om konverteringsspørsmål innenfor én eller flere trosretninger/livssyn. Utlendingsmyndighetene har også god dialog med kristne trossamfunn og organisasjoner, herunder årlige høynivå-kontaktmøter med Den norske kirke og andre sentrale frikirkelige trossamfunn og organisasjoner, samt separate dialogmøter med sentrale menigheter og trossamfunn. Og jevnlig inviteres fagpersoner til å holde kurs/foredrag for saksbehandlere og beslutningstakere.

SPØRSMÅL NR. 1482

Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 14. mai 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva tenker helseministeren om ordningen med pasient- og brukerombud, nå som stortingsrepresentanter fra regjeringspartiet Frp ifølge eget utsagn i Nettavisen skal «være et team som går inn i enkeltsaker og skal hjelpe vanlige folk i møte med helsesystemet»?»

Begrunnelse:

Stortinget har bestemt at det skal være et ombud i hvert fylke som kan hjelpe pasienter og brukere som ikke får den hjelpen eller den behandlingen de mener de har behov for. Pasient- og brukerombudet skal arbeide for å ivareta pasientens og brukerens behov, interesser og rettssikkerhet overfor spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten, og for å bedre kvaliteten i

tjenestene. Ordningen med pasient- og brukerombud er lovfestet i Pasient- og brukerrettighetsloven kap. 8.

Svar:

Som representanten Tuva Moflag sier, har Stortinget bestemt at det skal være et ombud i hvert fylke samt at ordningen er regulert i pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 8. Ombudene skal arbeide for å ivareta pasientenes og brukernes behov, interesser og rettssikkerhet både overfor den statlige spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Jeg mener at ombudsordningen er et viktig virkemiddel for å bidra til å ivareta behovene til pasienter og brukere. Regjeringen vil derfor også etablere et nasjonalt pasient-, bruker- og eldreombud. Denne etableringen er

en prioritert oppgave for regjeringen og jeg legger, i samarbeid med eldre- og folkehelseministeren, opp til å sende forslag til nødvendige lovendringer på alminnelig høring med sikte på å så snart som mulig kunne fremme

et lovforslag for Stortinget. I den forbindelse vil regjeringen også foreslå å utvide arbeidsområdet for ombudene til å omfatte den fylkeskommunale tannhelsetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 1483

Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 11. mai 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for at feilinformasjon, uklar informasjon til pasienten eller manglende informasjon fra apoteket gir ansvaret til legene for et system de ikke er en del av hvor pasientens behov blir stående mellom to aktører i helsevesenet?»

Begrunnelse:

For å sikre at bruk av legemidler foregår slik som forskrivende lege har ment og at man bruker legemidler på en sikker måte har Medisinstart blitt utredet av Helsedirektoratet på oppdrag fra Helse og omsorgsdepartementet.

En plan for gjennomføring av dette oppdraget ble utarbeidet, hvor Direktoratet la vekt på at informasjon om legemiddelbruken og nødvendig informasjon om pasienten må være tilgjengelig for farmasøyten når han/hun gir informasjon om bruk av legemidlet. Selv om de fleste legemidler brukes på samme måte av flertallet av pasientene, er det ikke sjelden at det er forhold ved pasienten som gjør at legemiddelbruken må tilpasses eller at man må være særlig oppmerksom på enkelte forhold. Direktoratet beskrev derfor et system der legen skal henviser til farmasøyt som skal utføre medisinstart-proseduren. Med denne henvisningen skal farmasøyten få de nødvendige opplysninger. Rapport skulle så sendes legen.

Direktoratets system ble endret av Stortinget slik at pasienten nå skal kunne bestille denne tjenesten direkte i Apotek, som innebærer at apoteket vil "selge" denne tjenesten. Pasienten vil altså motta tjenesten etter initiativ fra apotek uten at legen er involvert og uten at informasjon om behandlingen eller pasienten er kjent for apoteket.

Det skal fortsatt skrives rapport, den kommer på papir og skal sendes legen. Norsk forening for allmennmedisin har sagt de ikke vil ha rapportene eller ansvaret.

Svar:

Jeg viser til at Stortinget har vedtatt å bevilge 4 mill. kroner i 2018 til en tjeneste med oppstartsveiledning i apotek jf. Innst. 11 S (2017-2018). Helsedirektoratet fikk på bakgrunn av dette, i oppdrag å planlegge oppstart av tjenesten i 2018. På bakgrunn av rapporten fra Helsedirektoratet, har jeg med enkelte endringer vedtatt at tjenesten kunne starte opp 2. mai 2018.

Medisinstart er en veiledningstjeneste i apotek for pasienter med hjerte- og karsykdommer som starter med et nytt legemiddel til behandling av høyt blodtrykk, høyt kolesterol eller blodfortynnende legemidler. Medisinstart anses å være et viktig lavterskeltiltak for bedre bruk av legemidler, og et viktig tiltak for å sikre at pasienter følger opp behandlingen legen anbefaler.

Medisinstart kan initieres av lege, eller pasient kan etterspørre tjenesten i apoteket. Farmasøyten kan ikke initiere tjenesten, men apoteket kan ha informasjon om tjenesten i form av pasientbrosjyre eller plakater.

Jeg mener Medisinstart er å anse som helsehjelp og er derfor journalpliktig. Jeg har derfor presisert overfor bransjen at tjenesten skal dokumenteres i henhold til forskrift om pasientjournal, selv om apotek per i dag er unntatt fra journalføringsplikten.

Tjenesten ble foreslått i budsjettet for 2018 med forutsetning om at lege skulle henviser pasienter til Medisinstart og at apoteket skulle sende tilbakemelding til lege etter gjennomført Medisinstart. Stortinget endret villkårene for tjenesten slik at også pasienten selv kan be om tjenesten i apoteket. Pasienten skal få med kopi av epikrise etter gjennomført Medisinstart.

Det finnes per i dag ikke mulighet for elektronisk samhandling mellom lege og apotek.

Etterlevelse av behandling er et kontinuerlig arbeid. For behandlende lege vil det være viktig at observasjoner fra tjenesten som er relevante for behandlingen kommer legen til kjenne. Jeg mener imidlertid det er uheldig å innføre en ordning som krever papirpost og faks til tross

for at dette muligens kunne gitt en enda større nytteverdi av tiltaket. Derfor har jeg presisert overfor aktørene at epikrisen sendes fastlegen der legen har henvist, og ellers i de tilfellene epikrisen inneholder opplysninger som er relevante for legens oppfølging av behandlingen. Jeg har bedt Helsedirektoratet konkretisere nærmere i hvilke tilfeller opplysninger anses som relevante for den videre oppfølgingen av behandlingen, og som kan benyttes som en

veiledning for apotekene for når epikrise sendes, frem til elektronisk samhandling er på plass.

Videre skal Helsedirektoratet i samarbeid med Direktoratet for e-helse vurdere muligheten for bruk av eksempelvis dialogmeldinger, og hva det vil kreve å ta i bruk slike meldinger før apotekenes nye system er på plass. Arbeidet med enkle digitale løsninger for dialog med fastlege, basert på eksisterende løsninger må prioriteres.

SPØRSMÅL NR. 1484

Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 15. mai 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Det er avslørt at 19 fastleger urettmessig fakturerte staten for 1,3 Mill i Folketrygden. De ble ikke anmeldt og slipper straff. Person som har mottatt penger urettmessig fra NAV, selv melder fra om dette for å rydde opp, blir både anmeldt og straffet. I begge tilfellene kan de foreligge både skjerpene og formildende omstendigheter.

Mener statsråden det skal være samme krav til ansvar for egne feil, eller skal leger som fakturerer behandles mildere en NAV brukere som registrerer opplysninger?»

Svar:

Jeg takker representanten for spørsmålet, og jeg forstår det engasjementet denne saken har reist. Svindel og bedrageri skal det slås ned på uavhengig av hvem som utfører slike handlinger.

Vi har en ordning der fastleger og andre behandlere kan inngå avtale om direkteoppgjør med Helfo. Pasientene slipper da å betale den delen av behandlingen som dekkes via folketrygden. Behandlerne fremmer kravene hovedsakelig gjennom elektroniske systemer hvor det foretas en automatisk kontroll. I etterkant foretar Helfo risikobaserte etterkontroller. Systemet med direkte oppgjør er basert på et tillitsforhold mellom legene og staten. Det er opplyst at kontrollsakene i stor grad har vært innrettet mot de legene som mottar relativt høye refusjon-sutbetalinger knyttet til enkelttakster, eller samlet sett. Hovedfokus har vært på å avdekke feilutbetalinger, jf. folketrygdloven § 22-15a.

Det klare utgangspunktet er at feilutbetalinger skal kreves tilbake. I de tilfellene hvor Helfo tilbakekrever overfor en behandler, er det således ikke krav om «skyld

eller forsett», slik det er krav om i forhold til straffebestemmelsene.

Helfos virkemidler går fra informasjon om hvordan takster skal forstås og pålegg om endring av praksis, til varsel om vedtak om tap av retten til å praktisere for trygdens regning.

Regjeringen har lagt frem et forslag til ny folketrygdlov § 25-6 om tap av retten til å praktisere for trygdens regning på helserefusjonsområdet – kapittel 5. Denne bestemmelsen må sees i sammenheng med § 25-7 som gir NAV hjemmel til å frata behandler retten til å motta godtgjøring for behandling og tjenester utført på vegne av NAV. Samlet vil forslagene innebære at forvaltningen får et mer finmasket og fornuftig reaksjonssystem for å hindre trygdemisbruk.

Anmeldelse er det sterkeste virkemiddel Helfo kan ta i bruk. Valg av virkemiddel avhenger av sakens alvorlighetsgrad. I de mest alvorlige sakene med feilutbetaling vil det kunne være aktuelt å foreta en anmeldelse av behandleren. Som tidligere nevnt er det ikke noe krav til skyld hos behandleren for at Helfo skal kreve tilbake et feilutbetalt beløp. Dette i motsetning til på strafferettsområdet. Det mest aktuelle straffebudet er bestemmelsen om bedrageri i straffeloven.

Helfo har hatt to relativt omfattende bedragerisaker på fastlegeområdet pågående de siste årene. Den ene endte med en rettskraftig dom i 2017, og den andre med en dom i tingretten samme år, som er påanket og ikke rettskraftig. Det bør bli mer fokus på å avdekke økonomisk kriminalitet på legeområdet. Dette er imidlertid bevismessig krevende saker. Helfo vil også vurdere terskelen for når de anmelder forhold som de mistenker kan omfattes av straffebestemmelsene om grovt uaktsomt bedrageri. Før Helfo anmelder vil de ofte ta kontakt med politiet for

å sikre at de anmelder de riktige sakene. Dette skal de fortsette med. Etter at Helfo har anmeldt, er det politiet som vurderer om det er tilstrekkelig bevis for at det foreligger et straffbart forhold, og om det skal tas ut siktelse. Forhold anmeldt av Helfo henlegges således fra tid til annen av politiet.

I flere av sakene som Helfo har anmeldt, har det vært klare indikasjoner på urettmessig fakturering, og det har til en viss grad forekommet i et mønster. Denne typen saker anser Helfo som spesielt alvorlige, og de har anmeldt forhold der hvor de har hatt mistanke om bedrageri av mindre enn 20.000 kroner.

Helfo kontroll overtok anmeldelsesmyndigheten fra tidligere Helfo klage, anke og regelverk 1. januar 2017 i forbindelse med opprettelse av det nye klageorganet Helseklage. Helfo har startet et arbeid med å gjennomgå og utvikle rutine for anmeldelse. Dette arbeidet er ikke ferdigstilt per i dag, men det opplyses at de har etablert en rutine for kvalitetssikring av anmeldelser for å sikre en mest mulig enhetlig anmeldelsespraksis på tvers av fagområder.

Per i dag utarbeides anmeldelser alltid av jurister. Helfos rutiner innebærer ikke egne konkrete avgrensninger i form av beløpsgrenser e.l., men de foretar en vurdering opp mot bestemmelsene i straffeloven. Det er da bedrageribestemmelsen i ny og tidligere straffelov som er mest relevant, men også dokumentfalskning er ofte relevant å vurdere.

I veilederen, som er under utarbeidelse og som foreløpig danner utgangspunktet for vurderingene, listes relevante bestemmelser i ny og tidligere straffelover. Det gis videre en beskrivelse av relevante temaer på området, av skyldvurderingen (forsettlige og uaktsomme handlinger), av vurderinger knyttet til om handlingene er gjort i vinnings hensikt eller uberettiget vinning, kommentarer når det gjelder selvinkriminering, bevisforspillelse, faresignaler, forholdet til den sivile saken mm. Sikring av krav og foreldelse er også temaer som omtales i veilederen.

Jeg mener Helfo gjennomfører gode kontrolltiltak. Avvikene som er oppdaget, viser at kontrollmekanismene fungerer. Likevel vil det alltid være rom for forbedringer innenfor et system som i stor grad er basert på tillit mellom helsepersonell og myndighetene. De aller fleste leger er samvittighetsfulle og rettskafne og bruker takstsystemet slik de skal.

De kritiske innspillene som er kommet i forbindelse med Brennpunkt-dokumentaren er viktige for å få en best mulig praksis rundt dette temaet. Disse skal blant annet med i det videre arbeidet med retningslinjer.

Jeg vil avslutningsvis påpeke at jeg mener det er grunn til å stille spørsmål om regelverket er så komplisert at det kan medføre feil bruk av takster. Staten bør i så fall i samarbeid med Legeforeningen bestrebe seg på å gjøre forenklinger i takstsystemet for å motvirke dette.

SPØRSMÅL NR. 1485

Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 11. mai 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for at veistrekninger som allerede er lagt inn i porteføljen til Nye Veier bygges ut før nye strekninger som selskapet eventuelt måtte få ansvar for, eller vil man i den kommende porteføljeevalueringen kunne oppleve at Nye Veier får ansvar for nye strekninger som også kan komme til å bli prioritert før enkelte av de strekningene selskapet nå har ansvar for?»

Begrunnelse:

På at.no (Anlegg & Transport) kan man den 13.april lese at strekningen E6 Ensby – Øyer kan bli lagt inn i porteføljen til Nye Veier, og at statsråden vil legge fram saken for

Stortinget «på egnet måte». Også andre strekninger har vært løftet frem som mulige nye utbyggingsprosjekter for Nye Veier.

I et skriftlig spørsmål angående Nye Veier (dokument nr. 15:891 (2017-2018)) opplyser statsråden den 15.02.2018 at:

«I NTP 2018-2029 ble det lagt til grunn at Nye Veier AS sin portefølje skal evalueres ved neste rullering av NTP. Arbeidet med neste NTP er allerede i gang.»

Svar:

Representanten Mørland trekker i sin begrunnelse fram den varslede justeringen i Nye Veier AS sin utbyggingspor-

tefølge i Gudbrandsdalen. Først og fremst så forutsettes det at porteføljeutvidelsen E6 Ensby – Øyer bygges ut sammen med strekningen E6 Moelven – Ensby, og ikke som et eget separat prosjekt. Nye Veier AS har også uttalt at med optimal fremdrift så vil det være mulig å åpne ny firefelts E6 med 110 km/t helt til Øyer allerede i 2025. I Meld. St.

25 (2014-2015) På rett vei legges det opp til at eventuelle endringer i selskapets portefølje gjøres i forbindelse med Nasjonal transportplan fra 2022. Det vil være naturlig at eventuelle føringer på Nye Veier AS sin mulighet til fritt å prioritere mellom prosjekter i sin portefølje vurderes som del av dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1486

Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Cecilie Myrseth

Besvart 14. mai 2018 av fiskeriminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Når forventer fiskeriministeren å kunne legge frem sak om pliktsystemet for Stortinget, slik det står i Jeløya-plattformen?»

Begrunnelse:

Regjeringen la frem forslag om pliktsystemet til Stortinget i mars 2017. Saken skapte mye debatt og engasjement, spesielt langt kysten i Nord-Norge. I juni samme år valgte fiskeriministeren å trekke saken, før den ble behandlet i Stortinget.

I den politiske plattformen for regjeringen, også kalt Jeløy-plattformen, står det at det skal legges frem en ny stortingsmelding om pliktsystemet. Det har vært en forventning om at meldingen skulle overleveres til stortinget

rundt påsketider i 2018. Per dags dato er det ikke overlevert noen sak til Stortinget om pliktsystemet.

Svar:

Når det gjelder pliktsystemet så har jeg hatt sonderinger med partier på Stortinget, og jeg får inntrykk av at situasjonen ikke er endret siden jeg la frem Meld. St. 20 (2016-2017) Pliktsystemet for torsketralere og Meld. St. 37 (2016-2017) Tilbaketrekking av Meld. St. 20 (2016-2017) Pliktsystemet for torsketralere.

Jeg håper å kunne komme frem til et forslag som kan få bred støtte på Stortinget, og tar sikte på å komme tilbake med en sak til Stortinget på et senere tidspunkt.

Stortinget blir informert to ganger i året om meldinger og proposisjoner som regjeringen tar sikte på å legge frem i kommende sesjon.

SPØRSMÅL NR. 1487

Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 8. mai 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

«Hva er status for rapporten som skal vurdere hva en økning i villsvinpopulasjonen har å si for norsk fauna og husdyrbruk, og hvordan vil regjeringen følge opp arbeidet videre?»

Begrunnelse:

13. november 2017 hevdet daværende klima- og miljøminister Vidar Helgesen i et svar til undertegnede om forvaltning av villsvin at regjeringen hadde bestilt en rapport som skulle bidra til et faglig grunnlag for å gi anbe-

falinger om forvaltning av villsvin i Norge i årene framover. Denne var ventet ferdig før jul 2017.

Svar:

Som tidligere klima- og miljøminister Vidar Helgesen svarte representanten Myhrvold 13. november 2017 ønsker ikke regjeringen at villsvin skal spre seg i Norge. Artsdatabanken vurderte i 2012 at villsvin er en fremmed art

med svært høy risiko for negativ påvirkning på norsk natur.

Arbeidet med utredningen som Vitenskapskomiteen for mattrygghet skal lage på oppdrag fra Mattilsynet og Miljødirektoratet er blitt noe forsinket, og forventes ferdig innen utgangen av juni 2018.

Regjeringens oppfølging vil vurderes i lys av anbefalingene i utredningen.

SPØRSMÅL NR. 1488

Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 22. mai 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva vil statsråden nå foreta seg for å sikre at ambulanseflytjenesten og beredskapen i nord?»

Begrunnelse:

Viser til spørsmål stilt av Kjersti Toppe 23.03.2018 og svar fra ministeren angående luftambulansen.

Vi står nå oppe i en svært krevende situasjon, og den er forverret siden påske. Lufttransport uttaler i dag i Nordlys at det vil være naivt å tro at de klarer å levere luftambulansetjenesten frem til neste år.

Tromsø-selskapet skal levere ambulanseflytjenesten frem til sommeren 2019, men sier nå at det vil være umulig å klare. 12 piloter har sagt opp, og andre søker seg bort fra selskapet.

I dag kom det ny oppdatering fra selskapet. Flere fly er ute av drift frem til neste uke. Verst er det i Finnmark.

- Ett av dagvaktflyene i Alta mangler mannskap. Utmeldt til 8. mai.
- Nattevaktflyet i Kirkenes er utmeldt til 8. mai. Dagfly ok.
- Nattfly ok, men ett av dagflyene er utmeldt på grunn av mannskapsmangel i tidsrommet 08.00-19.00 til og med 8. mai.
- Kirkenes-flyet er ikke i døgndrift. Utmeldt 19.30-07.30 fra og med 8. mai.
- Flyet i Brønnøysund er utmeldt for nattflyging til og med 8. mai.

De 12 pilotene som har sagt opp er erstattet, men det tar tid før de er ferdig opplært. Dersom flere sier opp vil de ikke bli erstattet. Stemningen i selskapet er dårlig.

Svar:

Ambulanseflyene er en viktig del av helseberedskapen i Norge. Spesielt i Nord-Norge er denne tjenesten avgjørende for at folk skal føle seg trygge på å få nødvendige helsetjenester. Jeg ser derfor svært alvorlig på den situasjonen som har oppstått. Tirsdag 15. mai ga jeg som kjent også en grundig redegjørelse om situasjonen til Stortinget.

Helseforetaket Luftambulansetjenesten HF har det overordnede ansvaret for all luftambulanse i Norge. Foretaket eies av de fire regionale helseforetakene. Den situasjonen som nå har oppstått, er særskilt fulgt opp av Helse Nord RHF på vegne av disse. Det er også denne regionen som har fått de største beredskapsmessige utfordringene. Som eier av de regionale helseforetakene og øverste ansvarlig har jeg hatt tett dialog med Helse Nord RHF, og gjennom dem også Luftambulansetjenesten HF. Jeg har vært i Bodø og Tromsø og blitt orientert om hvordan de som er ansvarlige for å utføre tjenestene, planlegger å håndtere beredskapen fremover.

Helse- og omsorgsdepartementet ba mandag 7. mai Helsedirektoratet om å kontakte Forsvaret for å få helikopterbistand. Helsedirektoratet anmodet da Forsvarets Operative Hovedkvarter om dette på ordinær måte, og i tråd med etablert avtale. Forsvaret satte etter dette inn to bemannede helikoptre i Finnmark senere samme uke.

Det er også etablert et rapporteringsregime der det daglig sendes rapporter om beredskapssituasjonen ved flybasene i helseregionene, blant annet til departementet, Helsedirektoratet og Fylkesmennene. Helse Nord RHF har, slik jeg har bedt om, utarbeidet en plan med tiltak både på kort og lang sikt. Den inneholder flere kompenserende tiltak som kan iverksettes ved bortfall av ambulansefly. Planen må nødvendigvis videreutvikles og

oppdateres etter hvert som situasjonen utvikler seg, ikke minst hvis det skjer endringer i Lufttransport sin evne til å levere tjenester. Hovedelementene i planen er:

- I tillegg til de to nevnte helikoptrene fra Forsvaret er det leid inn ett ekstra fly fra Babcock. Babcock vil også kunne tilby et jettfly til oppdrag i Norge fra uke 21, hvis det blir behov.
- Det er også satt i verk tiltak for å styrke bemanningen på AMK-sentralen og flykoordineringssentralen i Tromsø, og tiltak for å styrke den akuttmedisinske beredskapen lokalt.
- Det er mobilisert ressurser som styrker den øvrige ambulansetjenesten, og det er anmodet om at alternative ambulanseressurser benyttes når det er forsvarlig og mulig.
- Det blir løpende vurdert hvordan man disponerer de totale luftambulanseressursene som er til rådighet. Dette er i tråd med praksis som er etablert når det i perioder er svekket beredskap i deler av den akuttmedisinske kjeden, for eksempel når dårlig vær gjør det vanskelig å fly.
- Lufttransport har igangsatt tiltak for å bedre tilgangen på piloter i tiden fremover. 10–12 nye piloter vil være klar for tjeneste i juni/juli.
- Fra 1. juni i år iverksettes ny kontrakt for ambulanshelikopter. Det gir mulighet for å sette inn ytterligere to reservehelikoptre i drift, utover den ordinære beredskapen.
- Luftambulansetjenesten har i sin mer langsiktige plan sett på mulighetene for innleie av flere fly fra eksterne leverandører, herunder har de også pekt på muligheten for at Babcock kan overta ansvaret for enkelte baser før 1. juli 2019. Dette hvis Lufttransport ikke evner å levere tilstrekkelige tjenester ut deres avtaleperiode. Jeg vil avslutningsvis nevne at det nå synes å være kontakt mellom Norsk flygerforbund og ny operatør for å finne en løsning knyttet til mulig overgang av flygere fra dagens operatør. Det er helt avgjørende at alle aktører gjør sitt for å trygge tjenesten framover. Jeg opplever at ny operatør nå er tydelig på at de ønsker å overta alle pilotene med deres kompetanse. Det er et godt utgangspunkt.

SPØRSMÅL NR. 1489

Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 14. mai 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Sett i lys av at «hovedbase» tydelig er et begrep som knyttes til flere og ulike enheter innen Forsvaret, står statsråden fortsatt på påstanden om at hovedbase helikopter (på Bardufoss) ikke er en organisatorisk enhet?»

Begrunnelse:

Hvis «hovedbase» ikke er en organisatorisk enhet i Forsvaret, da er det merkelig at begrepet brukes i så stor utstrekning i Forsvaret selv.

Hvis «hovedbase» ikke er en organisatorisk enhet i Forsvaret, da går det an å stille spørsmål om hvorfor begrepet brukes av statsråden selv i forbindelse med maritime patruljefly.

Stortinget har vedtatt at hovedbase for Norges Forsvarets nye kampfly skal være på Ørlandet.

Et flertall på Stortinget har besluttet at hovedbase for Norges nye maritime patruljefly skal være på Evenes.

Svar:

Forsvarsministeren belyste begrepet «hovedbase» gjennom svar på skriftlig spørsmål nr. 1023 fra representanten Liv Signe Navarsete 27. april 2017 og svar på skriftlig spørsmål nr. 1310 fra representanten Sandra Borch 11. april 2018.

Hovedbase helikopter er ingen organisatorisk enhet i Forsvaret. Alle Forsvarets helikoptre er organisert i skvadroner. Alle Forsvarets helikopterskvadroner er i dag underlagt 139 luftving som organisatorisk enhet og overbygning. Ledelsen ved 139 luftving er som kjent lokalisert på Bardufoss. Samtidig er Forsvarets helikoptre i dag lokalisert på åtte baser i Norge, fra Banak i nord til Sola i sørvest. Det er derfor ikke én base eller én flystasjon som vil være utgangspunktet for luftoperasjoner med helikopter.

Begrepet «hovedbase» har blitt brukt for å beskrive oppgaveporteføljen til virksomheten og hva som skal være kjernekompetansen. Dette kan innbefatte helikopteroperasjoner, kampflyoperasjoner eller maritime luft-

operasjoner. Begrepet beskriver gjerne et fagmiljø eller et ansvarsområde, ikke hvordan dette er organisert eller geografisk plassert.

SPØRSMÅL NR. 1490

Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Lene Vågslid

Besvart 9. mai 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkkel Wara

Spørsmål:

«Hva er hjemmelsgrunnlaget for å innføre pilotprosjekt med elektrosjokkvåpen og mener statsråden det er uproblematisk å innføre et nytt våpen, som skal brukes som maktmiddel ovenfor befolkningen, uten å forankre dette i Stortinget?»

Begrunnelse:

23.4.18 kunne vi lese på Politidirektoratets nettsider at det var «Klart for utprøving av elektrosjokkvåpen», uten at det ser ut til å være hjemmelsgrunnlag for et slikt prosjekt og uten at dette er forankret i Stortinget.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har overfor Politidirektoratet samtykket i at det skal gjennomføres et pilotprosjekt med bruk av elektrosjokkvåpen i fire utvalgte politidistrikt. Formålet er å innhente erfaringer og kunnskap

om hvorvidt bruk av elektrosjokkvåpen kan være et egnet maktmiddel for politiet.

Stortinget ble i Prop. 1 S (2016-2017) informert om en utredning fra Politihøgskolen hvor konklusjonen var at elektrosjokkvåpen ikke kan erstatte skytevåpen, men være et alternativ til pepperspray og batong.

Jeg understreker at det ikke er fattet beslutning om permanent innføring av elektrosjokkvåpen. Politidirektoratet vil levere sin anbefaling til departementet etter at utprøvingen er gjennomført, tentativt i år 2021.

Jeg viser for øvrig til at Bevæpningsutvalget, jf. NOU 2017:9, anbefaler at bruk av elektrosjokkvåpen i politiet utprøves, og at det i regjeringens politiske plattform fremgår at man vil gjennomføre forsøk med elektrosjokkvåpen i utvalgte politidistrikt.

Elektrosjokkvåpen er i dag ikke godkjent for bruk i politiet. Justis- og beredskapsdepartementet gir i medhold av politiloven § 29 særinstrukser for politiet. Departementet vil i medhold av denne bestemmelsen utgi instruks om bruk av elektrosjokkvåpen i god tid før prøvordningen iverksettes.

SPØRSMÅL NR. 1491

Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås

Besvart 9. mai 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

«Anerkjenner klima og miljøministeren utfordringen ved tap av reinkalv til spesielt ørn, og hvilke tiltak vil stats-

råden peke på og iverksette for at tapene av reinkalv til ørn kan begrenses så mye som mulig?»

Begrunnelse:

En rekke reineiere melder om tildels store tap av reinkalver spesielt i forbindelse med kalvingssesongen og reinen er på sitt mest sårbare. Reineierne peker på at kongeørn utgjør et stort problem og er årsak til stort tap av reinkalv. Kautokeino kommune har i et vedtak fra 15.juni 2017 pekt på at det er grunn til bekymring over de meldingene reineierne gir om tap av spesielt reinkalv til ørn og ber om at ansvarlige myndigheter iverksetter tiltak for å redusere tap av reinkalv spesielt ovenfor ørn.

Svar:

Jeg er enig med representanten Lauvås at det er utfordringer knyttet til tap av tamrein fra alle rovviltartene, også kongeørn. Det er imidlertid viktig å være klar over at tilnærmet hele landet fra Femunden og nordover er reinbeiteområder. Samtidig er det vedtatt at det skal være rovvilt i disse delene av landet. Det vil derfor i mange områder være overlapp mellom reinbeiteområder og områder prioritert til rovdyr. Dette gjelder også kalvingsområder.

Bestandsstatus for bjørn, jerv og gaupe er at disse ligger under Stortingets vedtatte bestandsmål. For jerv gjelder dette etter hiuttak. For kongeørn er bestandsstatus at vi ligger godt innenfor Stortingets bestandsmål.

Vi er derfor i en situasjon der antall rovvilt skal økes og ikke reduseres. Jeg viser også til at antallet tamrein erstattet som tatt av rovvilt er redusert med 26 % siden 2013. Samlet sett er dette positivt, selv om enkelte kan oppleve store tap til rovvilt.

Når det gjelder kongeørn er vi i gang med et forskningsprosjekt for å kartlegge tapsårsaker til bl.a. kongeørn på Fosen og vi planlegger å igangsette et prosjekt i Troms. Målet er å få best mulig kunnskap om tap til kongeørn og andre tapsårsaker, både av tamrein og sau. Det er også sentralt å få bedre kunnskap om bestanden av kongeørn i det to områdene. Prosjektene skal også vurdere andre tapsreduserende tiltak enn skadefelling. Jeg har også til vurdering om og eventuelt i hvilket omfang reglene for skadefelling skal endres i prosjektområdene på Fosen og i Troms. Dette er en oppfølging av flertallsmerknader fra Stortinget i 2016.

SPØRSMÅL NR. 1492

Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 11. mai 2018 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Mattilsynet gjer ein viktig jobb for å sikra ei god dyrevelferd i Noreg. Ein høyrer stadig historiar, sist i Bondebladet 26. april 2018, om manglande tillit mellom Mattilsynet og bønder.

Kva vil statsråden gjera for å sikre eit godt samarbeid mellom bønder og Mattilsynet?»

Grunngjeving:

Skal Noreg ha ei dyrevelferd i verdsklassa er det mellom anna naudsynt med eit godt samarbeid mellom bønder og Mattilsyn.

Det er all grunn til å tru at dei fleste kontrollørar i Mattilsynet opptre skikkeleg når dei utførar tilsyn på gardane. Det er likevel mykje som tyder på at det er betydeleg rom for forbedring - slik at norske bønder ser på Mattilsynet som ein medspelar i arbeidet med god dyrevelferd.

Svar:

Eg har i styringsdialogen med Mattilsynet hatt merksemd både på kvaliteten i Mattilsynet si forvaltning og at dei legg vekt på god rettleiing til bønder og andre dei fører tilsyn med.

Mattilsynet er opptekne av eit godt samarbeid og god dialog med bonden. God dialog må til for at inspektøren skal få eit riktig inntrykk av forholda i dyrehaldet, og for at bonden skal forstå inspektørane si rettleiing og påpeking av regelbrot, samt bakgrunnen for og innhaldet i eventuelle vedtak.

Mattilsynet er òg opptekne av at inspektørane er medvitne om at dei er i ein maktposisjon overfor bonden. Dei skal opptre både sakleg og profesjonelt. Forvaltningsslova set krav om at dei må presentere seg, forklare bakgrunnen for tilsynet og informere om retten til å ha med seg eit vitne mv.

Mattilsynet gjennomfører ulike kurs for tilsynsmedarbeidarane. «Kommunikasjon på tilsyn» er eitt av dei. Målet med kurset er å auke inspektørane sine ferdigheter i kommunikasjon og gi dei verktøy til å skape gode

møter. I kursopplegget er det lagt vekt på medvit om myndighetsrolla, respekt for bonden og evne til å skape tryggleik i møtet. Kurset inneber både teori på samlingar og egen trening i praksis.

Som representanten Pollestad seier i grunngevinga til spørsmålet, er det all grunn til å tru at dei fleste kontrollørane i Mattilsynet opptrer skikkeleg når dei utfører tilsyn. Samstundes er det rom for å betre dette ytterligare

slik at bønder opplev at regelverket har lik praktisering alle stader i landet, og er uavhengig av kven som fører tilsynet. Dette arbeidet må Mattilsynet kontinuerlig forbedre. Hovudinntrykket er likevel at Mattilsynet får positive tilbakemeldingar etter tilsyn. Eg vil framleis ha merksemd på kvaliteten på Mattilsynet si forvaltning og at dei legg vekt på god rettleiing. God rettleiing medverkar til godt samarbeid og god etterleving av regelverket.

SPØRSMÅL NR. 1493

Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Ingalill Olsen

Besvart 15. mai 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«I henhold til NTP så avventer Avinor samferdselsdepartementets innstilling til videre framdrift knyttet til ny lufthavn i Hammerfest. Avinor har gjennomført studier av værmessige og operative forutsetninger for en ny lufthavn. Med bakgrunn i regularitet på 98,5 % er Grøtnes den naturlige lokasjon å jobbe videre med.

Vil statsråden be Avinor om å gå igang med en KVV for ny lufthavn i Hammerfest snarlig?»

Begrunnelse:

Ny lufthavn i Hammerfest

Hammerfest lufthavn (HFT) er Avinors mest trafikkerte lufthavn med kort rullebane. Med 13 900 fly- og helikopterbevegelser var HFT i 2017 den 9. mest trafikkerte av Avinors lufthavner, med flere bevegelser enn blant annet Alta, Harstad Narvik, Kristiansund og Haugesund.

Siden årtusenskiftet er det spesielt olje- og gassrelaterte aktiviteter som har bidratt til vekst i trafikken over HFT. Oljeselskapene har stort behov for å fly mannskap til Hammerfest, og den oljerelaterte sysselsettingen i området er økende. Fra 1998 til 2007 økte denne delen av trafikken fra 1000 i 1998 til ca. 50 000 i forbindelse med utbyggingen av Snøhvitfeltet og Melkøya. Aktiviteten har også medført omfattende offshore-trafikk ut fra Hammerfest. Inntil 2012 lå offshore-trafikken på maksimalt rundt 6000 passasjerer per år, men aktiviteten er nå på vei oppover i forbindelse med utbyggingen av Goliatfeltet og leting etter nye funn og nådde en foreløpig topp med 28 000 passasjerer i 2015. Totalt nådde trafikken over HFT 163 000 terminalpassasjerer i 2017.

Utsiktene til økt aktivitet i Barentshavet gjør at det ligger an til økt aktivitet for Hammerfestregionen i årene fremover. Oljedirektoratet anslår at 65 % av de uoppdagede ressursene på norsk sokkel befinner seg i Barentshavet. Hammerfest har allerede etablert seg som basebyen i nord, med to baser lokalisert. I tillegg har byen den største leverandørklyngen i Nord Norge.

Veksten i Hammerfest/Kvalsund skyldes i hovedsak olje og gass, men området har naturligvis et omfattende næringsliv utenom olje/gass.

Avinor har på bakgrunn av Meld. St. 26 2012 – 2013 (NTP 2014 – 2023) og Meld. St. 33 (2016 – 2017) (NTP 2018–2029) gjennomført studier av de værmessige og operative forutsetningene for å anlegge ny lufthavn i Hammerfest. To alternative lokasjoner, Grøtnes og Fuglenesdalen, har vært utredet. Arbeidet er ferdigstilt pr. desember 2017. Mandatet har vært å analysere hvordan de værmessige forholdene vil påvirke trafikkavviklingen dersom det anlegges ny lufthavn på nevnte lokaliteter.

Det har vært gjennomført værmålinger i to hele vintersesonger på begge lokalitetene.

Dersom det anlegges en ny lufthavn på Grøtnes er det forventet at 98,5 % av alle flyvninger vil kunne gjennomføres.

Ulempene med dagens lufthavn knytter seg hovedsakelig til værmessig tilgjengelighet, manglende passasjerkapasitet og kort rulle bane.

En ny lufthavn kan løse disse problemene.

Svar:

Avinor avsluttet i desember 2017 arbeidet med å vurdere værmessige og operative forhold ved to mulige lokaliteter for en eventuell ny lufthavn ved Hammerfest, - Grøtnes og Fuglenesdalen. Avinor konkluderte med at bare Grøtnes

vil gi tilfredsstillende regularitet. Avinor foreslår for Samferdselsdepartementet at det gjennomføres en samfunnsøkonomisk analyse av tre alternativer for å betjene den fremtidige flytrafikken til/fra Hammerfest:

0. Fortsatt bruk av dagens lufthavn – som nå
 1. Bygge ut dagens lufthavn maksimalt
 2. Legge ned dagens lufthavn og bygge en ny lokal lufthavn på Grøtnes

Avinor vurderte i 2012 investeringskostnadene ved en ny lufthavn på Grøtnes med 1199 meter rullebane til å

være 1,65 mrd. kr i basisalternativet (og 1,3 mrd. kr og 2,2 mrd. kr i hhv lavt og høyt alternativ). Prosjektet vil ikke være bedriftsøkonomisk lønnsomt for Avinor, og selskaps økonomi tillater ikke nye, store ulønnsomme investeringer. Avinor må derfor bli tilført midler hvis flyplassen skal bygges. Regjeringen jobber nå med vurderinger av hvordan anbefalingene fra Avinor skal følges opp. Regjeringen legger opp til å omtale spørsmålet om en eventuell ny lufthavn ved Hammerfest i neste Nasjonal transportplan.

SPØRSMÅL NR. 1494

Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 14. mai 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«I følge Helsedirektoratets tall for 2017 har ingen av kommunene i Salten responstid på ambulanse innen veiledende tidsfrister. I tettbygde strøk er anbefalt responstid innenfor 12 minutter. I mer spredtbygde strøk er anbefalt responstid innenfor 25 minutter. Personellet på ambulansene står på, men responstiden blir likevel for lang, eksempelvis hele 79,8 min i Sørfold og 52,5 min i Beiarn.

Hva vil helseministeren gjøre for å sikre at anbefalt responstid overholdes?»

Begrunnelse:

Ingen av kommunene i Salten har responstid på ambulanse innen veiledende tidsfrister, i følge NRK.

I tettbygde strøk, som Bodø, er anbefalt responstid innenfor 12 minutter. I mer spredtbygde strøk er anbefalt responstid innenfor 25 minutter.

Det haster når liv og helse står på spill. Det haster når alvorlige ulykker skjer, eller et slag rammer. Det haster når tid er avgjørende for resultatet. Og når det haster, er ventetiden ekstra lang. Derfor trenger vi en beredskap som sikrer at ambulansen kommer tidsnok.

Ifølge Helsedirektoratets tall for 2017 er responstiden i Bodø 25 minutter. Bodø er eneste område med veiledende responstid innen 12 minutter.

Ellers er veiledende responstid i Salten innen 25 minutter.

Her er responstiden i minutter: Beiarn: 52,5 - Fauske: 39,4 - Gildeskål: 35,4 - Hamarøy: 43 - Meløy: 48 - Saltdal: 32,7 - Steigen: 38,4 - Sørfold: 79,8.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helsedirektoratet som har ansvaret for nasjonale kvalitetsindikatorer, herunder indikatoren tid fra 113-oppringning til ambulanse er på hendelsessted ("responstid") og fra Helse Nord RHF som har ansvar for ambulansetjenesten.

I spørsmålet vises det til Helsedirektoratets tall for 2017 for responstider. Helsedirektoratet opplyser at de mangler datagrunnlag for enkelte helseforetak i Helse Nord og helseforetakene i Helse Midt-Norge (feil og mangler i datagrunnlaget). Det innebærer at resultatene for 2017 ikke er publisert på www.helsenorge.no. Helsedirektoratet vil først publisere kvalitetsindikatoren når hele det nasjonale AMK-datasettet er korrekt og komplett innrapportert.

Representant Mossleth viser også til NRKs tall for responstider. Helsedirektoratet har utlevert data for responstider til NRK. Helsedirektoratet opplyser at de informerte NRK om manglene i datagrunnlaget, men at NRK likevel valgte å be om utlevering av data.

Helsedirektoratet skriver videre at de innrapporterte dataene ikke skiller på oppdrag i urbane og rurale kommuner. Indikatoren blir derfor ikke representativ for en rekke kommuner. Helsedirektoratet og de regionale helseforetakene jobber kontinuerlig med å forbedre da-

tagrunnlaget. Et viktig moment i forbedringsarbeidet er å utvide rapporteringen med koordinater for hentested. Fram til dataene inneholder hentested, lar det seg ikke gjøre å skille mellom oppdrag til urbane og rurale deler av en kommune.

Helse Nord viser i sitt innspill til at Helsedirektoratet ikke har publisert tall for 2017 (jf. avsnittene over), og at de ikke er kjent med tallene NRK bruker. Av den grunn blir det vanskelig å kommentere tallene fra representanten Mossleth konkret. Helse Nord opplyser generelt at

det ikke har skjedd endringer i ambulansetjenesten i Nordlandssykehuset som skulle tilsi dårligere responstider for 2017, og at sykehuset jobber for å sikre best mulig kvalitet og respons innenfor tilgjengelige ressurser.

Nordlandssykehusets avstand etter vei, fra sør til nord, tilsvarer avstanden Oslo – Trondheim. Geografi og bosetningsmønster vil ha betydning for hva som er praktisk mulig å oppnå når det gjelder responstider. Helse Nord opplyser at Nordlandssykehuset innenfor disse rammene har en god ambulansetjeneste.

SPØRSMÅL NR. 1495

Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 16. mai 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Prosesen med å utarbeide en ny sykehusstruktur på Helgeland har så langt vært preget av stor uro og manglende tillit. I februar 2018 opprettet styret i Helgelandssykehuset en ekstern ressursgruppe for å få et overordnet perspektiv. En rapport for grunnlaget for ressursgruppens arbeid oppfattes som mangelfull og feil. Mandat og antall i gruppen skal gruppen selv innstille til i mai.

Hva kan helseministeren gjøre for å bidra til at prosessen videre blir preget av tillit og konstruktiv dialog?»

Begrunnelse:

Styret i Helgelandssykehuset har bedt om at følgende legges til grunn for utredningen av sykehusstrukturen på Helgeland 2025:

I. 0-alternativet (dagens løsning)

II. Alternativ 2a - Stort akuttsykehus med inntil tre DMS2

III. Alternativ 2b-1 Stort akuttsykehus i kombinasjon med ett akuttsykehus og inntil to DMS

IV. Styret forutsetter at alle alternativene utredes likeverdig.

Styret forutsetter videre at utredningen av alternativene kobles mot valg av lokalisering av sykehusbygg på Helgeland.

Det er de fire byene/tettstedene Mo i Rana, Mosjøen, Sandnessjøen og Brønnøysund som sammen med Leirfjord sentrum og Hemnes sentrum skal utredes videre som aktuell lokalisering for sykehusbygg.

Arbeidet for å etablere et underlag for et planprogram har antall alternativer for sykehusstruktur og lokalisering

økt, slik at Helgelandssykehuset mener det blir utfordrende å differensiere mellom alternativene og å gjennomføre en beslutningsprosess.

Styret har vedtatt en forenklet organisering av tidligfasen for Helgelandssykehuset 2025, og har etablert en ekstern ressursgruppe som skal bidra med helsefaglige utredninger og se på effekten for helsetilbudet, inkludert effekten av de samfunnsmessige konsekvensene.

Eksempler på manglende tillit er at det eksempelvis spørsmål ved at ingen i denne nedsatte ressursgruppen har erfaring med å bo på Helgeland. Når det skal vurdere ny sykehusstruktur på Helgeland må en ta med hvordan det er å reise med båt eller ferge i kuling, hvordan reisetiden blir med isete Helgelandsveier og hva folket på Helgeland mener.

Det er laget to rapporter som omhandler ny sykehusstruktur på Helgeland. Kritikken rundt manglende faglig nøyaktighet og metodikk har gjort at den såkalte Grovsilingsrapporten har vært oppe til diskusjon ved flere anledninger. Og det menes at så lenge styret i Helgelandssykehuset ikke står inne for innholdet i Grovsilingsrapporten kan heller ikke den brukes som underlag til egen rapport for ekstern ressursgruppe.

Svar:

Det er Helse Nord RHF og Helgelandssykehuset HF som har ansvaret for å utrede sykehusstrukturen på Helgeland. Utredningen av sykehusstrukturen på Helgeland tar utgangspunkt i Utviklingsplan 2025 for Helgelandssykehuset, som ble behandlet av styret for Helse Nord RHF 27. mai 2015. Vedtaket ble oversendt Helse- og omsorgsdepartementet og behandlet i foretaksmøte 17. november

2015. Foretaksmøtet godkjente at Helse Nord RHF utarbeider mandat for idéfasearbeidet som innebærer at sykehusstrukturen i Helgelandssykehuset HF kan endres.

Spørsmålet fra representanten Mossleth er forelagt Helse Nord RHF, som har gitt følgende tilbakemelding om arbeidet med ny sykehusstruktur på Helgeland:

“22. mai skal styret for Helgelandssykehuset behandle ny prosjektplan for strukturprosjektet som pågår i regionen, Helgelandssykehuset 2025. Styret vedtok i august i fjor at organisering og framdrift skulle revurderes da prosjektet hadde vokst i omfang, både tidsmessig og ressursmessig.

Som i alle andre struktur- og lokaliseringsprosesser har det lokale engasjementet vært stort. Det har avtegnet seg skillelinjer både geografisk og med hensyn til struktur – det som handler om lokalisering, og det som handler om framtidig sykehusmodell. Noen mener det er riktig med ett sykehus og enkelte distriktsmedisinske sentre i regionen. Andre mener en kombinasjon av to eller tre ulike sykehus kombinert med et distriktsmedisinsk senter kan være en løsning.

Helgelandssykehuset HF har valgt ny strategi for det videre arbeidet, og det er denne styret skal ta stilling til 22. mai. En ekstern ressursgruppe med bred fagkompetanse og erfaring fra andre, liknende prosjekter skal se på Helgeland med et overordnet og helhetlig blikk. Administrasjonen, med støtte fra styret, anbefaler denne løsningen nettopp for å unngå at lokale interesser og motsetninger får prege prosessen i for stor grad.

Den nye prosjektplanen legger opp til en medvirkningsprosess der ansatte, brukere og kommuner får innsyn i ressursgruppas arbeid og får komme med sine innspill gjennom dialogkonferanser og etter hvert i en formell høringsprosess. Ressursgruppen er ekstern, men skal lene seg på lokal kompetanse og lokalkunnskap når det er behov for det.

Rapporten som ressursgruppen kommer med vil være basis for beslutningsgrunnlaget når styrene i Helgelandssykehuset HF og Helse Nord RHF skal behandle saken. Det er viktig å presisere at beslutningen fortsatt gjøres lokalt: Styret i Helgelandssykehuset HF gir en tilrådning til styret i Helse Nord RHF, som gjør en beslutning. Etter planen skal styret i Helgelandssykehuset HF sluttbehandle saken i februar 2019, mens styret i Helse Nord RHF får saken til behandling i april 2019.

Mossleth viser i sitt brev til den såkalte grovsilingsrapporten, og mener det er problematisk at denne er en del av grunnlagsmaterialet som ressursgruppen skal arbeide ut fra. Styret i Helgelandssykehuset HF vedtok å sende denne rapporten ut på høring sammen med forslag til planprogram i mai 2017, med en tilføyelse angående kommunene Hemnes og Leirfjord. Styret ønsket at disse fortsatt skulle være med i utredningene, selv om rapporten viste at de

ikke oppfylte sentrale krav for plassering av arbeidsintensive institusjoner.

At styret baserte en stor høringsprosess på et høringsutkast med denne rapporten som vedlegg, må tolkes som at styret ikke underkjente innholdet. Innsigelsene som har kommet mot rapporten har blitt besvart av Helgelandssykehuset HF.

Helgelandssykehuset HF mener det er viktig og riktig at ressursgruppen får tilgang til all relevant dokumentasjon, også den det har vært reist kritikk mot. Gruppen får tilgang både til rapporten, innsigelsene som har kommet og alle høringssvarene som kom inn fra kommuner og andre interessenter. Helgelandssykehuset HF har tiltro til at ressursgruppen er kompetent til å vurdere innholdet i materialet på selvstendig grunnlag – gruppas bruk av rapporten vil i så måte fungere som en kvalitetssikring av innholdet.

I styresaken som skal behandles 22.05.19 vil Helgelandssykehuset HF beskrive hvordan foretaket, gjennom sin prosjektplan og kommunikasjonsstrategi, skal sikre en god og åpen prosess. Saken vil beskrive organisering, roller og ansvar i prosjektet og den vil vise hvordan styringsgruppe, ledergruppe, tillitsvalgte og eksterne interesser involveres gjennom regelmessige møter og dialogkonferanser. Styresaken blir sendt ut 15.05.18 og vil da ligge offentlig tilgjengelig på foretakets hjemmeside.”

SPØRSMÅL NR. 1496**Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund****Besvart 14. mai 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

«Hva er kostnaden til 60.000 kvadratmeter flyoperative flater ved Evenes flystasjon og hvilken erfaringstall benytter Forsvaret og kvalitetsikrer for å beregne denne prisen?»

Begrunnelse:

Antall kvadratmeter MPA relaterte flyoperative flater identifiseres i KS1 av KVVU Evenes flystasjon - hovedbase for maritime patruljefly, side 54 Statens prosjektmodell Rapport nummer D054a av 23.03.18 til 60.000 kvadratmeter.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 4. mai 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund om kostnader for flyoperative flater ved Evenes.

For utbyggingen av enebase Evenes ble det i grunnlaget for langtidsplanen for forsvarssektoren, Prop. 151

S (2015–2016), foretatt generelle behovsanalyser for flyoperative flater. Gjennom konseptvalgutredning (KVVU) Evenes ble det utarbeidet flere alternativer for utforming av basen, med ulike løsninger også for håndtering av behovene knyttet til de maritime patruljeflyene. I det anbefalte konseptet etableres maritime patruljefly i sørvest, og ikke i forbindelse med eksisterende hangar, slik man så for seg som en mulig løsning under arbeidet med langtidsplanen. Det innebærer at behovet for flyoperative flater øker fra 16 000 til 60 000 kvadratmeter. Selv om behovet for nye flyoperative arealer øker med det valgte konseptet, innebærer konseptet også justerte kostnader på andre områder som gjør at den samlede løsningen fortsatt ligger innenfor den totale økonomiske planrammen som lå til grunn for Stortingets vedtak.

Det er ikke ønskelig eller hensiktsmessig å gå ut med det detaljerte kostandsforutsetninger for den valgte løsningen av konkurransemessige årsaker. Kostnadene som er lagt til grunn for flyoperative flater er derfor unntatt offentlighet jf. off. lov § 23.1.

SPØRSMÅL NR. 1497**Innlevert 3. mai 2018 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund****Besvart 14. mai 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

«Hva er nåværende beregnet kostnad for det nylig oppståtte behovet for totalt omlag 60 000 kvm flyoperative flater ved Evenes Lufthavn for MPA og hvordan forklares forskjellen i tidligere opplyst antall kvm behov fra departementet med det som fremkommer i KVVU og KS1 og står departementet fast på at kostnaden er omlag den samme for 16 000 kvm som 60 000 kvm?»

Begrunnelse:

I KS1 Evenes Lufthavn, rapportnummer D054a, side 54, står det at "Behovet for nye flyoperative flater dreier seg i hovedsak om etablering av infrastruktur for MPA, som utgjør om lag 60.000 kvadratmeter".

I langtidsplanen for forsvarssektoren Prop. 151 S (2015–2016)) er kostnader knyttet til mulighet for innendørsvask av nye maritime overvåkningsfly tatt med. Det er videre lagt til grunn at det utover det som det finnes på Evenes i dag, må etableres om lag 16 000 kvadratmeter med operative flater knyttet til nytt maritimt patruljefly for blant annet å ha mulighet for armering og desarmering av fly. Samlet merkostnad til flyoperativt areal er beregnet til om lag 105 millioner.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 4. mai 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund om kvadratmeterbehov og kostnader knyttet til flyoperative flater ved Evenes.

For utbyggingen av enebase Evenes ble det i grunnlaget for langtidsplanen for forsvarssektoren, Prop. 151 S (2015–2016), foretatt generelle behovsanalyser for flyoperative flater. På dette tidspunktet la man til grunn at MPA-virksomheten skulle etableres i forbindelse med eksisterende hangar på Evenes, noe som innebar et merbehov på om lag 16 000 kvadratmeter operative flater knyttet til maritime patruljefly.

Gjennom konseptvalgutredning (KVU) Evenes ble det utarbeidet flere alternativer for utforming av basen, med ulike løsninger også for håndtering av behovene knyttet til de maritime patruljeflyene. I KVU er den beste løsningen for utformingen av basen totalt sett valgt. I den løsningen legges det opp til å etablere de maritime patrul-

jeflyene i sør-vest, noe som innebærer at det isolerte behovet for nye flyoperative arealer til disse flyene øker fra om lag fra 16 000 til 60 000 kvadratmeter. Selv om behovet for nye flyoperative arealer øker med det valgte konseptet, innebærer konseptet også justerte kostnader på andre områder som gjør at den samlede løsningen fortsatt ligger innenfor den totale økonomiske planrammen som lå til grunn for Stortingets vedtak.

Det er ikke ønskelig eller hensiktsmessig å gå ut med det detaljerte kostnadsforutsetninger i den valgte løsningen av konkurransemessige årsaker. Kostnadene som er lagt til grunn for flyoperative flater på Evenes er derfor unntatt offentlighet jf. off. lov § 23.1.

SPØRSMÅL NR. 1498

Innlevert 4. mai 2018 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 9. mai 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara

Spørsmål:

«Hva var tallet på soningskøen per 1.mai (eventuelt 1. april) 2018, 1.oktober 2014, 1.oktober 2009 og 1. oktober 2005?»

målrettede innsats for å redusere køen, har derfor hatt god effekt.

Begrunnelse:

Soningskøen er et viktig mål på hvor effektiv justispolitikken i Norge fungerer. Av hensyn til ofrene, rettssystemets samfunnsfunksjon og den allmenne rettsoppfatning, er det nødvendig at de som dømmes for kriminelle handlinger påbegynner soningen av sin straff uten at det går for lang tid. Spørsmålsstiller ønsker gjerne å vite det oppdaterte tallet på soningskøen og hva dette var før denne regjeringens målrettede innsats for å få den redusert.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet mottar i dag månedlige rapporteringer på soningskøen fra Kriminalomsorgsdirektoratet. Rapportering på soningskøen har variert over tid. Departementet har derfor ikke tilgjengelig statistikk på alle datoer, men kan opplyse følgende tall på soningskøen av ubetingede dommer:

30.06.2005: 2579, 02.10.2009: 250, 03.10.2014: 1250 og 04.05.2018: 157.

Da regjeringen Solberg tiltrådte i oktober 2013 var soningskøen på 1213 ubetingede dommer. Regjeringens

SPØRSMÅL NR. 1499**Innlevert 4. mai 2018 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 14. mai 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara****Spørsmål:**

«Hvor mange flere stillinger er det blitt i politiet (både to-talt og politistillinger) siden regjeringsskiftet i 2013, både i hele landet og i Oslo?»

Begrunnelse:

Siden regjeringsskiftet i 2013 er det blitt satset kraftig på antall politistillinger for å øke landets politikraft og nærme oss målet om 2 per 1000 innbyggere.

Svar:

Bemannings i politiet har vært et prioritert satsingsområde siden regjeringen tiltrådte i 2013. Fra utgangen av 2013 til 31. mars 2018 har bemanningen i politiet økt med over 2 300 lønnede årsverk, hvor i underkant av 1 400 er politiårsverk. Av disse er om lag 1 200 politiårsverk tilført politidistriktene.

I Oslo politidistrikt har bemanningen fra utgangen av 2013 til 31. mars 2018 økt med om lag 300 lønnede årsverk, hvor over 260 er politiårsverk. Videre er det i budsjettet for 2018 bevilget 30 millioner kroner til Oslo politidistrikt i forbindelse med Oslo Sør-satsingen, med særlig vekt på oppfølging av unge i risikozonen og for å forhindre rekruttering til miljøer som begår kriminalitet.

SPØRSMÅL NR. 1500**Innlevert 4. mai 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 11. mai 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Mener statsråden at regjeringens omorganisering av Helfo ivaretar Stortingsflertallets vilje om at Helfo - kontorene utgjør viktige statlige arbeidsplasser som ikke må sentraliseres og mener statsråden at en reduksjon i fra 22 kontor til 6 er en sentralisering?»

Begrunnelse:

Regjeringen har besluttet at Helfos fremtidige kontorstruktur skal bestå av kontorene Mo i Rana, Ørsta, Sola, Fredrikstad og Tønsberg, og at kontoret i Kirkenes skal videreføres. Regjeringen har for øvrig bestemt at kontorene i Brumunddal og Orkdal videreføres i en omstillingsperiode på inntil 4 år, mens kontoret i Vågå videreføres i inntil 2 år.

I helse- og omsorgskomiteens innstilling til statsbudsjett for 2018, viste komiteens flertall til at Helfo, på oppdrag fra Helsedirektoratet og Helse- og omsorgsdepartementet, hadde utarbeidet en anbefaling om ny kontorstruktur, der en gikk fra 22 til 7 eller 5 kontorer. Om Helfo- kontorene skrev flertallet i helse- og omsorgs-

skomiteen at: «Flertallet mener at dette er viktige statlige arbeidsplasser som ikke må sentraliseres»

Spørsmålsstilleren viser til at statsråden i et tidligere svar Dokument nr. 15:640 (2017-2018) oppga at: «Fremtidig kontorstruktur skal godkjennes av regjeringen. Statlige retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser legges til grunn for vurderingene. Helse- og omsorgskomiteens innstilling til statsbudsjettet for 2018 vil inngå i vurderingen av fremtidig kontorstruktur»

Spørsmålsstilleren er klar over at regjeringen hevder den desentraliserer statlige arbeidsplasser, fordi den legger ned kontoret i Oslo. Spørsmålsstilleren mener dette ikke svarer på om regjeringen har lagt stortingsflertallets vilje til grunn i utforming av ny kontorstruktur, da sentralisering i langt færre enheter enn før og på langt færre steder er resultatet. Spørsmålsstilleren mener derfor statsråden må svare på hvordan Stortingsflertallets vilje etter hans syn er ivarettatt i den løsningen som er valgt. Dersom stortingsflertallet hadde villet nedleggelse av Oslo- kontoret hadde stortingsflertallet skrevet dette og ikke at «dette er viktige statlige arbeidsplasser som ikke må sentraliseres».

Svar:

Ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2018 uttalte Helse- og omsorgskomiteén: “Flertallet mener at dette er viktige statlige arbeidsplasser som ikke må sentraliseres”. Følgende forslag ble fremmet: “Stortinget ber regjeringen om ikke å gå videre med Helfo sin anbefaling om ny kontorstruktur”. Forslaget fikk ikke flertall.

I sin utredning av fremtidig kontorstruktur la Helfo vekt på fire kriterier for vurdering av fremtidige lokasjoner: Sikre rett kompetanse, effektiv ressursutnyttelse, sikre omstillings- og utviklingsdyktighet og ivareta formålet om regional fordeling av statlige arbeidsplasser. Flere alternativer ble vurdert, og det ble gjennomført risikoanalyse av omstillingsprosessen og endret struktur. Resultatet ble en klar anbefaling av kontorstruktur bestående av kontorer i Tønsberg, Fredrikstad, Ørsta, Mo i Rana og Sola. I tillegg har regjeringen vedtatt å videreføre Kirkenes-kontoret da Sør-Varanger kommune er inne i et omstillingssprogram som følge av nedlegging av 400 arbeidsplasser innen gruvevirksomhet og oljerelaterte næringer.

Det er helt sentralt å opprettholde kvaliteten på tjenestene i statlig sektor, også når lokalisering av statlige arbeidsplasser er spørsmålet. Omstilling av Helfo sin kontorstruktur må sees i sammenheng med regjeringens målsetting om digitalisering og effektivisering av offentlig sektor. Per i dag er Helfo avhengig av NAV sitt IKT-system. Dette er tungvint og gir en lite effektiv og brukerrettet tjeneste. Investering i IKT er derfor helt nødvendig.

Denne investeringen vil få konsekvenser for arbeidsprosesser og kompetansebehov. Økt bruk av selvbetjening og automatisering gir færre enkle, manuelle prosesser. Dette reduserer behovet for ansatte. Samtidig vil de komplekse oppgavene som gjenstår kreve helsefaglig, juridisk, økonomisk og administrativ kompetanse. Det vil også være nødvendig med kompetanse på utvikling og drift av digitale løsninger. Det er derfor nødvendig at Helfo sine kontorer er lokalisert på steder med nærhet til aktive arbeidsmarked med kompetansen som trengs.

Ved utgangen av 2017 hadde Helfo 550 ansatte fordelt på 25 lokasjoner spredt over hele landet. Hovedkontoret ligger i Tønsberg og har 195 ansatte, mens 9 av kontorene har 5 eller færre ansatte. Disse små kontorene vil ikke være i stand til å bygge fagmiljøene som kreves for å lykkes med digitaliseringen, noe som gjør dem utsatt for nedleggelse. I tillegg vil en relativt stor andel ansatte nå pensjonsalder i løpet av de nærmeste årene. Dette betyr at selv uten et vedtak om styrt omlegning av Helfo sin kontorstruktur vil flere av dagens kontor kunne bli nedlagt. Bare i perioden 2014-2018 ble to kontorer nedlagt (Tromsø og Vestvågøy) som følge av naturlig avgang og utfordringer knyttet til rekruttering. Ved å opprettholde de fem største kontorene, med unntak av Oslokontoret, blir færre ansatte berørt av omleggingen samtidig som man oppnår ønsket effektivisering.

Den samlede vurderingen har hensyntatt retningsslinjene for lokalisering av statlige arbeidsplasser samt behovet for digitalisering og effektivisering av offentlig sektor. Den vedtatte kontorstrukturen innebærer at Helfo-kontorene er spredt over hele landet og tilstede i alle regioner.

Jeg mener at vi har funnet en balansert løsning mellom desentralisert struktur og utvikling av nye tjenester i Helfo.

